

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mr Dylan Williams
Prif Weithredwr – Chief Executive

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD		NOTICE OF MEETING	
PWYLLGOR GWAITH		THE EXECUTIVE	
DYDD MAWRTH 25 TACHWEDD 2025 10.00 o'r gloch		TUESDAY 25 NOVEMBER 2025 10.00 am	
YSTAFELL BWYLLGOR, SWYDDFEYDD Y CYNGOR, LLANGFNI AC YN RHITHIOL DRWY ZOOM		COMMITTEE ROOM, COUNCIL OFFICES, LLANGFNI AND VIRTUALLY VIA ZOOM	
Swyddog Pwyllgor		Ann Holmes 01248 752518	Committee Officer

AELODAU/MEMBERS

Plaid Cymru/The Party of Wales

Neville Evans, Carwyn E Jones, Dyfed Wyn Jones, Gary Pritchard, Alun Roberts, Nicola Roberts, Robin Wyn Williams

Y Grŵp Annibynnol/The Independent Group

Dafydd Roberts, Ieuan Williams

COPI ER GWYBODAETH / COPY FOR INFORMATION

I Aelodau'r Cyngor Sir / To the Members of the County Council

Bydd aelod sydd ddim ar y Pwyllgor Gwaith yn cael gwahoddiad i'r cyfarfod i siarad (ond nid i bleidleisio) os ydy o/hi wedi gofyn am gael rhoddi eitem ar y rhaglen dan Reolau Gweithdrefn y Pwyllgor Gwaith. Efallai bydd y Pwyllgor Gwaith yn ystyried ceisiadau gan aelodau sydd ddim ar y Pwyllgor Gwaith i siarad ar faterion eraill.

A non-Executive member will be invited to the meeting and may speak (but not vote) during the meeting, if he/she has requested the item to be placed on the agenda under the Executive Procedure Rules. Requests by non-Executive members to speak on other matters may be considered at the discretion of The Executive.

Nodwch os gwelwch yn dda fod cyfarfodydd y Pwyllgor yn cael eu ffrydio ar gyfer eu darlledu'n fyw a'u darlledu ar wefan y Cyngor. Mae'r Awdurdod yn Rheolydd Data dan y Ddeddf Diogelu Data a bydd data a gesglir yn ystod y ffrydio byw hwn yn cael ei gadw'n unol â pholisi cytunedig yr Awdurdod

R H A G L E N

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn datganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem o fusnes.

3 MATERION BRYS ARDYSTIUYD GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU EI SWYDDOG APWYNTIEDIG

Dim materion brys ar adeg anfon y rhaglen hon.

4 COFNODION (Tudalennau 1 - 8)

Cyflwyno i'w cadarnhau, gofnodion drafft y cyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 21 Hydref 2025.

5 BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH (Tudalennau 9 - 18)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.

6 DIWYGIO'R CYFANSODDIAD - RHOI CYMERADWYAETH DERFYNOL I GYFRIFON BLYNYDDOL Y CYNGOR (Tudalennau 19 - 24)

Cyflwyno adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro.

7 MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 2, 2025/26 (Tudalennau 25 - 42)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Proffesiwn – AD a Thrawsnewid.

8 ADRODDIAD HUNANASESIAD, PERFFORMIAD A LLESIANT 2024/25 (Tudalennau 43 - 104)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Proffesiwn – AD a Thrawsnewid.

9 MONITRO CYLLIDEB REFENIW - CHWARTER 2, 2025/26 (Tudalennau 105 - 130)

Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adain 151.

10 MONITRO CYLLIDEB GYFALAF - CHWARTER 2, 2025/26 (Tudalennau 131 - 144)

Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adain 151.

- 11 **MONITRO CYLLIDEB Y CYFRIF REFENIW TAI - CHWARTER 2, 2025/26**
(Tudalennau 145 - 154)
Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adain 151.
- 12 **SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER 2026/27** (Tudalennau 155 - 160)
Cyflwyno adroddiad gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adain 151.
- 13 **RHAGLEN CYSYLLTU Â GWAITH 2025-2030** (Tudalennau 161 - 244)
Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd.
- 14 **DERBYNIAD O GYNIGION GRANT CYLLID UCHELGAIS GOGLEDD CYMRU**
(Tudalennau 245 - 252)
Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd.
- 15 **ARDOLL YMWELWYR** (Tudalennau 253 - 260)
Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd.

This page is intentionally left blank

PWYLLGOR GWAITH

Cofnodion y cyfarfod hybrid a gynhaliwyd ar 21 Hydref 2025

- YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd Gary Pritchard (Arweinydd) (Cadeirydd)
- Y Cynghorwyr Carwyn Jones, Alun Roberts, Dafydd Roberts, Nicola Roberts, Robin Williams
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr,
Dirprwy Brif Weithredwr,
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151,
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro,
Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol,
Pennaeth Democratiaeth,
Swyddog Pwyllgor (MEH),
Swyddog Gweddarlledu Gwasanaeth Pwyllgorau (FT).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorwyr Neville Evans, Dyfed W Jones ac Ieuan Williams
- HEFYD YN BRESENNOL:** Y Cynghorwyr Jeff Evans (Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol) (ar gyfer eitem 6 ac 8), Glyn Haynes, Kenneth P Hughes ac Aled Morris Jones.
- Rheolwr Sgriwtini (AD) (ar gyfer eitemau 6 ac 8)

Ar ddiwedd y cyfarfod, roedd Cadeirydd y Pwyllgor Corfforaethol eisiau mynegi ei ddiolch i Mrs Anwen Davies, y Rheolwr Sgriwtini, fydd yn gadael ei swydd ar ddiwedd y mis, am eich chefnogaeth a'i gwaith i'r Awdurdod, yn enwedig proses sgriwtini'r Cyngor.

1 YMDDIHEURIADAU:

Fel y nodir uchod.

2 DATGANIADAU O DDIDDORDEB:

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

3 MATERION BRYG GAN Y PRIF WEITHREDWR NEU EI SWYDDOG PENODEDIG

Dim i'w adrodd.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar 23 Medi 2025, a'r cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 2 Hydref 2025, am gadarnhad.

PENDERFYNWYD cadarnhau bod cofnodion cyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Gwaith a gynhaliwyd ar y dyddiadau isod yn gywir -

- **Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Medi, 2025;**
- **Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 2 Hydref, 2025.**

5 BLAEN RAGLEN WAITH Y PWYLLGOR GWAITH

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Democratiaeth, oedd yn ymgorffori Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod rhwng Tachwedd 2025 a Mehefin 2026, i'w gymeradwyo.

Cyflwynodd y Pennaeth Democratiaeth ddiweddariad i'r Pwyllgor Gwaith ar ychwanegiadau yn y Flaen Rhaglen Waith, fel a ganlyn:-

- Cyfarfod 25 Tachwedd 2025 - Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio / Cymeradwyo'r Cyfrifon Terfynol.
- Cyfarfod 25 Tachwedd 2025 - Rhaglen Cysylltu â Gwaith yr Adran Gwaith a Phensiynau - Cytundeb Cydweithio (symud eitem i gyfarfod mis Hydref).
- Cyfarfod 25 Tachwedd 2025 - cynigion grant Uchelgais Gogledd Cymru
- Cyfarfod Mehefin 2026 - Adroddiadau Perfformiad Chwarterol ac adroddiadau cyllideb Chwarter 1, 2026/2027.

Penderfynwyd cadarnhau Blaen Raglen Waith ddiwygiedig y Pwyllgor Gwaith ar gyfer y cyfnod Tachwedd 2025 i Fehefin 2026.

6 CWYNION A CHWYTHU'R CHWIBAN 04/2024 – 03/2025

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro, oedd yn ymgorffori gwybodaeth am gwynion gwasanaeth ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Cyflwynodd y Cynghorydd Carwyn Jones, y cyn Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol a Phrofiad Cwsmer, yr adroddiad oedd yn dangos y data am gwynion a chwythu'r chwiban ar gyfer 2024/2025.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro fod yr Adroddiad Blynyddol Chwythu'r Chwiban a Chwynion yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'i fod yn cynnwys Llythyr Blynyddol yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae gwasanaethau'r Cyngor wedi dilysu'r data yn yr adroddiad, ac wedi cytuno ar y dadansoddiad ar y cwynion. Dywedodd bod y Swyddogion Cwynion wedi derbyn hyfforddiant yn ystod y flwyddyn, a bod y polisi wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu cyflwyno cwynion cam 1 a 2, ac mae cysyniad cwynion wedi'i dynnu fel y nodir ym mharagraff 3.2 yr adroddiad. Mae 3.5 yr adroddiad yn cynnig manylion ar y gwasanaethau sydd wedi derbyn cwynion yn ystod cyfnod 2024/2025, fel y dangosir yn Atodiad 2. Mae Priffyrdd ac Eiddo yn tanberfformio oherwydd cynnydd yn nifer y cwynion, o 19 yn y

flwyddyn flaenorol i 49 yn 2024/2025. Gwelwyd hefyd ddiffyg adrodd yn Ch1 a Ch2 yn ystod 2024/2025. Aeth ymlaen i ddweud bod cwynion i'r Gwasanaeth Tai wedi gwella o 139 yn y flwyddyn ganlynol i 47 yn ystod 2024/2025, a nododd bod problemau cynt yn deillio o feddalwedd a gyflwynwyd. Fodd bynnag, er bod gwelliant wedi bod yn nifer y cwynion a dderbynnir, roedd lefel y cwynion hynny a gafodd eu cadarnhau'n uchel ac mae'n amlwg fod diffyg adrodd yn ystod Ch1 a Ch2 yn y flwyddyn gyfredol. Cafodd 93% o gwynion a dderbyniodd y Gwasanaeth Hamdden eu cadarnhau, ac awgrymwyd bod angen hyfforddiant i staff wrth gofnodi cwynion hytrach na chofnodi ceisiadau am wasanaeth. Mae lefel dda o berfformiad wedi bod yn y Gwasanaeth Cynllunio a'r Gwasanaeth Gwastraff, a ni chodwyd unrhyw bryderon mewn perthynas ag ymatebion hwyr.

Ymhelaethodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro ar Lythyr Blynyddol yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus, a nododd fod nifer y cwynion wedi gostwng o 38 yn y flwyddyn flaenorol i 22 yn 2024/2025. Nododd mai'r prif neges o Lythyr yr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus yw bod 24% o'r cwynion yn y flwyddyn flaenorol yn ymwneud â phroses y Cyngor o ran delio gyda chwynion. Gwnaeth hyn arwain at 10 ymyrraeth gan yr Ombwdsmon yn y flwyddyn flaenorol, fod bynnag yn 2024/2025 gwelwyd gostyngiad o 5% gyda dim ond un ymyrraeth. Mae manylion ychwanegol wedi'u cynnwys yn Rhan 4 yr adroddiad.

Dywedodd fod Polisi Cwynion y Cyngor yn pwysleisio ar ddysgu o gamgymeriadau a defnyddio'r wybodaeth honno i wella gwasanaethau. Mae angen rheolaeth well o fewn y Gwasanaethau Priffyrdd ac Eiddo a'r Gwasanaeth Tai, ynghyd â hyfforddiant pellach ar gyfer y Gwasanaeth Hamdden. Mae angen gweithredu'n gynt ar argymhellion yr Ombwdsmon a sicrhau yr adroddir ar y camau a gymerir i'r Ombwdsmon o fewn y cyfnod a ganiateir gan yr Ombwdsmon. Dywedodd fod angen cynlluniau gweithredu er mwyn gwella perfformiad lle bo'n ofynnol, a bod Swyddogion Cwynion angen cwblhau hyfforddiant ar Gydraddoldeb a Gofal Cwsmer gan fod sesiynau hyfforddiant ar y CRM wedi'u cwblhau. Cwblheir adolygiad ar y CRM mewn tri mis, a bydd y Dangosfwrdd Power BI ar gyfer Cyfarwyddwyr/Penaethiaid Gwasanaeth/Rheolwyr yn cael ei gyflwyno'n fuan a darperir canllawiau pellach i amlygu'r angen am gysondeb.

Dywedodd yr Arweinydd fod manylion yn Rhan 4 yr adroddiad yn bwysig mewn perthynas â'r gwersi a ddysgwyd, a derbynnir y bydd rhaid gwasanaethau'n derbyn lefel uchel o gwynion oherwydd natur y gwasanaethau maen nhw'n eu darparu. Mae hefyd gofyniad i fod yn fwy cyson wrth ymateb i gwynion a'r angen i adnabod a yw cwyn yn gŵyn cam 1 yn erbyn y gwasanaeth. Gofynnodd a gydymffurfwyd gyda'r argymhellion yn Llythyr yr Ombwdsmon. Cadarnhawyd hyn, ond nodwyd nad oedd y Cyngor wedi cwblhau rhai o'r camau o fewn amser, ac nad oedd wedi ymateb i'r Ombwdsmon o fewn yr amserlen a roddwyd. Dywedodd y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro bod yr Ombwdsmon wedi gwneud 6 argymhelliad, ond bod y rhain yn ymwneud â 2 achos. Gweithredwyd yr argymhellion ac adroddwyd ar hyn i'r Ombwdsmon. Fodd bynnag, am na adroddwyd arnynt o fewn yr amserlen a roddwyd ni chawsant eu cynnwys yn y Llythyr Blynyddol.

PENDERFYNWYD :-

- **Gweithredu'r isod, cyn gynted â phosib: -**
 - cyflwyno dashfwrdd Power BI ar gyfer Penaethiaid Gwasanaeth a Chyfarwyddwyr, mewn perthynas â chwynion am eu gwasanaeth;
 - darparu hyfforddiant ar gyfer swyddogion cwynion, a'u dirprwyon, ar ofal cwsmer a chydaddoldeb/amrywiaeth;
 - diweddarau'r nodyn canllaw ar drin cwynion yn effeithiol.
- **Ar ôl ystyried y Llythyr Blynyddol gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ar gyfer 2024/2025, gofyniad bod data perfformiad presennol ar gwynion gwasanaethau yn dod yn eitem sefydlog yn y cyfarfodydd rheolaidd rhwng Penaethiaid Gwasanaeth/Cyfarwyddwyr a'u harweinwyr Pwyllgor Gwaith (Aelodau Portffolio).**
- **Cyfarwyddo'r Swyddog Monitro i atgoffa gwasanaethau o'r angen i:**
 - weithredu unrhyw argymhellion gan OGCC ac adrodd i OGCC eu bod wedi eu cwblhau o fewn yr amserlen a osodwyd;
 - cofnodi'n rheolaidd unrhyw wersi a ddysgwyd o ganlyniad i gwynion, adnabod unrhyw batrymau a gweithredu mesurau lliniaru addas.
- **Cyfarwyddo'r Swyddog Monitro i ymateb i Lythyr Blynyddol OGCC 2024/25 yn ôl yr angen ym mharagraff olaf ond un y Llythyr o dan sylw.**

7 CANLYNIAD YR YMGYNGHORIAD STATUDOL AR Y CYNNIG I ADLEOLI DYSGWYR YSGOL UWCHRADD CAERGYBI I ADEILAD YSGOL NEWYDD AR GYFER DISGYBLION 11-18 OED

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc, oedd yn ymgorffori canlyniad yr ymgynghoriad statudol ar y cynnig i adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Dywedodd yr Aelod Portffolio Addysg a'r Iaith Gymraeg fod yr adroddiad a gyflwynwyd yn canolbwyntio ar ganlyniad y broses ymgynghori ar y cynnig i adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd. Mae gan y Cyngor ddyletswydd dan y Cod Trefniadaeth Ysgolion i ymgynghori â rhanddeiliaid wrth ystyried cynigion ad-drefnu ysgolion. Cynhaliwyd proses ymgynghori rhwng 5 Mehefin, 2025 a 17 Gorffennaf, 2025 i adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi i safle newydd. Cynhaliwyd ymgynghoriad â phlant a phobl ifanc, rhieni ac Estyn ynghylch y cynnig i adleoli'r ysgol i safle newydd.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc fod heriau wedi bod o ran cyflwr adeilad presennol Ysgol Uwchradd Caergybi oherwydd RACC. Cwblhawyd yr ymgynghoriad statudol er mwyn cydymffurfio â'r canllawiau. Ystyriwyd opsiynau eraill hefyd ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi, a daethpwyd i'r casgliad mai adleoli'r ysgol oedd yr opsiwn mwyaf addas. Dywedodd, mewn perthynas â

materion trafndiaeth i ysgolion, fod y cynnig yn cydymffurfio gyda'r Strategaeth Moderneiddio Cymunedau sy'n Dysgu ac y bydd llwybrau teithio llesol yn cael eu hystyried. Roedd 70% o'r ymatebwyr yn cytuno gyda'r cynnig i adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed. Nododd fod 20% o'r sylwadau a dderbyniwyd gan randdeiliaid yn ystyried bod y safle arfaethedig i adleoli'r ysgol yn rhy bell o ganol y dref, y dylid diweddarau neu ailadeiladu'r adeilad presennol ar y safle presennol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc y bydd adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad newydd yn sicrhau addysg i ddisgyblion yn nalgylch Caergybi, ac yn bodloni gofynion yn y dyfodol. Mae'r costau cynnal a chadw ar gyfer yr adeilad presennol wedi cyrraedd £29m, a bydd codi ysgol newydd yn arwain at arbedion i'r Cyngor pan fydd yr adeilad yn cael ei drosglwyddo i'r awdurdod. Nododd fod asesiad ar effaith wedi'i gwblhau mewn perthynas â chydaddoldeb a'r iaith Gymraeg.

Cyfeiriodd y Cyngorydd Jeff Evans, Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol at y trafodaethau a gynhaliwyd ar yr eitem yng nghyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 15 Hydref 2025. Dywedodd, ar ôl ystyried canlyniadau'r ymgynghoriad statudol mewn perthynas ag adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi, bod y pwyllgor yn argymhell i'r Pwyllgor Gwaith dderbyn yr argymhellion fel yr amlinellir yn yr adroddiad.

Dywedodd y Cadeirydd fod mwy na 1,000 o ymatebion wedi'u derbyn yn ystod y broses ymgynghori i adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi. Mynegodd 21% o'r ymatebwyr hynny bryder ynghylch lleoliad y safle arfaethedig, fodd bynnag, mae Atodiad 1 yr adroddiad yn darparu atebion clir i'r pryderon hynny a'r rhesymau dros adleoli'r ysgol.

Dywedodd y Cyngorydd Carwyn Jones fod ymatebion sylweddol wedi'u cyflwyno yn dilyn y broses ymgynghori ar y cynnig i adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi i safle newydd. Roedd yr ymatebion gan Gynghorau Ysgol o fewn y dalgylch yn galonogol mewn perthynas â'r cynnig, ac maent wedi argymhell sylwadau i'w ystyried ar gyfer y darpar ysgol.

PENDERFYNWYD :-

- **Cymeradwyo'r cynnig (yn dilyn yr adroddiad ar ganlyniad yr ymgynghoriad statudol a gynhaliwyd ar y cynnig) i "Adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed".**
- **Awdurdodi swyddogion i gyhoeddi hysbysiad statudol mewn perthynas â'r cynnig.**

8 CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r canlynol:-

"Penderfynu o dan Adran 100 (A) (4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn oherwydd y tebygolrwydd y caiff gwybodaeth ei rhyddhau a honno'n

wybodaeth y gwneir eithriad ohoni yn Atodlen 12A y Ddeddf honno ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm.”

9 ACHOS AMLINELLOL STRATEGOL - ADLEOLI DYSGWYR YSGOL UWCHRADD CAERGYBI I ADEILAD YSGOL NEWYDD AR GYFER DYSGWYR 11-18 OED

Cyflwynwyd adroddiad y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc, oedd yn ymgorffori'r Achos Amlinellol Strategol i adleoli dysgwyr Ysgol Uwchradd Caergybi i adeilad ysgol newydd ar gyfer disgyblion 11-18 oed, i'w ystyried gan y Pwyllgor Gwaith.

Cyflwynodd yr Aelod Portffolio Addysg a'r Iaith Gymraeg yr adroddiad, a dweud fod yr Achos Amlinellol Strategol (SOC) yn cynnwys achos i adeiladu ysgol newydd ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi i gymryd lle'r adeilad presennol erbyn mis Medi 2030. Amlinellwyd manylion y cynigion ariannu i adeiladu ysgol newydd i'r Pwyllgor. Gan y bydd y cynllun yn cael ei ddarparu drwy'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol, bydd y cynnig yn arwain at arbediad yn y gyllideb cynnal a chadw ac atgyweirio canolog am y 25 mlynedd nesaf.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc y gall ysgol sydd wedi'u dylunio'n dda ynghyd â mannau agored gwyrdd wella iechyd corfforol a meddyliol pobl ifanc, oherwydd ar hyn o bryd, mae'r ysgol bresennol yn dibynnu ar gae chwarae Millbank at ddibenion hamdden. Bydd adeilad ysgol newydd yn darparu adnoddau modern arbenigol. Bydd gan yr ysgol newydd gapasiti llai na'r ysgol bresennol, felly byddai lleoedd ychwanegol yn Ysgol Uwchradd Caergybi yn gostwng. Dywedodd ymhellach y byddai disgwyl i gael adnoddau cymunedol pwrpasol yn adeilad yr ysgol newydd, yn ogystal â chydleoli gwasanaethau eraill, yn ogystal â mynediad at gyfleusterau modern, ddenu mwy o ddefnydd cymunedol ac ymgysylltiad a chyfranogiad teuluoedd.

Cyfeiriodd y Cyngorydd Jeff Evans, Cadeirydd y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol at y trafodaethau a gynhaliwyd ar yr eitem yng nghyfarfod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 15 Hydref 2025. Dywedodd, ar ôl ystyried canlyniadau'r ymgynghoriad statudol mewn perthynas ag adleoli Ysgol Uwchradd Caergybi, bod y pwyllgor yn argymhell i'r Pwyllgor Gwaith dderbyn yr argymhellion fel yr amlinellir yn yr adroddiad.

Roedd y Pwyllgor Gwaith yn gwerthfawrogi'r ymatebion i'r broses ymgynghori yn enwedig y sylwadau a dderbyniwyd gan Gynghorau Ysgolion y dalgylch.

PENDERFYNWYD:-

- **cymeradwyo'r Achos Amlinellol Strategol ar gyfer yr adeilad ysgol newydd ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi;**
- **cymeradwyo cyflwyno'r Achos Amlinellol Strategol i Lywodraeth Cymru erbyn 8 Ionawr 2026 ar gyfer cyfarfod o'r Grwp Craffu ar Achosion Busnes a fydd yn cyfarfod bythefnos yn ddiweddarach;**
- **cymeradwyo clustnodi derbyniadau cyfalaf yn dilyn gwerthu safle presennol Ysgol Uwchradd Caergybi i ad-dalu rhan o fuddsoddiad y**

Cyngor tuag at adeiladu adeilad ysgol newydd ar gyfer Ysgol Uwchradd Caergybi;

- **dirprwyo awdurdod i'r Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc mewn ymgynghoriad â'r Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog A151 a Chyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro i ddiwygio'r Achos Amlinellol Strategol os oes angen - oni bai bod y newidiadau'n achosi newidiadau sylweddol (o ran polisi, egwyddorion, cyfraniad ariannol, risgiau a niwed i drydydd bartïon).**

**Y CYNGHORYDD GARY PRITCHARD
CADEIRYDD**

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	25 Tachwedd 2025
Pwnc / Testun:	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith
Deilydd(ion) Portffolio:	Y Cynghorydd Gary Pritchard
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth – Busnes y Cyngor / Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Dyfan Sion, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau

Yn unol â'i Gyfansoddiad, mae'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi blaen raglen waith a'i diweddaru'n rheolaidd. Cyhoeddir blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith yn fisol er mwyn galluogi Aelodau'r Cyngor a'r cyhoedd weld pa benderfyniadau allweddol y mae'r Pwyllgor yn debygol o'u gwneud dros y misoedd i ddod.

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:

gadarnhau'r blaen raglen waith atodol ar gyfer y cyfnod **Rhagfyr 2025 – Gorffennaf 2026**;

adnabod unrhyw faterion ar gyfer cael mewnbwn penodol ac ymgynghoriad gyda Phwyllgorau Sgrwtini'r Cyngor;

nodi bod blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith yn cael ei diweddaru'n fisol a'i chyflwyno fel eitem safonol yn fisol i'r Pwyllgor Gwaith.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

-

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Gofynnir am gymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith cyn cyhoeddi pob diweddariad er mwyn cryfhau atebolrwydd a threfniadau blaengynllunio.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydy'.

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor? Amherthnasol.
--

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhwch wybod gyda phwy.	
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	

E	Gyda phwy yr ymgynghoroch?	Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Mae blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith yn cael ei thrafod yn fisol yng nghyfarfodydd y Tîm Arweinyddiaeth.
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Gweler uchod.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Gweler uchod.
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth (TG)	
7	Caffael	

E	Gyda phwy yr ymgynghoroch?	Beth oedd eu sylwadau?
8	Sgriwtini	Dan amgylchiadau arferol, cynhelir cyddrafodaeth yn fisol ar raglenni gwaith y Pwyllgor Gwaith a'r ddau Bwyllgor Sgriwtini, a hynny er mwyn sicrhau aliniad rhyngddynt.
9	Aelodau Lleol	Ddim yn berthnasol.

F - Atodiadau:

Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith: Rhagfyr 2025 – Gorffennaf 2026

Ff – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am ragor o wybodaeth):

Cyngor Sir Ynys Môn

Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Gwaith

Cyfnod: Rhagfyr 2025 – Gorffennaf 2026

Tudalen 12

Mae'r flaen raglen waith hon yn rhestru'r holl benderfyniadau y mae'r Pwyllgor Gwaith yn bwriadu eu gwneud a pha fusnes y bydd y pwyllgorau sgrwtini yn ei ystyried ynghyd â phryd y bydd y materion hynny'n cael eu trafod. Mae hefyd yn rhestru unrhyw argymhellion y mae'r Pwyllgor Gwaith yn bwriadu eu gwneud mewn perthynas â phenderfyniadau y mae'n rhaid eu gwneud gan y Cyngor llawn.

Mae modd i benderfyniadau gweithredol gael ei gwneud gan y Pwyllgor Gwaith llawn yn gweithredu fel corff cyfunol neu gan aelodau unigol o'r Pwyllgor Gwaith yn gweithredu trwy hawliau dirprwyiedig.

Mae'r flaen raglen waith yn cael ei hadolygu'n rheolaidd ac fe gyhoeddir diweddariad yn fisol. Nid yw'r ffaith nad yw penderfyniad wedi'i gynnwys yn y flaen raglen waith yn atal materion brys neu rai na ragwelwyd rhag cael eu hystyried.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg / This document is also available in English.

Diweddarwyd ddiwethaf ar 17 Tachwedd 2025

Rhagfyr 2025

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod 16.12.25	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Rheoli'r Trysorlys – Adolygiad Canol Blwyddyn 2025/26	Cyng Robin Williams	Cyngor llawn 5.3.26
	Premiwm y Dreth Gyngor	Cyng Robin Williams	
	Rhenti a thaliadau gwasanaethau tai 2026/27	Cyng Carwyn Jones	
	Datblygiad tai newydd ar safle Plas Penlan, Llangefni	Cyng Carwyn Jones	
	Cynllun Strategol Addysg Ddigidol	Cyng Dafydd Roberts	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio 10.12.25
	Ymgynghoriad Casglu Gwastraff ac Ailgylchu	Cyng Ieuan Williams	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio 10.12.25

Ionawr 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod 27.1.26	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Cyllideb Refeniw drafft 2026/27	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 08.1.26 Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 21.1.26
	Strategaeth Gyfalaf	Cyng Robin Williams	Cyngor llawn 5.3.26
	Gwasanaethau gofal cymdeithasol di-breswyl yn y gymuned – ffioedd a thaliadau 2026/27	Cyng Neville Evans	

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
	Cartrefi preswyl yr awdurdod lleol i bobl hŷn – pennu ffi safonol 2026/27	Cyng Neville Evans	
	Ffioedd cartrefi gofal y sector annibynnol ar gyfer 2026/27	Cyng Neville Evans	
	Adroddiad gwrthwynebu a dod i benderfyniad terfynol am Ysgol Uwchradd Caergybi	Cyng Dafydd Roberts	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 21.1.26
	Cynllun Tuag at Sero Net	Cyng Nicola Roberts	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 21.1.26

Chwefror 2026

Tudalen 14

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod 24.2.26	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Monitro Cyllideb Refeniw – Chwarter 3, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 12.2.26
	Monitro Cyllideb Gyfalaf – Chwarter 3, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 12.2.26
	Monitro Cyllideb y Cyfrif Refeniw Tai – Chwarter 3, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 12.2.26
	Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2026/27	Cyng Robin Williams	Cyngor llawn 5.3.26
	Ffioedd a thaliadau 2026/27	Cyng Robin Williams	

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
	Strategaeth Ariannol Tymor Canolig a Chyllideb 2026/27	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 12.2.26 Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 18.2.26 Cyngor llawn 5.3.26
	Cyllideb Gyfalaf 2026/27	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwtini Adnoddau 12.2.26 Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 18.2.26 Cyngor llawn 5.3.26
	Datganiad polisi trwyddedu alcohol ac adloniant rheoledig	Cyng Nicola Roberts	Cyngor llawn 5.3.26

Mawrth 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Penderfyniad dirprwyiedig - Mawrth 2026	Adroddiad Blynyddol ar Gydraddoldeb 2024/25	Cyng Alun Roberts	Pwyllgor Sgrwtini Partneriaeth ac Adfywio 17.3.26
Cyfarfod 24.3.26	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Cerdyn Sgôr Corfforaethol – Chwarter 3, 2025/26	Cyng Robin Williams	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 18.3.26
	Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai 2026-2056	Cyng Carwyn Jones	Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol 18.3.26

Ebrill 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgriwtni a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod 28.4.26	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	

Mai 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgriwtni a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod Mai 2026	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	

Tudalen 16

Mehefin 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgriwtni a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Penderfyniad dirprwyiedig - Mehefin 2026	Adroddiad Blynyddol Safonau'r Gymraeg 2025/26	Cyng Dafydd Roberts	
Cyfarfod Mehefin 2026	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Cerdyn Sgôr Corfforaethol – Chwarter 4, 2025/26	Cyng Robin Williams	Pwyllgor Sgriwtni Corfforaethol
	Monitro Cyllideb Refeniw – Chwarter 4, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgriwtni Adnoddau
	Monitro Cyllideb Gyfalaf – Chwarter 4, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgriwtni Adnoddau

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwrtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
	Monitro Cyllideb y Cyfrif Refeniw Tai – Chwarter 4, 2025/26	Cyng Robin Williams	Panel Sgrwrtini Adnoddau

Gorffennaf 2026

Dyddiad y cyfarfod neu ddyddiad cyhoeddi penderfyniad dirprwyiedig	Y mater i'w ystyried	Aelod Portffolio	Dyddiad i sgrwrtini a / neu'r Cyngor llawn (os yn berthnasol)
Cyfarfod Gorffennaf 2026	Blaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith	Cyng Gary Pritchard	
	Cynllun Datblygu Lleol – Ymgynghoriad ar y strategaeth a ffefrir	Cyng Nicola Roberts	

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Y Pwyllgor Gwaith Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Y Cyngor
Dyddiadau:	25/11/2025 04/12/2025 09/12/2025
Pwnc:	Diwygio'r Cyfansoddiad - Rhoi Cymeradwyaeth Derfynol i Gyfrifon Blynnyddol y Cyngor
Aelod Portffolio:	
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Lisa Lord, Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol a Dirprwy Swyddog Monitro Dros Dro
Aelodau Lleol:	Pawb

A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Argymhellion**Y Pwyllgor Gwaith**

Bod y Pwyllgor Gwaith yn mynegi barn ar y newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad er mwyn rhoi'r hawl i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor, yn hytrach na'r Cyngor, gymeradwyo Cyfrifon Blynnyddol y Cyngor yn derfynol.

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Bod y Pwyllgor yn mynegi barn ar y newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad er mwyn rhoi'r hawl i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor, yn hytrach na'r Cyngor, gymeradwyo Cyfrifon Blynnyddol y Cyngor yn derfynol.

Y Cyngor

Bod y Cyngor yn cymeradwyo'r newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad er mwyn rhoi'r hawl i Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor, yn hytrach na'r Cyngor, gymeradwyo Cyfrifon Blynnyddol y Cyngor yn derfynol.

Rhesymau

- Mae prif gamau proses gymeradwyo Cyfrifon Blynnyddol y Cyngor fel a ganlyn:

- Ardystio'r cyfrifon drafft - Swyddog Adran 151
- Archwiliad cyhoeddus o'r cyfrifon drafft

3. Adolygu'r cyfrifon drafft wedi'u harchwilio - Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
 4. Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith er mwyn iddo ystyried y cyfrifon drafft wedi'u harchwilio
 5. Y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i adolygu'r cyfrifon drafft terfynol
 6. Y Cyngor llawn i gymeradwyo'r cyfrifon terfynol
- Mae Cynllun Blynnyddol Archwilio Cymru yn cynnwys nod clir i fyrhau'r amserlen archwilio ar gyfer llywodraeth leol. Y dyddiad awdurdodi ar gyfer 2025/26 yw 30/09/2026 ac mae hyn fis yn gynharach na 2024/25.
 - Mae hyn yn cywasgu'r amser sydd ar gael i ymateb i unrhyw faterion a godir gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, cytuno ar unrhyw newidiadau gyda'r Archwilydd Allanol a chynhyrchu fersiwn ddwyieithog ddiwygiedig a chywir o'r cyfrifon terfynol.
 - Os bydd y Cyngor yn parhau i fod yn gyfrifol am gymeradwyo'r cyfrifon, yna bydd rhaid symud cyfarfod Medi 2026, neu bydd angen cynnal cyfarfod arbennig o'r Cyngor llawn.
 - Mae dirprwyo awdurdod i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn broses gymeradwyo fwy effeithlon. Nid oes unrhyw anfantais i unrhyw gynghorydd, na'r cyhoedd, oherwydd bydd yr adroddiadau'n parhau i fod ar gael yn y ffordd arferol (gweler y broses gymeradwyo llawn uchod).
 - Mae Archwilio Cymru wedi awgrymu'r newid arfaethedig er mwyn sicrhau fod ein trefniadau'n cyd-fynd â'r trefniadau presennol sydd ar waith mewn prif gynghorau yng Nghymru.
 - Yng nghyd-destun y cefndir hwn, yr hyn y gofynnir amdano yw newid paragraff 3.4.8.12.3 - "*Bydd y Pwyllgor yn adolygu a chymeradwyo datganiadau ariannol y Cyngor, ~~cyn iddynt gael eu cymeradwyo gan y cyngor llawn~~, gan gynnwys y rhagair esboniadol, negeseuon allweddol, tueddiadau, cysondeb â pherfformiad ariannol, addasrwydd a chydymffurfiaeth â pholisïau a thriniaethau cyfrifyddu a meysydd dyfarnu pwysig*".
 - O dan baragraff 2.15.2.1 o'r Cyfansoddiad "*...ni fydd y Cyngor llawn yn cymeradwyo newidiadau i'r Cyfansoddiad hyd oni fydd y Pwyllgor Gwaith wedi ystyried y cynnig*".
 - Cyflwynir adroddiad hefyd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, ar 04/12/2025, er mwyn gofyn barn y pwyllgor hwnnw ar y newid arfaethedig.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Bod y Cyngor llawn yn parhau i fod yn gyfrifol am gymeradwyo'r cyfrifon. Gwrthodwyd hyn gan fod y sefyllfa bresennol yn cael effaith negyddol ar effeithlonrwydd y broses, ac nid yw'r newid arfaethedig yn creu anfantais i unrhyw barti.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Nid yw hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith, a bydd y penderfyniad yn cael ei wneud gan y Cyngor llawn. Fodd bynnag, o dan baragraff 2.15.2.1 o'r Cyfansoddiad, mae'n ofynnol rhoi cyfle i'r Pwyllgor Gwaith gyflwyno sylwadau ar unrhyw newidiadau y bwriedir eu gwneud i'r Cyfansoddiad.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'n rhaid i'r Cyngor llawn gymeradwyo newidiadau i'r Cyfansoddiad (nad ydynt yn ymwneud â 3.5.3.6.6. a 3.4.12.6.3)

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Nid oes unrhyw effaith ar y gyllideb

Dd – Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol)

1. Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel Ynys?

Mae'r newid arfaethedig yn cefnogi gwneud penderfyniadau effeithlon mewn perthynas â chyfrifon statudol y Cyngor.

2. A ragwelir y bydd y penderfyniad hwn yn atal costau/dibyniaeth ar y Cyngor yn y dyfodol? Os felly, sut?

Nid i unrhyw raddau sylweddol, ond bydd yn osgoi'r angen i gynnal cyfarfod arbennig o'r Cyngor.

3. A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, gyda phwy?

Archwilio Cymru

4. A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth gynllunio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad yn effeithio'n uniongyrchol arnynt? Eglurwch sut.

Na

5. Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Dim effaith

6. Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar unrhyw un sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

Dim effaith

7. Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Dim effaith

E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori a beth oedd eu sylwadau?

1. Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (gorfodol)	Ystyriwyd y mater ar 14/10/2025 pan gytunwyd ar yr argymhelliad.
2. Swyddog Cyllid / 151	Y Swyddog Adran 151 sydd wedi comisiynu'r adroddiad
3. Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Awdur yr adroddiad ac mae'n cefnogi'r argymhelliad Mae cyngor cyfreithiol wedi ei geisio, yng nghydestun yr adroddiad hwn, o ran y gwrthdaro rhwng yr Atodiad Darparu Llywodraethiant Da mewn Llywodraeth Leol a'r ddeddfwriaeth, pan ddaw hi i hawliau pleidleisio aelodau lleyg y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethiant. Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (fel y'i diwygiwyd), Rheoliad 10 y Cyfrifon a Rheoliadau archwilio (Cymru) 2014 (fel y'i diwygiwyd) a chanllawiau statudol yn ei gwneud yn glir fod gan aelodau lleyg y Pwyllgor archwilio a Llywodraethiant hawliau pleidleisio llawn. Cydnabyddir hyn gan CIPFA a bydd eu canllawiau yn cael eu hadolygu er mwyn adlewyrchu'r safbwynt statudol cywir.
4. AD	Amherthnasol
5. Eiddo	Amherthnasol
6. TG	Amherthnasol
7. Caffael	Amherthnasol
8. Sgriwtini	Amherthnasol
9. Aelodau Lleol	Ymgynghorir â'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 04/12/2025

F - Atodiadau

--

Ff - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach)

--

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	25 Tachwedd 2025
Pwnc:	Adroddiad Monitro'r Cerdyn Sgorio – Chwarter 2 (2025/26)
Aelod(au) portffolio:	Y Cyngorydd Robin W Williams, Dirprwy Arweinydd, Cyllid, Busnes Corfforaethol a Phrofiad y Cwsmer
Pennaeth gwasanaeth / cyfarwyddwr:	Carys Edwards
Awdur yr adroddiad:	Gwyndaf Parry GwyndafParry@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Amherthnasol

A – Argymhellion a rhesymau

1.1 Hwn yw'r ail cerdyn sgorio ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/26. Mae'n dangos perfformiad y Cyngor yn erbyn ei amcanion strategol fel yr amlinellwyd yn Cynllun y Cyngor. 1.2 Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at rai straeon cadarnhaol mewn perthynas â pherfformiad chwarter 2. Mae rhai o'r uchafbwyntiau hyn yn cynnwys: - Mae 88% o swyddi gwag y cyngor, cyfanswm o 288 o swyddi, wedi'u hysbysebu fel rhai sy'n gofyn am Lefel 3 o Gymraeg neu uwch - Mae bron i 300,000 o gyfranogwyr wedi cymryd rhan mewn gweithgareddau Môn Actif yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn - Roedd 88% o denantiaid yn fodlon gyda gwaith cynnal a chadw ymatebol hyd at ddiwedd mis Medi, gwelliant o gymharu â'r 84% yn Ch1 - Mae 11 o systemau gwresogi carbon isel wedi'u gosod mewn adeiladau'r cyngor hyd yn hyn gyda 23 arall wedi'u cynllunio 1.3 Gofynnir i'r Pwyllgor gytuno'r cerdyn sgorio a nodi'r meysydd o welliannau ynghyd â'r meysydd mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn eu harchwilio er mwyn rheoli a sicrhau gwelliant pellach yn y dyfodol. 1.4 Argymhellir y rhain fel a ganlyn: 1.4.1 Tai - 03) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ail-osod unedau llety (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod); 1.4.2 Tai – 04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)– addasiadau (£1k-10k); 1.4.3 Tai – 04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)– addasiadau (>£10k); 1.4.4 Economi – 04) Cyfanswm y cwsmeriaid â chytundeb angori blynyddol 1.4.5 Economi - 07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd 1.4.6 Newid Hinsawdd – 02) Canran y gwastraff domestig a gafodd ei ailddedfnyddio, ailgylchu neu gompostio; 1.4.7 Iechyd Cyngor Cyfan - 12) % y Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth (FOI) a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Amh.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol)

1. Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel ynys?

Mae'r adroddiad y Cerdyn Sgorio Corfforaethol yn rhoi cipolwg ar berfformiad yn erbyn amcanion strategol Cynllun y Cyngor ar ddiwedd pob chwarter.

2. A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar y Cyngor i'r dyfodol? Os felly, sut?

Gallai perfformiad rhai dangosyddion perfformiad o bosibl gael effaith ar gostau yn y dyfodol, ond mae mesurau lliniaru a gynigir yn ceisio lliniaru'r pwysau hyn.

3. A ydym wedi cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.

Ymgwymerir ag elfennau o'r gwaith sy'n cael ei fonitro yn y Cerdyn Sgorio mewn modd cydweithredol â sefydliadau eraill fel Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Llywodraeth Cymru, Cadwch Gymru'n Daclus, Chwaraeon Cymru, ymhlith eraill.

4. A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.

Amh

5. Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Amh

6. Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

Amh

7. Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Amh

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch a beth oedd eu sylwadau?

1. Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (gorfodol)	Ystyriwyd y mater hwn gan yr Tîm Arweinyddiaeth ac adlewyrchir eu sylwadau yn yr adroddiad
2. Cyllid / Swyddog 151	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
3. Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
4. Adnoddau Dynol	Sylwadau wedi ymgorffori yn yr adroddiad
5. Eiddo	
6. Technoleg Gwybodaeth	
7. Caffael	
8. Sgriwtini	Ystyriwyd y mater hwn gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar y 18/11. Bydd cadeirydd y pwyllgor yn adrodd yn ôl yn y cyfarfod hwn.
9. Aelodau Lleol	

F – Atodiadau

Atodiad A – Adroddiad Cerdyn Sgorio Chwarter 2
--

Ff – Papurau cefndirol (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am fwy o wybodaeth)

• Cynllun y Cyngor 2023-2028 • Cerdyn Sgorio Ch1 25/26

Cerdyn Sgorio Corfforaethol 2025/26

Adroddiad Chwarter 2

Tudalen 28

Paratowyd gan – Gwasanaeth Trawsnewid

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2025

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English

1. Cyflwyniad

- 1.1 Mae Cynllun y Cyngor 2023-28 yn nodi chwe amcan strategol ac yn nodi'r camau gweithredu a'r ymrwymadau allweddol ar gyfer y pum mlynedd nesaf.

Welsh Language

Social Care and
Wellbeing

Education

Housing

Economy

Climate Change

Cynllun y Cyngor 2023 i 2028

- 1.2 Defnyddir yr adroddiad cerdyn sgorio i fonitro perfformiad ein Dangosyddion Perfformiad Allweddol (DPA) ar gyfer 2024/25 wrth gyflawni gweithgareddau dydd i ddydd y Cyngor sy'n sail i gyflawni Cynllun y Cyngor.
- 1.3 Mae nifer o DPA yn newydd (wedi'u nodi gan [N] yn y teitlau), nid oes gan rhai ohonynt dargedau ar hyn o bryd ac maent yno i osod gwaelodlin, gyda rhywfaint o ddata ddim ar gael tan yn hwyrach yn y flwyddyn. Mae tueddiadau'n cael eu monitro o Ch2 yn ystod 2025/26 gyda'r nod o osod targedau yn 2026/27 lle bo'n briodol.
- 1.4 Mae'n darparu'r dystiolaeth i alluogi'r Cyngor i fonitro ei berfformiad a bod yn wybodus o ddata wrth nodi unrhyw gamau lliniaru y cytunwyd arnynt gan y Tîm Arweinyddiaeth i ysgogi a sicrhau gwelliannau perfformiad yn y dyfodol.
- 1.5 Mae'r canlyniadau o fewn y cerdyn sgorio i gyd yn gronnol ac felly mae colofn tuedd ar gael o Ch2 i hysbysu'r tueddiadau perfformiad o un chwarter i'r llall chwarter.
- 1.6 Gellir gweld y statws CAG ar gyfer bob adran o'r cerdyn sgorio, ac eithrio rheolaeth ariannol sy'n cael ei gwblhau o safbwynt barn broffesiynol, isod:
- Coch – mwy na 10% yn is na'r targed a/neu angen ymyrraeth sylweddol
 - Ambr – rhwng 5% a 10% yn is na'r targed a/neu angen peth ymyrraeth
 - Melyn – o fewn 5% i'r targed
 - Gwyrdd – wedi cyrraedd y targed, neu wedi mynd y tu hwnt iddo.

2. Trosolwg

2.1 Mae mwyafrif (87%) o'r dangosyddion sydd â thargedau sy'n cael eu monitro yn perfformio'n dda yn erbyn eu targedau (Gwyrdd neu Felyn).

2.2 Mae saith dangosydd ar hyn o bryd yn Goch neu'n Ambr yn erbyn eu targedau:

2.2.1 Tai - 03) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ail-osod unedau llety (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod) – COCH – 81 diwrnod, Targed – 51 diwrnod

Mae prosesau'r dangosydd yma wedi cael adolygiad trylwyr. Mae'r gwasanaeth wedi cyflwyno rhai newidiadau i'w brosesau sydd wedi arwain at welliant yn y nifer cyfartalog o ddiwrnodau. Er bod y perfformiad cyfredol yn parhau'n GOCH, mae gwelliant clir o fis i fis gyda'r nifer o ddyddiau yn lleihau'n raddol, sy'n dangos cynnydd cadarnhaol wrth reoli trosiant ein eiddo.

Ers cyflwyno'r prosesau newydd ym mis Ebrill, mae'r amseroedd ail-osod bellach tua 54 diwrnod ar gyfartaledd. Yn anffodus, cyn gweithredu'r newidiadau, roedd eiddo a ddychwelwyd i'r cyngor yn cymryd tua 101 diwrnod ar gyfartaledd i'w hail-osod, sydd wedi arwain at gyfartaledd cronol Ch2 o 81 diwrnod.

Bydd y gwasanaeth yn parhau i weithredu'r prosesau hyn ac yn seiliedig ar y perfformiad cyfredol, rhagwelir gwelliant pellach yn y dangosydd hwn dros gyfnod y flwyddyn.

2.2.2 Tai – 04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)– addasiadau (£1k-10k) - AMBR - 204 diwrnod, Targed - 190 diwrnod

ac

Tai – 05) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG) - addasiadau (>£10k) – COCH – 285 diwrnod, Targed - 221 diwrnod

Fel yr eglurwyd yn yr Adroddiad Cerdyn Sgorio Ch1, oherwydd y perygl o wario dros y gyllideb, rhoddwyd seibiant ar gymeradwyo ceisiadau newydd ym mis Tachwedd 2024. Cafodd hyn effaith pan ddechreuodd y gwasanaeth gymeradwyo eto tuag at ddiwedd Ch4 24/25. Yn anffodus, roedd y contractwyr llwyddiannus eisoes wedi symud ymlaen i brosiectau eraill, a arweiniodd at oedi wrth

ddechrau contractau. Er cynnydd bach yn y nifer o gontractwyr sydd ar gael yn lleol, nid yw hyn wedi arwain at llawer ohonynt yn ennill tendrau DFG.

Er cyd-destun, cwblhawyd 14 eiddo gydag addasiadau ‘canolig’ a 2 eiddo gyda addasiadau ‘mawr’ yn ystod Ch1. Mae’r cyngor yn parhau’n ymrwymedig i leihau nifer cyfartalog y diwrnodau calendr i gyflawni GCA

2.2.3 Economi – 04) Cyfanswm y cwsmeriaid â chytundeb angori blynyddol – COCH – 151, Targed – 170

Mae’r galw am angorfeydd yn parhau i leihau. Mae perchnogaeth cychod wedi gostwng ac mae’r dewisiad o gyfleusterau marianau gyda mannau “camu ymlaen” yn parhau i gynyddu, gan arwain at ostyngiad yn y defnydd o angorfeydd. Mae’r system o osod darn o wely’r môr ac yna gofyn i’r deiliad brynu’r offer angori a threfnu ei osod gan gontractwr trydydd parti hefyd yn gwneud angorfeydd yn Y Fenai yn llai deniadol.

Gyda chystadleuaeth gan farianau Conwy, Felinheli, Caernarfon a Phwllheli sy’n cynnig angorfeydd camu ymlaen gyda chyfleusterau, mae’n anodd rhagweld gwelliant. Dim ond system lle byddai’r cyngor yn berchen ar yr angorfeydd ac yn eu gosod, yn debyg i’r systemau a ddefnyddir gan eraill, a allai arwain at gynnydd yn y defnydd, er y byddai’r gost gychwynnol yn sylweddol ac ar hyn o bryd yn anghyraeddadwy o fewn y gyllideb. Bydd y targed blynyddol yn debygol iawn o beidio cael ei gyflawni.

2.2.4 Economi - 07) Canran y busnesau risg uchel sy’n cael eu harchwilio’n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â’r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd – COCH – 64%, Targed – 90%

Cynhaliwyd 74 o’r 116 o archwiliadau oedd yn ddisgwyliedig hyd at ddiwedd Ch2. Mae hyn yn is o gymharu â’r 85% a gyflawnwyd yn Ch1 a’r 83% a gyflawnwyd erbyn diwedd Ch2 yn 2024/25.

Er mwyn cydymffurfio â’r cynllun trwyddedu gweithdrefnau arbennig newydd, sy’n canolbwyntio ar wella safonau hylendid a diogelwch ymhlith tatŵwyr, tyllwyr corff, aciwbwntwyr a’r rhai sy’n cynnig ‘electrolysis’, roedd yn rhaid archwilio a thrwyddedu pob ymarferydd a safleoedd perthnasol erbyn diwedd Awst. Roedd yr archwiliadau a’r asesiadau yn aml yn gymhleth ac yn gofyn am ddau swyddog. O ganlyniad cafodd nifer yr archwiliadau bwyd a oedd yn bosibl eu cwblhau ei leihau gan fod y swyddogion gyda swyddi sy’n archwilio safleoedd bwyd ac safleoedd iechyd a diogelwch.

Derbyniodd holl safleoedd bwyd a oedd yn peri'r risg uchaf archwiliad ac fe fydd pob safle bwyd risg uchel sy'n disgwyl arolygaeth yn cael eu harolygu erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

2.2.5 Newid Hinsawdd – 02) Canran y gwastraff domestig a gafodd ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio – COCH – 66.36%, Targed – 70%

Roedd perfformiad Ch2 ar gyfer y dangosydd hwn yn 66.36% yn erbyn targed o 70%, sy'n cynrychioli dirywiad o gymharu â 67.5% yn Ch2 2024/25 a 67.8% yn Ch2 2023/24.

O ganlyniad i'r tywydd sych dros yr haf, casglwyd 371 tonnall yn llai o wastraff gwyrdd o gymharu â Ch2 2024/25, a gafodd hyn effaith negyddol ar y gyfradd ailgylchu a chompostio gyffredinol. Mae'r Tîm Ymyrraeth wedi cymryd dros 700 o finiau du i ffwrdd o eiddo oedd naill ai â mwy nag un bin du neu nad oeddent yn gymwys ar gyfer casgliad gwastraff domestig (gan fod yr eiddo naill ai'n fusnes neu'n dai haf). Mae'r tîm hefyd wedi newid tua 750 o finiau du mawr (360L) i finiau maint safonol (240L).

Cafodd gwastraff gweddilliol a gasglwyd yn ystod y cyfnod ei leihau o 281 tonnall o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, sy'n ganlyniad cadarnhaol. Fodd bynnag, oherwydd y tywydd sych casglwyd 276 tonnall yn llai o wastraff gwyrdd, a gafodd effaith negyddol ar y gyfradd ailgylchu a chompostio gyffredinol. Disgwylir effaith dymhorol debyg yn Ch2.

Er mwyn lliniaru ac i geisio gwella'r gyfradd, bydd y cyngor yn parhau â'i nod o leihau gwastraff cyffredinol ac annog mwy o ailgylchu drwy gydweithio â'r cymunedau lleol i addysgu trigolion. Mae hon yn strategaeth hirdymor sy'n gofyn am newid ymddygiad parhaus, felly bydd gwelliannau'n raddol yn hytrach nag yn syth.

Mae'r cyngor wedi sefydlu bwrdd rhaglen i drafod pa fesurau lliniaru pellach y gellir eu rhoi ar waith. Bydd unrhyw newidiadau sylweddol a nodir gan y bwrdd yn cael eu trafod gan y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgorau Sgriwtini cyn gwneud unrhyw newidiadau.

2.2.6 Iechyd Cyngor Cyfan - 12) % y Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth (FOI) a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser – COCH – 76%, Targed – 90%

Cafwyd 467 o geisiadau hyd at ddiwedd Ch2 a 111 o'r ceisiadau hynny yn hwyr. Mae'r Cyngor yn parhau'n ymrwymedig i gynyddu'r gyfradd ymateb i geisiadau FOI.

Mae Swyddog Diogelu Data (DPO) presennol y Cyngor wedi adolygu polisi a gweithdrefnau FOI y Cyngor. Yn dilyn yr adolygiad hwn, bydd manyleb newydd yn cael ei datblygu ar gyfer sefydlu ceisiadau gwybodaeth ar y system CRM, a fydd yn sicrhau bod ein gweithdrefnau yn cydymffurfio â Safonau Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Credir y dylai'r system ar-lein newydd wella'r perfformiad yn y tymor hir. Mae rhywfaint o ostyngiad mewn capasiti o fewn y gwasanaethau i ddelio â thasgau ceisiadau gwybodaeth hefyd yn sicrhau bod cyrraedd y targed o 90% yn un heriol.

2.3 Mae rhai enghreifftiau o'r perfformiad da a welwyd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

- 2.3.1 Mae 88% o swyddi gwag y cyngor, cyfanswm o 288 o swyddi, wedi'u hysbysebu fel rhai sy'n gofyn am Lefel 3 o Gymraeg neu uwch
- 2.3.2 Mae bron i 300,000 o gyfranogwyr wedi cymryd rhan mewn gweithgareddau Môn Actif yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn
- 2.3.3 Roedd 88% o denantiaid yn fodlon gyda gwaith cynnal a chadw ymatebol hyd at ddiwedd mis Medi, gwelliant o gymharu â'r 84% yn Ch1
- 2.3.4 Mae 95% o geisiadau cynllunio, cyfanswm o 323 o geisiadau, wedi'u penderfynu o fewn amser
- 2.3.5 Mae 11 o systemau gwresogi carbon isel wedi'u gosod mewn adeiladau'r cyngor hyd yn hyn gyda 23 arall wedi'u cynllunio

3. Yr Iaith Gymraeg

Tudalen 34

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) Canran o swyddi hysbysebair gan y Cyngor gyda'r gofyniad iaith Gymraeg lefel 3 ac uwch [N]	85%	88%	82%	G	↑	77%	288 o swyddi hysbysebair ar lefel 3 ac uwch
02) Nifer swyddogion sydd yn derbyn hyfforddiant iaith Gymraeg	50	64	62	G	↓	62	
03) Nifer o gwynion sydd yn creu amheuaeth o fethiant i gwrdd â safonau iaith Gymraeg	0	0	4	G	→	4	Un ymchwiliad yn erbyn cwyn a gododd yn 24/25
04) Nifer o gwynion arweiniodd at ymchwiliad statudol gan Gomisiynydd y Gymraeg	1	1			→	0	
05) Canran o ymweliadau â rhyngwyneb ein prif wefan yn Gymraeg	9%	7%	9%	M	↓	7%	Ychydig llai o ymweliadau i gymharu gyda Ch1, ond tebyg i Ch2 24/25
06) Canran yr ymatebion i ymgynghoriadau swyddogol a wnaed yn Gymraeg	-	6%	8%	M	-	10%	
07) Canran y dilynwyr sy'n dilyn ochr Gymraeg prif gyfrifon cyfryngau cymdeithasol y Cyngor	23%	23%	23%	G	→	23%	
08) Canran y disgyblion blwyddyn 11 sy'n astudio'r Gymraeg [iaith gyntaf]							Data ar gael yn Ch3
09) Uned iaith - % o blant yn cyrraedd eu disgwyliadau (trochi) [N]							Data ar gael yn Ch3
10) Nifer busnesau yn derbyn cefnogaeth iaith Gymraeg [N]							Data ar gael yn Ch3

4. Gofal Cymdeithasol a Lleisiant

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) Nifer yr oedolion sy'n derbyn Taliadau Uniongyrchol	256	247	224	G	↓	226	
02) Canran yr ymholiadau amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn yr amserlen statudol	96.34%	94.15%	90%	G	↓	89.80%	
03) Canran yr oedolion sydd wedi derbyn cyngor a chymorth gan y gwasanaeth gwybodaeth, cyngor a chymorth ac sydd heb gysylltu â'r gwasanaeth yn ystod y 6 mis dilynol	88.07%	87.64%	85%	G	↓	92.96%	
04) Nifer y bobl hŷn (65 oed a hŷn) y mae'r awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal	295	323	335	G	↓	320	
05) Canran y rhai sy'n ofalwyr i oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a gafodd asesiad neu adolygiad iddyn nhw eu hunain yn ystod y flwyddyn	98.20%	98.60%	93%	G	↑	95.20%	
06) Yr amser y mae'r holl blant sy'n dal i fod ar y Gofrestr Amddiffyn Plant wedi'i dreulio ar y gofrestr ar gyfartaledd, fel ac yr oedd pethau ar ddiwedd y chwarter	163	170	270	G	↓	128	
07) Plant a gafodd eu Hail-gofrestru ar y Gofrestr Amddiffyn Plant o fewn 12 mis ar ôl cael eu tynnu oddi ar y gofrestr	3.57%	1.56%	15%	G	↑	0	
08) Canran y cyfeiriadau plant sy'n cael eu hail-gyfeirio o fewn 12 mis	7.69%	15.68%	15%	M	↓	10.09%	29 o'r 185 cyfeiriad yn rhai ail-gyfeirio
09) Canran yr ymweliadau statudol â phlant mewn gofal a oedd i fod i ddigwydd yn ystod y flwyddyn a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau	90.61%	90.39%	90%	G	↓	92.13%	
10) Canran y Cynlluniau Llwybr Cychwynnol a oedd i fod i gael eu cwblhau yn ystod y flwyddyn a gwblhawyd o fewn yr amserlenni	100%	100%	85%	G	→	1	
11) Nifer o ymweliadau a Chanolfannau Hamdden	129,096	260,023	265,188	M	↓	252,090	
12) Nifer o bobl wedi ymwneud a gweithgareddau Môn Actif [N]	146,746	296,458	287,188	G	↑		
13) Canran o rieni sy'n teimlo eu bod wedi gweld cynnydd yn dilyn cwblhau y rhaglen Positive Parenting Programme (PPP) [N]							Data ar gael yn Ch4

5. Addysg

Tudalen 36

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd (pob tymor)	93.2%	93.2%	95%	M	→	93%	Perfformiad tebyg i Ch2 24/25
02) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd (pob tymor)	88.2%	89.7%	90%	M	↑	89%	Ychydig gwell i gymharu gyda Ch2 24/25
03) Canran gadawyr Blwyddyn 11 sydd ddim mewn Addysg, Hyfforddiant neu Gyflogaeth [NEET]							Data ar gael yn Ch4
04) Nifer yr ysgolion mewn Categori Dilynol / Statudol gan Estyn	1	1			→	0	
05) Nifer y plant a phobl ifanc sydd wedi cael eu gwahardd o'r ysgol yn barhaol	23	2				4	
06) Nifer / cyfran yr ysgolion â chynllun adfer ariannol	6	6	6	G	→	6	
07) Canran yr oedolion sy'n credu, ar y cyfan, fod y gwasanaeth llyfrgell maen nhw'n ei ddefnyddio yn 'dda iawn' neu'n 'dda' [N]							Data ar gael yn Ch4
08) Y sgôr cyfartalog gyffredinol allan o ddeg a roddwyd gan ddefnyddwyr 16 oed neu iau ar gyfer y gwasanaeth llyfrgell y maent yn ei ddefnyddio [N]							Data ar gael yn Ch4
09) CDU - canran o blant sy'n cyrraedd eu targedau [N]							Data ar gael yn Ch3
10) Nifer y plant sydd wedi symud i fyny, neu wedi cwblhau, Rhaglen Nofio Môn. [N]	924	1610	1270	G	↑		

6. Tai

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) Gwasanaethau landlordiaid: Nifer y diwrnodau a gymerwyd ar gyfartaledd i gwblhau atgyweiriadau ymatebol	15	14	18	G	↑	18	
02) Canran y tenantiaid a oedd yn fodlon â'r atgyweiriadau ymatebol	84%	88%	85%	G	↑	88%	
03) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ail-osod unedau llety (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod) [N]	89	80	51	C	↑		Ers sefydlu'r broses newydd ym mis Ebrill, mae'n cymryd 54 diwrnod ar gyfartaledd i ail-osod unedau. Y broses flaenorol cyn Ebrill yw'r prif reswm dros beidio â chyrraedd y targed.
04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - addasiadau (£1k-10k)	205	204	190	A	↑	184	Cwblhawyd 14 o addasiadau chanolig yn Ch2
05) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl - addasiadau (>£10k)	285	285	221	C	→	222	Cwblhawyd 2 o addasiadau mawr yn Ch2
06) Nifer y Tai Cyngor a ddatblygwyd o'r newydd a nifer yr hen Dai Cyngor a brynwyd yn ôl i'w gosod fel Tai Cyngor	4	13	13	G	↑	36	
07) Cyfanswm dyledion rhent tenantiaid cyfredol fel canran o gyfanswm y rhent y mae modd ei gasglu drwy lety parhaol	3.19%	3.35%	3.10%	M	↓	4%	
08) Nifer yr eiddo gwag preifat a ddaethpwyd yn ôl i ddefnydd drwy'n hymyraethau Tai Gwag	15	32	25	G	↑	34	
09) Canran yr aelwydydd a ataliwyd rhag mynd yn ddigartref	80%	90%	85%	G	↑	90%	
10) Nifer y ceisiadau am gymorth gyda digartrefedd (asesiadau adran 62)	117	292			↓	294	
11) Nifer yr Aelwydydd mewn Llety Brys a Dros Dro ar hyn o bryd	79	84			↓	101	

7. Economi

Tudalen 38

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) % grant economaidd a datblygu / adfywio a dderbyniwyd ac a ddefnyddiwyd	70%	112%				41%	Gwariant o flaen amserlen
02) Gwariant (cyfalaf a refeniw) ar brosiectau isadeiledd, datblygu economiadd ac adfywio (£) [N]	£1.653m	£2.758m					
03) Canran yr unedau busnes a masnachol osodwyd gan y Cyngor [N]	95%	98%	90%	G	↑		
04) Cyfanswm y cwsmeriaid â chytundeb angori blynyddol	100	151	170	C	↓	190	51 o gontractau yn Ch2 yn erbyn targed o 65. Mae'n annhebygol iawn y bydd y targed blynyddol yn cael ei gyflawni.
05) Canran yr holl geisiadau cynllunio a benderfynwyd mewn pryd	94%	95%	90%	G	↑	97%	323 o geisiadau cynllunio wedi'u penderfynu mewn pryd
06) Canran y ceisiadau gorfodi cynllunio a ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod	87%	79%	80%	M	↓	92%	
07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd	85%	64%	90%	C	↓	83%	74 o'r 116 o archwiliadau wedi'u cynnal. Mae'r holl fusnesau gyda'r risgiau uchaf wedi'u harolygu. Mae cynlluniau ar waith i ddal i fyny yn ail hanner y flwyddyn.
08) Canran y sefydliadau bwyd sy'n cyrraedd y safonau hylendid bwyd	99%	99%	95%	G	→	98%	
09) Nifer o bobl wedi eu cefnogi i baratoi ar gyfer byd gwaith, drwy ymyraethau SPF [N]	162	320			↑		

8. Newid Hinsawdd

Tudalen 39

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd Ch	Ch2 2024/25	Sylwadau Ch2
01) Cyfanswm yr allyriadau carbon sy'n dod o adeiladu'r cyngor (tCO2e)							Data ar gael yn Ch4
02) Canran y gwastraff domestig a gafodd ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio	65.95%	66.36%	70%	C	↓	67.46%	Dim gwelliant pellach ers Ch1, yn rhannol oherwydd gostyngiad yn y Gwastraff Gwyrdd oherwydd y tywydd cynhesach.
03) Canran y gwastraff a gafodd ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio o adeiladu'r Cyngor	46%	44.4%			↓	48%	Mae'r gyfradd wedi gostwng o'i chymharu â Ch2 2024/25
04) Canran y strydoedd sy'n lân	100%	100%	96%	G	→	97.5%	
05) Nifer o ddiwrnodau a gymerwyd ar gyfartaledd i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon	0.01	0.03	1	G	↓	0.04	
06) Canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)							Data ar gael yn Ch3
07) Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)							Data ar gael yn Ch3
08) Canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol)							Data ar gael yn Ch3
09) Cyfanswm allyriadau carbon fflyd y Cyngor (tCO2e inc WTT)	156.5	311.02	320	G	↑	320	
10) Nifer o Ysgolion yn cymryd rhan mewn cynlluniau Newid Hinsawdd wedi eu achredu [N]							Data ar gael yn Ch3
11) Nifer o systemau gwresogi carbon isel wedi eu gosod yn adeiladau y Cyngor [N]		11					11 o osodiadau wedi'u cwblhau gyda 23 arall wedi'u cynllunio
12) Defnydd o bwyntiau gwefru cyhoeddus y Cyngor (kwh) [N]	76,786	149,427			↓		Mae hyn yr un peth â gyrru o Gaergybi i Gaerdydd ac yn ôl dros 1,100 o weithiau

9. Iechyd Cyngor Cyfan

	CAMG	Tuedd	Cyllideb	Canlyniad	Amrywiant (%)	Rhagolygon o'r Gwariant	Amrywiant a Ragwellir (%)
01) Alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn (Refeniw)	G	→	£192,983,000			£192,331,000	-0.34%
02) Alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn (Cyfalaf)		↑	£35,148,000			£33,111,000	-5.80%
03) Incwm yn erbyn Targedau (ac eithrio grantiau)	G	↓	-£8,204,707	£9,847,700	20.03%		
04) Balansau cyffredinol a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn		↑				-£17,416,300	
05) Cost benthyca - % y gwariant refeniw a gyllidwyd ar ei gyfer		→	2.35%			2.35%	
06) Nifer y Gwasanaethau a ragwelir yn gorwario mwy na 5% o'u cyllideb		→				2	
07) % y Dreth Gyngor a gasglwyd (ar gyfer y 3 mis diwethaf)	M	↑		97.1%			
08) % y Môn Ddyledion a gasglwyd (ar gyfer y 3 mis diwethaf)	M	↑		91.4%			

	Ch1	Ch2	Targed Ch2	CAMG Ch2	Tuedd	Sylwadau Ch2
09) Cyfanswm y cwynion cam 2 a gafodd eu cadarnhau / cadarnhau'n rhannol	1	3	6	G	↓	3 cwyn corfforaethol
10) Cyfanswm % y cwynion cam 2 a gafodd ymateb ysgrifenedig fewn 20 diwrnod (Corfforaethol)	100%	87%	80%	G	↓	
11) Cyfanswm % y cwynion a gafodd ymateb ysgrifenedig fewn 15 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol)	80%	80%	80%	G	→	Roedd dau gwyn cam 1 yn hwyr ond roedd amser ychwanegol wedi cytuno gyda'r achwynyddion
12) % y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser	74%	76%	90%	C	↑	111 o'r 467 cais FOI yn hwyr
13) Cyfran yr ymholiadau a gafodd eu datrys a'u cau gan Cyswllt Môn (heb eu hanfon ymlaen at Wasanaeth)	32%	35%			↑	
14) Nifer y staff yn yr awdurdod cyfan, gan gynnwys athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	2376	2380			↑	
15) Absenoldeb Salwch - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd	1.93	3.93	4.08	G	↓	
16) Salwch Tymor Byr - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd fesul FTE	0.92	1.73			↑	
17) Salwch Tymor Hir - dyddiau / shifftiau gwaith a gollwyd ar gyfartaledd fesul FTE	1.01	2.2			↓	
18) Gweithwyr sydd wedi gadael yr Awdurdod Lleol (%) (Trosiant)						
19) % y swyddi a gafodd eu hysbysebu a'u llenwi ar ôl cael eu hysbysebu unwaith	78%	73%	70%	G	↓	96 o swyddi wedi llenwi ar ôl yr hysbyseb cyntaf

10. Casgliad ac Argymhellion

- 10.1 Mae'r perfformiad o 87% o'r dangosyddion perfformiad yn well neu o fewn 5% i'w targedau ar gyfer y chwarter yn gadarnhaol.
- 10.2 Mae'n dangos bod gwasanaethau'n gweithredu yn unol â gwerthoedd ac egwyddorion cyffredinol y Cyngor.
- 10.3 **Argymhelliad – bod y Tîm Arweinyddiaeth yn rheoli, ymchwilio a sicrhau gwelliannau i'r dyfodol ar gyfer y DPA a ganlyn:**
 - 10.3.1 Tai - 03) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ail-osod unedau llety (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod);
 - 10.3.2 Tai – 04) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)– addasiadau (£1k-10k);
 - 10.3.3 Tai – 05) Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl (DFG)– addasiadau (>£10k);
 - 10.3.4 Economi – 04) Cyfanswm y cwsmeriaid â chytundeb angori blynyddol
 - 10.3.5 Economi - 07) Canran y busnesau risg uchel sy'n cael eu harchwilio'n rheolaidd a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bwyd
 - 10.3.6 Newid Hinsawdd – 02) Canran y gwastraff domestig a gafodd ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio;
 - 10.3.7 Iechyd Cyngor Cyfan - 12) % y Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth (FOI) a dderbyniodd ymateb o fewn y cyfnod amser.

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	25 Tachwedd 2025
Pwnc:	Hunanasesiad a Perfformiad (Llesiant) 2024/25
Aelod(au) portffolio:	Y Cynghorydd Carwyn E. Jones
Pennaeth gwasanaeth / cyfarwyddwr:	Carys Edwards, Pennaeth Proffesiwn AD a Thrawsnewid
Awdur yr adroddiad:	Gwyndaf Parry Gwyndafparry@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau lleol:	Amh

A – Argymhellion a rhesymau

1. Argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo yr Adroddiad Hunanasesiad a Perfformiad (Llesiant) Blynnyddol 2024/25.

Fel rhan o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 mae'r ddyletswydd ganlynol yn cael ei chydabod ar Gyngor Sir Ynys Môn:

... Parhau i adolygu ei berfformiad

- 1) Rhaid iddo barhau i adolygu'r graddau -
- (a) ei fod yn arfer ei swyddogaethau'n effeithiol,
 - (b) ei fod yn defnyddio ei adnoddau yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol, a
 - (c) bod ei lywodraethu yn effeithiol ar gyfer sicrhau'r materion a nodir ym mharagraffau (a) a (b)

ac mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol,
gwneud adroddiad yn nodi ei gasgliadau o ran i ba raddau y cyflawnodd y gofynion perfformiad (A, B ac C uchod) yn ystod y flwyddyn ariannol honno.

Er mwyn cwrdd â'r disgwyliad uchod, paratowyd Hunanasesiad drafft y Cyngor ar gyfer 2024/25. Mae'r adroddiad yn dangos allbwn fframwaith cynllunio corfforaethol a rheoli perfformiad y Cyngor ac mae'n ddiwedd proses sy'n uno sawl agwedd wahanol gyda'i gilydd.

Yn ogystal mae'r adroddiad yn adlewyrchu perfformiad y cyngor yn erbyn ein amcnaion llesiant yn unol a gofynion y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Ac yn monitor cynydd yn erbyn chwech amcan strategol Cynllun y Cyngor 2023-2028.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Ni ystyriwyd opsiynau eraill gan ei bod yn disgwyliadau craidd y ddeddfwriaethau - Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'n broses sy'n unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'n broses sy'n unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Rhagwelir y bydd y rhaglen waith gysylltiedig (a ddarlunnir at ddiwedd y hunanasesiad sy'n cynnwys y meysydd hynny wedi cario drosodd i 2025/26) a bod ei sylweddoliad yn cael ei roi o dan arweinyddiaeth a pherchnogaeth y Tîm Arweinyddiaeth (TA) o fewn amser yn unol â blwyddyn ariannol y Cyngor 25/26.

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol)

1. Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel ynys?

Mae'n effeithio ar ein hanghenion hirdymor drwy gydnabod meysydd cysylltiedig sydd angen sylw pellach fel cyngor.

2. A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar y Cyngor i'r dyfodol? Os felly, sut?

Yn rhannol - ie, ynglŷn â'r gwelliannau disgwyliedig sydd eu hangen ym mherfformiad rhai ardaloedd ac ati.

3. A ydym wedi cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.

Mae rhan benodol o'r hunanasesiad yn cydnabod yr holl waith cydweithredol sy'n digwydd ar draws ystod y Gwasanaethau

4. A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheini y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.

Mae trigolion Ynys Môn drwy'r pwyllgorau craffu corfforaethol yn cael cyfle chwarterol i fynegi eu barn a herio'r gorfforaeth ar ei pherfformiad. Mae'r cynnwys hefyd yn nodi sut mae'r gwahanol wasanaethau'n cynnwys dinasyddion yn ei benderfyniadau.

5. Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Ni ragwelir y bydd y rhaglen waith yn cael effaith ar y grwpiau a ddiogelir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

6. Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

Amh

7. Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Amh

E – Gyda phwy yr ymgynghoroch a beth oedd eu sylwadau?

1. Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (gorfodol)	Cafodd hyn ei ystyried gan y Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (LT) ac mae eu sylwadau yn cael eu hadlewyrchu yn yr adroddiad
2. Cyllid / Swyddog 151	Mae sylwadau'r Swyddog Adran 151 fel aelod o'r LT hefyd wedi'u cynnwys
3. Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae sylwadau'r Swyddog Monitro fel aelod o'r LT wedi'u cynnwys
4. Adnoddau Dynol	Adlewyrchir sylwadau yn yr adroddiad
5. Eiddo	
6. Technoleg Gwybodaeth	
7. Caffael	
8. Sgriwtini	Ystyriwyd y mater hwn gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar y 18/11. Bydd cadeirydd y pwyllgor yn adrodd yn ôl yn y cyfarfod hwn.
9. Aelodau Lleol	Amherthnasol
10. Pwyllgor Llywodraethu ag Archwilio	Trafodwyd y rhan Hunanasesiad ym Mhwyllgor Llywodraethu ag Archwilio mis Medi – roedd y pwyllgor yn teimlo fod y tabl ar dudalen 17 sy'n dangos canlyniadau perfformiad fesul Gwasanaeth yn adlewyrchu perfformiad gadarnhaol iawn – cwestiynodd y pwyllgor os oedd yn adlewyrchiad teg. Mae'r tabl yn adlewyrchu perfformiad y Gwasanaethau yn erbyn yr hyn a ymrwymwyd i wneud ar ddechrau y flwyddyn, yn hytrach na effaith eu perfformiad ar gymunedau.

	Rydym yn y broses o sefydlu grŵp Llywodraethiant mewnol fydd yn adolygu y broses a templed hunanasesiad un o'r meysydd i'w adolygu ydy'r categorïau sgorio a'u diffiniad er mwyn sicrhau fod hyn yn adlewyrchiad teg a cyson o berfformiad y Gwasanaethau a'r Cyngor. .
--	---

F – Atodiadau

Hunanasesiad a Perfformiad (Llesiant) 2024/25

Ff – Papurau cefndirol (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am fwy o wybodaeth)

• Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 • Adroddiad Hunanasesiad 2023/24 • Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio – 16/7/2025

Adroddiad Hunanasesiad a Pherfformiad (Llesiant) 2024/25

Paratowyd gan – Gwasanaeth Trawsnewid

Dyddiad cyhoeddi – Tachwedd 2025

This document is available in English / Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn gan Gyngor Sir Ynys Môn ar gyfer y flwyddyn 2024/25 yn cyfuno ei Hunanasesiad a'i Adroddiad Perfformiad (Llesiant) am y tro cyntaf. Mae'n dangos canlyniad ein dull ar y cyd o gynllunio, rheoli perfformiad ac annog llesiant cenedlaethau'r dyfodol. Mae'n dangos tystiolaeth ein bod wedi:

- Cyflawni ein hamcanion strategol a blaenoriaethau allweddol
- Defnyddio ein hadnoddau yn economaidd, effeithiol ac effeithlon, a
- Rheoli a lleihau risgiau.

Mae gwaith y cyngor yn cael ei lywio gan ei weledigaeth “**i greu Ynys Môn sy'n iach a llewyrchus lle gall pobl ffynnu**”. Mae Cynllun y Cyngor yn nodi ein hamcanion strategol, sicrhau bod cyswllt rhwng ein blaenoriaethau a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2021, sicrhau bod ein penderfyniadau a'n gwasanaethau'n gynaliadwy a chanolbwyntio ar wella'r canlyniadau ar gyfer y genhedlaeth hon a chenedlaethau'r dyfodol.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi sylw i ganlyniadau a pherfformiad y Cyngor dros y flwyddyn ddiwethaf, ac mae'n canolbwyntio ar y modd yr ydym wedi cyflawni'r hyn yr oeddem wedi bwriadu'i gyflawni. Nid yw o reidrwydd yn ystyried effaith lawn ein gwaith ar y canlyniadau i gymunedau, gan fod ffactorau ehangach sydd y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol y Cyngor yn gallu dylanwadu ar y canlyniadau hynny.

Mae'n dangos ymrwymiad y cyngor i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, sy'n mynnu bod cynghorau'n adolygu pa mor dda y maent yn cwrdd â'r gofynion perfformiad yn rheolaidd. Mae'r rhain yn cynnwys sicrhau bod swyddogaethau'n cael eu cyflawni'n effeithiol, sicrhau bod adnoddau'n effeithlon a chynnal llywodraethiant da. Ein nod yw adeiladu ar ein cryfderau a pharhau i wella arloesedd, tryloywder a gwasanaethau yn unol â'r fframwaith perfformiad a llywodraethiant cenedlaethol.

Mae hefyd yn amlygu'r gwaith a gwblhawyd mewn partneriaeth â'n cymunedau gwydn i gyflawni canlyniadau allweddol. Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg clir o'r cynnydd a wnaed yn erbyn ymrwymadau 2024/25 a nodwyd yn y Ddogfen Cyflawni Flynyddol 2024/25, y cynnydd a wnaed yn erbyn ymrwymadau'r Amcanion Strategol yng Nghynllun y Cyngor erbyn 2028, yn ogystal ag ein hymrwymadau o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru). Mae'r adroddiad hwn yn gwerthuso'n cynnydd ac yn sail ar gyfer ein dyheadau ar gyfer y dyfodol.

Amcanion Llesiant y Cyngor

Mae'r amcanion strategol a nodir yn Cynllun y Cyngor wedi'i llunio er mwyn cefnogi'r Cyngor yn ei ddyletswydd i gwrdd â'n hamcanion Llesiant er budd cenedlaethau'r presennol a hefyd chenedlaethau'r dyfodol. Ein hamcanion Llesiant:

- Mae pobl Ynys Môn yn cael eu haddysgu i gyrraedd a chyflawni eu potensial yn y tymor hir
- Mae pobl Ynys Môn yn ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib
- Mae pobl Ynys Môn a'i chymunedau yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol

Mae'r tabl isod yn dangos sut mae ein hamcanion Llesiant yn cyd-fynd ag amcanion Llesiant cenedlaethol Llywodraeth Cymru:

Amcanion Llesiant y Cyngor	Amcanion Strategol y Cyngor	Llewyrchus	Cydnherth	Iachach	Mwy Cyfartal	Cymunedau Cydlynus	Diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Cyfrifol ar lefel fyd-eang
Amcan Llesiant 1 - Mae pobl Ynys Môn yn cael eu haddysgu i gyrraedd a chyflawni eu potensial yn y tymor hir	Yr Iaith Gymraeg, Gofal Cymdeithasol a Llesiant, Addysg, Tai a'r Economi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amcan Llesiant 2 - Mae pobl Ynys Môn yn ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib	Gofal Cymdeithasol a Llesiant, Addysg a Tai		✓	✓	✓	✓	✓	
Amcan Llesiant 3 - Mae pobl Ynys Môn a'i chymunedau yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol	Yr Iaith Gymraeg, Economi a Newid Hinsawdd	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Cynllun y Cyngor 2023-2028 – Amcanion Strategol

Cynllun y Cyngor yw'r brif ddogfen sy'n ganolbwynt i'r penderfyniadau a wneir ar bob lefel; darparu fframwaith i gynllunio a gyrru blaenoriaethau yn eu blaen; siapio gwariant blynyddol; monitor perfformiad a chynnydd.

Wrth wraidd y cynllun mae ein dyhead i weithio gyda phreswylwyr, cymunedau a phartneriaid ar Ynys Môn i sicrhau'r gwasanaethau gorau posibl, gwella ansawdd bywyd ar gyfer pawb a chreu cyfleoedd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Mae ei chwe phrif amcan yn adlewyrchu'r prif feysydd y dylai'r Cyngor ganolbwyntio arnynt.

Tudalen 50

Gweledigaeth Cynllun y Cyngor yw:

'Creu Ynys Môn sy'n
iach a llewyrchus lle
gall pobl ffynnu'

Yr Iaith Gymraeg

Cynyddu'r cyfleoedd i ddysgu,
magu hyder a defnyddio'r iaith

Gofal Cymdeithasol a Llesiant

Rhoi'r cymorth cywir ar yr adeg
gywir

Addysg

Sicrhau darpariaeth effeithiol ar
gyfer heddiw a chenedlaethau'r
dyfodol

Tai

Sicrhau fod gan bawb yr hawl i
alw rhywle'n 'gartref'

Economi

Sicrhau cyfleoedd i ddatblygu
economi'r ynys

Newid Hinsawdd

Ymateb i'r argyfwng, mynd i'r
afael â newid a gweithio at fod
yn sefydliad sero net erbyn
2030

Ein Dull Hunanasesu

Cafodd y broses o fonitro perfformiad yr holl awdurdodau lleol, yn seiliedig ar hunanasesiad, ei sefydlu fel rhan o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Mae'r cyngor yn cynnal adolygiad cynhwysfawr o'r broses hunanasesu yn flynyddol gan gynnwys nodi gwersi a ddysgwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol yn ogystal â defnyddio adborth gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, swyddogion arweiniol ac aelodau etholedig.

Yn ystod 2023, gwnaethom adolygu ein dull hunanasesu a gwneud nifer o addasiadau i gryfhau'r broses ymhellach. Gwnaethom weithio ar y cyd gyda Gwasanaethau ar draws y Cyngor i addasu'r templed er mwyn canolbwyntio ar pedwar maes allweddol, yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Y pedwar prif faes yw:

Cynllunio Gwasanaeth a
Pherfformiad

Cynllunio Ariannol

Cynllunio Gweithlu

Llywodraethu; Rheoli Caffael a Chontractau ac
Archwilio a Risg

Gwnaethom hefyd ganiatáu rhagor o amser fel bo Gwasanaethau'n gallu dechrau'r cyfnod casglu tystiolaeth. Fe wnaethom hefyd symud y cyfarfodydd herio gwasanaethau, a elwir yn Adolygiadau Gwasanaeth, o fis Ionawr i rhwng mis Mawrth a mis Mai er mwyn sicrhau bod data blwyddyn ariannol lawn ar gael i'w ddefnyddio. Credem fod hyn wedi cryfhau'r broses yn seiliedig ar ein profiadau o flynyddoedd blaenorol. Byddem yn parhau i adolygu ein prosesau hunanasesu bob blwyddyn a gweithredu newidiadau na chawsant eu gweithredu yn ystod 2024/25.

Mae hunanwerthuso yn rhan annatod o unrhyw broses i wella sefydliad, a hynny at ddibenion hunansicrhau; fodd bynnag, mae Cyngor Sir Ynys Môn yn cydnabod bod cwblhau hunanwerthusiadau i safon hefyd yn darparu sicrwydd i gynulleidfaoedd allanol, gan gynnwys partneriaid, rheolyddion a thrigolion.

Gofynnwyd i bob Gwasanaeth (y mae gan Gyngor Sir Ynys Môn 9 ohonynt) i gwblhau hunanwerthusiad - gan sgorio eu perfformiad ar feysydd a nodwyd a ystyriwyd yn bwysig er mwyn mesur perfformiad cyffredinol gwasanaethau. Gofynnwyd iddynt werthuso eu

perfformiad yn erbyn maen prawf diwedddaredig a restrir isod ac yna cawsant eu herio ynghylch eu canfyddiadau gan grŵp o swyddogion ac aelodau etholedig yn yr Adolygiadau Gwasanaeth:

Cyfradd Perfformiad	Disgrifiad
Rhagorol	Perfformiad sy'n mynd tu hwnt i ddisgwyliadau'n gyson ac sy'n dangos cyfraniad rhagorol tuag at gyflawni amcanion strategol y Cyngor.
Mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau	Gwasanaeth effeithiol sy'n perfformio'n dda, ac sy'n cyflawni canlyniadau rhagorol y tu hwnt i'r hyn a disgwyilir.
Bodloni disgwyliadau	Perfformiad sy'n bodloni safonau sefydledig a chyflawni rhwymedigaethau statudol ac anstatudol ac sy'n ymwybodol o'r meysydd sydd angen eu gwella.
Angen gwelliannau	Perfformiad sy'n disgyn dan y safonau disgwyliedig ac sydd angen camau adferol gan y Gwasanaeth.

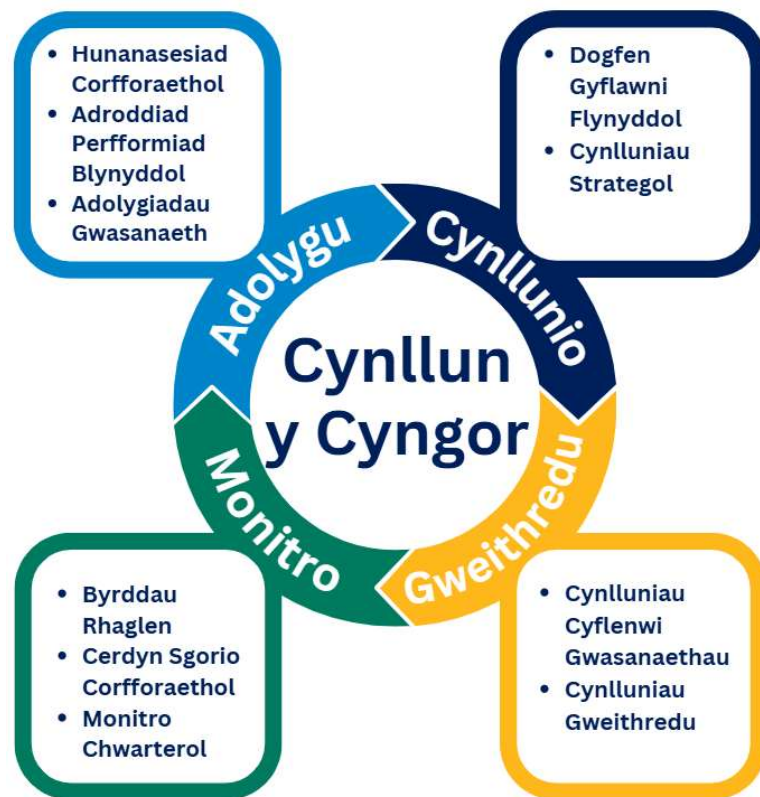
Gofynnwyd i Wasanaethau unigol nodi meysydd i'w gwella yr oedd angen iddynt ganolbwyntio arnynt er mwyn gwella perfformiad yn y dyfodol. Mae'r meysydd i'w gwella hyn wedi'u cynnwys yn yr hunanasesiad yma, fodd bynnag mae rhai wedi'u cynnwys mewn maes ehangach i'w wella ar gyfer y Cyngor a byddant yn cael eu rheoli gan wasanaeth arweiniol sydd wedi'i nodi yn yr adran 'beth allwn ni ei wneud yn well a sut?' yn yr adroddiad hwn.

Mae meysydd i'w gwella ar gyfer gwasanaethau unigol yn cael eu monitro fel rhan o'r broses Adolygu Gwasanaeth.

Mae'r hunanasesiad hwn yn crynhoi'r gwaith a wnaed yn ystod 2024/25 yn ogystal â gwerthuso perfformiad cyffredinol y Cyngor, gan ateb y cwestiynau canlynol mor syml â phosibl:

- Sut ydyn ni'n perfformio ar hyn o bryd?
- Sut ydyn ni'n gwybod hynny?
- Beth allwn ni ei wella a sut?

Mae'r Hunanasesiad yn ffurfio rhan hanfodol o'n trefniadau rheoli perfformiad fel y gellir ei weld yn y diagram isod –

Am ragor o fanylion ar sut rydym yn monitro ac yn asesu perfformiad, ewch i <https://www.ynysmon.llyw.cymru/cy/Cyngor/Perfformiad/Cynllun-y-Cyngor/Rheoli-perfformiad.aspx>.

Cynllunio Gwasanaeth a pherfformiad

Mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau

Sut ydyn ni'n perfformio ar hyn o bryd?

Mae cynllunio gwasanaethau yn arf hanfodol ar gyfer rheoli perfformiad. Mae'n nodi beth fydd gwasanaethau'n ei ddarparu, yn darparu trywydd clir ar gyfer cyflawni amcanion Cynllun y Cyngor, ac yn sicrhau atebolrwydd am ganlyniadau. Yna mae rheoli perfformiad yn rhoi hyn ar waith drwy alluogi'r cyngor a'i staff i gynllunio, monitro ac adolygu blaenoriaethau drwy amcanion strategol, gwasanaethol ac unigol, gan sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithiol i yrru gwelliant parhaus.

Ar y cyfan, mae'r dystiolaeth yn cefnogi'r casgliad fod gan y Cyngor afael da ar Gynllunio Gwasanaeth, yn ogystal â gweledigaeth glir ar gyfer y dyfodol a sut wireddu'r weledigaeth honno. Mae gan y cyngor awydd cryf i wneud gwelliannau parhaus ac mae'n onest wrth adolygu ei ddangosyddion perfformiad allweddol, gweithgareddau blynyddol a threfniadau monitro.

Sut ydyn ni'n gwybod hyn?

Cryfderau a Nodwyd	Enghreifftiau o Dystiolaeth Ychwanegol
Amcanion Clir a Dangosyddion Perfformiad Allweddol – Mae gan y cyngor weledigaeth glir ar waith gydag amcanion mesuradwy ar gyfer darpariaeth gwasanaeth, sy'n cyd fynd ag anghenion y gymuned a gofynion deddfwriaethol. Mae gan y cyngor amcanion sydd wedi'u diffinio'n glir a DPAAu mesuradwy sy'n cyd-fynd â'i flaenoriaethau strategol a'i nodau darparu gwasanaeth.	• Cynllun y Cyngor • Gwerthoedd y Cyngor • Cefnogi strategaethau a chynlluniau • Moderneiddio cymunedau sy'n dysgu a datblygu strategaeth y Gymraeg • Cod Llywodraethu Lleol – tudalennau 12-16, 20-22 • Cerdyn Sgorio Corfforaethol
Casglu a Dadansoddi Data – Mae'r cyngor wedi ymrwymo i wneud penderfyniadau ar sail tystiolaeth drwy fonitro data'n rheolaidd, dadansoddi data a nodi tueddiadau o'r data i wneud penderfyniadau gwybodus. Mae'r cyngor yn cymharu perfformiad â chynghorau eraill pryd bynnag y bo modd i sicrhau bod y perfformiad yn unol â'r disgwyliadau ac mae'n nodi meysydd i'w gwella.	• Monitro'r Cerdyn Sgorio Chwarterol • Dangosyddion Perfformiad Gwasanaeth • Dangosfyrddau PowerBI; sero net, taclo tlodi, profiad y cwsmer • Stats Cymru • Data Cymru • Clybiau Clustnodi (data ddim wedi'i gyhoeddi) • Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 9 • Penderfyniadau Pwyllgor y Cyngor

Monitro ac Adrodd Rheolaidd – Mae'r cyngor yn sicrhau atebolrwydd a chywirdeb o ran rheoli perfformiad drwy fonitro perfformiad yn erbyn DPAAu sefydledig yn rheolaidd a chyflwyno adroddiadau chwarterol ar berfformiad i aelodau etholedig ac uwch arweinwyr, swyddogion, a'r cyhoedd.	• Cofnodion Pwyllgor y Cyngor • Adroddiad Perfformiad Blynnyddol • Datganiad Llywodraethu Blynnyddol a Chod Llywodraethu Lleol • Adroddiad Blynnyddol y Cyfarwyddwr ar Effeithiolrwydd y Gwasanaethau Cymdeithasol • Adroddiad Blynnyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) Gwynedd a Môn • Monitro'r Cerdyn Sgorio Chwarterol • Arolwg tenantiaid a phreswylwyr (STAR)
Ymgysylltu â Rhanddeiliaid – Mae'r cyngor yn ymgysylltu'n gyson gyda thrigolion Ynys Môn, busnesau, partneriaid a staff, i gasglu adborth ar ddarpariaeth a pherfformiad gwasanaethau, gan sicrhau bod y gwasanaethau'n cwrdd ag anghenion y gymuned.	• Ymgynghoriadau cyhoeddus • Arolwg tenantiaid a phreswylwyr (STAR) a chanlyniad yr arolwg • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 9 • Arolwg Preswylwyr • Arolwg Staff
Arloesi ac Addasu – Mae gan y cyngor enw da ar gyfer arloesi ac mae'n addasu'n dda i amgylchiadau sy'n newid.	• Porth car solar mewn meysydd parcio'r cyngor • Uned Ysgol y Graig 'Fach' yn Net Sero • Porthladd rhydd • Rhaglen Adfywio Caergybi - Ciosg glan môr Caergybi • Cymunedau Dementia Gyfeillgar • Rhaglen 'Swim Safe' Môn Actif • Cynllun Dialysis Gartref Ynys Môn
Cydymffurfio gyda Safonau Cyfreithiol a Rheoleiddio – mae'r cyngor yn cydymffurfio gyda deddfwriaeth berthnasol, rheoliadau a dyletswyddau statudol, ac mae'n sicrhau atebolrwydd a chywirdeb yn ei brosesau gwneud penderfyniadau	• Archwilio Allanol: Crynodeb Archwilio Blynnyddol • Cyfansoddiad Cyngor Sir Ynys Môn • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 7
Diwylliant Gwelliant Parhaus – Mae gan y cyngor ddiwylliant o welliant parhaus mewn arferion rheoli perfformiad, trwy adolygiadau a gwerthusiadau rheolaidd sy'n galluogi'r cyngor i addasu i amgylchiadau sy'n newid, nodi tueddiadau sy'n dod i'r amlwg ac ysgogi gwelliant parhaus o ran darparu gwasanaethau.	• Monitro'r Cerdyn Sgorio Chwarterol • Cod Llywodraethu Lleol - tudalennau 14-16, 20-22

Cynllunio Ariannol

Mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau

Sut ydyn ni'n perfformio ar hyn o bryd?

Mae cynllunio ariannol yn cynnwys rheoli arian yn strategol. Mae'n ymwneud ag asesu'r sefyllfa ariannol bresennol, cyflawni amcanion a chreu cynlluniau cynhwysfawr er mwyn dynodi adnoddau a chynnal sefydlogrwydd cyllidol. Mae'r broses hon yn cynnwys gwneud rhagolygon ariannol ar gyfer y tymor byr (hyd at 1 mlynedd), y tymor canolig (1-3 blynedd) a'r tymor hir (3+ o flynyddoedd), er mwyn sicrhau y gall y cyngor fodloni ei rwymedigaethau ariannol a darparu gwasanaeth i'r gymuned.

Mae gan y cyngor afael da ar Gynllunio Ariannol, ac mae cynllun ariannol clir ar waith er mwyn cyflawni gweledigaeth y cyngor.

Sut ydyn ni'n gwybod hyn?

Cryfderau a Nodwyd	Enghreifftiau o Dystiolaeth Ychwanegol
Rheoli Cyllideb – Mae gan y cyngor broses rheoli cyllideb gref ar waith sy'n cyd-fynd ag amcanion strategol a blaenoriaethau gwasanaeth, ac sydd hefyd yn lleihau'r risg o orwariant neu ddiffyg ariannu.	Cyllideb a Strategaeth Ariannol Tymor Canolig Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 20-22
Sefydlogrwydd Ariannol – Mae gan y cyngor gronfeydd wrth gefn digidol a lefelau dyled isel perthynol â'i incwm, ac mae'n dangos arferion rheoli arian doeth sy'n sicrhau cynaliadwyedd tymor hir.	Cyllideb a Strategaeth Ariannol Tymor Canolig Datganiad ar Gyfrifon Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 20-22
Dyrannu Adnoddau'n Effeithiol – Mae'r cyngor yn dyrannu ei adnoddau ariannol yn effeithiol er mwyn bodloni'r galw ar y gwasanaeth a gofynion darparu, yn ogystal â chynyddu ei werth am arian.	Llyfr y Gyllideb Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 14-16
Cywirdeb ac Atebolrwydd – Mae gan y cyngor broses adrodd ar reolaeth ariannol sydd ar gael i'r cyhoedd, gan gynnwys adroddiadau monitro cyllideb yn chwarterol a datganiad ar gyfrifon blyneddol.	Datganiad ar Gyfrifon Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 23-24 Proses Gosod Cyllideb
Cydymffurfiaeth gyda Rheoliadau Ariannol – Mae'r cyngor yn cydymffurfio'n llawn gyda rheoliadau ariannol perthnasol, safonau cyfrifo a gofynion cyfreithiol gan gynnwys cyllid craidd a chyllid grant.	Datganiad Llywodraethu Blyneddol Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 7
Monitro – Mae'r cyngor yn monitro'n rheolaidd ac yn goruchwyllo perfformiad ariannol, gan gynnwys adroddiad ar y gyllideb refeniw bob chwarter, y gyllideb gyfalaf a chyfrifon y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) wrth sicrhau bod y risgiau'n cael eu rheoli'n briodol.	Adroddiadau Monitro Ariannol Chwarterol i'r Pwyllgor Gwaith

Asesiadau Archwilio – Mae’r cyngor wedi derbyn adroddiadau archwilio cadarnhaol gan archwylwyr gan gynnwys Archwilio Cymru ac Archwilio Mewnol, sy’n darparu dilysiad annibynnol ar gyfer arferion rheolaeth ariannol.

- [Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio](#)
- [Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol](#)
- [Archwilio Allanol: Crynodeb Archwilio Blynyddol](#)

Cynllunio Gweithlu

Sut ydyn ni'n perfformio ar hyn o bryd?

Mae cynllunio gweithlu yn broses lle mae'r cyngor yn dadansoddi anghenion presennol ei weithlu ac anghenion y dyfodol yn erbyn ei ymrwymadau, cynlluniau ac amcanion. Mae'n galluogi'r cyngor i benderfynu sut y bydd yn recriwtio, cefnogi, datblygu a chadw gweithwyr sydd ei angen arnom ar gyfer y dyfodol, gan fyfyrir ar egwyddor cynllunio tymor hir Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Mae gan y cyngor ddealltwriaeth gref o gynllunio gweithlu, ac mae ganddo'r gofynion ar waith er mwyn cyflawni ei ymrwymadau, cynllunio ac amcanion o safbwynt adnoddau dynol. Mae'r cyngor yn ymwybodol o'r swyddi sy'n fwy heriol i'w recriwtio ac mae ganddo gynlluniau ar waith i fanteisio i'r eithaf ar gyfleoedd recriwtio.

Sut ydyn ni'n gwybod hyn?

Cryfderau a Nodwyd	Enghreifftiau o Dystiolaeth Ychwanegol
Hyfforddiant a Datblygu – Mae'r cyngor yn darparu nifer o gyfleoedd i staff ymgymryd â hyfforddiant, datblygiad proffesiynol a chyfleoedd i wella sgiliau sy'n galluogi gweithwyr i ddatblygu ac addasu i ofynion gwaith sy'n parhau i newid yn ogystal â gwelliannau technegol.	• Adroddiad blynyddol yr iaith Gymraeg • Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 17-19 • Datblygu Aelodau a'r Rhaglen Hyfforddiant • Academi Môn • Cyrsiau byr i staff
Cynllunio Gweithlu – Mae'r cyngor wedi ymrwymo i gael y bobl gywir gyda'r sgiliau cywir yn y lle cywir ar yr adeg gywir, a sicrhau cydymffurfiaid gydag amcanion strategol y cyngor a blaenoriaethau'r gwasanaeth. Mae'r cyngor yn parhau i ddatblygu a gweithredu cynlluniau olyniaeth i adnabod a datblygu arweinwyr y dyfodol a phersonél allweddol, fydd yn sicrhau parhad a chynaliadwyedd.	• Strategaeth Cynllunio Gweithlu • Strategaeth Rheoli Risg Pobl • Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 17-19
Buddion gwaith – Mae'r cyngor yn cynnig nifer o fuddio i staff, gan gynnwys gweithio hyblyg, gweithio hybrid, cymorth llesiant ac iechyd galwedigaethol, pensiwn gwaith a nifer o bolisiau eraill sydd wedi'u dylunio er mwyn gwella cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith ymhlith staff.	• Gweithio hyblyg (Hybrid / Opsiynnau i weithio'n hyblyg / ymddeol yn hyblyg) • Cynllun beicio i'r gwaith • Manteision Môn

Mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau

Adolygu perfformiad – Mae gan y cyngor system glir ar gyfer mesur perfformiad gweithwyr, cydymffurfiaeth gyda strategaethau'r cyngor ac amcanion strategol, a datblygiad gyrfaol a hynny drwy ei drafodaethau blynyddol gyda staff, adolygiad blynyddol ar y gweithlu a rheolaeth talent effeithiol.	• System werthuso • Adroddiad Blynyddol ar Ddiogelwch Corfforaethol • Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 17-19
Ymgysylltiad gyda Gweithwyr a'u Boddhad – Mae gan y cyngor sawl ffordd o ymgysylltu gyda gweithwyr, gan gynnwys holiaduron staff a mecanweithiau adborth eraill sy'n ffordd o gyfathrebu'n effeithiol gyda staff ac yn fodd o sicrhau amgylchedd gwaith lle gall staff ffynnu a bod yn frwdfrydig.	• Presenoldeb staff • Cadw staff • Holiaduron staff • Sesiwn Briffio Aelodau • Fforwm Môn • Y Ddolen • Diweddariad gan y Prif Weithredwr • Cod Llywodraethu Lleol – tudalen 17-19

Llywodraethu: Rheoli Risg, Archwilio, Caffael a Chontractau

Mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau

Sut ydyn ni'n perfformio ar hyn o bryd?

Mae Rheoli Risg yn ymwneud â nodi a rheoli ansicrwydd a allai effeithio ar amcanion y cyngor mewn ffordd gadarnhaol neu negyddol. Mae Archwilio Mewnol yn cynnwys darparu sicrwydd annibynnol, gwrthrychol a gweithgareddau ymgynghori i ychwanegu gwerth a gwella gweithrediadau'r cyngor. Mae'n helpu'r cyngor i gyflawni ei amcanion drwy gyflwyno dull systematig, disgybledig o werthuso a gwella effeithiolrwydd prosesau rheoli risg, rheoli a llywodraethu. Mae archwilwyr allanol a rheoleiddwyr yn craffu ar brosesau rheoli a llywodraethu, gan sicrhau ansawdd gwasanaeth a chydymffurfiaeth â safonau cyfreithiol a rheoleiddiol. Gyda'i gilydd, maent yn cynnal atebolrwydd cynghorau ac effeithiolrwydd gwasanaethau, ac yn rhoi sicrwydd bod arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio'n gyfrifol. Mae rheoli caffael yn canolbwyntio ar gaffael nwyddau neu wasanaethau am y tro cyntaf, tra bod rheoli contractau yn canolbwyntio ar reolaeth barhaus a chydymffurfiaeth y cytundebau hynny unwaith y byddant ar waith. Mae'r ddwy broses yn hanfodol i gaffael a rheoli'r adnoddau sydd eu hangen ar y cyngor i weithredu a chyflawni amcanion allweddol yn effeithlon ac yn effeithiol.

Mae'r cyngor yn monitro ac yn adolygu'r risgiau strategol a'r camau lliniaru a roddwyd ar waith yn rheolaidd i'w monitro ac mae ganddo berthynas ragorol â rheoleiddwyr ac archwilwyr. mae gan y cyngor ddealltwriaeth dda o reolau a gweithdrefnau caffael, ac mae trefniadau rheoli contract yn gweithio'n dda. Mae prosesau a gweithdrefnau cyffredinol yn gryf ac mae diwylliant y sefydliad yn sicrhau eu bod yn arferion hanfodol mewn gweithgareddau dydd i ddydd.

Sut ydyn ni'n gwybod hyn?

Cryfderau a Nodwyd	Enghreifftiau o Dystiolaeth Ychwanegol
Adnabod Risgiau – Mae gan y cyngor brosesau cadarn ar waith i nodi ac asesu risgiau ar draws pob maes gweithredu, gan gynnwys risgiau ariannol, gweithredol, strategol a chydymffurfio.	• Strategaeth Rheoli Risg • Fframwaith Rheoli Risg • Cofrestr Risg Strategol • Cofrestr Risg Gwasanaeth • Cofrestr Risg Prosiect • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 12-24
Lliniaru Risgiau – Mae'r cyngor yn dangos arferion rheoli risg rhagweithiol gyda'r nod o leihau tebygolrwydd ac effaith digwyddiadau andwyol trwy ddatblygu a gweithredu strategaethau a rheolaethau lliniaru risg effeithiol i fynd i'r afael â nhw.	• Strategaeth Rheoli Risg • Fframwaith Rheoli Risg • Cofrestr Risg Strategol • Cofrestr Risg Gwasanaeth • Cofrestr Risg Prosiect • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 12-24

Swyddogaeth Archwilio Mewnol – Mae gan y Cyngor dîm mewnol annibynnol a gwrthrychol sy'n rhoi sicrwydd a chynghor i bob lefel o reolwyr ac aelodau etholedig a lleyg ar ansawdd gweithrediadau o fewn y Cyngor ac mae'n un o elfennau allweddol o'r fframwaith llywodraethu'r Cyngor. Ei chenhadaeth yw gwella a diogelu gwerth sefydliadol trwy ddarparu sicrwydd, cynghor a mewnwelediad gwrthrychol sy'n seiliedig ar risg.	• Strategaeth Archwilio Mewnol • Siarter Archwilio Mewnol • Diweddariadau Archwilio Mewnol • Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 20-24 • Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol
Archwilio Allanol a Rheoleiddwyr – Mae'r cyngor yn onest ac yn llwyr gefnogi ei archwilwyr allanol a rheoleiddwyr ar bob agwedd ar fusnes y cyngor gan gynnwys cyllid, addysg, gwasanaethau cymdeithasol, a gweithgareddau corfforaethol eraill sydd yn eu tro yn darparu dilysiad annibynnol o'i reolaethau a'i arferion mewnol.	• Adroddiad Monitro Archwilio Allanol • Archwilio Allanol: Crynodeb Archwilio Blynyddol • Adroddiadau Estyn • Adroddiadau Arolygiaeth Gofal Cymru
Cydymffurfiaeth gyda rheoliadau a Chaffael Moesegol – Mae'r cyngor yn cydymffurfio gyda'r holl safonau a rheoliadau caffael, ac mae pob contract yn cael eu reoli felly pan fydd angen ei adnewyddu neu pan fydd angen un newydd. Mae'r cyngor yn sicrhau bod penderfyniadau caffael yn cael eu gwneud yn ddiduedd ac er lles gorau'r cyngor a'r gymuned drwy gynnal safonau moesegol mewn prosesau caffael, gan gynnwys tegwch, uniondeb, ac osgoi gwrthdaro buddiannau.	• Canllaw Caffael • Cynllun Strategol Caffael 2024 i 2029 • Polisi Caffael TG • Cytundeb a pholisi prosesu data • Datganiad Llywodraethu Blynyddol • Adolygiad Caffael STAR a Chynllun Gweithredu • Diogelu mewn caffael a chontractio • Polisi Caffael Cynaliadwy • Cod Llywodraethu Lleol - tudalen 7
Rheoli Contractau a Monitro Perfformiad – Mae'r cyngor yn sicrhau bod cyflenwyr yn darparu nwyddau a gwasanaethau yn unol â thelerau a safonau y cytunwyd arnynt drwy fonitro perfformiad ei gyflenwyr a'i gontractwyr yn seiliedig ar DPA, Cytundebau Lefel Gwasanaeth a gofynion contract y cytunwyd arnynt.	• Strategaeth Rheoli Contractau • Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Beth allwn ni ei wneud yn well a sut?

Isod, gweler y meysydd sydd wedi'u nodi fel cyfleoedd i wella a'u monitro yn ystod 2024/25.

Materion gwella a nodwyd	Camau i fynd i'r afael â'r gwendid	Prif Swyddog / Gwasanaeth / Bwrdd	Erbyn
1. Parhau i foderneiddio ei seilwaith digidol a seilwaith data.	- Datblygu Cynllun Strategol Data gyda'r nod o ddod yn Gyngor sy'n cael ei lywio gan ddata - Parhau i symud ymlaen â'r 4 blaenoriaeth allweddol yn y Cynllun Strategol Digidol - Datblygu'r rhyngwyneb 'Chatbot' i ddarparu profiad gwell i gwsmeriaid - Adolygu canolfannau cyswllt cwsmeriaid ac ystyried argymhellion i wella profiad y cwsmer	Trawsnewid	Mawrth 2027
2. Rhaid i'r cyngor sicrhau ei fod yn bodloni gofynion Deddf Gaffael 2023 newydd.	Gweithredu'r camau cytunedig o'r Cynllun Gwella Caffael	Adnoddau	Mawrth 2026
3. Mae gwydnwch ariannol y cyngor dan straen oherwydd yr argyfwng costau byw a gostyngiad mewn cyllid.	- Gwneud y defnydd gorau o'r grantiau sydd ar gael i'r cyngor - Monitro ac adolygu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (MTFP) - Adnabod arbedion ar gyfer 2026/27 ymlaen - Adolygu a symleiddio prosesau er mwyn gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd gwasanaethau a lleihau effaith y gostyngiad mewn cyllid	Adnoddau	Mawrth 2026

Materion gwella a nodwyd	Camau i fynd i'r afael â'r gwendid	Prif Swyddog / Gwasanaeth / Bwrdd	Erbyn
4. Mae'n rhaid i'r cyngor reoli a rhesymoli asedau er mwyn sicrhau bod galw amdanynt, eu bod nhw'n addas at eu diben ac os nad ydynt yn cael eu adnabod, rhaid gweithio i wella safonau.	• Diweddarau a cyhoeddi Cynllun Rheoli Stad man-ddaliadau newydd • Parhau i weithredu'r System Rheoli Cyfleusterau â Chymorth Cyfrifiadurol newydd • Rhesymoli asedau'r cyngor yn unol â'r Cynllun Strategol Rheoli Asedau 2024-29	Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	Mawrth 2026
5. Mae'n rhaid i'r cyngor ymateb i heriau sydd wedi'u hadnabod wrth gynllunio gweithlu, gan gynnwys proffil oed mewn rhai gwasanaethau a phroblemau recriwtio a chadw staff mewn gwasanaethau eraill.	• Adolygu, diwygio a gweithredu ymgyrch recriwtio ar gyfer Busnes y Cyngor a'r Uned Ddarparu • Gwasanaethau i fyfrio a gweithio gydag Adnoddau Dynol i wneud pob ymdrech i 'dyfu staff eich hunan' trwy gyfleoedd hyfforddi a datblygu sy'n wedyn yn gwella recriwtio a chadw staff. • Cynllun graddedigion Dyfodol Môn – parhau â'r rhaglen yn 25/26 - gan greu cyfleoedd deinamig i raddedigion uchelgeisiol ddatblygu sgiliau arbenigol a dechrau gyrfa gyda'r cyngor.	Trawsnewid	Mawrth 2026

Datganiad Sefyllfa Allbwn Gwasanaethau'r Cyngor – 2025

Isod, sylwch ar ymateb pob gwasanaeth i'r categorïau tystiolaeth ar gyfer 2025

Gwasanaeth	Cynllunio Gwasanaeth a Pherfformiad	Cynllunio Ariannol	Cynllunio Gweithlu	Llywodraethu; Rheoli Caffael a Chontractau ac Archwilio a Risg
Oedolion	Rhagorol	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Bodloni
Plant a Theulueodd	Rhagorol	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt
Busnes y Cyngor	Bodloni	Angen gwelliannau	Bodloni	Bodloni
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	Bodloni	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Bodloni
Tai	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Bodloni
Dysgu	Mynd tu hwnt	Rhagorol	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Mynd tu hwnt	Rhagorol	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt
Adnoddau	Mynd tu hwnt	Rhagorol	Meets	Mynd tu hwnt
Trawsnewid	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Rhagorol	Mynd tu hwnt
Allbwn Cyffredinol	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt	Mynd tu hwnt

Cynnydd yn erbyn y materion gwella a nodwyd o'r hunanasesiad blaenorol

Mae'r tabl yn amlinellu'r camau gwella a nodwyd y llynedd a gellir gweld diweddariad ar y cynnydd isod.

Materion gwella a nodwyd	Gwasanaeth / Bwrdd Arweiniol	Diweddariad ar gynnydd
1. Mae'n rhaid i'r Cyngor adolygu a diwygio'r cerdyn sgorio corfforaethol ar ôl mabwysiadu Cynllun y Cyngor 2023-2028	Trawsnewid	Dyluniwyd Cerdyn Sgorio Corfforaethol newydd ac fe'i hadroddwyd i'r Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgorau Sgriwtini Corfforaethol yn chwarterol.
2. Parhau i foderneiddio ei seilwaith digidol a seilwaith data.	Trawsnewid	Mae'r Cynllun Strategol Digidol bellach ar waith gyda'r nod o ddarparu cyfarwyddyd a gweledigaeth glir ynglŷn â TG gorfforaethol yn seiliedig ar egwyddorion cyffredinol a meysydd blaenoriaeth y Cyngor o ran darparu gwasanaeth TGCh. Mae'r Cyngor wedi cyflwyno system ffôn newydd yn llwyddiannus yn y rhan fwyaf o'i swyddfeydd a safleoedd. Cwblhawyd asesiad aeddfedrwydd data yn ystod y flwyddyn ac mae gweithgor wrthi'n gweithio ar y camau nesaf i wella'r data yn cynnwys strategaeth data newydd.
3. Rhaid i'r Cyngor sicrhau ei fod yn bodloni gofynion Deddf Caffael 2023 newydd.	Adnoddau	Cafodd y Cynllun Caffael Strategol a'r Rheolau Gweithdrefnau Contractau diwygiedig eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Rhagfyr 2024. Daeth Deddf Caffael 2023 i rym ym mis Chwefror 2025. Cynhaliwyd rhaglen hyfforddi lwyddiannus ddechrau'r flwyddyn, a derbyniodd dros 100 aelod o'r staff hyfforddiant ar y ddeddf caffael newydd a ddarparwyd yn fewnol. Mae llawlyfr caffael a thempledi hefyd ar gael. Mae Rheolwr Caffael wedi cael ei benodi dros dro yn dilyn trafferthion recriwtio.

4. Mae gwydnwch ariannol y cyngor dan straen oherwydd yr argyfwng costau byw a gostyngiad mewn cyllid	Adnoddau	Llwyddodd y Cyngor i sicrhau grantiau cyfalaf gwerth £47.748m yn ystod 2024/25, sy'n cyfateb i 61% o'r holl gyllid cyfalaf yn 2024/25. Cafodd y CATC ar gyfer y cyfnod 2025/26 i 2027/28 ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Medi 2024, ac mae cyfnod y cynllun wedi cael ei ymestyn o 2 i 3 blynedd. Yn ystod y broses o osod y gyllideb yn gynnar yn 2025 cafodd arbedion gwasanaeth eu cynnig er mwyn ymgynghori arnynt. Bydd modd i arbedion a gafodd eu nodi ond na chafodd eu gweithredu yn 2025/26 gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith fel rhan o'r broses o osod y gyllideb ar gyfer 2026/27. Mae gwaith ar y gweill ar draws y gwasanaethau i ddod o hyd i ffyrdd o symleiddio prosesau er mwyn lleihau costau. Mae cronfa wrth gefn ar gyfer costau newid wedi cael ei sefydlu i ariannu unrhyw gostau'n gysylltiedig â gweithredu newidiadau. Mae enghreifftiau o'r cyllid a ddarparwyd hyd yma'n cynnwys: 1. Incwm Morwrol – i ariannu'r gost o brynu a gosod peiriannau Sglodyn a Rhif Adnabod Personol (Chip & PIN) fel y gall ymwelwyr dalu am wasanaethau â cherdyn ar y traeth. 2. Adolygiad Trafnidiaeth – i ariannu'r gost o gynnal adolygiad allanol o ddarpariaeth trafndiaeth y Cyngor ar draws pob gwasanaeth, gyda'r nod o ganfod newidiadau er mwyn darparu gwasanaeth mwy cydlynol am lai o arian. 3. Porth Mynediad i Ddinasyddion – sy'n caniatáu i Drethdalwyr, pobl sy'n hawlio Budd-daliadau Tai a landlordiaid gael mynediad at eu cyfrifon fel y gallent dderbyn gwybodaeth am eu cyfrif a diweddarau'r Cyngor ag unrhyw newidiadau yn electronig
---	-----------------	---

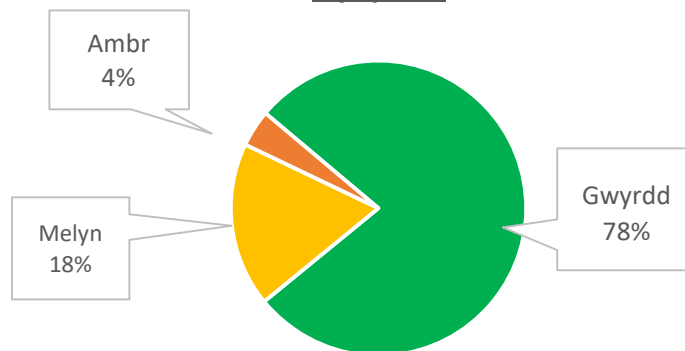
5. Mae'n rhaid i'r cyngor reoli a rhesymoli asedau er mwyn sicrhau bod galw amdanynt, eu bod nhw'n addas at eu diben ac os nad ydynt yn cael eu adnabod, rhaid gweithio i wella safonau.	Priffyrdd, Gwastraff ag Eiddo	Cafodd yr holl gamau lliniaru i reoli RAAC yn adeiladu'r Cyngor eu cwblhau yn ystod y flwyddyn. Cyhoeddwyd y Cynllun Strategol Rheoli Asedau 2024-2029 yn ystod y flwyddyn. Cafodd System Rheoli Cyfleusterau drwy Gymorth Cyfrifiadur newydd ei mabwysiadu yn 2024 gyda'r nod o'i defnyddio i reoli asedau, gwaith cynnal a chadw a phrosiectau adeiladu'r Cyngor. Mae gwaith ar y gweill i ddatblygu strategaeth rheoli asedau mân ddaliadau newydd a bwriedir cwblhau'r gwaith yn ystod 2025/26.
6. Mae'n rhaid i'r cyngor ymateb i heriau sydd wedi'u hadnabod wrth gynllunio gweithlu, gan gynnwys proffil oed mewn rhai gwasanaethau a phroblemau recriwtio a chadw staff mewn gwasanaethau eraill.	Trawsnewid	Mae'r Cyngor yn dal i recriwtio ar gyfer yr Uned Darparwyr. Yn ystod 2024/25 roedd y cynllun Denu Talent yn canolbwyntio ar y Gwasanaethau Oedolion, yn benodol ceisio recriwtio i swyddi sy'n anodd eu llenwi. Cymerodd pum person ifanc ran mewn profiad gwaith 10 wythnos o hyd, a phenodwyd dau i swyddi parhaol yn dilyn hynny. Adolygwyd y Strategaeth Gorfforaethol ar gyfer Rheoli Risgiau'n gysylltiedig â Phobl yn ystod y flwyddyn. Cafodd tudalennau Gyrfaoedd newydd eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor (Swyddi a Gyrfaoedd). Mae pwyslais o hyd ar geisio cadw staff, yn enwedig mewn meysydd â throsiant uchel. Roedd trosiant staff yn 8% yn ystod 2024/25 o'i gymharu â 9% y flwyddyn flaenorol, ac roedd lefelau cadw staff yn tua 93% ar gyfer 24/25.

Adroddiad Perfformiad

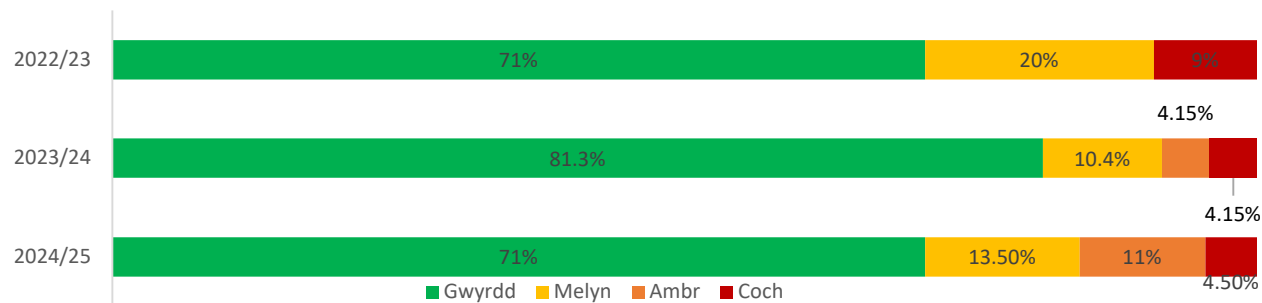
Uchafbwyntiau Perfformiad Allweddol

Gellir gweld rhai o brif uchafbwyntiau perfformiad eleni isod.

Cynnydd mewn perthynas â'r Ddogfen Gyflawni Flynyddol

Canlyniadau Dangosyddion Perfformiad Allweddol 2022/23 i 2024/25

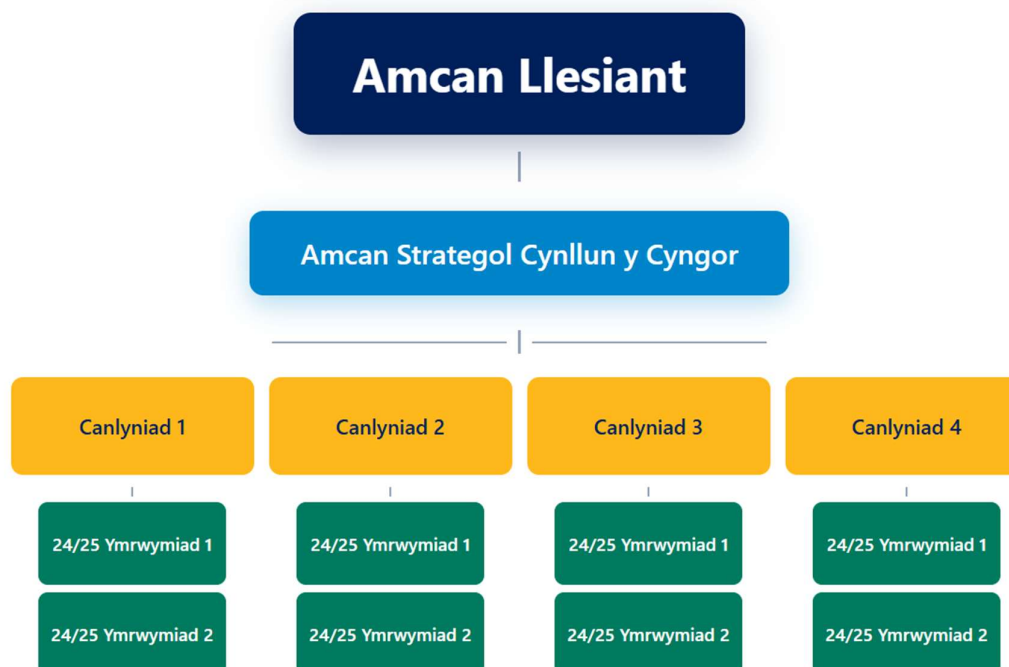
Cynnydd mewn perthynas ag Amcanion Llesiant y Cyngor

Mae'r tudalennau isod yn crynhoi cynnydd y Cyngor yn ystod 2024/25 tuag at gyflawni yr Amcanion Llesiant, Cynllun y Cyngor a'r amcanion tymor hir ar gyfer 2028.

Mae'r dystiolaeth fanwl a'r diweddariadau sy'n sail i'r crynodebau hyn ar gael yn Atodiad 1, lle eglurir statws CAMG a'r cynnydd yn erbyn pob cam gweithredu yn 24/25 yn llawn.

Gyda'i gilydd, mae'r adrannau hyn yn dangos sut mae'r Cyngor yn symud ymlaen o gamau gweithredu blynyddol tymor byr (ymrwymiadau 24/25) tuag at gyflawni ei amcanion hirdymor (canlyniadau erbyn 2028).

Mae'r darlun isod yn dangos sut mae'r wybodaeth yn yr adran hon yn cysylltu â'r diweddariadau manwl yn Atodiad 1, a ddangosir fel '24/25 ymrwymiad' isod.

Mae pob un o'r tablau isod yn nodi:

- beth mae'r Cyngor yn gobeithio'i gyflawni **erbyn 2028** (y canlyniadau tymor hwy),
- beth yr ydym wedi **ymrwymo i'w gyflawni yn ystod 2024/25** (o'r Ddogfen Gyflawni Flynyddol ar gyfer 24/25), a
- faint o gynnydd a wnaed yn ystod y flwyddyn.

Amcan Llesiant 1 - Mae pobl Ynys Môn yn cael eu haddysgu i gyrraedd a chyflawni eu potensial yn y tymor hir

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Yr Iaith Gymraeg	Sicrhau bod ein Strategaeth Hybu'r Gymraeg yn addas er mwyn ymateb i ganlyniadau'r cyfrifiad diwethaf pan ddaw'n amser i'w hadolygu yn 2026	Ar Amser	• Cynnal adolygiad siopwr cudd o'r ddarpariaeth iaith Gymraeg yng ngwasanaethau'r cyngor • Hunanasesu ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Diweddarau ein polisi iaith Gymraeg a datblygu polisi newydd ar ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle	Ar Amser	• Adolygu'r Polisi Iaith Gymraeg	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Defnyddio rhaglenni grant i ddatblygu'r Gymraeg yn yr economi a gyda busnesau	Wedi Cwblhau	• Rhoi yr ail rhan o cynllun Arfor ar waith drwy ○ Ddarparu 15 Grant Cymunedau Mentrus i fusnesau ○ Cefnogi 30 o fusnesau i wneud mwy o ddefnydd o'r Gymraeg	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Ehangu ein cynnig o hyfforddiant fel bod staff, cyngorwyr, partneriaid a thrigolion yr ynys yn cael mwy o gyfle i ymarfer eu sgiliau iaith Gymraeg.	Ar Amser	• Darparu cyfleoedd i staff ac aelodau etholedig fel y gallant wella eu sgiliau iaith Gymraeg drwy: ○ Gynnal tri dosbarth iaith Gymraeg ○ Cynnal ymgyrchoedd rheolaidd i annog pobl i ddefnyddio'r Gymraeg ○ Gweithio gyda phartneriaid i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle • Hybu'r ap OgiOgi ap i annog rhieni a gwarcheidwaid i wneud mwy o ddefnydd o'r Gymraeg gyda'u plant	Gwyrdd

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Addysg	Sicrhau bod y strategaeth foderneiddio cymunedau dysgu yn creu ysgolion effeithiol gydag arweinyddiaeth gref gydag amgylchfyd addysgu pwrpasol	Ar Amser	- Darparu cyfleoedd datblygu proffesiynol ar gyfer athrawon a staff ategol yn seiliedig ar flaenoriaethau'r unigolyn a'r ysgol - Gyrru'r Strategaeth Moderneiddio Cymunedau Dysgu a Datblygu'r Gymraeg yn ei blaen drwy - Agor yr adeilad Cyfnod Sylfaen newydd yn Ysgol y Graig - Ymgynghori ar ddatblygu Ysgol Uwchradd Caergybi - Cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth addysg ôl-16 ar yr ynys - Gwella Ysgol Santes Fair; a - Darparu ystafelloedd cymunedol yn Ysgol Morswyn, Ysgol Llanfawr ac Ysgol y Graig	Gwyrdd
Addysg	Datblygu'r Gymraeg ar draws pob lleoliad addysgol trwy wireddu nodau, amcanion a deilliannau a osodwyd yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn addysg	Ar Amser	- Trochi 96 o ddisgyblion heb lawer neu heb ddim sgiliau Cymraeg drwy'r canolfannau iaith - Datblygu cynllun gwella iaith Gymraeg 5 mlynedd yn Ysgol Uwchradd Caergybi - Sicrhau bod gan bob disgybl blwyddyn 6 gynllun i ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg	Gwyrdd
Addysg	Sicrhau profiadau a chynnydd gorau phosib i blant a phobol ifanc trwy wireddu'r Cwricwlwm i Gymru ym mhob cymuned dysgu ar draws yr ynys	Ar Amser	- Galluogi i blant a theuluoedd gael mynediad at raglenni sy'n cynnig gweithgareddau addysgol yn y gymuned y tu allan i oriau ysgol yn cynnwys gweithgareddau gyda Môn Actif, Gogledd Cymru Actif, y gwasanaeth ieuenctid, Urdd Ynys Môn a'r Cynllun Bwyd a Hwyl a chefnogi ymgyrch Pwysau Iach Iechyd Cyhoeddus Cymru i leihau gordewdra a phroblemau iechyd cysylltiedig yn ein cymunedau - Sicrhau bod cyfleoedd i blant a phobl ifanc gael eu clywed drwy	Gwyrdd

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
			○ Ddarparu cyfleoedd iddynt ymateb i ymgynghoriadau cyhoeddus sy'n effeithio arnyn nhw ○ Trefnu i ysgolion ymweld â'r Cyngor a Siambr y Cyngor ○ Cynnal cyfarfodydd o'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc a gwahodd siaradwyr gwadd; a ○ Sicrhau bod cyngorau ysgol yn cael cyfle i gwrdd â Llywodraethwyr ac Aelodau Etholedig Lleol ar gais • Darparu cyfleoedd i blant ysgol fynychu a chymryd rhan mewn gweithgareddau addysgol yn Oriel Môn ac Archifau Ynys Môn • Cynyddu cyfleoedd llesiant yn ein hysgolion drwy ○ Gynnig cinio ysgol i 75% o ddisgyblion ○ Cefnogi ysgolion a disgyblion drwy'r rhaglen Ysgolion Iach a chynyddu ymwybyddiaeth o faterion iechyd meddwl	
Addysg	Cynyddu cyfleoedd addysgol ar gyfer oedolion er mwyn i drigolion Ynys Môn ddatblygu'n bersonol trwy gydol eu bywyd	Ar Amser	• Gweithio mewn partneriaeth â Chymuned Ddysgu Gwynedd a Môn i gynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu i oedolion ar hyd a lled Ynys Môn	Melyn

Amcan Llesiant 2 - Mae pobl Ynys Môn yn ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Adolygu a moderneiddio'r dull o ddarparu gofal a chefnogaeth	Ar Amser	- Integreiddio'r ddarpariaeth gofal dydd yn ardal Caergybi o fewn y gymuned - Ymgynghori ar y Strategaeth Gofal Dydd - Gweithio i leihau nifer y bobl ifanc a gadawyr gofal sydd ddim mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant (NEET) ar ôl gadael yr ysgol drwy - Beilota hwb ymyrraeth gynnar yn Ysgol Syr Thomas Jones, Amlwch, i dargedu disgyblion - Sicrhau bod pob ysgol uwchradd yn dod yn ymwybodol o'r disgyblion sydd mewn perygl o beidio â bod mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant yn gynharach - Targedu gadawyr gofal rhwng 18-24 oed sydd ddim mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant - Dod o hyd i gyflogwyr lleol a gwasanaethau'r cyngor a all ddarparu profiad gwaith i bobl ifanc - Croesawu dros 500,000 o ymweliadau i ganolfannau Môn Actif - Buddsoddi £1M yng nghyfleusterau Môn Actif - Gweithio gyda Medrwn Môn a defnyddio'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) i gynnig cyfleoedd datblygu proffesiynol wedi'u teilwra, yn cynnwys hyfforddiant ystyriol o drawma i staff a'r gymuned ehangach a gweithio tuag at ddiid yn Ynys sy'n Ystyriol o Drawma - Moderneiddio clybiau ieuenctid ac adolygu'r ddarpariaeth i sicrhau gwelliannau yn y dyfodol	Gwyrdd

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Gwella ac ehangu'r ddarpariaeth tai a chymorth	Ar Amser	• Agor cynlluniau byw â chymorth newydd yn y Fali a Rhostrehwfa • Cynhyrchu rhaglen foderneiddio ar gyfer llety cymunedol • Adleoli'r Gwasanaethau Arbenigol Plant o adeilad sydd newydd gael ei adnewyddu	Melyn
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Ehangu'r cyfleoedd i bobl allu derbyn gofal yn agosach at eu cymunedau lleol	Ar Amser	• Cynyddu cyfranogiad yn yr hybiau cymunedol integredig drwy eu gwneud yn fwy hygyrch, darparu gwasanaethau presgripsiynu cymdeithasol mewn rhai hybiau • Lleoli'r gwasanaeth asesu cof (MAS) a'r gweithgareddau dementia ar y cyd yng Nghanolfan Glanhwfa, Llangefni • Datblygu Rhwydwaith Oed Gyfeillgar, gan ganolbwyntio ar wyth maes y Cymunedau Oed Gyfeillgar • Cynnal Fforymau Pobl Hŷn mewn lleoliadau cymunedol i sicrhau bod gweithgareddau ar gael ar hyd a lled yr ynys • 400 yn cymryd rhan yn y cynllun Dementia Actif	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Datblygu'r ddarpariaeth fewnol ar gyfer plant mewn gofal, Cartrefi Clyd a gofalwyr maeth	Ar Amser	• Dod o hyd i eiddo ar gyfer ein 4ydd a'n 5ed Cartref Clyd ar yr ynys • Darparu cyfleoedd i ofalwyr ifanc fel y gallant gymryd rhan mewn sesiynau nofio am ddim yng nghanolfannau Môn Actif • Gweithio gyda 250 o bobl ifanc i wella eu hiechyd a'u lles yn cynnwys cynnal gweithgaredd i gefnogi'r ymgyrch pwysau iach	Melyn
Tai	Agor trydydd cynllun tai gofal ychwanegol a gyda chynlluniau am y pedwerydd	Ar ei hôl hi	• Sicrhau cyllid a chaniatâd cynllunio ar gyfer y datblygiad Gofal Ychwanegol yn Nhyddyn Mostyn, Porthaethwy	Melyn

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Tai	Cytuno ar y blaenoriaethau ar gyfer gweithgareddau cyfranogiad tenantiaid a dyrannu adnoddau er mwyn cynnwys llais ein tenantiaid o fewn ein gwasanaethau	Ar Amser	- Cynyddu'r gyfradd ymateb i ymholiadau yn ystod y cyswllt cyntaf boed hynny drwy ein sianeli digidol, dros y ffôn neu wyneb yn wyneb - Moderneiddio a diweddarau'r system ffôn - Gweithio tuag at ddiweddarau'r drysau mynediad mewn oddeutu 220 o dai a rennir yn barod ar gyfer y trosglwyddiad digidol	Gwyrdd

Amcan Llesiant 3 - Mae pobl Ynys Môn a'i chymunedau yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Tai	Mynd i'r afael â'r agenda effeithlonrwydd ynni / tlodi tanwydd gan weithio tuag at wireddu Safonau Ansawdd Tai Cymru II	Ar Amser	Paratoi Llwybr Ynni Targed ar gyfer stoc dai'r cyngor gan nodi sut y byddwn yn cwrdd â'r safonau gwres fforddiadwy a datgarboneiddio	Gwyrdd
Tai	Cynnal asesiad anghenion marchnad tai gyda phrosbectws tai blynyddol er mwyn adrodd ar gynnydd mewn cyflenwad o dai fforddiadwy	Ar Amser	Cynnal asesiad o'r farchnad dai leol a phrosbectws tai blynyddol	Gwyrdd
Tai	Cynyddu'r dewis a'r nifer o dai sydd ar gael i drigolion yr ynys gan hefyd gynorthwyo aelwydydd i allu prynu eu cartrefi cyntaf	Ar Amser	- Datblygu 30 o gartrefi newydd - Prynu 15 o gyn dai cyngor yn ôl - Hwyluso'r gwaith o adnewyddu 60 eiddo gwag - Helpu 10 prynwr tro cyntaf i brynu eu cartref cyntaf	Gwyrdd
Economi	Cefnogi cynlluniau cynhyrchu ynni carbon isel	Ar Amser	- Darparu cymorth a chynghor i Menter Môn ar ddatblygu Hwb yng Nghaergybi - Dylanwadu ar Lywodraeth y DU, Great British Nuclear, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill a chydweithio â hwy ar ddatblygiadau ynni ar raddfa fawr	Gwyrdd

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Economi	Cydweithio i wireddu amcanion economi cylcho	Ar Amser	Gweithio â Menter Môn i fuddsoddi'r £600k o gyllid grant gan Lywodraeth Cymru drwy'r Gronfa'r Economi Gylchol i sefydlu lleoliadau 'trwsio' ar yr ynys	Gwyrdd
Economi	Datblygu unedau busnes newydd i gynorthwyo tyfiant a datblygiad busnesau lleol	Ar Amser	- Sicrhau caniatâd cynllunio ar gyfer yr unedau busnes yn Amlwch a gweithio â phartneriaid i ddod o hyd i ragor o gyfleoedd ariannu cyfalaf - Gyrru Strategaeth Canol Trefi Ynys Môn yn ei blaen drwy - Ymgysylltu â rhanddeiliaid ar Gynlluniau Canol Trefi unigol - Darparu cyllid Trawsnewid Trefi a Chreu Lleoedd i 30 o fusnesau; a - Sicrhau cyllid i fwy na 10 cynllun gwella eiddo	Gwyrdd
Economi	Manteisio ar fuddsoddiad ychwanegol er budd yr economi yn lleol	Ar Amser	- Parhau i weithredu Cynllun Adfywio Economi Gogledd Ynys Môn drwy sicrhau cyllid allanol gan yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear (NDA) - Gweithio gyda Stena, Llywodraeth y DU a Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru i ddatblygu Porthladd Rhydd Ynys Môn a sicrhau cyfleoedd buddsoddi ar gyfer Porthladd Caergybi, yn benodol - Cymeradwy'r achos busnes terfynol - Adfywio Porthladd Caergybi a sicrhau twf; a - Yr Awdurdod Iechyd Porthladd - Cyflawni rhaglen Cronfa Ffyniant Bro Caergybi - Sefydlu 15 prosiect ar Ynys Môn a 10 prosiect rhanbarthol gydag arian o Gronfa Ffyniant Bro Llywodraeth y DU (UKSPF) - Dylanwadu ar ddatblygiadau a datblygwyr y Rhaglen Ynys Ynni	Gwyrdd

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Economi	Cynyddu a hyrwyddo'r economi ymwelwyr mewn modd parchus a chynaliadwy er mwyn sicrhau buddion i'n cymunedau ac ymwelwyr	Ar Amser	- Cwblhau'r Cynllun Rheoli Ardal o Harddech Naturiol Eithriadol (2023-2028) - Croesawu 52 o longau mordeithio i'r ynys - Cydweithio â Llywodraeth Cymru i wella'r gweithgareddau sydd ar gael i ymwelwyr	Gwyrdd
Economi	Ail ddatblygu safleoedd diwydiannol a thiroedd llwyd hanesyddol	Ar Amser	Datblygu'r Rhaglen Tiroedd Llwyd a'i rhoi ar waith i ailddatblygu safleoedd diwydiannol hanesyddol yn cynnwys; safle Alwminiwm Môn, Rhosgoch, Octel (Amlwch) a Peboc, Llangefni	Melyn
Newid Hinsawdd	Lleihau ein hallyriadau carbon uniongyrchol er mwyn sicrhau bod y targed sero net 2030 o fewn cyrraedd	Ar Amser	- Adolygu'r Cynllun Tuag at Sero Net 2022-2025 a'i roi ar waith; cyhoeddi dashfwrdd i gasglu data ynglŷn ag allyriadau carbon ein hasedau mewnol a chyflwyno adroddiad i Lywodraeth Cymru ar allyriadau carbon erbyn mis Medi - Gyrru'r Cynllun Trawsnewid Fflyd yn ei flaen drwy ychwanegu 13 o gerbydau carbon isel i'r fflyd (yn ddibynnol ar gyfalaf a chyllid grant) - Mabwysiadu'r Cynllun Cyflawni ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol CDLI newydd - i'w gyflwyno i'r Cyngor llawn ac yna i Lywodraeth Cymru i'w gytuno - Gosod systemau gwresogi carbon isel yn naw o adeiladau'r cyngor	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Cynyddu cyfraddau ailgylchu	Ar ei hôl hi	- Gweithio tuag at gyflawni targed ailgylchu Llywodraeth Cymru sef ailgylchu 70% o wastraff o gartrefi ac adeiladau'r cyngor - Gweithio gyda phartneriaid i yrru'r amcanion allweddol yn y Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu yn eu blaen er mwyn gwella'r gwasanaeth casglu gwastraff ac ailgylchu	Ambr

Amcan Strategol	Erbyn 2028 byddwn wedi:	Cynnydd Hirdymor	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	CAMG
Newid Hinsawdd	Sicrhau bod gwasanaethau yn ystyried newid hinsawdd a bioamrywiaeth fel materion elfennol wrth gyrraedd penderfyniadau	Ar Amser	- Sicrhau bod pwyllgorau'n cael cyfle i ystyried newid hinsawdd a bioamrywiaeth wrth wneud penderfyniadau drwy ddiweddarau templedi adroddiadau - Rhoi cynlluniau rheoli llifogydd ar waith ledled yr ynys (yn ddibynnol ar sicrhau cyllid gan Lywodraeth Cymru): - rhoi chwe chynllun bach ar waith - datblygu achos busnes ar gyfer pedwar cynllun ar raddfa fawr - datblygu achosion busnes ar gyfer pedwar cynllun ar raddfa fawr - Mabwysiadu a chyhoeddi strategaeth leol ar gyfer rheoli'r perygl o lifogydd	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Creu opsiynau teithio carbon isel eang i drigolion ac ymwelwyr â'r ynys	Ar Amser	- Rhoi cynlluniau teithio lleol ar waith yn Amlwch ac Ynys Cybi, yn ogystal â gwella'r seilwaith rhwng Malltraeth a Llanfairpwll - Penodi cyflenwr pwyntiau gwefru cerbydau trydan i osod pwyntiau gwefru ledled yr ynys (yn ddibynnol ar sicrhau cyllid grant)	Gwyrdd

Perfformiad Cyffredinol y Dangosyddion Perfformiad Allweddol

Roedd 82.5% o'r dangosyddion perfformiad ar y Cerdyn Sgorio Corfforaethol yn perfformio'n well neu o fewn 5% i'w targedau ar gyfer y flwyddyn.

Mae perfformiad y Cyngor o'r naill flwyddyn i'r llall yn gysylltiedig â dangosyddion cymharol (cyfanswm o 28) yn dangos bod 20 (72%) wedi gwella, 6 (21%) wedi gostwng a 2 (7%) wedi cynnal eu lefelau perfformiad.

At ei gilydd roedd 71% o'r dangosyddion a ddefnyddir i fonitro'r Amcanion Llesiant yn Wyrdd yn erbyn y targed ar gyfer y flwyddyn.

Mae'r adroddiad hwn ar y cerdyn sgorio yn amlygu rhywfaint o'r perfformiad da. Mae'r uchafbwyntiau'n cynnwys:

- 30 o fusnesau wedi derbyn cymorth i ddatblygu'r Gymraeg fel rhan o'r rhaglen ARFOR cyn iddo ddod i ben
- Dros 565,000 o ymweliadau i Ganolfannau Hamdden Ynys Môn lle cymerodd pobl ran mewn ymarfer corff yn ystod y flwyddyn, cynnydd o 50,000 o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol
- Dim ond 1.9% o ddisgyblion oedd ddim mewn cyflogaeth, addysg neu hyfforddiant (NEET) ar ôl gadael yr ysgol yn 2024, gwelliant o'r 4% a gofnodwyd yn 2023. Roedd hyn o bosib o ganlyniad i adnabod mwy o bobl ifanc sydd mewn perygl o ddod yn NEET a gweithio'n agos â hwy i ddod o hyd i ganlyniadau llwyddiannus
- Roedd 86% o denantiaid yn fodlon â'r gwaith atgyweirio ymatebol a gwblhawyd yn eu heiddo yn ystod y flwyddyn, cynnydd o 80% o'i gymharu â 2023/24
- Mae bron i 98% o geisiadau cynllunio yn cael eu penderfynu ar amser erbyn hyn
- Roedd pob categori yn ymwneud â ffyrdd yn uwch na'r targed gyda 1.8% o Ffyrdd A mewn cyflwr gwael, 1.6% o Ffyrdd B mewn cyflwr gwael a 7.3% o Ffyrdd C mewn cyflwr gwael

Mae'r adroddiad hefyd yn amlygu saith maes sy'n tanberfformio yn erbyn y targedau a osodwyd. Mae'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith wedi trafod y meysydd hyn a bydd y Tîm Arweinyddiaeth yn arwain a monitro gwelliant. Mae'r dangosyddion yn cynnwys:

1. Nifer y plant a gymerodd ran yng ngwersi nofio Môn Actif yn ystod y flwyddyn ar gyfartaledd
2. Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio eiddo anodd eu gosod)
3. Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl bach neu ganolig
4. Nifer y dyddiau calendr a gymerwyd ar gyfartaledd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl sylweddol
5. Cyfanswm y cwsmeriaid sydd â chytundeb angori blynyddol
6. Canran y gwastraff domestig a gafodd ei aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio
7. Canran y ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a dderbyniodd ymateb o fewn yr amserlen

Ceir rhagor o wybodaeth, yn cynnwys yr holl ddangosyddion, yn y fan yma: Cerdyn Sgorio Ch4 2024/25.

Arolwg Cenedlaethol Preswylwyr 2024

Trosolwg

Cymerodd y Cyngor ran yn *Arolwg Cenedlaethol Preswylwyr 2024*, a gydlynwyd gan Ddata Cymru, i ddeall yn well farn trigolion am wasanaethau lleol, ansawdd bywyd a lles ar draws Ynys Môn.

Cymerodd cyfanswm o 1,737 o drigolion ran, gan ddarparu adborth gwerthfawr sy'n helpu'r Cyngor i fesur cynnydd a llunio blaenoriaethau yn y dyfodol.

Beth ddywedodd trigolion wrthym

Mae'r canlyniadau'n dangos bod y rhan fwyaf o bobl yn teimlo'n bositif am fyw ar Ynys Môn:

- 67% yn fodlon gyda'r ynys fel lle i fyw
- 85% yn argymhell Ynys Môn fel lle i fyw
- 86% yn teimlo'n ddiogel yn ystod y dydd, a 65% yn teimlo'n ddiogel ar ôl tywyllwch
- 78% yn rhoi gradd da i ansawdd aer lleol
- 52% yn credu bod y Cyngor yn darparu gwasanaethau o ansawdd uchel
- 41% yn credu bod y Cyngor yn cynnig gwerth am arian
- 32% yn dweud eu bod yn ymddiried yn y Cyngor

Camau Nesaf

Bydd yr adborth yn cael ei ddefnyddio i helpu'r Cyngor i gryfhau'r ffordd y mae'n cyfathrebu ac yn ymgysylltu â thrigolion, gwella dealltwriaeth o flaenoriaethau lleol, a pharhau i ganolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau hygyrch o ansawdd uchel.

Mae'r mewnweliadau hyn hefyd yn darparu meincnod pwysig ar gyfer tracio newidiadau am farn y cyhoedd dros amser, gan helpu'r Cyngor i fesur effaith ei waith a'i raglenni gwella.

Arolwg Staff 2024/25

Trosolwg

Yn ystod 2024/25, cynhaliodd y Cyngor Arolwg Staff er mwyn deall yn well safbwyntiau a phrofiadau staff o weithio i'r cyngor. Archwiliodd yr arolwg themâu megis arweinyddiaeth, cyfathrebu, diwylliant sefydliadol, lles, ac ymwybyddiaeth o flaenoriaethau'r Cyngor. Mae'r adborth a gafwyd wedi darparu mewnwelediad gwerthfawr i'r hyn sy'n gweithio'n dda a'r meysydd lle gellir gwneud gwelliannau.

Beth ddywedodd staff wrthym

Cafwyd **429 o ymatebion**, sy'n cynrychioli **cyfradd ymateb o 28%**. Grwpwyd y cwestiynau yn yr arolwg yn 12 thema, pob un yn cynnwys nifer o ddatganiadau yn archwilio profiadau staff, eu hymgysylltiad a diwylliant y gweithle.

Yn gyffredinol, tynnodd yr arolwg sylw at ymdeimlad cryf o falchder ac ymrwymiad ymhlith staff, ynghyd â safbwyntiau cadarnhaol ar waith tîm ac ymwybyddiaeth o gyfeiriad y Cyngor. Nododd hefyd feysydd i'w gwella ymhellach, gan gynnwys sut mae'r Cyngor yn cyfathrebu ar draws y sefydliad a sut y mae'n parhau i gefnogi llesiant a datblygiad yn y gweithle.

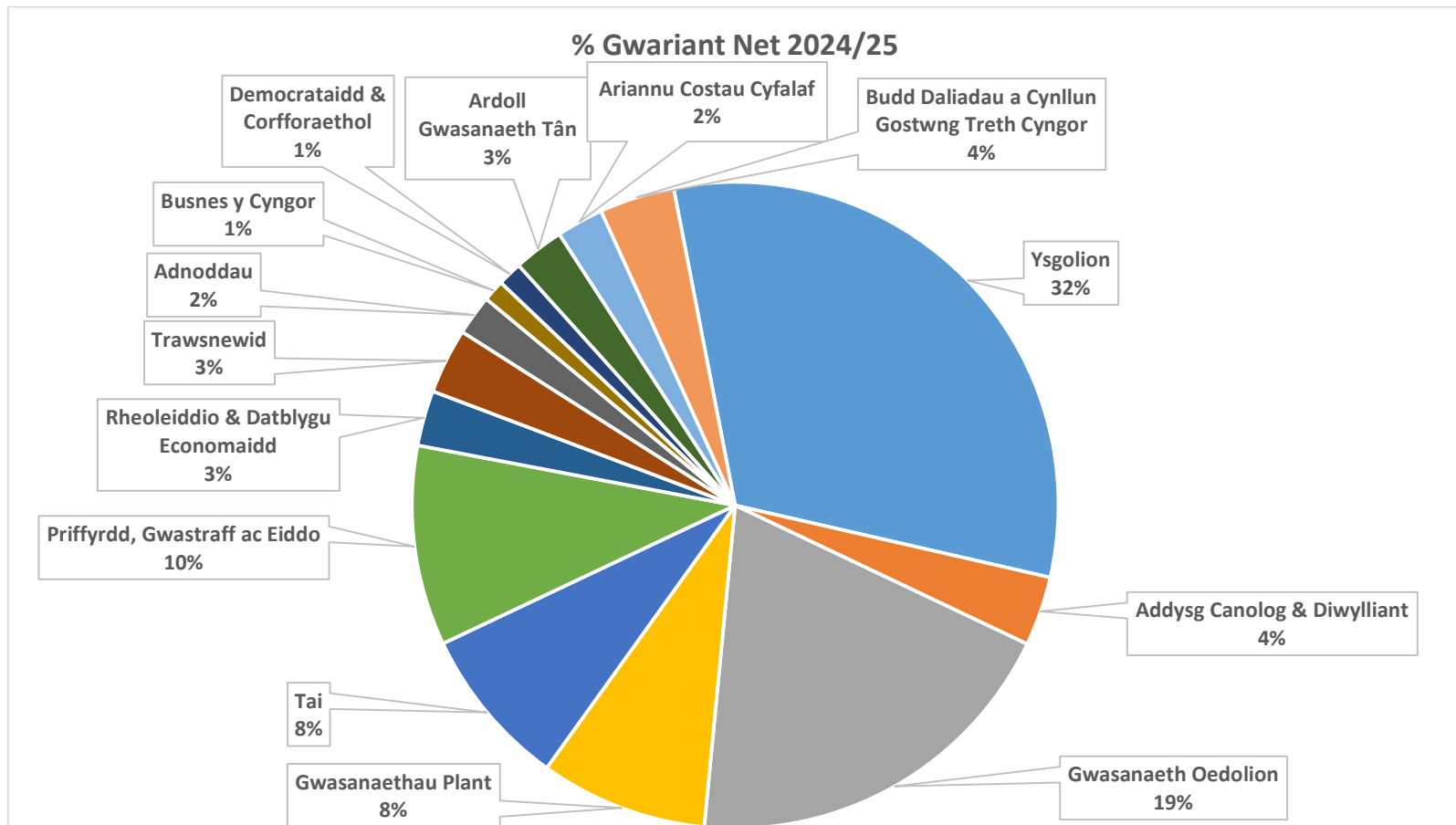
Themâu	% positif	Themâu	% positif
Balchder	80%	Newid	54%
Arweinyddiaeth Cyngor	63%	Cydweithio Partneriaethol	60%
Tîm Arweinyddiaeth	64%	Gofal Cwsmer	70%
Arweinyddiaeth Gwasanaeth	79%	Llesiant Staff	71%
Cynllun y Cyngor	63%	Cyfathrebu	73%
Datblygiad Sgiliau	74%	Bodlonrwydd Cyffredinol	85%

Camau Nesaf

Rhannwyd y canlyniadau gyda'r uwch arweinwyr a'r Pwyllgor Gwaith, a byddant yn sail i *Gynllun Gweithredu Arolwg Staff*. Bydd y cynllun hwn yn canolbwyntio ar gynnal y meysydd cryf a nodwyd ac ar ymdrin â'r meysydd lle mae staff yn teimlo y gellir gwneud mwy o gynnydd. Drwy weithredu ar yr adborth hwn, nod y Cyngor yw cryfhau ei ddiwylliant, gwella cyfathrebu mewnol, a sicrhau bod staff yn teimlo'n werthfawr ac yn cael eu cefnogi i ddarparu gwasanaethau allweddol i drigolion.

Aldro Refeniw Ariannol 2024/25

Mae'r alldro refeniw ar gyfer pob Gwasanaeth, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025, yn cynnwys y Cyfrif Refeniw Tai (CRT), i'w weld yn y siart isod:

Atodiad 1 – Diweddariadau manwl ar y gwaith a gyflawnwyd yn 2024/25

Mae system CAMG (Coch, Ambr, Melyn, Gwyrdd) wedi'i dylunio i grynhoi perfformiad -

CAMG	Disgrifiad
Gwyrdd	Mae mwyafrif (90%+) y gwaith wedi cael ei gwblhau gyda ychydig iawn o eithriadau i'w cwblhau yn y flwyddyn ganlynol
Melyn	70% i 90% o'r gwaith wedi'i gwblhau gyda'r gwaith sy'n weddill wedi'i drefnu i'w gyflawni yn y flwyddyn ganlynol
Amber	50% i 70% o'r gwaith wedi'i gwblhau gyda'r gwaith sy'n weddill wedi'i drefnu i'w gyflawni yn y flwyddyn ganlynol neu rywfaent o'r gwaith wedi'i oedi
Coch	Mae llai na 50% o'r gwaith wedi cael ei gwblhau, neu nid yw'r gwaith wedi cael ei wneud

Amcan Llesiant 1 - Mae pobl Ynys Môn yn cael eu haddysgu i gyrraedd a chyflawni eu potensial yn y tymor hir

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Yr Iaith Gymraeg	Cynnal adolygiad siopwr cudd o'r ddarpariaeth iaith Gymraeg yng ngwasanaethau'r cyngor	Yn ystod y flwyddyn cynhaliwyd ymarfer siopwr cudd o wasanaethau ffôn y Cyngor a'r ddarpariaeth iaith Gymraeg yn benodol.	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Hunanasesu ein cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg	Cynhaliwyd hunan-asesiad yn ystod y flwyddyn. Mae'r canlyniadau ar gael yn yr Adroddiad Blynnyddol ar y Gymraeg	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Adolygu'r Polisi Iaith Gymraeg	Cafodd Polisi Iaith Gymraeg diwygiedig ei gymeradwyo gan y Cyngor Llawn ym mis Mawrth 2025	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Rhoi y cynllun Arfor ar waith drwy - Ddarparu Grantiau Cymunedau Mentrus fusnesau - Cefnogi 30 o fusnesau i wneud mwy o ddefnydd o'r Gymraeg - Sicrhau bod Ynys Môn yn elwa o gynlluniau rhanbarthol	Mae'r £1m o arian grant a dderbyniodd fusnesau ar Ynys Môn i ddatblygu'r economi a'r Gymraeg wedi cael ei wario'n llawn erbyn hyn. Roedd y gronfa'n ariannu hyd at 70% o gost prosiectau, o £6,000 hyd at £75,000, yn cynnwys costau cyfalaf, staffio, hyfforddiant ac offer. Ceir rhagor o wybodaeth am y rhaglen Arfor 2, yn cynnwys y Gronfa Cymunedau Mentrus, a rhaglenni eraill a reolir gan y cyngor yn y fan yma.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Yr Iaith Gymraeg	Darparu cyfleoedd i staff ac aelodau etholedig fel y gallant wella eu sgiliau iaith Gymraeg drwy: a) Gynnal tri dosbarth iaith Gymraeg b) Cynnal ymgyrchoedd rheolaidd i annog pobl i ddefnyddio'r Gymraeg c) Gweithio gyda phartneriaid i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle	Yn ystod y flwyddyn mae'r cyngor wedi darparu nifer o gyfleoedd i staff ac aelodau etholedig wella eu sgiliau iaith Gymraeg. a) Pum dosbarth Cymraeg ers mis Medi 2024; dosbarthiadau lefel mynediad, sylfaen a chanolradd wythnosol, cwrs magu hyder 10 wythnos a chwrs datblygu sgiliau iaith 10 wythnos. b) Ymgyrchoedd yn ystod y flwyddyn yn cynnwys; • boreau coffi gyda dysgwyr a'u rheolwyr llinell, • rhannu her Gymraeg y mis i staff dros ebost, • derbyn cydnabyddiaeth gan Gomisiynydd y Gymraeg ar arferion y cyngor yn ystod dau ddigwyddiad hybu. c) Gweithgareddau ar y cyd fel rhan o is-grŵp y Gymraeg Bwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd a Môn i gwblhau ymchwil ar arferion recriwtio. Mae swyddogion hefyd wedi bod yn rhan o is-grwpiau Fforwm Iaith Gymraeg Ynys Môn sydd wedi bod yn gweithio â gweithleoedd a darparwyr addysg.	Gwyrdd
Yr Iaith Gymraeg	Hybu'r ap OgiOgi ap i annog rhieni a gwarcheidwaid i wneud mwy o ddefnydd o'r Gymraeg gyda'u plant	Cafodd yr ap OgiOgi ei hyrwyddo'n llwyddiannus yn ystod y flwyddyn gyda help yr hwylusydd rhan amser a benodwyd gyda nawdd a dderbyniwyd drwy'r rhaglen ARFOR tan fis Mawrth 2025. Rydym wedi ymweld â 51 grŵp rhiant a phlentyn, a siarad â 379 o rieni. O ganlyniad mae nifer y lawr lwythiadau wedi cynyddu.	Gwyrdd
Addysg	Darparu cyfleoedd datblygu proffesiynol ar gyfer athrawon a staff ategol yn seiliedig ar flaenoriaethau'r unigolyn a'r ysgol	Darparwyd rhaglen gyffredinol ar gyfer ysgolion yn ystod y flwyddyn. Mae staff ysgol yn cael cyfle i ddatblygu. Darparwyd cyfleoedd hyfforddi yn ystod diwrnodau hyfforddiant mewn swydd ar gyfer staff ysgol.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Addysg	Gyrru'r Strategaeth Moderneiddio Cymunedau Dysgu a Datblygu'r Gymraeg yn ei blaen drwy • Agor yr adeilad Cyfnod Sylfaen newydd yn Ysgol y Graig • Ymgynghori ar ddatblygu Ysgol Uwchradd Caergybi • Cynnal adolygiad o'r ddarpariaeth addysg ôl-16 ar yr ynys • Gwella Ysgol Santes Fair; a • Darparu ystafelloedd cymunedol yn Ysgol Morswyn, Ysgol Llanfawr ac Ysgol y Graig	Agorwyd uned 'fach' newydd Ysgol y Graig ym mis Medi 2024. Pan fydd yn weithredol bydd yr uned yn adeilad carbon sero net. Trefnwyd ymgynghoriad ar ddyfodol Ysgol Uwchradd Caergybi yn ystod 2024/25 ac fe'i cynhaliwyd yn gynnar yn 2025/26. Bydd y safle newydd a'r datblygiad yn cael ei drafod gan y Pwyllgor Gwaith yn hwyrach yn 2025/26. Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu ar adolygu'r ddarpariaeth addysg ôl-16 rhwng mis Ionawr a Mawrth 2025. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi trafod a phenderfynu i ddatblygu perthynas waith agosach rhwng y darparwyr presennol a pharatoi cynllun strategol ar sut i gyflawni hyn yn ei gyfarfod ym mis Mai 2025. Mae ystafelloedd cymunedol Ysgol y Graig, Ysgol Llanfawr ac Ysgol Morswyn wedi cael eu cwblhau.	Gwyrdd
Addysg	Trochi 96 o ddisgyblion heb lawer neu heb ddim sgiliau Cymraeg drwy'r canolfannau iaith	Cafodd 96 o ddisgyblion eu trochi, a chafodd 30 disgybl gymorth uniongyrchol yng nghanolfan iaith Ysgol Uwchradd Caergybi.	Gwyrdd
Addysg	Datblygu cynllun gwella iaith Gymraeg 5 mlynedd yn Ysgol Uwchradd Caergybi	Mae Grŵp Prosiect Ysgol Uwchradd Caergybi wedi adrodd bod y cynnydd yn ôl y disgwyl a bod nifer o weithgareddau positif ar waith. Derbyniodd 4 athro gymorth iaith drwy gydweithio â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Derbyniodd 20 aelod o'r staff hyfforddiant drwy Sgil iaith i'w galluogi i ddysgu'n ddwyieithog.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Addysg	Sicrhau bod gan bob disgybl blwyddyn 6 gynllun i ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg	Mae gan bob disgybl ym mlwyddyn 6 gynllun i ddatblygu eu sgiliau iaith Gymraeg. Hefyd, mae'r Ganolfan Iaith Gymraeg wedi lansio gwefan newydd i gefnog i rhieni ac athrawon. Mae siarter iaith Gymraeg ar waith ym mhob ysgol. Mae pob dalgylch yn cydweithio ar y cynllun grant iaith Gymraeg i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg y tu allan i'r ystafell ddosbarth.	Gwyrdd
Addysg	Galluogi i blant a theuluoedd gael mynediad at raglenni sy'n cynnig gweithgareddau addysgol yn y gymuned y tu allan i oriau ysgol yn cynnwys gweithgareddau gyda Môn Actif, Gogledd Cymru Actif, y gwasanaeth ieuenctid, Urdd Ynys Môn a'r Cynllun Bwyd a Hwyl a chefnogi ymgyrch Pwysau Iach Iechyd Cyhoeddus Cymru i leihau gordewdra a phroblemau iechyd cysylltiedig yn ein cymunedau	Mae MônActif a PIPYN wedi cydweithio i sicrhau bod gan bob plentyn cyn oed ysgol bwysau iach. Mae 11 ysgol gynradd wedi ymrwymo i gymryd rhan yn holiadur y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion (SHRN). Mae'r ysgolion yn codi ymwybyddiaeth pan fydd ymgynghoriadau'n cael eu cynnal fel y gall disgyblion ddarparu adborth. Mae Chartwells, sy'n darparu prydau ysgol ar Ynys Môn ar hyn o bryd, yn ymweld ag ysgolion drwy gydol y flwyddyn i gael adborth gwerthfawr gan blant ar eu bwydlenni cinio.	Gwyrdd
Addysg	Sicrhau bod cyfleoedd i blant a phobl ifanc gael eu clywed drwy • Ddarparu cyfleoedd iddynt ymateb i ymgynghoriadau cyhoeddus sy'n effeithio arny'n nhw • Trefnu i ysgolion ymweld â'r Cyngor a Siambr y Cyngor • Cynnal cyfarfodydd o'r Fforwm Plant a Phobl Ifanc a gwahodd siaradwyr gwadd; a	Cynhaliwyd nifer o fforymau plant a phobl ifanc yn siambr y cyngor yn Llangefni yn ystod y flwyddyn. Mae cynrychiolwyr o ysgolion cynradd ac uwchradd yn mynychu'r fforymau i ddysgu a chydweithio i ymateb ar ran y plant a'r bobl ifanc. Ymwelodd dwy ysgol gynradd â Swyddfeydd y Cyngor am daith dywys, cwrdd â Chadeirydd y Cyngor ac uwch swyddogion yn ogystal â chymryd rhan mewn trafodaeth ynglŷn â gwaith y cyngor. Ymwelodd cyngorwyr lleol â nifer o ysgolion fel rhan o waith maes y Panel Sgriwtini Corfforaethol.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
	Sicrhau bod cynghorau ysgol yn cael cyfle i gwrdd â Llywodraethwyr ac Aelodau Etholedig Lleol ar gais		
Addysg	Darparu cyfleoedd i blant ysgol fynychu a chymryd rhan mewn gweithgareddau addysgol yn Oriel Môn ac Archifau Ynys Môn	Ymwelodd sawl o ysgolion ag Oriel Môn a'r Archifau yn ystod y flwyddyn. Fe ymwelodd ysgolion oddi ar yr ynys ag Oriel Môn yn ogystal i gymryd rhan mewn gweithgareddau a gweld arteffactau hanesyddol a dysgu amdanynt.	Gwyrdd
Addysg	Cynyddu cyfleoedd llesiant yn ein hysgolion drwy - Gynnig cinio ysgol i 75% o ddisgyblion - Cefnogi ysgolion a disgyblion drwy'r rhaglen Ysgolion Iach a chynyddu ymwybyddiaeth o faterion iechyd meddwl	Mae cinio ysgol am ddim yn cael ei gynnig i bob plentyn oed cynradd ar Ynys Môn, ac mae 75% yn cymryd mantais o'r cynnig hwn ar hyn o bryd. Mae gwaith ar y gweill i gynyddu nifer y plant sy'n cymryd mantais o'r cynnig o ginio ysgol am ddim yn ogystal â'r rheiny sy'n gymwys mewn ysgolion uwchradd. Mae'r Tîm Ysgolion Iach yn cefnogi, hyrwyddo a chwilio am grantiau i gefnogi ysgolion gyda'r elfen iechyd a llesiant. Mae'r tîm ysgolion iach yn cefnogi'r gwaith Urddas Mislif yn y gwaith ac yn darparu nwyddau a chymorth yn y gwaith ac yn y gymuned e.e. clybiau chwaraeon. Mae'r tîm wedi gweithio â 6 ysgol ar gynllun cymorth iechyd a Diogelwch fel rhan o'u Cynlluniau Datblygu Ysgol.	Gwyrdd
Addysg	Gweithio mewn partneriaeth â Chymuned Ddysgu Gwynedd a Môn i gynnig amrywiaeth o gyfleoedd dysgu i oedolion ar hyd a lled Ynys Môn	Roedd dewis eang o gyrsiau ar gael ledled Gwynedd a Môn, i helpu oedolion i: - Ddysgu sgiliau newydd - Dychwelyd i addysg - Cynyddu eu gwybodaeth am feysydd sydd o ddiddordeb iddynt	Melyn

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
		Paratoi ar gyfer cyfleoedd dysgu pellach, hyfforddiant neu gyflogaeth Mae Cymuned Ddysgu Gwynedd a Môn yn cynnig cyfleoedd dysgu ffurfiol ac anffurfiol, o gyrsiau lefel mynediad i gymwysterau proffesiynol – pob un yn ddwyieithog lle bo modd, ac yn hygyrch i bawb. Cynhaliwyd nifer o gyrsiau yn ystod y flwyddyn, er bod y rhaglen fymryn ar eu hôl hi oherwydd problemau gyda rhai o'r darparwyr academiaidd. Bydd y gwaith yn parhau yn 2025 i helpu i gynyddu'r ddarpariaeth.	
Addysg	Mabwysiadu a dechrau defnyddio strategaeth newydd ar gyfer y Gwasanaeth Llyfrgelloedd	Mae Strategaeth y Gwasanaeth Llyfrgelloedd ar ffurf drafft o hyd. Cafodd y gwaith hwn ei ohirio yn 24/25 yn sgil y bwriad i gyhoeddi'r 7fed Fframwaith ar gyfer Llyfrgelloedd Cyhoeddus yng Nghymru. Gan fod y fframwaith hwn bellach mewn grym, mae'r gwaith ar y drafft wedi ailgychwyn.	Ambr

Amcan Llesiant 2 - Mae pobl Ynys Môn yn ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Integreiddio'r ddarpariaeth gofal dydd yn ardal Caergybi o fewn y gymuned	Mae'r ddarpariaeth gofal dydd yn ardal Caergybi wedi cael ei integreiddio yn y gymuned yn dilyn cau Canolfan Morswyn ym mis Medi 2024. Mae'r tîm cymunedol wedi cynnal grwpiau yn Llyfrgell Caergybi, Canolfan Hamdden Caergybi, Hwb Cymunedol Gwelfor ac adeilad y Sgwtiaid Môr ar wahanol ddiwrnodau o'r wythnos.	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Ymgynghori ar y Strategaeth Gofal Dydd	Gwnaed rhywfaint o waith ar y strategaeth, fodd bynnag mae angen gwaith pellach. Bydd y gwaith hwn yn parhau yn 25/26.	Ambr
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Gweithio i leihau nifer y bobl ifanc a gadawyr gofal sydd ddim mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant (NEET) ar ôl gadael yr ysgol drwy - Beilota hwb ymyrraeth gynnar yn Ysgol Syr Thomas Jones, Amlwch, i dargedu disgyblion - Sicrhau bod pob ysgol uwchradd yn dod yn ymwybodol o'r disgyblion sydd mewn perygl o beidio â bod mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant yn gynharach - Targedu gadawyr gofal rhwng 18-24 oed sydd ddim mewn Addysg, Cyflogaeth neu Hyfforddiant - Dod o hyd i gyflogwyr lleol a gwasanaethau'r cyngor a all ddarparu profiad gwaith i bobl ifanc	Roedd lleihad yn nifer y bobl ifanc NEET yn ystod y flwyddyn, o 4% yn 2024 i 1.9% yn 2025. Mae hwb ymyrraeth gynnar yn dal i gael ei beilota yn Ysgol Syr Thomas Jones, Amlwch a bydd y ddarpariaeth yn cael ei hadolygu yn 2026. Mae adnodd penodol yn y 5 ysgol uwchradd ar yr ynys i dargedu dysgwyr sydd mewn perygl o ddod yn NEET. Mae'r cyngor yn dal i weithio ar ddarparu cymorth i adawyr gofal rhwng 18-24 sydd yn NEET. Sefydlodd y cyngor gynllun Profiad Gwaith Gwirfoddol rhwng Tachwedd ac Ionawr a oedd yn llwyddiannus. Nod y cynllun profiad gwaith gwirfoddol oedd lleihau nifer y bobl ifanc 16-18 sydd yn NEET. Mae prosiect tebyg yn cael ei ddatblygu ar gyfer 2025/26.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Croesawu dros 500,000 o ymweliadau i ganolfannau Môn Actif	Croesawodd Canolfannau Hamdden Môn Actif bron i 566,000 o ymweliadau lle cymerodd bobl ran mewn gweithgareddau corfforol yn ystod y flwyddyn.	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Buddsoddi £1M yng nghyfleusterau Môn Actif	Cafodd dros £1m ei wario i uwchraddio cyfleusterau Môn Actif yn ystod y flwyddyn, a hynny drwy gyllid Cyfalaf, y gronfa SPF a Grant Cyfalaf Chwaraeon Cymru. Roedd y gwaith yn cynnwys: - Gosod lloriau newydd yn y brif neuadd ym Mhlas Arthur a Chaergybi - Gwella effeithlonrwydd ynni ym Mhlas Arthur drwy osod cladin a ffenestri newydd - Gwella CCTV ym Mhlas Arthur - Gosod goleuadau ar gaeau 3G canolfannau hamdden Amlwch a David Hughes	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Gweithio gyda Medrwn Môn a defnyddio'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) i gynnig cyfleoedd datblygu proffesiynol wedi'u teilwra, yn cynnwys hyfforddiant ystyriol o drawma i staff a'r gymuned ehangach a gweithio tuag at ddod yn Ynys sy'n Ystyriol o Drawma	Fel rhan o'r siwrnai i ddod yn Ynys sy'n Ystyriol o Drawma, mae dros 700 o staff wedi cymryd rhan mewn ymyraethau ystyriol o drawma/dysgu proffesiynol yn cynnwys staff partneriaid statudol, trydydd sector, aelodau etholedig, sefydliadau cymunedol a gofalwyr maeth. Roedd y rhain yn amrywio o sesiynau undydd i achrediadau llawn a fydd yn helpu i gefnogi ein plant, pobl ifanc a theuluoedd. Mae'r ffigwr hwn yn dal i gynyddu o'r naill wythnos i'r llall. Mae dros 70% o brif ofalwyr maeth y cyngor wedi cwblhau'r Diploma Ystyriol o Drawma ar gyfer Gofalwyr Maeth, y cyntaf o'i fath yng Nghymru, ac mae'r adborth gan Ofalwyr Maeth wedi bod yn bositif. Bydd staff Heddlu Gogledd Cymru sy'n gweithio ar Ynys Môn a staff Cartref Clyd y Cyngor yn derbyn hyfforddiant yn 25/26 a bydd model Goruchwyllo Ystyriol o Drawma yn cael ei ymgorffori ym mhob Cartref Clyd.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
		Mae'r Cynghorydd Dyfed Jones, yr aelod sy'n gyfrifol am y portffolio Plant, Pobl Ifanc a Theuluoedd, yn dilyn yr un trywydd â'r Cynghorydd Gary Pritchard, Arweinydd y Cyngor, ac yn cwblhau'r Diploma Ystyriol o Drawma. Bwriedir ymweld â phob Ward ar Ynys Môn yn ystod 2025/26 er mwyn amlygu'r model Ystyriol o Drawma yn y cymunedau hynny. Y nod yw sicrhau bod y cymunedau'n creu Ynys sy'n Ystyriol o Drawma.	
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Moderneiddio clybiau ieuenctid ac adolygu'r ddarpariaeth i sicrhau gwelliannau yn y dyfodol	Ar ôl cydweithio â Choleg Llandrillo Menai, Llangefni symudwyd y clwb ieuenctid o Ganolfan Hamdden Plas Arthur i'r coleg. Mae'r safle'n adeilad modern gydag offer newydd ac mae'n rhoi blas o gampws y coleg i ddarpar fyfyrwyr.	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Agor cynlluniau byw â chymorth newydd yn y Fali a Rhostrehwfa	Llwyddodd y cyngor i ennill grant gwerth £700K drwy Gronfa Tai â Gofal Llywodraeth Cymru i brynu eiddo byw â chymorth yn Rhostrehwfa a oedd ar werth ar y farchnad agored. Mae'r gwaith adnewyddu yn mynd rhagddo. Prynwyd eiddo arall yn ardal Gwalchmai, a fydd yn cael ei addasu dros y misoedd nesaf. Bydd y prosiect yn cael ei redeg mewn partneriaeth â'r adran dai a'i ariannu'n rhannol drwy'r Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Mae'r cyfleuster yn y Fali bellach ar agor.	Melyn
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Cynhyrchu rhaglen foderneiddio ar gyfer llety cymunedol	Mae gan y cyngor gynlluniau uchelgeisiol i drawsnewid a gwella opsiynau llety ar gyfer pobl ag anableddau dysgu, trwy raglen o ddatblygiadau newydd. Roedd Gwasanaethau Cymdeithasol yn gweithio ochr yn ochr â'r adran Tai a chymdeithasau tai lleol, rydym wedi gallu buddsoddi mewn sawl cynllun ac rydym yn parhau i	Melyn

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
		ddatblygu cynlluniau er mwyn uwchraddio mwy o eiddo yn unol â chyfalaf y cyngor.	
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Adleoli'r Gwasanaethau Arbenigol Plant o adeilad sydd newydd gael ei adnewyddu	Mae'r gwasanaeth cymorth arbenigol i blant yn Haulfryn bron â bod yn barod ac mae rhywfaint o ddarpariaeth wedi bod ar gael yno yn ystod y flwyddyn. Ni fydd y gwasanaeth yn gwbl weithredol nes bo'r gwaith adeiladau wedi cael ei gwblhau ar yr eiddo.	Melyn
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Cynyddu cyfranogiad yn yr hybiau cymunedol integredig drwy eu gwneud yn fwy hygyrch, darparu gwasanaethau presgripsiynu cymdeithasol mewn rhai hybiau	Mae Hwb Cymunedol Canolfan Glanhwfa wedi derbyn cyfanswm o £1m o gyllid i gwblhau gwaith addasu ac adnewyddu i'w hadeilad yng Nghapel Moreia yn Llangejni. Ers hynny, mae bobl hŷn a bregus wedi cael gwasanaethau cymunedol, gyda phartneriaid mawr Age Cymru Gwynedd a Môn, Bwyd Da Môn, Ymddiriedolaeth y Gofalwyr, Cynnal Gofalwyr ac Adferiad yn rhoi gwasanaethau allweddol. Yn ogystal, mae'r Ganolfan yn gartref i'r corau arobryn Côr Ieuenctid Môn a Chôr Encor (i bobl dros chwe deg oed), dosbarthiadau comedi stand-yp a chysiau cymunedol gan Grŵp Llandrillo Menai. Daeth pobl o bob oed ynghyd mewn digwyddiad i ddathlu lansio hwb dementia wythnosol newydd yn Amlwch. Ymunodd disgyblion o Ysgol Gynradd Amlwch ag aelodau hŷn y gymuned a gofalwyr mewn prynhawn agored a gynhaliwyd gan Môn Actif ac Ynys Môn Oed-gyfeillgar yn y Neuadd Goffa. Bydd y ganolfan newydd, a gaiff ei redeg gan Dementia Actif Môn, yn ceisio cefnogi pobl sy'n byw gyda dementia yn ogystal â'u gofalwyr. Gall pobl sgwrsio a chymdeithasu â'i gilydd dros baned. Roedd Heddlu Gogledd Cymru, Ymddiriedolaeth y Gofalwyr, Gwasanaeth Cynnal Gofalwyr, Age Cymru Gwynedd a Môn a Thai Môn hefyd yn bresennol gyda stondinau gwybodaeth am eu gwasanaethau.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Lleoli'r gwasanaeth asesu cof (MAS) a'r gweithgareddau dementia ar y cyd yng Nghanolfan Glanhwfa, Llangefni	Mae Hwb Cymunedol Canolfan Glanhwfa wedi derbyn cyfanswm o £1m o gyllid i gwblhau gwaith addasu ac adnewyddu i'w hadeilad yng Nghapel Moreia yn Llangefni. Nid yw wedi bod yn bosibl symud yr holl weithgareddau i'r ganolfan eto oherwydd y gwaith adnewyddu parhaus.	Melyn
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Datblygu Rhwydwaith Oed Gyfeillgar, gan ganolbwyntio ar wyth maes y Cymunedau Oed Gyfeillgar	Mae datblygiad Ynys Oed-gyfeillgar yn mynd o nerth i nerth. Dros y flwyddyn ddiwethaf rydym wedi gweithio mewn partneriaeth â nifer o wasanaethau a sefydliadau trydydd sector i ehangu'r gwaith hwn. Mae'r prosiect Nifty60s a datblygiad Canolfan Dementia Ynys Môn yng Nghanolfan Glanhwfa, Llangefni yn enghreifftiau o ddatblygiadau sy'n cefnogi iechyd a lles trigolion Ynys Môn. Ymwelodd Comisiynydd Pobl Hŷ yn Cymru, Rhian Bowen-Davies, ym mis Hydref 2024 i ddarganfod ein huchelgaïs i wneud Ynys Môn yn gymuned Oed-gyfeillgar mor ysbrydoledig. Dychwelodd am ymweliad wythnos o hyd ym mis Mawrth 2025 i drochi ei hun ymhellach yn y mentrau sydd ar gael ar Ynys Môn. Yn ystod ei hymweliad, llwyddodd y Comisiynydd i ymweld â chymunedau ledled Ynys Môn; ymgysylltu'n uniongyrchol â thrigolion hŷ i glywed am eu profiadau a dysgu sut mae gwasanaethau a grwpiau lleol yn cefnogi pobl i fyw a heneiddio'n dda. Cyfarfu â Swyddogion allweddol y Cyngor ac Aelodau Etholedig, cyn gweld drosto'i hun yr ystod o fentrau sydd wedi helpu i greu Ynys Môn Oed-gyfeillgar. Cymerodd Rhian Bowen-Davies ran mewn ystod o fentrau dan arweiniad y gymuned sy'n adlewyrchu ymrwymiad yr ynys i helpu pobl hŷ yn i aros yn actif, bod â chysylltiadau ac yn annibynnol.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
		Ymhlith y rhain roedd dosbarth Pêl-bicl 60+ yng Nghanolfan Biwmares, y grŵp Nifty 60s yng Nghaergybi a dosbarth sgiliau TG ffyniannus yn y Benllech a gyflwynwyd gan diwtoriaid o Grŵp Llandrillo Menai. Cyfarfu hefyd ag aelodau o nifer o sefydliadau a grwpiau oed-gyfeillgar megis Mencap Môn, Caffi Siop Mechell, Grŵp Cerdded Canolfan Glanhwfa a thrigolion yn Hafan Cefni.	
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Cynnal Fforymau Pobl Hŷn mewn lleoliadau cymunedol i sicrhau bod gweithgareddau ar gael ar hyd a lled yr ynys	Ym mis Ebrill 2024, cynhaliodd Cyngor Sir Ynys Môn ac Age Cymru Gwynedd a Môn Fforwm Pobl Hŷn Ynys Gyfan yn M-Sparc; digwyddiad a ddaeth â phobl hŷn o bob cwr o'r ynys ynghyd. Yn y Fforwm, lle'r oedd dros 70 o bobl yn bresennol, cafwyd cyflwyniadau gan sawl siaradwr gwadd diddorol. Agorwyd y digwyddiad gan Brenda Roberts, Cadeirydd Cyngor Pobl Hŷn, a chaewyd y digwyddiad gan y Cynghorydd Gwilym Jones, Hyrwyddwr Pobl Oed-gyfeillgar. Cynhaliwyd amserlen o gyflwyniadau amrywiol, gan gynnwys Cymorth Atal Sgamiau i wefan Action Fraud i Fwletin Rhybudd Cymunedol Gogledd Cymru. Cynigiodd y Ganolfan Cyngor ar Bopeth gymorth a chynghor sydd ar gael i helpu pobl i wneud y mwyaf o'u hincwm a'u hegni. Cyfeiriodd y cyflwyniad at dariffau cymdeithasol, cymorth brys, awgrymiadau ar gadw'r tŷ'n gynnes, awgrymiadau ynghylch arbed ynni a mwy. Rhoddodd y Gwasanaeth Cynnal Gofalwyr gyflwyniad yn crynhoi beth yw Gofalwr Di-dâl a sut y gall gwasanaeth Cynnal Gofalwyr helpu. Cawsom wybod am wahanol gynlluniau, gan gynnwys y rhaglen seibiant 'Cynllun Seibiannau Byr', cymorth gartref a chyda hawliau gofalwyr, yn ogystal â llawer o rai eraill.	

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	400 yn cymryd rhan yn y cynllun Dementia Actif	Statws Dementia-gyfeillgar i Ynys Môn - Mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi cael ei anrhydeddu yn Gyngor Dementia-gyfeillgar cyntaf Gogledd Cymru, gan Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru. Mae prosiect Ynys Môn Dementia-gyfeillgar yn gweithio gyda chymunedau lleol i fynd i'r afael â blaenoriaethau a nodwyd yn lleol. Ymhlith y blaenoriaethau hyn mae nodi mannau mewn cymunedau y mae angen cyfleuster neu adeilad cymunedol dementia-gyfeillgar ar eu cyfer. Mae'r prosiect yn golygu gweithio gydag amrywiol sefydliadau, busnesau, grwpiau strategaeth, sy'n gweithio ar y cyd i greu Ynys Môn Dementia-gyfeillgar. Gweithgareddau'n dal i gael eu cynnal yn Amlwch, Caergybi, Llangoed, Llangefni, Bryngwran, a Bodorgan, a sôn am ddosbarth newydd yn Rhosneigr.	
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Dod o hyd i eiddo ar gyfer ein 4ydd a'n 5ed Cartref Clyd ar yr ynys	Bydd y 4ydd eiddo, sydd yn y camau cynllunio ar hyn o bryd, yn gyfleuster gofal seibiant yn ymyl Haulfryn sy'n darparu gofal seibiant i blant ag anableddau. Mae cyllid wedi cael ei ddyrannu i brynu eiddo arall oddi ar y farchnad agored. Rydym yn dal i chwilio am eiddo addas sy'n cwrdd ag anghenion yr adran a rheoliadau Arolygiaeth Gofal Cymru.	
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Darparu cyfleoedd i ofalwyr ifanc fel y gallant gymryd rhan mewn sesiynau nofio am ddim yng nghanolfannau Môn Actif	Mae cymorth a seibiant ar gael i ofalwyr ifanc drwy Brosiect Gofalwyr Ifanc yr NCH ac mae sesiynau nofio am ddim ar gael i ofalwyr ifanc yng nghanolfannau Môn Actif.	Gwyrdd
Gofal Cymdeithasol a Llesiant	Gweithio gyda 250 o bobl ifanc i wella eu hiechyd a'u lles yn cynnwys cynnal gweithgaredd i gefnogi'r ymgyrch pwysau iach	Mae MônActif a PIPYN wedi cydweithio i sicrhau bod gan bob plentyn cyn oed ysgol bwysau iach. Mae 11 ysgol gynradd wedi ymrwymo i gymryd rhan yn holiadur y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion (SHRN). Mae'r ysgolion yn codi ymwybyddiaeth pan	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
		fydd ymgynghoriadau'n cael eu cynnal fel y gall disgyblion ddarparu adborth. Mae Chartwells, sy'n darparu prydau ysgol ar Ynys Môn ar hyn o bryd, yn ymweld ag ysgolion drwy gydol y flwyddyn i gael adborth gwerthfawr gan blant ar eu bwydlenni cinio.	
Tai	Sicrhau cyllid a chaniatâd cynllunio ar gyfer y datblygiad Gofal Ychwanegol yn Nhyddyn Mostyn, Porthaethwy	Mae cyllid wedi cael ei gadarnhau ar gyfer y datblygiad Gofal Ychwanegol newydd yn Nhyddyn Mostyn, Porthaethwy. Mae cais cynllunio llawn wedi cael ei gyflwyno, ac mae gwaith ar y gweill i sicrhau bod popeth yn ei le ar gyfer y gwaith adeiladu unwaith y bydd caniatâd cynllunio wedi cael ei roi.	Melyn
Tai	Cynyddu'r gyfradd ymateb i ymholiadau yn ystod y cyswllt cyntaf boed hynny drwy ein sianeli digidol, dros y ffôn neu wyneb yn wyneb	Lle bo modd rydym yn ymateb i bob ymholiad yn ystod y cyswllt cyntaf drwy Cyswllt Môn. Yn ystod 24/25 fe wnaeth Cyswllt Môn ddelio â 40% o'r ymholiadau. Rydym yn dal i ddatblygu ein sianeli digidol, er mwyn galluogi trigolion a chwsmeriaid eraill i wneud ymholiadau a dod o hyd i ddatrysiadau eu hunain ar-lein. Cafodd nifer o ffurflenni newydd eu hychwanegu i wefan y cyngor a'r system CRM (Rheoli Cysylltiadau Cwsmer) yn ystod y flwyddyn. Mae'r system ffôn newydd yn golygu ein bod yn gallu monitro galwadau sy'n dod drwy'r prif switsfwrdd yn well. Caiff data systemau ffôn a digidol ei fonitro'n rheolaidd gan wasanaethau'r cyngor ac mae gwelliannau'n cael eu gwneud yn seiliedig ar y data hwnnw.	Gwyrdd
Tai	Moderneiddio a diweddarau'r system teleofal	Mae'r system teleofal wedi cael ei moderneiddio a'i huwchraddio'n llwyddiannus. Mae tenantiaid wedi nodi bod y newid hwn wedi bod yn gadarnhaol.	Gwyrdd

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Tai	Gweithio tuag at ddiweddarau'r drysau mynediad mewn oddeutu 220 o dai a rennir yn barod ar gyfer y trosglwyddiad digidol	Mae'r trosglwyddiad digidol cenedlaethol wedi cael ei ohirio tan 2027, fodd bynnag mae'r cyngor wedi parhau i ddiweddarau drysau mynediad ei stoc tai a rennir. Mae pob drws wedi cael ei ddiweddarau ac maent yn cydymffurfio â'r trosglwyddiad digidol.	Gwyrdd

Amcan Llesiant 3 - Mae pobl Ynys Môn a'i chymunedau yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol

Amcan Strategol	Yn 24/25 fe wnaethon ni ymrwymo i:	Diweddariad	Statws
Tai	Paratoi Llwybr Targed Ynni ar gyfer stoc dai'r cyngor gan nodi sut y byddwn yn cwrdd â'r safonau gwres fforddiadwy a datgarboneiddio	Cwblhawyd Arolwg Cyflwr Stoc, sy'n rhan hanfodol o'r gwaith o baratoi'r llwybr targed ynni, yn ystod y flwyddyn. Roedd yr arolwg yn asesu perfformiad effeithlonrwydd ynni a'r gofynion buddsoddi cychwynnol i gwrdd â SATC 23 yn ystod y flwyddyn. Ym mi Ionawr 2025 cafodd contract pum mlynedd ei roi ar waith i osod panel Solar PV a Storfeydd Batri ar draws ein stoc dai (lle bo hynny'n ymarferol). Derbyniodd y cyngor £500k yn ychwanegol gan Lywodraeth Cymru i gefnogi'r Rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio. Bydd y Llwybr Targed Ynni yn nodi sut y byddwn yn cwrdd â'r safonau gwres fforddiadwy a datgarboneiddio. Bydd llwybr ar gyfer holl stoc dai'r cyngor yn 25/26.	Gwyrdd
Tai	Datblygu 30 o gartrefi newydd	Cwblhawyd: • 10 tŷ newydd yn Llys Llwydiarth, Pentraeth • 10 tŷ newydd ym Mharc y Coed, Llangefni • 8 fflat yn Ffordd Garreglwyd, Caergybi • 4 fflat ym Mhlas Alltran, Caergybi	Gwyrdd

		Wrthi'n cael eu hadeiladu: • Cae Braenar, Caergybi – 23 uned • Bryn Estate, Llanfaethlu – 9 uned • Safle hen Ysgol Niwbwrch – 14 uned	
Tai	Prynu 15 o gyn dai cyngor yn ôl	• 15 eiddo newydd wedi cael ei brynu yn ystod y flwyddyn • 18 wedi cael eu hadnewyddu ac yn cael eu defnyddio fel stoc dai • 23 wrthi'n cael eu diweddarau ddiwedd Mawrth 2025	Gwyrdd
Tai	Hwyluso'r gwaith o adnewyddu 60 eiddo gwag	• 63 eiddo gwag hirdymor wedi dod yn ôl i ddefnydd yn ystod 2024/25	Gwyrdd
Tai	Helpu 10 prynwr tro cyntaf i brynu eu cartref cyntaf	• Awdurdodi 13 o geisiadau gan brynwyr tro cyntaf	Gwyrdd
Tai	Cynnal asesiad o'r farchnad dai leol (LHMA) a phrospectws tai blynyddol	Mae'r LHMA yn cyfuno gwahanol ddata i roi trosolwg cynhwysfawr o anghenion tai'r ynys. Mae'n amlinellu maint aelwydydd, y math o lety a geisir, lefelau incwm a data allweddol ynglŷn â'r farchnad dai, tai fforddiadwy ac eiddo gwag. Mae'r wybodaeth yn hanfodol i lunio dogfennau eraill megis Cynllun Datblygu Lleol y cyngor a'i Strategaeth Dai. Mae hefyd yn helpu'r cyngor a'i bartneriaid i wneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar wybodaeth ynglŷn â'r ddarpariaeth tai ar gyfer y dyfodol. Mae hyn yn sicrhau bod cymysgedd briodol o dai ar gael. Yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus, cafodd yr LHMA terfynol a'r prospectws tai blynyddol ei anfon i Lywodraeth Cymru.	Gwyrdd

Economi	Darparu cymorth a chyngor i Menter Môn ar ddatblygu Hwb yng Nghaergybi	Mae'r cyngor yn parhau i weithio'n agos â Menter Môn i ddatblygu Hwb Hydrogen yng Nghaergybi. Mae hyn yn cynnwys chwilio am gyfleoedd i gynyddu ei gapasiti a manteision lleol.	Gwyrdd
Economi	Dylanwadu ar Lywodraeth y DU, Great British Nuclear, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill a chydweithio â hwy ar ddatblygiadau ynni ar raddfa fawr	Mae'r cyngor yn dal i ymgysylltu â Llywodraeth y DU a Great British Nuclear i sicrhau bod unrhyw brosiect niwclear yn Wylfa yn y dyfodol yn sicrhau cymaint o fanteision â phosib i Ynys Môn a chyn lleied â phosib o effaith ar yr ardal leol. Mae'r cyngor yn dal i weithio â'r ddwy lywodraeth a datblygwyr ynni i hyrwyddo'r cyfleoedd ar Ynys Môn a sicrhau bod cymunedau lleol yn elwa o brosiectau ynni mawr. Mae'r cyngor hefyd yn sicrhau bod unrhyw effeithiau negyddol a risgiau'n cael eu hamlygu yn gysylltiedig â phob datblygiad a chyfathrebu'r rhain â Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Bu ymgysylltu yn ystod y cyfnod hwn drwy'r broses gynllunio statudol, a chyfeiriwyd yn benodol at y safleoedd solar arfaethedig yn Alaw Môn a Maen Hir. Cyflwynodd y Cyngor ei Adroddiad Effaith Lleol yn gysylltiedig ag Alaw Môn ym mis Hydref 2024.	Gwyrdd
Economi	Gweithio â Menter Môn i fuddsoddi'r 600k o gyllid grant gan Lywodraeth Cymru drwy'r Gronfa'r Economi Gylchol i sefydlu lleoliadau 'trwsio' ar yr ynys	Drwy'r prosiect "Tyfu a Thrwsio" gyda Menter Môn, mae mentrau ailddefnyddio a thrwsio wedi cynyddu, ac mae gweithdai cymunedol a phartneriaethau newydd wedi rhoi ail wynt iddynt. Mae meter 'Ffiws' Menter Môn yn 'ofod gwneud' sy'n darparu offer, cyfarpar a thechnoleg mewn gwahanol leoliadau ledled Gwynedd ac Ynys Môn. Cynhaliodd Menter Môn bron i 70 o weithdai 'Ffiws' yn ystod 24/25 ac fe wnaeth dros 400 o bobl gymryd rhan.	Gwyrdd

		Mae treial wedi cychwyn gyda Hosbis Dewi Sant i ailddefnyddio eitemau addas o Benhesgyn (canolfan ailgylchu) a'u gwerthu yn eu siopau elusen.	
Economi	Sicrhau caniatâd cynllunio ar gyfer yr unedau busnes yn Amlwch a gweithio â phartneriaid i ddod o hyd i ragor o gyfleoedd ariannu cyfalaf	Mae caniatâd cynllunio wedi cael ei roi ar gyfer unedau busnes newydd yn Amlwch. Cynhaliwyd ymgynghoriadau cyhoeddus sylweddol yn ogystal sy'n dangos ein bod wedi ymgysylltu â dros 3000 o bobl leol a busnesau.	Gwyrdd
Economi	Gyrru Strategaeth Canol Trefi Ynys Môn yn ei blaen drwy • Ymgysylltu â rhanddeiliaid ar Gynlluniau Canol Trefi unigol • Darparu cyllid Trawsnewid Trefi a Chreu Lleoedd i 30 o fusnesau; a • Sicrhau cyllid i fwy na 10 cynllun gwella eiddo	Ar ôl ymgysylltu a chymunedau a busnesau, derbyniwyd grant refeniw gwerth £100,000 ar gyfer Canol Trefi i ariannu'r gwaith o baratoi Cynlluniau Creu Lleoedd yng Nghaergybi ac Amlwch. Mae prosiectau adnewyddu ar y gweill yng Nghanolfan Glanhwfa ac maent wedi cael eu cwblhau yn y Market Inn, Llangefni, drwy'r grant Canol Trefi. Mae grantiau wedi cael eu dyrannu i wella eiddo gwag cymwys, a lansiwyd peilot paentio blaen eiddo. Mae arolygon a chynlluniau adnewyddu wedi cael eu comisiynu ar gyfer safleoedd wedi'u targedu yng Nghaergybi, Llangefni ac Amlwch.	Gwyrdd
Economi	Parhau i weithredu Cynllun Adfywio Economi Gogledd Ynys Môn drwy sicrhau cyllid allanol gan yr Awdurdod Datgomisiynu Niwclear (NDA)	Mae'r Cyngor wedi sicrhau cyllid newydd i gefnogi'r gwaith adfywio yng Ngogledd yr Ynys, yn cynnwys £50k ar gyfer Cynllun Creu Lleoedd yn Amlwch a chyllid pellach ar gyfer datblygu'r Derfynell Forol. Mae nifer o arolygon ac astudiaethau wedi cael eu cynnal ar eiddo yn Amlwch ac mae nifer o brosiectau gwella wedi gael eu hariannu drwy brosiect 'Lle Da' y gronfa SPF. Cyflwynwyd cais am gyllid 3 blynedd gan yr NDA i gefnogi gweithgareddau adfywio.	Gwyrdd

Economi	Gweithio gyda Stena, Llywodraeth y DU a Bwrdd Uchelgaais Gogledd Cymru i ddatblygu Porthladd Rhydd Ynys Môn a sicrhau cyfleodd buddsoddi ar gyfer Porthladd Caergybi	Mae'r gwaith i sefydlu Porthladd Rhydd Ynys Môn yn mynd rhagddo ac rydym wedi cyrraedd cerrig milltir allweddol, yn cynnwys dynodiad rhannol fel safle treth. Mae cynnydd yn dal i gael ei wneud gyda phrosiect Porth Caergybi o fewn y Fargen Twf. Mae Stena Line yn dal i ddatblygu'r cynllun hwn gyda chyfraniad gan y Cyngor.	Gwyrdd
Economi	Cyflawni rhaglen Cronfa Ffyniant Bro Caergybi	Mae cynnydd sylweddol yn dal i gael ei wneud wrth gyflawni'r Rhaglen Ffyniant Bro yng Nghaergybi. Gellir gweld newid trawsnewidiol a gweledol ar y stryd fawr erbyn hyn wrth i nifer o brosiectau gael eu gwireddu. Mae'r rhain yn cynnwys y gwaith yng Nghanolfan Ucheldre, hen safle HSBC a'r Adeiladau Canolog, yr estyniad i ganolfan yr Empire a nifer o adeiladau a oedd mewn cyflwr gwael ar y Stryd Fawr. Mae'r gwaith yn Eglwys Cybi Sant ac Eglwys y Bedd yn mynd rhagddo ond cafwyd oedi oherwydd ymchwiliadau archeolegol ar y safle. Mae £15m wedi cael ei hawlio hyd yma gan Lywodraeth y DU wrth i'r rhaglen nesáu at ei 12 mis olaf.	Gwyrdd
Economi	Sefydlu 15 prosiect ar Ynys Môn a 10 prosiect rhanbarthol gydag arian o Gronfa Ffyniant Bro Llywodraeth y DU (UKSPF)	Mae'r Cyngor wedi cyflawni 25 o brosiectau lleol a rhanbarthol o dan y Gronfa Ffyniant Bro, gan gefnogi datblygiadau cymunedol, sgiliau a chyflogaeth ledled Ynys Môn. Cafodd cronfa pontio o £5 miliwn ei sicrhau ar gyfer 2025 i helpu i ymestyn prosiectau allweddol am flwyddyn arall, tra bo'r cynllun Lluosi wedi derbyn nawdd ychwanegol yn sgil y tanwariant rhanbarthol, er mwyn rhoi hwb i rifiedd oedolion a chyfleoedd dysgu.	Gwyrdd
Economi	Ymgysylltu â busnesau lleol a mewnfuddsoddiadau posib i gefnogi cyflogaeth a ffyniant	Mae'r Cyngor yn dal i weithio â busnesau lleol a buddsoddwyr newydd i greu swyddi a denu buddsoddiadau hirdymor i Ynys Môn. Mae creu 'Porthladd Rhydd Ynys Môn Cyf' yn garreg filltir sylweddol, a bydd ei Fwrdd newydd yn arwain datblygiadau yn y dyfodol a sicrhau bod manteision economaidd yn cael eu gwireddu'n lleol.	Gwyrdd

Economi	Cwblhau'r Cynllun Rheoli Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (2023-2028)	Mae wedi bod yn flwyddyn brysur i'r Cyngor o dan y Cynllun Rheoli AHNE , yn cynnwys adfer cynefinoedd, mentrau awyr dywyll a chael gwared ar rywogaethau ymledol. Mae cyllid hefyd wedi cael ei ddefnyddio i wella mynediad y cyhoedd at natur mewn prif leoliadau fel Nant y Pandy, Llyn Maelog a Choed y Môr, ac mae llwybrau cylchol newydd wedi cael eu hyrwyddo gydag ymwelwyr a thrigolion fel ei gilydd.	Gwyrdd
Economi	Croesawu 52 o longau mordeithio i'r ynys	Mae'r Cyngor yn dal i groesawu llongau mordeithio i Ynys Môn, ac mae'n gweithio â Cruise Wales, cyngorau tref a busnesau lleol i sicrhau bod ymwelwyr yn mwynhau eu hamser ar yr ynys. Mae'r teithiau hunan dywys newydd o amgylch y dref a'r gwelliannau i brofiad y cwsmer mewn atyniadau fel Oriel Ynys Môn yn helpu i ledaenu'r manteision economaidd ar hyd a lled cymunedau lleol.	Gwyrdd
Economi	Cydweithio â Llywodraeth Cymru i wella'r gweithgareddau sydd ar gael i ymwelwyr	Mae'r Cyngor wedi gweithio'n agos â Llywodraeth Cymru i wella profiad ymwelwyr ledled Ynys Môn, gan fuddsoddi'r cymorth a dderbyniodd drwy'r Gronfa Ffyniant Bro i wella llwybrau mynediad, manau Gwyrdd a gwarchodaeth natur.	Gwyrdd
Economi	Datblygu'r Rhaglen Tiroedd Llwyd a'i rhoi ar waith i ailddatblygu safleoedd diwydiannol hanesyddol yn cynnwys; safle Alwminiwm Môn, Rhosgoch, Octel (Amlwch) a Peboc, Llangefni	Mae'r Cyngor yn gweithio â Llywodraeth Cymru a phartneriaid allweddol i ailddatblygu safleoedd diwydiannol hanesyddol megis Peboc yn Llangefni, Alwminiwm Môn a Rhosgoch. Mae'r safleoedd tir llwyd yma'n cynnig cyfleoedd sylweddol o ran cyflogaeth a buddsoddi fel rhan o'r rhaglen Porthladd Rhydd ehangach.	Melyn
Newid Hinsawdd	Adolygu'r Cynllun Tuag at Sero Net 2022-2025 a'i roi ar waith; cyhoeddi dashfwrdd i gasglu data ynglŷn ag allyriadau carbon ein hasedau mewnol a chyflwyno adroddiad i Lywodraeth Cymru ar allyriadau carbon erbyn mis Medi 2024	Mae gwaith tuag at sero net y Cyngor yn unol â'r amserlen. Mae'r Dashfwrdd Sero Net PowerBI bellach yn fyw ar y system MônITor ar gyfer staff a chynghorwyr. Mae'r Cyngor wedi cyflwyno ei adroddiad blynyddol ar allyriadau carbon i Lywodraeth Cymru.	Gwyrdd

Newid Hinsawdd	Gyrru'r Cynllun Trawsnewid Fflyd yn ei flaen drwy ychwanegu 13 o gerbydau carbon isel i'r fflyd (yn ddibynol ar gyfalaf a chyllid grant)	Mae'r Cyngor yn dal i foderneiddio ei fflyd cerbydau, ac mae ganddo 31 o gerbydau trydan ar hyn o bryd. Mae arbedion caffael wedi cael eu sicrhau drwy gydweithio â Llywodraeth Cymru, ac mae hyn wedi helpu i leihau allyriadau a chostau rhedeg ar draws y gwasanaethau.	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Mabwysiadu'r Cynllun Cyflawni ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol CDLI) newydd – i'w gyflwyno i'r Cyngor llawn ac yna i Lywodraeth Cymru i'w gytuno	Mae Cytundeb Cyflawni diwygiedig y Cyngor ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol wedi cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru. Mae gwaith ar y gweill i gryfhau'r sylfaen dystiolaeth i sicrhau bod y polisi cynllunio yn gadarn ac yn cyd-fynd ag anghenion lleol.	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Gosod systemau gwresogi carbon isel yn naw o adeiladau'r cyngor	Mae'r Cyngor yn buddsoddi mewn systemau gwresogi carbon isel mewn naw adeilad fel rhan o'r raglen Sero Net. Mae diweddariadau a phrofion technegol ar waith, ac mae £781,000 o gyllid gan Lywodraeth Cymru wedi cael ei sicrhau i ehangu'r isadeiledd solar a gwella effeithlonrwydd ynni.	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Gweithio tuag at gyflawni targed ailgylchu Llywodraeth Cymru sef ailgylchu 70% o wastraff o gartrefi ac adeiladau'r cyngor	Cyfradd ailgylchu'r Cyngor ar gyfer y flwyddyn yw 66%. Mae gwaith ar y gweill i gyrraedd targed ailgylchu Llywodraeth Cymru sef ailgylchu 70%. Mae biniau ailgylchu ar gael ym mhob un o adeiladu'r Cyngor, yn cynnwys ysgolion. Mae'r cyngor wedi ailgylchu 47% ar gyfartaledd yn ystod 2024/25. Ar hyn o bryd mae hyn yn unol â'r disgwyliadau a bydd y gyfradd yn gwella wrth i fwy o bobl eu defnyddio.	Coch
Newid Hinsawdd	Gweithio gyda phartneriaid i yrru'r amcanion allweddol yn y Cynllun Strategol Adnoddau ac Ailgylchu yn eu blaen er mwyn gwella'r gwasanaeth casglu gwastraff ac ailgylchu	Mae'r Cyngor yn parhau i gyflawni ei Gynllun Strategol Ailgylchu, ac mae'n parhau i ganolbwyntio ar wella cyfraddau ailgylchu a lleihau gwastraff gweddilliol. Mae staff ychwanegol wedi cael eu penodi i gefnogi'r gwaith hwn ac mae opsiynau ar gyfer gwella'r gwasanaeth casglu yn cael eu datblygu er mwyn eu hystyried yn y dyfodol.	Melyn
Newid Hinsawdd	Sicrhau bod pwyllgorau'n cael cyfle i ystyried newid hinsawdd a bioamrywiaeth	Mae'r Cyngor yn cryfhau ei drefniadau llywodraethiant i sicrhau bod pob penderfyniad yn ystyried newid hinsawdd a bioamrywiaeth.	Melyn

	wrth wneud penderfyniadau drwy ddiweddarau templedi adroddiadau	Mae'r templed ymrwymadau Sgriwtini diwygiedig bellach yn cynnwys adran benodol ar Sero Net ac effeithiau amgylcheddol.	
Newid Hinsawdd	Rhoi cynlluniau rheoli llifogydd ar waith ledled yr ynys (yn ddibynnol ar sicrhau cyllid gan Lywodraeth Cymru): • rhoi chwe chynllun bach ar waith • datblygu achos busnes ar gyfer pedwar cynllun ar raddfa fawr • datblygu achosion busnes ar gyfer pedwar cynllun ar raddfa fawr	Mae'r Cyngor yn dal i wneud cynnydd gyda'i brosiectau rheoli risg llifogydd ledled yr ynys. Mae gwaith ar y gweill i ddylunio a pharatoi achosion busnes ar gyfer cynlluniau mawr a bach, yn cynnwys Llanfairpwll, Porthaethwy, Llangefni, Benllech, Amlwch a Chaergybi, yn amodol ar dderbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru.	Melyn
Newid Hinsawdd	Mabwysiadu a chyhoeddi strategaeth leol ar gyfer rheoli'r perygl o lifogydd	Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo Cynllun Strategol Rheoli Risg Llifogydd newydd yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus i gasglu adborth gan drigolion a phartneriaid.	Gwyrdd
Newid Hinsawdd	Rhoi cynlluniau teithio lleol ar waith yn Amlwch ac Ynys Cybi, yn ogystal â gwella'r seilwaith rhwng Malltraeth a Llanfairpwll	Mae'r Cyngor yn parhau i wella llwybrau cerdded a seiclo ledled Ynys Môn. Mae'r gwaith rhwng Pont Marcwis a Malltraeth wedi cychwyn, ac mae gwelliannau ar y gweill i gyfeiriad Niwbwrch, Amlwch ac Ynys Cybi mewn partneriaeth â Trafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru.	Melyn
Newid Hinsawdd	Penodi cyflenwr pwyntiau gwefru cerbydau trydan i osod pwyntiau gwefru ledled yr ynys (yn ddibynnol ar sicrhau cyllid grant)	Mae'r Cyngor wedi sicrhau grant gwerth £500,000 i osod 23 o bwyntiau gwefru cerbydau trydan ledled yr ynys. Mae'r gwaith paratoi safleoedd yn mynd rhagddo'n dda, a bydd nifer o'r pwyntiau gwefru'n cael eu cwblhau yn hwyrach yn 2025 drwy Fframwaith Seilwaith Cerbydau Trydan newydd Llywodraeth Cymru.	Melyn

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	24 TACHWEDD 2025
Pwnc:	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 2 2025/26
Deilydd Portffolio:	ROBIN WILLIAMS - DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO CYLLID A BUSNES CORFFORAETHOL A PROFIAD CWSMER
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES - CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151
Awdur yr Adroddiad:	BETHAN HUGHES OWEN - RHEOLWR GWASANAETHAU CYFRIFEG
Ffôn:	01248 752663
E-bost:	BETHANOWEN2@YNYSMON.LLYW.CYMRU
Aelodau Lleol:	d/b
A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau	
Argymhellion (i) Nodi'r sefyllfa a nodir yn Atodiadau A, B a C mewn perthynas â pherfformiad ariannol yr Awdurdod hyd yma a'r alldro a ragwelir ar gyfer 2025/26; (ii) Nodi'r crynodeb o gyllidebau wrth gefn ar gyfer 2025/26, y manylir arnynt yn Atodiad CH; (iii) Nodi'r modd y caiff costau asiantaeth ac ymgynghorwyr eu monitro ar gyfer 2025/26 yn Atodiadau D a DD. Rheswm Y sefyllfa gyffredinol a ragwelir ar gyfer y gyllideb refeniw ar ddiwedd yr ail chwarter yw tanwariant o £1,707k (0.88%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor ar ddiwedd chwarter 2, 30 Medi 2025. Mae'r sefyllfa a ragwelir ar gyfer y flwyddyn gyfan yn cael ei grynhoi hefyd. Dylid nodi bod rhagweld y sefyllfa derfynol ar ddiwedd y flwyddyn ar ddiwedd chwarter 2 yn anodd, a gall y sefyllfa newid yn sylweddol wrth i weddill y flwyddyn ariannol fynd rhagddi. Mae rhai meysydd allweddol sy'n anodd eu rhagdybio a'u rhagweld mor gynnar â hyn yn y flwyddyn, a'r meysydd allweddol hynny yw:- 1. Newid yn y ceisiadau am wasanaethau sy'n cael eu harwain gan y galw, yn bennaf lleoli plant mewn gofal, y galw am wasanaethau oedolion, digartrefedd, cludiant ysgol ac addysg all-sirol. 2. Cyllid grant a dderbynnir yn ystod y flwyddyn nad oedd yn hysbys. 3. Gwariant unwaith ac am byth nad oedd wedi cael ei rhagweld. 4. Anawsterau recriwtio a chadw staff sy'n arwain at fwy o swyddi gweigion nag a ragwelwyd. 5. Tywydd annisgwyl / heb ei ragweld. O ganlyniad i'r sefyllfa a ragwelir a newidiadau eraill, bydd gan y Cyngor falans cyffredinol o £17.414m (8.91% o gyllideb refeniw net 2025/26) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, ac mae hyn £7.642m yn uwch na'r isafswm sy'n cael ei argymell i'r Cyngor. Oherwydd bod y rhagolwg ariannol cyffredinol yn rhagweld tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, a chan fod disgwyl i lefel y balansau cyffredinol fod yn uwch na'r isafswm sy'n cael ei argymell, nid oes angen i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo unrhyw gamau unioni.	
B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?	
Amherthnasol - Adroddiad monitro yw hwn ac nid yw'n cynnwys opsiynau i'w hystyried.	

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
Mae monitro cyllideb y Cyngor yn fater sydd wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.		
CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Ydi.		
D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi, ond mae unrhyw newid o gymharu â'r gyllideb a gymeradwywyd yn cael ei nodi yn yr adroddiad.		
Dd - Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae hwn yn adroddiad ar gyfer monitro yn unig ac mae'n cael ei ddefnyddio, gydag adroddiadau eraill, i osod y strategaeth ariannol y tymor canolig a'r gyllideb flynyddol. Bydd yr effaith ar anghenion tymor hir yr Ynys yn cael eu hasesu wrth osod y gyllideb flynyddol.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Amherthnasol
3	A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy.	Amherthnasol
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad hwn yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Ymgynghorwyd â dinasyddion Ynys Môn fel rhan o broses gosod cyllideb 2025/26 ac ymgynghorir â nhw ynghylch cyllidebau yn y dyfodol.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Amherthnasol
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amherthnasol
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Amherthnasol
E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r aelodau'r TA wedi cael copi drafft o'r adroddiad cyn hyn, a bydd unrhyw sylwadau wedi'u hymgorffori yn yr adroddiad terfynol.
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol - adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.

3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro yn aelod o'r TA ac mae ei sylwadau wedi cael eu hystyried.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Sgriwtini	Adolygwyd y sefyllfa ariannol ar ddiwedd chwarter 2 gan y Panel Sgriwtini Cyllid yn ei gyfarfod ar 6 Tachwedd 2025.
8	Aelodau Lleol	Amherthnasol
9	Unrhyw gyrff allanol / eraill	Amherthnasol
F - Atodiadau:		
• Atodiad A - Adroddiad Alldro Refeniw Dros Dro ar gyfer 2025/26 • Atodiad B - Tabl Alldro Dros Dro 2025/26 • Atodiad C - Dadansoddiad o'r Amrywiant a Ragwelir fesul Gwasanaeth a'r Rhesymau • Atodiad CH - Crynodeb o sefyllfa Cyllidebau Wrth Gefn ar gyfer 2025/26 • Atodiad D - Gwybodaeth ynglŷn â monitro Staff Asiantaeth 2025/26 • Atodiad DD - Gwybodaeth ynglŷn â monitro ymgynghorwyr 2025/26 • Atodiad E - Cost Newid 2025/26		
FF - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach)		
Cyllideb Refeniw 2025/26 (fel y'i hargymhellwyd gan y Pwyllgor hwn ar 27 Chwefror 2025 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 6 Mawrth 2025).		

ADRODDIAD MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW - CHWARTER 2 2025/26**1. Y GYLLIDEB REFENIW A GYMERADWYWDYD AR GYFER 2025/26**

1.1 Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo cyllideb refeniw net ar gyfer 2025/26 fel a ganlyn:-

Tabl 1
Cyllideb a Chyllid a Gymeradwywyd ar gyfer 2025/26

	£'000	£'000
Cyfanswm Gwariant Refeniw Wedi ei Gymeradwyo		
Diwygiadau i'r Gyllideb Ers Cymeradwyaeth	195,442	
Defnyddio cronfeydd wrth gefn y Cyngor	(2,459)	
Cyllideb Gymeradwy Gyfredol ar gyfer 2025/26 (Net o Gronfeydd Wrth Gefn)		192,983
Cyllidwyd gan		
Cyllid Allanol Cyfun	135,881	
Debyd Treth Gyngor Safonol a Godwyd	52,843	
Treth Cyngor Premiwm ar Ail Gartrefi a Gwag	4,259	
Cyfanswm Cyllid 2025/26		192,983

2. Y SEFYLLFA A RAGWELIR AR GYFER Y GYLLIDEB AR DDIWEDD CHWARTER 1 2025/26

2.1 Mae amcangyfrif o'r sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd chwarter 2 wedi'i gynnwys yn Nhabl 2 isod:-

Tabl 2
Crynodeb o'r Sefyllfa Ariannol a Rhagwelir ar ddiwedd Chwarter 2

	2025/26 Cyllideb	Q2 Rhagolygon (o dan) / Drosodd	% Amrywiant	Q1 Rhagolwg	Symudiad
	£'000	£'000	%	(O dan) / Drosodd £'000	£'000
Cyllidebau Gwasanaeth	177,593	404	0.23	469	(65)
Cyllidebau Corfforaethol	17,849	(1,055)	(5.91)	(1,073)	18
Gwarchodfeydd Cyffredinol	(2,459)	0	0.00	0	0.00
Gwariant Refeniw Net	192,983	(651)	(0.34)	(604)	(47)
Cyfanswm Cyllid Allanol	135,881	0	(651)	0	0
Treth Gyngor Safonol	52,843	(565)	(1.07)	(514)	(51)
Premiwm Treth y Cyngor	4,259	(491)	(11.53)	(433)	(58)
Cyllid	192,983	(1,056)	(0.54)	(947)	(109)
Rhagolwg Net (o dan) / Drosodd	0	(1,707)	(0.88)	(1,551)	(156)

2.2 Mae amcangyfrif o sefyllfa Balansau Cyffredinol y Cyngor i'w weld yn Nhabl 3, isod:-

Tabl 3
Amcangyfrif o Falansau Cyffredinol y Cyngor fel ar 31 Mawrth 2026

Cyfarfod o'r Pwyllgor Gwaith	Swm £'m	Pwrpas
Balans Agoriadol	(18,166)	Cronfa Ddata Gyffredinol ar 31 Mawrth 2024
Defnyddwyd I Gyllideb 2024/25	2,459	
Tan wariant rhagweladwy 2025/26	(1,707)	
Balans Diwygiedig Cronfa Gyffredinol y Cyngor	(17,414)	

3. PERFFORMIAD ARIANNOL FESUL GWASANAETH

3.1 Dengys y sefyllfa gyfun gyffredinol ar gyfer gwasanaethau'r Cyngor fod tanwariant o £1.707k yn cael ei ragweld ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r dadansoddiad fesul gwasanaeth wedi'i gynnwys yn Nhabl 4, isod:-

Tabl 4
Dadansoddiad o'r Sefyllfa sy'n cael ei Ragweld ar gyfer y Gyllideb, fesul Gwasanaeth

	(Tan) / Gorwariant £'000	%
Addysg Ganolog	(231)	(4.51)
Diwylliant	100	6.08
Oedolion	(932)	(2.18)
Gwasanaethau Plant	1,350	7.41
Tai	(217)	(10.74)
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	317	10.30
Priffyrdd	(274)	(3.24)
Busnes y Cyngor	254	11.36
TGCh	(263)	(8.18)
Costau nad oes cyllideb ar eu cyfer ac nad oes modd eu rh	500	0.00
Arall (cyfanswm y gwahaniaethau gwerth llai na £100k)	(200)	(6.14)
Cyfanswm y Gwahaniaethau - gor / (tan)wariant (heb gynnwys arian cyllido)	404	0.23

3.2 Mae'r prif resymau am yr amrywiant yn cael eu crynhoi yn Nhabl 5, isod, ac mae dadansoddiad mwy manwl fesul Gwasanaeth ac Is-wasanaeth wedi'i gynnwys yn Atodiad C:-

Tabl 5
Dadansoddiad o'r Amrywiant a Ragwelir yn ôl Rheswm

	Amrywiant a Ragwelir £'000
Amrywiant mewn costau o ganlyniad i newid yn y galw am wasanaethau	3,032
Amrywiant mewn costau staffio sy'n codi o swyddi gweigion, net o gostau staff dros dro ychwanegol a staff asiantaeth	(909)
Newidiadau mewn prisiau contractau na wnaed darpariaeth ar eu cyfer yn y gyllideb a gymeradwywyd	(48)
Newidiadau mewn cyllid grant sy'n cynyddu neu'n lleihau'r gofyn am gyllid o'r gyllideb graidd	(539)
Incwm o ffioedd a thaliadau sy'n (uwch) / is na'r targed incwm	(1,766)
Amrywiant mewn costau sy'n gysylltiedig ag adeiladau	(286)
Amrywiant mewn costau sy'n gysylltiedig â chyflogi ymgynghorwyr allanol	23
Trosglwyddo cyllid i / (o) gronfeydd wrth gefn clustnodedig a balansau cyffredinol	86
Camgymeriadau yn y broses gosod cyllideb y gellir eu hadnabod yn rhwydd	20
Rhesymau amrywiol	791
CYFANSWM YR AMRYWIENT A RAGWELIR	404

3.3 Mae'r tabl uchod yn tynnu sylw at y ffaith mai'r prif bwysau cyllidebol y mae'r Cyngor yn dal i'w brofi yw canlyniad cynnydd yn y galw am wasanaethau, gyda phwysau cyllidebol o £3.032 miliwn yn deillio o hynny. Mae'r prif faes sy'n peri pryder dal o fewn y Gwasanaethau Plant, gyda chynnydd yn nifer y plant sy'n gorfod cael eu lleoli gyda darparwyr all-sirol a fod cost pob lleoliad yn cynyddu. Mae'r rhagolygon gorwariant ar gyfer chwarter 2 yn £1.462 miliwn. Mae tan wariant addysg allsirol yn parhau fodd bynnag mae sefyllfa'r gyllideb yn gallu newid yn gyflym. Mae'r sefyllfa o ran Gwasanaethau Oedolion yn gyffredinol wedi sefydlogi, fodd bynnag, mae amryw o orwario a tanwario cyfatebol o fewn y gyllideb. Mae'r gyllideb gyffredinol ar hyn o bryd yn ddigonol i ddiwallu lefel y galw. Gall cyfnod y gaeaf effeithio ar y rhagolygon yn dibynnu ar y math o aeaf a gawn.

3.4 Mae'r sefyllfa ariannol wedi gwella oherwydd swyddi gwag, lle rhagwelir y bydd costau cyflog, ar ôl tynnu unrhyw gostau ychwanegol a achosir wrth gyflogi staff dros dro a staff asiantaeth, yn tanwario gan £909k, er bod problemau recriwtio yng Ngwasanaethau Cyfreithiol y Cyngor wedi arwain at gostau asiantaeth yn uwch na'r gyllideb staffio sydd ar gael a rhagwelir gorwariant o £228k. Mae problemau o fewn i'r gwasanaeth Rheoleiddio Adeiladu hefyd wedi arwain at gostau staffio yn cynyddu ma hyn ynghyd a gostyngiad mewn galw am y gwasanaeth, yn arwain tuag at rhagolwg o orwariant o £250k, er bod hyn yn is na'r gorwariant rhagwelwyd yn flaenorol o £363k. Darperir rhagor o wybodaeth am gostau asiantaeth ym mharagraff 6 ac Atodiad D.

3.5 Mae rhagweld incwm a gynhyrchir drwy ffioedd a thaliadau bob amser yn anodd, yn enwedig mor fuan a hyn yn y flwyddyn ariannol, ond dangosir ar hyn o bryd y bydd yr incwm cyffredinol yn uwch na'r gyllideb gan £1.766 miliwn, gyda lefelau incwm Hamdden a Phrifyrdd yn llawer uwch na'r targed incwm. Mae gwaith yn parhau i glirio'r ôl-groniad o asesiadau ariannol ar gleientiaid gofal cymdeithasol, ac mae hyn wedi creu incwm ychwanegol sy'n uwch na'r lefel y gyllideb.

4. PERFFORMIAD ARIANNOL CYLLIDEBAU CORFFORAETHOL

4.1 Mae'r sefyllfa ariannol a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ar gyfer Cyllidebau Corfforaethol yn cael ei ddangos yn Nhabl 6, isod:-

Tabl 6
Y Sefyllfa Ariannol a Ragwelir ar gyfer Cyllidebau Corfforaethol 2025/26

	2025/26 Cyllideb	Chw 2 Rhagolwg (O danodd) / Drosodd	%Gwahaniaeth	Rheswm am y Gwahaniaeth
	£'000	£'000	%	
Ardollau	5,276	0	0	Benthyca is ac enillion buddsoddi uwch Llwyth achosion is na'r disgwyl Mae gwaith yn dal i fynd rhagddo i gyflawni'r arbediad
Rhyddhad Cyfradd Dewisol	106	69	65.06	
Cyllid Cyfalaf	4,637	(1,022)	(22.05)	
Buddion a roddwyd	7,459	(102)	(1.36)	
Cyfraniad Gwasanaethau Cymorth gan CRT	(840)	0		
Arbedion l'w darganfod	(22)	0		
Cyffredinol & Eraill	822	0		
Defnyddio Gwarchodfeydd Cyffredinol	(2,459)	(2,459)		
TOTAL	14,979	(3,514)	(6.86)	

5. CASGLU'R DRETH GYNGOR

5.1 Mae cyllideb cronfa'r Dreth Gyngor yn cael ei phenderfynu gan ddefnyddio amcangyfrif o'r ddyled y gellir ei chasglu ar gyfer y flwyddyn bresennol yn unig, yn seiliedig ar ffigwr sylfaen y dreth a bennwyd ym mis Tachwedd 2024. Nid yw'n caniatáu ar gyfer ôl-ddyledion a gasglwyd o flynyddoedd a fu, addasiadau i rwymedigaethau yn codi o flynyddoedd y gorffennol (eithriadau, disgowntiau person sengl, trosglwyddo eiddo i drethi busnes ac ati), newidiadau yn sylfaen y dreth ar gyfer y flwyddyn gyfredol, neu ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus. Ni ellir amcangyfrif y newidiadau hyn pan osodir y gyllideb ac, yn ddieithriad, maent yn arwain at wahaniaeth rhwng balans terfynol Cronfa Casglu'r Dreth Gyngor a'r gyllideb wreiddiol. Yn hanesyddol, bydd yr incwm a ragwelir ar gyfer y Dreth Gyngor yn gostwng yn ystod y flwyddyn wrth i gamau adennill gael eu cymryd ac wrth i drethdalwyr hawlio eithriadau a disgowntiau sy'n ddyledus iddynt. Ar hyn o bryd, rhagwelir y bydd incwm craidd y Dreth Gyngor £565k yn uwch na'r gyllideb.

5.2 Dyluniwyd premiwm y Dreth Gyngor i annog perchnogion eiddo gwag ac ail gartrefi i ddychwelyd yr eiddo i ddefnydd cyffredinol ac, fel y cyfryw, mae risg y gallai nifer yr eiddo sy'n talu'r premiwm ostwng yn sylweddol yn ystod y flwyddyn. Er mwyn lliniaru'r risg hwn, gosodwyd sylfaen y dreth ar gyfer eiddo sy'n talu'r premiwm ar 80% ac, os nad yw nifer yr eiddo sy'n talu'r premiwm yn gostwng yn sylweddol, yna bydd y gyllideb yn cynhyrchu gwarged. Mae'r newid yn y rheolau cymhwysra yn gysylltiedig â threthi busnes ar gyfer llety hunanarlwyo yn golygu bod nifer o eiddo wedi cael eu trosglwyddo'n ôl o'r gofrestr trethi busnes i gofrestr Y Dreth Gyngor, gan olygu fod mwy o eiddo yn gorfod talu'r premiwm ar ail gartrefi. O ganlyniad, rhagwelir gwarged o £491k ar gyllideb premiwm y Dreth Gyngor ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Fodd bynnag, mae risg sylweddol y bydd apeliadau'n cael eu penderfynu yn 2025/26 yn ymwneud ag eiddo hunanarlwyo a drosglwyddwyd o drethi busnes i'r Dreth Gyngor yn 2024/25. Er mwyn gwrthbwyso'r risg hon, mae £900k hefyd wedi ei roi mewn cronfa arian wrth gefn clustnodedig ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2024/25, fydd yn cael ei ddefnyddio i ad-dalu unrhyw gasgliadau i'r broses apelio.

6. CYLLIDBAU WRTH GEFN

6.1 Cyfanswm y cyllidebau wrth gefn gwreiddiol oedd £586k, oedd yn cynnwys grant o £2m mewn perthynas â chyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr. Mae net y trosglwyddiadau i gyllidebau gwasanaeth a throsglwyddiadau i mewn o gronfeydd wrth gefn clustnodedig wedi cynyddu'r gyllideb i £3.233 miliwn ar ddiwedd chwarter 2 (heb gynnwys y grant yswiriant gwladol). O'r cyllidebau wrth gefn hyn, mae £3.233 miliwn wedi'u hymrwymo. Mae dadansoddiad llawn wedi'i atodi yn Atodiad Ch.

7. COSTAU ASiantaeth AC YMGYNGHORWYR

7.1 Gwariwyd £746k ar staff Asiantaeth yn ystod y flwyddyn hyd yma. Roeddent yn cael eu cyllido o gyllidebau staff oherwydd eu bod yn gysylltiedig â swyddi gweigion. Mae'r Gwasanaeth Gwastraff wedi gwario £197k ar asiantau safle yn y canolfannau ailgylchu. Mae manylion llawn wedi'u cynnwys yn Atodiad D.

7.2 Gwariwyd cyfanswm o £555k ar Ymgynghorwyr yn ystod y cyfnod rhwng Ebrill a Medi 2025, a chyllidwyd £345k o'r gwariant hwnnw gan grantiau neu o ffynonellau allanol. Mae Atodiad DD yn cynnwys crynodeb llawn o'r gwariant fesul gwasanaeth, ynghyd â manylion ychwanegol am y gwariant.

8. CRONFA COST NEWID

8.1 Hyd yma eleni, mae £72k wedi'i wario ar brosiectau unigol oedd i'w cyllido o'r Gronfa Cost Newid gyda £26 wedi wario yn ystod 2025/26. Cytunwyd ar bum prosiect, gyda chyfanswm y gyllideb ar gyfer y prosiectau yn cyrraedd £107k. Mae'r manylion llawn ar gael yn Atodiad E.

9. CASGLIADAU

9.1 Ar ddiwedd yr ail chwarter, rhagwelir tanwariant o £1.707 miliwn ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2026. Mae llunio rhagolwg cywir o'r sefyllfa ariannol mor gynnar â hyn bob amser yn anodd, ac mae'r sefyllfa'n debygol o newid wrth i wasanaethau ddelio â materion a'r galw am wasanaethau yn ystod y flwyddyn yn enwedig gyda tymor y gaeaf o'm blaen.

9.2 Mae'r prif feysydd sydd heb eu datrys eto yn ymwneud â:-

- i. Cytunwyd ar y dyfarniad cyflog ar gyfer staff nad ydynt yn addysgu (o fis Ebrill 2024) a yn Gorffennaf 2025. Mae'r ddarpariaeth a wnaed yn y gyllideb ar gyfer y dyfarniad cyflog ar gyfer staff nad ydynt yn dysgu wedi cael ei chyfrifo ac fe oedd yn ddigonol i fodloni cynnig cyflog cyfredol y cyflogwyr o 3.20%. Tynnwyd £659k o'r gwasanaethau ac fe'i cymerwyd i'r cronfa neilltuol i dalu am bwysau chwyddiant yn y dyfodol.
- ii. Mae cynnydd cyflog o 4% wedi'i roi i Athrawon ar gyfer Blwyddyn Academaidd 2025/26. Mae hyn yn uwch na'r hyn a ganiatawyd yn y setliad llywodraeth leol. Fel yn y blynyddoedd blaenorol, mae Llywodraeth Cymru wedi rhyddhau cyllid grant i dalu'r gwahaniaeth. Gan ystyried Gwobr Cyflog NJC ac Athrawon a'r cyllid grant ychwanegol, mae'r canlyniad yn niwtral o ran cost i'r Awdurdod.

9.3 Mae'r sefyllfa o ran Gofal Cymdeithasol yn destun pryder arbennig, gyda gorwariant rhagweledig o £1.350 miliwn ar gyfer Gwasanaethau Plant. Mae'r rhagolwg yn seiliedig ar y lefel bresennol o alw, ond mae'r galw'n amrywio yn ystod y flwyddyn a gall newid yn sylweddol, e.e. gall un lleoliad ar gyfer cleient dibyniaeth uchel ag anghenion gofal arbenigol gostio rhwng £250k a £500k. Bydd unrhyw gynnydd yn y galw am wasanaethau ond yn gwaethgu'r sefyllfa.

Wrth i ni symud drwy weddill y flwyddyn ariannol, bydd effeithiau'r uchod yn cael eu cynnwys mewn adroddiadau monitro yn y dyfodol, wrth i bethau ddod yn fwy clir.

9.4 Bydd y sefyllfa ariannol yn 2025/26 hefyd yn dylanwadu ar strategaeth ariannol y Cyngor ar gyfer 2026/27 a thu hwnt, gan y bydd yn tynnu sylw at yr angen i ail-alinio cyllidebau i adlewyrchu'r cynnydd mewn costau a welwyd yn 2025/26 ac i adlewyrchu'r galw am wasanaethau sy'n parhau i newid. Bydd unrhyw orwariant sylweddol hefyd yn arwain at erydiad cronfeydd wrth gefn a balansau cyffredinol y Cyngor, a bydd hyn yn lleihau'r gallu i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn clustnodedig a balansau i helpu i gydbwyso'r gyllideb refeniw yn 2026/27.

RHAGOLWG O'R ALLDRO REFENIW AR GYFER Y FLWYDDYN ARIANNOL A DDAW I BEN AR 31 MAWRTH 2026 - CHWARTER 2

[illegible]

Tudalen 114

[illegible]

Gwasanaeth/Swyddogaeth Service/Function	2025/26 Cyllideb Blynnyddol Annual Budget	2025/26 Ch2 Cyllideb hyd yma Q2 Budget Year to Date	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymiadau Q2 Actual & Committed spend	2025/26 Ch2 Amrywiant Q2 Variance	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymiadau Q2 Actual & Committed Spend	Ch2 : Q2 Amcangyfrif Gwariant i 31 Mawrth 2026 Estimated Expenditure to 31 March 2026	Ch2 : Q2 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2026 gor/(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2026 over/(under)	2025/26 Gor/(tan) wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan Projected Over /(Under) spend as a % of Total Budget	2024/25 Gor/(Tan) Wariant Over/Underspend)
<u>Busnes y Cyngor</u> <u>Council Business</u>	2,236	1,137	1,428	291	25.63	2,490	254	11.36	1,930
<u>Costau Corfforaethol a</u> <u>Democrataidd</u> <u>Corporate & Democratic costs</u>	2,223	1,475	1,540	65	(4.37)	2,196	(27)	(1.21)	(2,624)
<u>Rheolaeth Corfforaethol</u> <u>Corporate Management</u>	873	437	421	(16)	(3.68)	868	(5)	(0.57)	740
Costau heb gyllideb, ac na ellir eu rheoli: yswiriant, costau pensiwn a dileu drwg ddyledion / lwfansau amhariad ar incwm gwasanaethau <i>Unbudgeted, uncontrollable costs: insurances, pension costs and bad debt write offs / impairment allowances on services' income</i>						500	500	0.00	
Cyfanswm Cyllidebau Gwasanaethau Total Service Budgets	177,593	88,874	88,909	35	(0.04)	177,996	404	0.23	(1,118)
Ardollau <i>Levies</i>	5,277	5,280	5,280	0	0.0%	5,277	0	0.00	(1)
Rhyddhad Trethi Dewisol <i>Discretionary Rate Relief</i>	106	0	0	0	0.00%	175	69	65.06	50
Cyllido Cyfalaf <i>Capital Financing</i>	4,637	2,071	1,289	(782)	0.00%	3,615	(1,022)	(22.05)	(770)

Gwasanaeth/Swyddogaeth Service/Function	2025/26 Cyllideb Blynyddol Annual Budget	2025/26 Ch2 Cyllideb hyd yma Q2 Budget Year to Date	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q2 Actual & Committed spend	2025/26 Ch2 Amrywiant Q2 Variance	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q2 Actual & Committed Spend	Ch2 : Q2 Amcangyfrif Gwariant i 31 Mawrth 2026 Estimated Expenditure to 31 March 2026	Ch2 : Q2 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2026 gor/(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2026 over/(under)	2025/26 Gor/(tan) wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan Projected Over /(Under) spend as a % of Total Budget	2024/25 Gor/(Tan) Wariant Over/Underspend)
Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill <i>General & Other Contingencies</i>	1,233	1,233	0	(1,233)	(100%)	1,233	0	0.00	(82)
Arbedion Cyllideb i'w Gyflawni Budget Savings to be Achieved	(22)	27	0	(27)	0.00	(22)	0	0.00	0
Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol y Cyngor Council's <i>General Reserves</i>	(2,459)	0	0	0	0.00%	(2,459)	0	0.00	0
Cyfraniad CRT y Gwasanaethau Cefnogol <i>Support Services contribution HRA</i>	(840)	0	0	0	0.00%	(840)	0	0.00	0
Budd-daliadau a Roddwyd <i>Benefits Granted</i>	7,459	723	4,633	3,910	540.73%	7,357	(102)	(1.36)	(216)
Na ellir ei reoli <i>Uncontrollable</i>									
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol Total Corporate Finance	15,390	9,334	11,202	1,868	20.02%	14,335	(1,055)	(6.86)	(1,796)
Cyfanswm 2025/26 Total 2025/26	192,983	98,209	100,111	1,903	1.94%	192,263	(720)	(0.34)	(2,914)

Cyllido Funding									
Trethi Annomestig NDR	(25,097)	(12,289)	(13,514)	(1,225)	9.96%	(25,097)	0	0.00	0

Gwasanaeth/Swyddogaeth Service/Function	2025/26 Cyllideb Blynnyddol Annual Budget	2025/26 Ch2 Cyllideb hyd yma Q2 Budget Year to Date	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q2 Actual & Committed spend	2025/26 Ch2 Amrywiant Q2 Variance	2025/26 Ch2 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q2 Actual & Committed Spend	Ch2 : Q2 Amcangyfrif Gwariant i 31 Mawrth 2026 Estimated Expenditure to 31 March 2026	Ch2 : Q2 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2026 gor/(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2026 over/(under)	2025/26 Gor/(tan) wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan Projected Over /(Under) spend as a % of Total Budget	2024/25 Gor/(Tan) Wariant Over/Underspend)
Y Dreth Gyngor Council Tax	(52,843)	0	0	0	0.00%	(53,407)	(564)	1.07	393
Premiwm y Dreth Gyngor Council Tax Premium	(4,259)	0	0	0	0.00%	(4,750)	(491)	11.53	(1,354)
Grant Cynnal Refeniw Revenue Support Grant	(110,784)	(59,271)	(61,876)	(2,605)	4.40%	(110,784)	0	0.00	0
Cyfanswm Cyllid 2025/26 Total Funding 2025/26	(192,983)	(71,560)	(75,390)	(3,830)	0	(194,038)	(1,055)	0.55	(961)
Cyfanswm yr alldro, yn cynnwys effaith y cyllido Total outturn, including impact of funding	0	26,649	24,721	(1,928)	7.23%	(1,707)	(1,707)	(0.88)	(3,875)

ATODIAD C

DADANSODDIAD O'R AMRYWANT A RAGWELIR FESUL GWASANAETH A'R RHESYMAU

Gwasanaeth	Is Wasanaeth	Amrywiant	Rheswm am yr Amrywiant									
		£'000	Newid yn y galw am Wasanaeth £'000	Amrywiant Staff / Asiantaethau £'000	Newidiadau i Gontractau / Pris £'000	Newid i Gyllid Grant £'000	Amrywiant Incwm £'000	Costau Adeiladu £'000	Ymgynghori £'000	Trosglwyddo I / (O) Arian Wrth Gefn £'000	Cyllideb Gor / (Tan) Ddarpariaeth £'000	Amrywiol £'000
Tudalen 119	Addysg Ganolog											
	Trafnidiaeth Ysgol	(31)	(31)									
	Prydau Ysgol	(85)	(85)									
	Strategaeth ADY	(22)		(22)								
	Eithriadau i'r ysgol	(38)										(38)
	Canolfan Iaith											
	Darpariaeth Blynnyddoedd Cynnar	(54)	(18)	(12)				(24)				
	Clwb Gofal Plant											
	Addysg Bellach	(4)										(4)
	Addysg Canolog	(20)										(20)
	Lleoliadau All-Sirol	(107)	(33)		(74)							
	Millbank	13					5	8				
	GWE	(77)		53			(130)					
	SIMS	155										155
	Arall	39										39
	CYFANSWM	(231)	(167)	19	(74)	-	(125)	(16)	-	-	-	132
Diwylliant	Amgueddfeydd ac Oriolau	100					25	30				45
	Llyfrgelloedd	-10		(31)			21					
	Archifau	10					5	5				
	CYFANSWM	100	.	(31)	-	-	51	35	-	-	-	45
Gwasanaethau Oedolion	Henoed - Preswyl	(194)	330				(524)					
	Henoed - Nyrsio	(251)	210				(461)					
	Henoed – Gofal Cartref	(30)	318			(314)	(34)					
Gwasanaethau Oedolion (parhad)	Henoed – Arall	(5)	(8)	15		(12)						
	Anabledd Corfforol – Preswyl	310	362				(52)					

Gwasanaeth	Is Wasanaeth	Amrywiant	Rheswm am yr Amrywiant									
			Newid yn y galw am Wasanaeth	Amrywiant Staff / Asiantaethau	Newidiadau i Gontractau / Pris	Newid i Gyllid Grant	Amrywiant Incwm	Costau Adeiladu	Ymgynghori	Trosglwyddo I / (O) Arian Wrth Gefn	Cyllideb Gor / (Tan) Ddarpariaeth	Amrywiol
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
	Cartrefi Clyd	(452)	(425)	(27)								
	Plant sy'n Derbyn Gofal - Arall	138	138									
	Cymorth i Deuluoedd	90	90									
	Plant hefo Anableddau	(35)	73	(94)			(14)					
	Comisiynu a Gwaith Cymdeithasol	(13)	30	(43)								
	Arall	(57)	74	(110)		(21)						
	CYFANSWM	1,350	1,659	(274)	-	(21)	(14)	-	-	-	-	-
Tai	Gwasanaethau Tai	(5)	(10)	(36)								41
	Digartrefedd	(209)	31				(240)					
	Canolfan J.E.O'Toole	(3)						(3)				
	CYFANSWM	(217)	21	(36)	-	-	(240)	(3)	-	-	-	41
Prifffyrdd	Rheoli a Cefnogaeth Prifffyrdd	(20)		(20)								
	Cludiant Cymunedol Môn	(52)	(52)									
	Meysydd Parcio a Rheolaeth Parcio	(80)					(80)					
	Rheoli Datblygu	(50)					(50)					
	Gwaith Stryd Preifat	(500)					(500)					
	Cyllideb Gwaith	455	455									
	Cynnal a Chadw a Rheoli	49	49									

Prifffyrdd (parhad)	Dylunio Cynnal a Chadw	(50)					(50)					
	Cludiant Cyhoeddus	(51)					(51)					

Gwasanaeth	Is Wasanaeth	Amrywiant	Rheswm am yr Amrywiant									
			Newid yn y galw am Wasanaeth	Amrywiant Staff / Asiantaethau	Newidiadau i Gontractau / Pris	Newid i Gyllid Grant	Amrywiant Incwm	Costau Adeiladu	Ymgynghori	Trosglwyddo I / (O) Arian Wrth Gefn	Cyllideb Gor / (Tan) Ddarpariaeth	Amrywiol
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
	Arall	25	25									
	CYFANSWM	(274)	477	(20)	-	-	(731)	-	-	-	-	-
Eiddo	Rheolaeth a Staffio	(98)		(88)								(10)
	Glanhau	26		8								18
	Eiddo Masnachol	21					27					(6)
	Eiddo'r Cyngor	(95)						(95)				
	Gwasanaethau Pensaerniol	50					41					9
	CYFANSWM	(96)	-	(80)	-	-	68	(95)	-	-	-	11
Gwastraff Tudalen 122	Casglu a Gwaredu Gwastraff	50	50									
	Cynhyrchu Trydan	(50)					(50)					
	Ail-gylchu	30					30					
	Safleoedd Gwastraff	15	15									
	Gweinyddu a Rheoli	(20)					(20)					
	CYFANSWM	25	65	-	-	-	(40)	-	-	-	-	-
Datblygu Economaidd	Datblygu Economaidd	43		(15)			67					(9)
	Cyrchfan	(23)		(33)			18					(8)
	Hamdden	(111)		103			(130)	(207)		30		93
	CYFANSWM	(91)	-	55	-	-	(45)	(207)	-	30	-	76
Cynllunio	Cynllunio Gweinyddol	(2)										(2)
	Rheoli Cynllunio	73					78					(5)
	Rheoli Adeiladu	250		122			135					(7)
	Cadwraeth	(67)		(67)								
	Cofrestru Tir	75										75
	CYFANSWM	329	-	55	-	-	213	-	-	-	-	61

[illegible]

Gwasanaeth	Is Wasanaeth	Amrywiant	Rheswm am yr Amrywiant									
		£'000	Newid yn y galw am Wasanaeth £'000	Amrywiant Staff / Asiantaethau £'000	Newidiadau i Gontractau / Pris £'000	Newid i Gyllid Grant £'000	Amrywiant Incwm £'000	Costau Adeiladu £'000	Ymgynghori £'000	Trosglwyddo I / (O) Arian Wrth Gefn £'000	Cyllideb Gor / (Tan) Ddarpariaeth £'000	Amrywiol £'000
	Gwasanaethau Pwyllgor	(5)		(25)							20	
	Cyfieithu	4		4								
	Gwasanaethau Cyfreithiol	256		228			28					
	CYFANSWM	254	-	212	-	-	28	-	-	-	20	(6)
Rheolaeth Corfforaethol	Rheolaeth Corfforaethol	(5)		(5)								
	CYFANSWM	(5)	-	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-
Corfforaethol a Democrataidd Tudalen 124	Cyfraniadau Pensiwn	(30)		(30)								
	Ffioedd Archwilio	79			26							53
	Crwner	(41)	40									(1)
	Ardoll Prentisiaeth	(3)		(3)								
	Treuliau a Chymorth Aelodau	(29)				(1)						(28)
	Corfforaethol Arall	(3)										(3)
	CYFANSWM	(27)	(40)	(33)	26	(1)	-	-	-	-	-	21
Arall	Darpariaeth Costau heb ei Gyllidebu	500										500
	CYFANSWM	500										500
	CYFANSWM GWASANAETH	404	3,032	(909)	(48)	(539)	(1,766)	(286)	23	86	20	791

CRYNODEB O SEFYLLFA CYLLIDEBAU WRTH GEFN YN YSTOD CHWARTER 2

	Cyllideb Wreiddiol	Trosglwyddiadau i Wasanaethau / o Gronfeydd wrth gefn Clustnodedig	Y Gyllideb Ddiwygedig hyd yma	Wedi Ymrwymo hyd yma
	£	£	£	£
<u>Cronfeydd wrth gefn cyffredinol</u>	394,311	(105,581)	288,730	288,730
Cymorth Tai i Brynwyr Tro Cyntaf	1,000,000	-	1,000,000	1,000,000
Cyflog a Graddfeydd	300,000	(131,515)	168,485	168,485
Arall Clustnodedig	502,839	(32,806)	470,033	470,033
Chwyddiant Cyflog	49,209	659,055	708,264	708,264
Grant Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Cyflogwyr	(2,000,000)	-	(2,000,000)	(2,000,000)
Cynllun Hyfforddeion	340,000	257,598	597,598	597,598
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill	586,359	646,751	1,233,110	1,233,110

Gwasanaeth	Swm £	Ffynhonnell y Cyllid (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio heb ei defnyddio / Grant / Cyfraniad Allanol)	Parhaol / Dros Dro	Pwrrpas
Datblygu Economaidd	41,285	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	12,010	Cyllideb Craidd	Dros Dro	Ôl – groniad gwaith
	53,295			
Ysgolion	29,963	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	29,963			
Gwastraff	157,957	Cyllideb Craidd Penodol	Dros Dro	Tasgau penodol ar y safle
	38,010	Cyllideb Craidd Penodol / Cyfraniadau Allanol	Dros Dro	Tasgau penodol ar y safle
	196,967			
Busnes y Cyngor	205,153	Cyllideb staffio heb ei ddefnyddio	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag sef 3 Swydd Cyfreithiwr ag 1 swydd Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol
	205,153			
Gwasanaethau Plant	80	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	80			
Gwasanaethau Oedolion	147,135	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	147,135			
Adnoddau	41,483	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	14,280	Cyllideb Craidd	Dros Dro	I ymgymryd â gwaith ychwanegol mewn perthynas â hawliadau cymhorthdal budd-dal tai
	32,606	Cyllideb Craidd	Dros Dro	Adnodd ychwanegol i ddelio â dyledion heb eu hadennill sy'n weddill
	4,627	Cyllideb Craidd	Dros Dro	Swydd dros dro oherwydd absenoldeb salwch
	21,480	Cyllideb Craidd	Dros Dro	
	114,476			
Cyfanswm	746,069			

CRYNODEB O WARIANT AR YMGYNGHORWYR HYD AT DDIWEDD CHWARTER 2 2025/26

Crynodeb o Wariant ar Ymgynghorwyr fesul Gwasanaeth			
Gwasanaeth	Chwarter 1 £	Chwarter 2 £	Cyfanswm 2024/25 £
Addysg Canolog	2,000	13,150	15,150
Diwylliant			
Economaidd ac Adfywio	214,593	191,795	406,388
Eiddo	375	280	655
Priffyrdd	31,215	31,303	62,518
Ysgolion		4,600	4,600
Gwastraff	7,973	7,701	15,674
CRT	34	135	169
Tai		2,475	2,475
Corfforaethol a Democrataidd			
Gwasanaeth Oedolion			
Gwasanaethau Plant			
Corfforaethol			
Trawsnewid			
Busnes y Cyngor			
Adnoddau	24,020	23,500	47,520
Cyfanswm	280,209	274,940	555,149
Cyllidwyd gan:			
Cyllideb Craidd	68,600	94,017	162,617
Grant	19,064	8,000	27,064
Cyfraniad Allanol	186,390	131,138	317,528
Cronfeydd Wrth Gefn / Darpariaethau	6,156	41,784	47,940
Cyfanswm	280,209	274,940	555,149

CRYNODEB O WARIANT CRONFA COST NEWID HYD AT DDIWEDD CHWARTER 2 2025/26

Gwasanaeth / Service	Disgrifiad / Description	Cyllideb / Budget	Gwariant / Expenditure	Gweddill Cyllideb / Remaning Budget	Diweddariad Prosiect / Project Update
		£	£	£	
Adnoddau Resources	Gweithredu System Telesolutions i gysylltu gyda cwsmeriad y Gwasanaeth Refeniw a Budd Dal / Implement Telesolutions system to contact customers of the Revenue and Benefits Service	4,500	0	4,500	Bydd y gwaith hwn yn dechrau unwaith fydd y prosiect Galw Diogel wedi'i gwblhau / This work will commence once the Call Secure project is completed.
Adnoddau Resources	Cymorth gan Ymgynghorwyr o'r Cwmni Meddalwedd i wneud defnydd llawn o modiwlau ad-ennill dyledion ac i weithredu'r modiwlau bilio blynyddol / Support for Software Company Consultants to make full use of the debt recovery modules and to implement the annual billing modules	21,000	21,000	0	Mae gwaith wedi ei gwblhau ar y modiwlau yma a gwneir taliadau yn ystod yr ail chwarter / Work has now been completed on these modules and payments will be made during the second quarter
Adnoddau Resources	Gweithredu modiwlau ychwanegol yn y System Casglu Incwm / Implement additional modules in the Income Collection System	8,370	8,370	0	Gwaith yn symud ymlaen ar Call Secure cyn symud i'r systemau eraill. Angen cytuno proses i gwsmeriaid wedi derbyn y system brawf. / Work is ongoing on Call Secure before moving to the other systems. Need to agree a process for customers after receiving the test system.

Gwasanaeth / Service	Disgrifiad / Description	Cyllideb / Budget	Gwariant / Expenditure 2024/25	Gweddill Cyllideb / Remaning Budget	Diweddariad Project Update	Prosiect /
Plant Children	Defnyddio Microsoft Co-Pilot i gofnodi cyfarfodydd achosion yn y Gymraeg a'r Saesneg / Use Microsoft Co-Pilot to Minute Case Conference meetings in both Welsh and English	32,640	5,713	26,927	Mae trwyddedau mewn lle a pholisi AI yn ddrafft gyda fersiwn arfaethedig ar y ffordd. Gweithdy wedi ei gynnal i godi ymwybyddiaeth o'r dechnoleg ac adnabod "use cases". Mae'r gwasanaeth wedi cwblhau templed sydd yn nodi pa ddata sydd am gael ei rannu i ganiatau asesiad effaith / preifatrwydd data. / Licenses are in place and an AI policy is in draft with a proposed version on its way. A workshop has been held to raise awareness of the technology and to identify use cases. The service has completed a template to identify which data will be shared to allow an impact assessment / data privacy.	
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo Highways, Waste and Property	Cynnal adolygiad o drefniadau trafnidiaeth ar draws y Cyngor / Undertake a review of the Council's transport arrangements across the whole Council	40,000	37,357	2,643	Mae ymgynghorwyr wedi eu penodi a'r gwaith wedi dechrau. / Consultants have been appointed and work has commenced.	
CYFANSWM / TOTAL		106,510	72,440	34,070		

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN		
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH	
Dyddiad:	25 TACHWEDD 2025	
Pwnc:	ADRODDIAD MONITRO'R GYLLIDEB AIL CHWARTER 2025/26 - CYFALAF	
Deilydd(ion) Portffolio:	ROBIN WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO - CYLLID A BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD CWSMER	
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES - CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151	
Awdur yr Adroddiad:	MARC JONES - CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151	
Ffôn:	01248 762601	
E-bost:	rmjfi@ynysmon.llyw.cymru	
Aelodau Lleol:	Amherthnasol	
A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau		
- Argymhellir fod y Pwyllgor Gwaith yn nodi cynnydd y gwariant a'r derbyniadau yn erbyn cyllideb gyfalaf 2025/26 yn ystod chwarter 2. - Cymeradwyo'r cynlluniau ychwanegol gwerth £3.483m a ychwanegwyd i'r rhaglen gyfalaf a newidiadau mewn cyllid, yn unol ag Atodiad C, fydd yn rhoi cyllideb gyfalaf ddiwygiedig o £59.669m ar gyfer 2025/26.		
B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?		
Amherthnasol		
C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
- Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y gyllideb gyfalaf ar gyfer ail chwarter y flwyddyn ariannol. - Mae monitro'r gyllideb yn swyddogaeth a neilltuwyd i'r Pwyllgor Gwaith.		
CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Oes		
D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydy - mae'r Pwyllgor Gwaith wedi cytuno i awdurdodi'r addasiadau i'r gyllideb gyfalaf gychwynnol a gymeradwywyd gan y Cyngor.		
Dd – Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel Ynys?	Mae'r gyllideb gyfalaf yn cyllido buddsoddiadau mewn asedau ac isadeiledd sy'n ofynnol i ganiatáu'r Cyngor gwrdd â'r amcanion hir dymor a nodir yn ei Gynllun Corfforaethol a'r Strategaeth Gyfalaf.
2	A ragwelir y bydd y penderfyniad hwn yn atal costau/dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Bydd rhai o'r buddsoddiadau unigol, e.e., gwaith atal llifogydd, yn atal costau yn y dyfodol, tra bydd eraill, e.e. prosiectau'r Gronfa Gofal Integredig, yn lleihau dibyniaeth ar y Cyngor i ddarparu gwasanaethau mwy costus.

3	A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, nodwch gyda phwy	Mae cyllid ar gyfer y prosiectau wedi'i gytuno a'i gynllunio gyda sefydliadau eraill, a Llywodraeth Cymru yn benodol.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth gynllunio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad yn effeithio'n uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r Rhaglen Gyfalaf 2025/26 wedi bod yn destun ymgynghoriad gyda dinasyddion Ynys Môn.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Mae rhai o'r prosiectau a gyllidir gan y rhaglen gyfalaf yn effeithio ar yr agenda cydraddoldeb, e.e., mynediad i ysgolion i'r anabl, grantiau cyfleusterau i'r anabl.
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar unrhyw un sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Mae gwariant ar brosiectau cyfalaf wedi'i ddylunio i wella / cynnal asedau a gwasanaethau'r Cyngor a all gael effaith uniongyrchol ar y grwpiau hynny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim effaith ar y Gymraeg.
E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r TA wedi adolygu'r adroddiad ac mae'r sylwadau wedi'u hymgorffori yn yr adroddiad terfynol.
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Amherthnasol - adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro'n rhan o'r TA ac mae ei sylwadau wedi cael eu hystyried.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd prosiectau sydd dan eu rheolaeth.
5	Eiddo	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd prosiectau sydd dan eu rheolaeth.
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	Bydd y Gwasanaeth wedi darparu mewnbwn ar gynnydd prosiectau sydd dan eu rheolaeth.
7	Sgriwtini	Adolygodd y Panel Sgriwtini Cyllid y sefyllfa ariannol ar ddiwedd y chwarter yn ei gyfarfod ar 6 Tachwedd 2025.
8	Aelodau Lleol	Ddim yn berthnasol
9	Unrhyw gyrff allanol / eraill	Ddim yn berthnasol
F - Atodiadau:		
Atodiad A - Adroddiad Monitro'r Gyllideb Gyfalaf - Chwarter 2 2025/26 Atodiad B - Crynodeb o Wariant Prosiectau Cyfalaf hyd yma yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf, a'r Gwariant a Ragwelir ar Ddiwedd y Flwyddyn Atodiad C - Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers gosod y gyllideb		

FF - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

- Cyllideb Gyfalaf 2025/26, fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 6 Mawrth 2025;
- Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2025/26, a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 6 Mawrth 2025;
- Adroddiad Alldro Cyfalaf 2025/26, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 17 Gorffennaf 2025.; a
- Adroddiad Monitro'r Gyllideb 2025/26 - Chwarter Cyntaf, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 23 Medi 2025.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1** Dyma adroddiad monitro'r gyllideb gyfalaf ar gyfer ail chwarter y flwyddyn ariannol ac mae'n caniatáu i Aelodau nodi cynnydd gwariant cyfalaf a derbyniadau cyfalaf yn erbyn y gyllideb gyfalaf.
- 1.2** Ym mis Mawrth 2025, cymeradwyodd y Cyngor raglen gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai o £23.7m ar gyfer 2025/26, a rhaglen gyfalaf o £20.594m ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Yn ogystal, ym mis Gorffennaf 2025, cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith i lithriad cyfalaf o £2.529m gael ei ddwyn ymlaen o 2024/25, a daw hyn â chyfanswm y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai i £25.929m, a £20.894m ar gyfer y CRT. Ychwanegwyd cynlluniau ychwanegol at y rhaglen ar ôl gosod y gyllideb, ac mae'r rhan fwyaf ohonynt yn cael eu cyllido gan grantiau a thrwy addasu cyllid, a daw hyn i gyfanswm o £12.846m. Daw hyn â chyfanswm y gyllideb gyfalaf ar gyfer 2025/26 i £59.669m. Dangosir hyn yn y tabl isod:-

Cyllidir Gan:	Cyllideb wreiddiol 2025/26 a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn £'000	Lithriad a gymeradwywyd yn yr alldro Ch4 2024/25 £'000	Cynlluniau ychwanegol / addasiadau yn dilyn gosod y gyllideb £'000	CYFANSWM £'000
Grant	21,960	1,006	12,811	35,777
Benthyca â Chefnogaeth	3,118	696	0	3,814
Benthyca Digefnogaeth	12,068	0	(8,386)	3,682
Cyfraniad Refeniw	5,488	300	7,323	13,111
Derbyniadau Cyfalaf	500	331	0	831
Cronfeydd Wrth Gefn	1,160	181	253	1,594
Benthyciad	0	15	845	860
CYFANSWM	44,294	2,529	12,846	59,669

Gweler Atodiad C am fanylion newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers gosod y gyllideb.

2. CYNNYDD AR WARIANT 2025/26

- 2.1** Isod, gweler tabl ar gyfer cyllideb flynyddol rhaglen gyfalaf 2025/26 a sut mae'n cael ei gyllido, ynghyd â gwariant cyfalaf hyd at 30 Medi 2025:-

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol £'000	Gwariant Gwirioneddol £'000	Gwariant Wedi'i Ymrwymo £'000	Cyfanswm Gwariant £'000	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd %
Tai - Cronfa Gyffredinol	1,099	347	494	841	77
Tai - CRT	24,521	10,149	0	10,149	41
Dysgu Gydol Oes	3,571	1,031	93	1,124	31
Economaidd ac Adfywio	11,361	3,968	0	3,968	35
Priffyrdd	6,996	1,298	1,406	2,704	39
Rheoli Gwastraff	1,470	0	0	0	0
Eiddo	7,951	161	0	161	2
Trawsnewid	785	91	103	194	25
Gwasanaethau Oedolion	1,915	435	0	435	23
Cyfanswm	59,669	17,480	2,096	19,576	33
Cyllidir Gan:					
Grant Cyfalaf	35,777				
Derbyniadau Cyfalaf	831				
Benthyca â Chefnogaeth	3,814				
Benthyca Digefnogaeth	3,682				
Cyfraniad Refeniw	13,111				
Cronfeydd Wrth Gefn	1,594				
Benthyciad	860				
Cyfanswm Cyllid	59,669				

2.2 Gwariwyd 27% o gyllideb flynyddol y Gronfa Gyffredinol hyd yma. Y rheswm dros hyn yw am fod nifer o gynlluniau cyfalaf yn cael eu pwysoli tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae rhai cynlluniau cyfalaf ar y gweill, ac mae eraill heb ddechrau eto, fodd bynnag, disgwylir i'w cyllideb gael ei defnyddio yn y chwarter nesaf neu tua diwedd y flwyddyn ariannol (grant Galluogi, unedau gofal plant a'r grantiau Gwres Carbon Isel). Gellir gweld yr holl gynlluniau cyfalaf a'u gwariant yn Atodiad B. Mae nifer o gynlluniau Grantiau Cyfalaf yn 2025/26 ac mae Adran 3.1 yn yr adroddiad hwn yn cynnwys diweddariad arnynt.

2.3 Mae'r Cyfrif Refeniw Tai (CRT) wedi gwario 41% o'r gyllideb flynyddol. Am ragor o wybodaeth am wariant cyfalaf y CRT a'r gwariant a ragwelir, gweler adroddiad monitro cyllideb chwarter 2 y CRT a gyflwynir i'r Pwyllgor hwn ar 25 Tachwedd 2025.

3. Cyllid

3.1 Grantiau Cyfalaf

3.1.1 Mae nifer o gynlluniau Grantiau Cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2025/26 ac mae'r rhan fwyaf ohonynt wedi cychwyn ac yn mynd rhagddynt. Rhoddir diweddariad byr ar y cynlluniau hynny isod:-

- **Caergybi:** Prosiect Trawsnewid a Ysgogwyd gan Ddiwylliant a Threftadaeth (gan gynnwys Cam II Menter Treftadaeth Treflun a chyllid Llywodraeth y DU) – Mae'r prosiect hwn yn gwneud cynnydd sylweddol, gyda sawl datblygiad allweddol bron â'u cwblhau:-
 - **Adeilad Empire:** Agorwyd y Ganolfan Chwarae eto i'r cyhoedd yn chwarter 2 ac mae'r cyfleuster yn boblogaidd iawn. Mae pob elfen o brosiectau Cyngor Tref Caergybi bellach wedi'u cwblhau.
 - **9 Stryd Stanley:** Mae'r gwaith adnewyddu wedi'i gwblhau, ac mae'r llawr gwaelod bellach yn cael ei ddefnyddio gan denant masnachol, gyda dau fflat ar gael i'w rhentu.
 - **Adeiladau Canolog:** Mae'r gwaith adnewyddu yn mynd rhagddo'n dda, er gwaethaf oedi annisgwyl wrth ailosod to. Trefnir bod y gwaith wedi'i gwblhau yn chwarter 3, gyda'r Stiwdio Ddawns a fydd yn meddiannu'r llawr cyntaf a'r ail lawr yn agor ym mis Ionawr.
 - **Hen Adeilad HSBC:** Cafwyd oedi oherwydd problemau gyda'r gwasanaethau cyfleustodau, ond mae gwaith yn gwneud cynnydd da eto gyda'r bwriad o'i gwblhau erbyn Mai 2026.
 - **2-4 Stryd y Farchnad:** Mae'r llawr gwaelod wedi'i gwblhau, gyda'r tenant bellach yn masnachu'n llwyddiannus.
 - **Sant Cybi:** Mae'r gwaith adeiladu ar y trywydd iawn i'w gwblhau yn chwarter 3, gyda'r adeilad yn ailagor i'r cyhoedd cyn y Nadolig. Mae ychydig o oedi wedi bod oherwydd problemau gyda'r gwasanaethau cyfleustod.
 - **Ganolfan Ucheldre:** Mae 80% o'r gwaith wedi'i gwblhau, a disgwylir i'r prosiect orffen erbyn diwedd y flwyddyn. Mae'r Ganolfan wedi bod yn weithredol ac ar agor i'r cyhoedd tra bo'r gwaith yn mynd rhagddo.
 - **Menter Treftadaeth Treflun:** Mae gwaith ar y 3 eiddo sy'n derbyn cyllid grant dan y fenter yn gwneud cynnydd da. Mae gwaith ar ffryntiadau'r siopau gwneud cynnydd da, gydag un bellach wedi'i gwblhau. Bwriedir cwblhau'r holl brosiectau erbyn diwedd chwarter 4.
 - **Cyllid Ychwanegol:** Mae partneriaid cyflenwi wedi ceisio mwy o gyllid i dalu costau cynyddol. Mae'r rhaglen gyffredinol yn parhau o fewn y gyllideb a disgwylir y bydd wedi gorffen erbyn mis Mawrth 2026 (ag eithrio HSBC).

- Derbyniwyd taliad olaf y Gronfa Ffyniant Bro gan Lywodraeth y DU fis Medi, gan ddod â'r cyfanswm a dderbyniwyd i £17.047m.
- **Grantiau Gwaith Graddfa Fach** - Cymeradwywyd 8 cynllun ar gyfer 2025/26 (tri chynllun adeiladu a phump cynllun dylunio). Mae gwaith brys wedi'i wneud ym Mhorth Diana, gyda'r tendr yn cael ei drefnu yn ystod yr hydref ar gyfer dechrau'r gwaith yn hwyrach yn y flwyddyn. Mae Caerneddi a Lôn Trearddur yn cael sylw asiantau tir ar hyn o bryd. Mae'r gwaith dylunio wedi'i gwblhau ond does dim byd wedi'i wneud ar y safle eto. Mae rhai pryderon ynghylch adeiladu o amgylch y safle / mynedfa, ac mae trafodaethau'n mynd rhagddynt ar gyfer y ddau safle. Mae'r gweddill yn waith dylunio'n unig, ar gyfer gwella diogelwch a mynediad yn y griliau. Gwaith i'w weithredu mewn blwyddyn ariannol arall. Rhagwelir gwariant llawn ar yr holl gynlluniau a ragwelir cyn belled ag y gellir cwblhau trafodaethau am y tir.
- **Teithio Llesol** – Sicrhawyd grant o £2.909m gan Lywodraeth Cymru i gynyddu lefelau teithio llesol a gwella iechyd a llesiant, gwella ansawdd aer, lleihau allyriadau carbon, cysylltu cymunedau a gwella teithio llesol ar gyfer cyflogaeth, addysg a gwasanaethau allweddol, cyrchfannau a thrafnidiaeth gyhoeddus:-
 - £0.500m ar gyfer gwaith craidd ar nifer o gynigion ar gyfer cynlluniau, ac mae'n cynnwys gwaith datblygu ymlaen llaw, gwaith graddfa fach a gweithgareddau monitro ac arfarnu.
 - £2.409m mewn perthynas â Malltraeth a Niwbwrch - Cam 2.

Mae'r cynnydd yn chwarter 2 yn cynnwys penodi'r Prif Contractwr a dechrau gwaith ar y safle ar gyfer y Prif Gynllun Malltraeth - Niwbwrch, a phenodi Contractwr i ddarparu wneud gwaith adferol ar fynedfa Pwll Traeth Bach. Mae'r gwaith datblygu (astudiaethau / dylunio) yn parhau ym Menllech, Llanfairpwll, Amlwch a Gaerwen, gyda gwaith dylunio ar gyfer mân waith (cyfalaf) yn mynd rhagddo'n fewnol i'w gyflawni yn ystod y flwyddyn ariannol. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn, a bydd darlun gwell ar gael ar ddiwedd chwarter 3 pan fydd y Prif Gynllun bron a'i gwblhau ac y bydd y fynedfa i Pwll Traeth Bach wedi'i gwblhau'n llawn.
- **Cronfa Trawsnewid i Gerbydau Allyriadau isel iawn (2025/26)** – Dyfarnwyd £0.166m i hyrwyddo prosiectau isadeiledd gwefru cerbydau trydan yn unol â Strategaeth Gwefru Cerbydau Trydan Llywodraeth Cymru. Pwrpas y cyllid hwn yw hwyluso'r gwaith o barhau i ddarparu safleoedd gwefru cyflym mewn 4 safle gwahanol ledled yr Ynys. Mae'r cynnydd yn chwarter 1 yn cynnwys parhau i baratoi'r dogfennau tendro a threfnu cyfieithiad. Cwblhau Contract Cytundeb Consesiwn. Gwnaed hyn er mwyn glynu wrth reoliadau Deddf Caffael 2023, a'r cyntaf o'i fath yn y Cyngor Sir yn erbyn y rheolau newydd. Adolygwyd ceisiadau am ddyfynbrisiau gyda Scottish Power Energy Networks (SPEN) a pharatowyd gwaith galluogi ar safleoedd c.4-5. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn.
- **Gwelliannau i Isadeiledd Bysiau** - Mae £0.208m wedi'i ddyfarnu i gynnal dyluniad manwl o welliannau i safleoedd bysiau mewn lleoliadau ar y rhestr fer, a allai gynnwys ailddyrannu mannau ar y ffordd. Adeiladu 1 cynllun gwella safle bws a gosod RTI (Gwybodaeth Amser Real) mewn safleoedd bysiau yng nghefn gwlad. Mae'r cynnydd yn chwarter 2 yn cynnwys penodi contractwr i gwblhau arolygon topograffi a dechrau amlinellu dyluniadau ar gyfer sawl safle bws ledled yr Ynys. Mae trafodaethau'n parhau gyda Thrafnidiaeth Cymru a Journeio mewn perthynas â chyflwyno codau QR all ddarparu mynediad i RTI - mae risg yn bodoli mewn perthynas â gallu cyflawni'r elfen hon o'r grant. Rhagwelir y bydd y cyllid grant yn cael ei wario'n llawn, a bydd darlun gwell ar gael ar ddiwedd chwarter 3 ar ôl cwblhau trafodaethau gyda Thrafnidiaeth Cymru ar sut i gyflwyno codau QR sy'n darparu mynediad i RTI.
- **Plas Arthur (Cronfa Ffyniant Gyffredin - SPF)** - Mae £0.350m o gyllid grant wedi'i sicrhau i gyfrannu at brosiect ehangach ym Mhlas Arthur, a bydd yn cael ei ddefnyddio yn y flwyddyn ariannol hon i ddylunio'r datblygiad newydd a chostau adeiladu.

- **Grant Gwres Carbon Isel (4 grant)** – Dyfarnwyd £15.7m mewn pedwar grant ar wahân. Y dyddiad cwblhau ar gyfer y pedwar bellach yw blwyddyn ariannol 2025/26. Mae Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru'n darparu cyllid grant tuag at 90% o'r costau ac mae'r Cyngor yn darparu cyllid cyfatebol ar gyfer y 10% sy'n weddill o gyllidebau cyfalaf. Mae'r gwaith yn ymwneud â gosod pypiau gwres ffynhonnell aer ac adeiladu gwaith effeithlonrwydd ynni ar 27 o safleoedd.

Hyd yma, mae gwaith ar bump safle wedi'i gwblhau a'i gomisiynu, gyda gwaith ar safleoedd eraill yn gwneud cynnydd da. Mae gwaith trydanol wedi'i gwblhau yn mwyafrif y safleoedd, a rhaid diweddarau cyflenwad trydanol cyn y gellir comisiynu'r systemau newydd. Mae gwaith ffabrig adeiladu (yn bennaf, gosod ffenestri a drysau) wedi'i gwblhau yn mwyafrif y safleoedd. Mae'r gwaith ar y trywydd iawn i gael ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2026.

- **Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) (2024/25)** – Dyfarnwyd £0.476m o gyllid grant gan Lywodraeth Cymru yn 2025/26 i gefnogi dysgwyr sydd ag ADY. Nod y grant yw gwneud y gorau o amgylcheddau dysgu ar gyfer plant a phobl ifanc anabl, neu sydd ag anghenion dysgu ychwanegol, er mwyn gwella hygyrchedd, hyrwyddo arfer cynhwysol, cefnogi dysgu a llesiant disgyblion. Bydd hyn yn cefnogi amcanion Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg a diwygio ADY, er mwyn creu system ddwyieithog unedig ar gyfer cefnogi plant a phobl ifanc o 0 i 25 sydd ag ADY, a darparu'r Cwricwlwm i Gymru mewn ysgolion. Mae disgwyl i'r gyllideb gael ei gwario'n llawn ar y prosiectau presennol sydd wedi'u cynnwys yn y rhaglen i'w cyflawni o dan y grant hwn.
- **Grant Ysgolion Bro (2025/26)** - Dyfarnwyd £0.209m i gefnogi prosiectau ymarferol ar raddfa fach a chanolig i agor ysgolion tu allan i oriau traddodiadol, yn benodol i addasu ysgolion yn ddiogel a'u hagor tu allan i oriau traddodiadol, er mwyn caniatáu i'r gymuned ddefnyddio'r cyfleusterau. Efallai y bydd angen cyllid ychwanegol yn dilyn astudiaeth hyfywedd, ac mae Llywodraeth Cymru wedi cael gwybod am hyn ac efallai y byddant yn ei gefnogi yn dibynnu ar gyflwyno manylion ar gynnydd mewn costau mewn meysydd penodol. Disgwylir y bydd y gyllideb yn cael ei gwario'n llawn.
- **Cyllid cyfalaf Mannau Chwarae** - Dyfarnwyd £0.111m o gyllid grant i ymateb i ddiffygion a nodwyd yn Asesiad Digonolrwydd Chwarae yr Awdurdod Lleol 2025, yn unol â chanllawiau cyllid cyfalaf Grant Cyfleoedd Chwarae Cymru Gyfan ar gyfer mannau chwarae a meysydd chwarae 2025-26 ar gyfer awdurdodau lleol. Mae'r cyllid yn rhoi hyblygrwydd i brynu eitemau ar raddfa fawr i wella ansawdd mannau chwarae, adnewyddu meysydd chwarae a, hefyd, i helpu i greu mannau chwarae cynhwysol a hygyrch. Rhagwelir y bydd y cyllid yn cael ei wario'n llawn.
- **Rhaglen Trawsnewid Trefi ar gyfer Prosiect Terfynfa Forol, Porth Amlwch** - Mae cyllid grant gwerth £0.920m wedi'i ddyfarnu er mwyn cefnogi'r gwaith o adnewyddu adeilad Terfynfa Forol Porth Amlwch fel ei fod yn cael ei ddefnyddio eto, yn cynnwys costau adeiladu a ffioedd proffesiynol. Mae'r cyllid yn ymwneud a'r cyfnod rhwng Medi 2025 a Mawrth 2027, a disgwylir y bydd y £0.440m yn cael ei wario yn 2025/26, yn unol â'r proffil taliadau.
- **Rhaglen Trawsnewid Trefi ar gyfer Grant Creu Lleoedd Ynys Môn** - Mae gwerth £0.294m o gyllid grant wedi'i ddyfarnu i gefnogi'r gwaith o adfywio Amlwch, Llangefni a Biwmares, a gwella'r seilwaith gwyrdd yn Nant y Pandy sy'n cyfrannu at Raglen Trawsnewid Trefnu Llywodraeth Cymru. Rhagwelir y bydd y cyllid yn cael ei wario'n llawn.
- Dyfarnwyd cyllid gofal cymdeithasol gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol o nifer o ffrydiau cyllido gwahanol, fel a ganlyn:
 - **Y Gronfa Gofal Integredig** – Hawliwyd £0.118m drwy'r ICF yn y blynyddoedd blaenorol, ac o gyllid wedi'i ddadleoli, er mwyn cwblhau prosiectau sydd wedi llithro i 2025/26. Ar hyn o bryd rhagwelir y bydd y cyllid sy'n weddill yn cael ei wario'n llawn yn ystod y flwyddyn ariannol hon, a chaiff ei ddefnyddio fel cyfraniad tuag at y cynlluniau gwario uchod sydd wedi eu cynnwys yng nghyllideb y CRT.

○ **Cronfa cyfalaf integreiddio ac ail-gydbwysu (IRCF)**

- Mae'r cyllid yn cael ei ddefnyddio i drawsnewid capel / adeilad hanesyddol yn agos at ganol Llangefni yn Ganolfan Dementia gyntaf Ynys Môn. Mae rhan y Capel wedi'i gwblhau. Mae gwaith strwythurol wedi dechrau yng nghefn yr adeilad i adeiladu siafft y lifft. Yr amserlen ar gyfer y gwaith strwythurol yw:-

Awst / Medi: Cau cefn yr adeilad ar gyfer gosod sgaffaldiau ar gyfer adeiladu siafft lifft.

Hydref: Gosod y lifft.

Tachwedd: Plastro a phaentio o amgylch ardal y lifft, ac yna ailagor cefn yr adeilad.

Defnyddiwyd £0.177m ym flwyddyn ariannol 2024/25, gyda chyllideb weddilliol o £0.6m ar gyfer blwyddyn ariannol 2025/26. Disgwylir i'r gyllideb gael ei gwario'n llawn.

3.2 Derbyniadau Cyfalaf

3.2.1 Dyma'r derbyniadau cyfalaf ar gyfer y flwyddyn hyd yma a'r derbyniadau cyfalaf a gynlluniwyd:-

	Cyllideb 2025/26 £'000	Derbyniwyd hyd at 30 Medi 2025 £'000	Rhagolwg hyd at 31 Mawrth 2026 £'000
Cronfa'r Cyngor:			
Mân-ddaliadau	0	0	0
Cyffredinol	155	67	222
Diwydiannol	238	0	238
Ysgolion	554	0	554
CRT	123	0	123
Cyfanswm	1,070	67	1,137

3.2.2 Y derbyniadau cyfalaf a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 yw £1.137m, ac roedd £0.067m wedi'i dderbyn hyd at 30 Medi 2025 (6%).

3.2.3 Er bod y derbyniadau cyfalaf a ragwelir yn £1.137m, mae £3.753m o dderbyniadau cyfalaf ar gael i gyllido'r rhaglen gyfalaf gan fod derbyniadau cyfalaf gwerth £2.616m wedi eu dwyn ymlaen o 2024/25 yn y gronfa derbyniadau cyfalaf. Ni fydd y swm cyfan ar gael i gyllido rhaglen gyfalaf y gronfa gyffredinol gan y bydd cyllid yn cael ei neilltuo i gyllido'r rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, fel rhan o gyllid cyfatebol y Cyngor, yn ogystal a chyllido gwelliannau hamdden, derbyniadau cyfalaf y CRT, yn ogystal â chyllid a neilltuwyd ar gyfer cynlluniau sydd wedi llithro o'r flwyddyn ddiwethaf.

4. GWARIANT GWIRIONEDDOL A RAGWELIR 2025/26

4.1 Isod ceir tabl sy'n dangos y Gwariant a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 a'r cyllid diwygiedig:-

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol £'000	Gwariant a Ragwelir £'000	(Tan) / Gor Wariant a Ragwelir £'000	Amrywiant %
Cronfa Gyffredinol Tai	1,099	1,099	0	0
Tai - CRT	24,521	22,056	(2,465)	(10)
Dysgu Gydol Oes	3,571	3,571	0	0
Economaidd ac Adfywio	11,361	10,881	(480)	(4)
Priffyrdd	6,996	6,996	0	0
Rheoli Gwastraff	1,470	865	(605)	(41)
Eiddo	7,951	7,154	(797)	(10)
Trawsnewid	785	630	(155)	(20)
Gwasanaethau Oedolion	1,915	1,915	0	0
Cyfanswm	59,669	55,167	(4,502)	(8)
Cyllidir Gan:	Cyllideb Flynyddol £'000	Cyllid a Ragwelir £'000	Amrywiant £'000	Amrywiant %
Grant Cyfalaf	35,777	34,692	(1,085)	(3)
Derbyniadau Cyfalaf	831	497	(334)	(40)
Benthyca â Chefnogaeth	3,814	3,797	(17)	(0)
Benthyca Digefnogaeth	3,682	1,445	(2,237)	(61)
Cyfraniad Refeniw	13,111	12,883	(228)	(2)
Cronfeydd Wrth Gefn	1,594	993	(601)	(38)
Benthyciad	860	860	0	0
Cyfanswm Cyllid	59,669	55,167	(4,502)	(8)

4.2 Fel y gwelir yn Nhabl 4.1 uchod, y tanwariant a ragwelir ar y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2025/26 yw £4.502m, gyda'r posibilrwydd y bydd yn llithro i raglen gyfalaf 2026/27. Bydd y cyllid ar gyfer y llithriad hwn hefyd yn llithro i 2026/27 a bydd yn cael ei ystyried wrth lunio'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys, y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2026/27.

Mae'r tanwariant sylweddol a ragwelir yn rhaglen gyfalaf y gronfa gyffredinol yn cael ei grynhoi isod:

Rheoli Gwastraff

Mae'r gwasanaeth yn y broses o gael dyfynbrisiau ar gyfer y rhan fwyaf o'r offer sydd eu hangen, a threialu un neu ddau beiriant am ddim i weld a ydynt yn addas ar gyfer y gwaith. Yn dibynnu ar ganlyniad hyn, gellir mynd ati i archebu, fodd bynnag, rhagwelir y bydd canolbwyntio ar yr eitemau blaenoriaeth y flwyddyn ariannol hon yn golygu tanwariant ar y gyllideb.

Eiddo

Ni fydd cyllideb y cynllun Uwchraddio Cyfleusterau Cyhoeddus yn cael ei wario'n llawn; mae gwariant yn dibynnu ar ganlyniad cais am gyllid SPF. Os yw'r cais yn llwyddiannus, bydd angen cyllid cyfatebol o oddeutu £0.045m o'r gyllideb hon dros flynyddoedd ariannol 2025/26 a 2026/27.

Yn ystod y blynyddoedd diwethaf defnyddiwyd y gyllideb hon i ddarparu cyllid cyfatebol ar gyfer rhaglen grant Llywodraeth Cymru, Y Pethau Pwysig, sy'n cyllido 80% o gostau cymwys. Nid oes rhaglen Y Pethau Pwysig yn 2025/26, ond mae'r Cyngor yn gobeithio y bydd y rhaglen yn rhedeg yn y blynyddoedd nesaf ac y bydd y tanwariant yn y gyllideb ar gael i gefnogi Y Pethau Pwysig a cheisiadau grant eraill. Ni chredir y byddai'n synhwyrol ymrwymo'r gyllideb hon ar gyfer prosiectau sy'n cael eu cyllido'n llwyr gan y Cyngor eleni tra bod posibilrwydd o ddefnyddio'r cyllid i wireddu prosiectau yn y dyfodol, pan fydd 80% o'r costau'n cael eu cyllido gan grantiau.

Ni fydd y gyllideb a ddyrannwyd ar gyfer y gwaith gwella ym Mhlas Arthur yn cael ei gwario'n llawn y flwyddyn ariannol hon. Mae £0.350m o gyllid SPF wedi'i sicrhau i gyfrannu at y gwaith yma (gweler paragraff 3.1.1 uchod), a bydd y cyllid hwn yn cael ei flaenoriaethu a'i ddefnyddio'n llawn y flwyddyn ariannol hon, gyda'r tanwariant i'w gario ymlaen i 2026/27 i barhau â'r gwaith. Ni fydd y gyllideb ar gyfer Llyfrgell Porthaethwy yn cael ei ddefnyddio yn 2025/26 oherwydd blaenoriaethau pwysicach eraill.

Trawsnewid

Mae buddsoddiad sylweddol wedi'i wneud mewn uwchraddio asedau TG mewn ysgolion sy'n defnyddio cyllid LIC (HWPB). Bydd angen i'r Cyngor gyllido'r gwaith o newid yr asedau hyn pan fyddant yn cyrraedd diwedd eu hoes. Caiff cronfeydd eu dyrannu, pan fyddant ar gael, i adeiladu cronfa wrth gefn i gyllido'r gwariant sylweddol, dros £2m, a fydd yn angenrheidiol yn 2027/28. Mae £0.150m wedi'i ddyrannu i gyllido cost newid dyfeisiau TG ac isadeiledd mewn ysgolion ac, er nad oes gwariant wedi'i gynnwys, sicrhau y gyllideb drwy ei drosglwyddo i gronfa wrth gefn glustnodedig.

- 4.3** Y Gofyniad Cyllido Cyfalaf a ragwelir ar 31 Mawrth 2026 yw £156.928m, sef y gofyn sylfaenol i'r Awdurdod fenthycu er mwyn cyllido ei Raglen Gyfalaf. Mae benthycu allanol yn £121.895m ar hyn o bryd, gan olygu, yn ei hanfod, fod angen i'r Awdurdod fenthycu £35.033m i gyllido'r Rhaglen Gyfalaf bresennol. Os caiff y cyllid hwn ei fenthycu'n allanol, ni fydd yr Awdurdod yn mynd tu hwnt i'r terfynau benthycu a gymeradwywyd, yn unol â'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys 2025/26 (Atodiad 11).

5. BLYNYDDOEDD Y DYFODOL

- 5.1** Argymhellodd y Strategaeth Gyfalaf y dylai cyllid ar gyfer Rhaglen Gyfalaf 2025/26 gael ei gyfyngu i gyfanswm y grant cyfalaf cyffredinol a benthycu â chymorth (fel y penderfynir gan Lywodraeth Cymru) ac amcangyfrif o werth unrhyw dderbyniadau cyfalaf a dderbynnir. Disgwylir i raglen gyfalaf 2026/27 ddilyn yr un egwyddorion, gyda'r grant cyfalaf cyffredinol a benthycu heb gymorth yn cael eu defnyddio i gyllido adnewyddu cerbydau bob blwyddyn, buddsoddi mewn TGCh, adnewyddu asedau presennol a dyraniad blynyddol i gwrdd â chost y grantiau statudol i ddarparu Cyfleusterau i'r Anabl. Bydd cyllid ar gael hefyd ar gyfer ail-wynebu ffyrdd a phrosiectau cyfalaf sy'n denu grantiau allanol, a byddant yn cael eu harfarnu fesul achos.

Ar ôl i'r prosiectau uchod gael eu cyllido, bydd unrhyw wariant dros ben yn cael ei ddefnyddio i gyllido cynlluniau cyfalaf newydd, gyda blaenoriaeth yn cael ei roi i brosiectau sy'n cyfrannu at amcanion y Cyngor, fel y cânt eu nodi yng Nghynllun y Cyngor 2022-2027, ac unrhyw gynlluniau a all gynhyrchu arbedion refeniw neu gynhyrchu incwm ychwanegol yn y dyfodol.

6. CASGLIAD

- 6.1** Dengys y canlyniadau ar ddiwedd chwarter 2, a'r gwariant cysylltiedig a ragwelir, fod y mwyafrif o brosiectau ar darged i'w cwblhau o fewn y gyllideb. Er bod disgwyl i rai prosiectau danwario ar hyn o bryd, rhaid nodi fod cyllidebau wedi cael eu hymrwymo a bod gofyn amdanynt, a gofynnir i'r cynlluniau hyn lithro i 2026/27 er mwyn eu cwblhau yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r Cyngor hefyd yn disgwyl derbyn £1.137m o Dderbyniadau Cyfalaf yn 2025/26, fydd yn cyfrannu tuag at gyllido'r Rhaglen Gyfalaf.

Crynodeb o Wariant Prosiectau Cyfalaf hyd yma yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf a Rhagolwg o Wariant ar Ddiwedd y Flwyddyn

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwirioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Cronfa Gyffredinol Tai								
Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	870,000	330,323	494,422	824,746	95	870,000	0	0
Grant Galluogi	198,030	16,918	0	16,918	9	198,030	0	0
Tai Fforddiadwy	30,650	0	0	0	0	30,650	0	0
CYFANSWM	1,098,680	347,241	494,422	841,663	77	1,098,680	0	0
Tai - CRT								
Contract Gwres Canolog	200,000	89,190	0	89,190	45	104,000	(96,000)	(48)
Contract Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd	3,000,000	780,807	0	780,807	26	2,000,000	(1,000,000)	(33)
Gwella Perfformiad Ynni	3,300,000	1,312,253	0	1,312,253	40	3,300,000	0	0
Gwaith Amgylcheddol	500,000	9,020	0	9,020	2	300,000	(200,000)	(40)
Prynu Eiddo Presennol a Datblygu Eiddo Newydd	10,387,814	3,853,826	0	3,853,826	37	9,218,671	(1,169,143)	(11)
Addasiadau'r Sector Cyhoeddus	500,000	177,202	0	177,202	35	500,000	0	0
Risg Tân	500,000	199,944	0	199,944	40	500,000	0	0
Fflyd	650,000	0	0	0	0	650,000	0	0
SATC	5,483,000	3,727,053	0	3,727,053	68	5,483,000	0	0
CYFANSWM	24,520,814	10,149,297	0	10,149,297	41	23,055,671	(2,465,143)	(10)
Dysgu Gydol Oes								
Mynediad i Adeiladau Addysg i'r Anabl	134,763	51,293	0	51,293	38	134,763	0	0
Adnewyddu Adeiladau Addysg	1,445,509	320,536	3,225	323,761	22	1,445,509	0	0
Diogelwch Ysgol	63,294	0	0	0	0	63,294	0	0
Canopiâu Allanol	1,577	0	0	0	0	1,577	0	0
Adnewyddu Toiledau Ysgolion Uwchradd	345,000	231,314	595	231,909	67	345,000	0	0
Cynllun Grantiau Cyfalaf Gofal Plant	450,311	583	50,114	50,697	11	450,311	0	0
Mannau Chwarae	110,824	0	0	0	0	110,824	0	0
ADY 2025/26	476,154	338,108	2,650	340,758	72	476,154	0	0
CFS 2025/26	208,800	0	11,083	11,083	5	208,800	0	0
Uned Gofal Plant Llanfechell	90,165	48,009	2,541	50,550	56	90,165	0	0
Uned Gofal Plant Llangoed	46,336	11,221	7,365	18,586	40	46,336	0	0
Uned Gofal Plant y Fali	25,721	1,479	15,215	16,694	65	25,721	0	0
Dechrau Rhaglen Band B	20,419	20,419	0	20,419	100	20,419	0	0
	152,000	7,538	0	7,538	5	152,000	0	0
CYFANSWM	3,570,873	1,030,501	92,788	1,123,288	31	3,570,873	0	0

ATODIAD C

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwirioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddol a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Economaidd ac Adfywio								
Canolfan Hamdden Caergybi - Lloriau	3,003	0	0	0	0	3,003	0	0
Canolfan Hamdden Caergybi – Offer Ffitrwydd	140,000	116,920	0	116,920	84	140,000	0	0
Canolfan Hamdden Plas Arthur - Ffens	109,350	100,000	0	100,000	91	109,350	0	0
Canolfan Hamdden Plas Arthur - Lloriau	56,487	56,487	0	56,487	100	56,487	0	0
CCTV - Canolfan Hamdden David Hughes a Chanolfan Hamdden								
Amlwch	50,000	0	0	0	0	50,000	0	0
Porth Twristiaeth	50,000	0	0	0	0	50,000	0	0
Adfywio Caergybi (THI Cam II)	280,000	195,089	0	195,089	70	280,000	0	0
Datblygu Economaidd a Lles Amgylcheddol	322,543	0	0	0	0	322,543	0	0
Llithrfa Porth y Wrach – Camerâu Gorfodi	30,000	0	0	0	0	30,000	0	0
Canolfan Gymunedol Newry	51,287	0	0	0	0	51,287	0	0
Isadeiledd Morwrol	177,514	0	0	0	0	177,514	0	0
Isadeiledd Ymwelwyr	376,531	376,531	0	376,531	100	376,531	0	0
Trawsnewid Trefi - Amlwch Marine Terminal	920,000	0	0	0	0	440,000	(480,000)	(52)
Trawsnewid Trefi – Grant Creu Lle	293,740	0	0	0	0	293,740	0	0
Cronfa Ffyniant Bro	8,500,455	3,123,189	0	3,123,189	37	8,500,455	0	0
CYFANSWM	11,360,910	3,968,216	0	3,968,216	35	10,880,910	(480,000)	(4)
Prifffyrdd								
Cerbydau	306,511	50	113,471	113,521	37	306,511	0	0
Reiriannau Graeanu	467,108	198,580	155,710	354,290	76	467,108	0	0
Arwynebu Prifffyrdd	1,700,000	848,040	0	848,040	50	1,700,000	0	0
Cynlluniau Lliniaru Llifogydd (Cyllid Cyfatebol)	330,000	0	0	0	0	330,000	0	0
Engheddoddi i Arbed - Cerbydau	5,068	0	0	0	0	5,068	0	0
Gwaith grantiau ar raddfa fach	518,027	25,281	4,000	29,281	6	518,027	0	0
Teithio Llesol	2,908,979	138,632	1,099,315	1,237,947	43	2,908,979	0	0
Cyfalaf Diogelwch Ffyrdd	165,750	57,870	0	57,870	35	165,750	0	0
Isadeiledd Bysiau	208,000	0	0	0	0	208,000	0	0
ULEV	166,600	29,573	23,673	53,247	32	166,600	0	0
Isadeiledd Gwefru Cerbydau Trydan	219,577	208	9,734	9,942	5	219,577	0	0
CYFANSWM	6,995,620	1,298,234	1,405,904	2,704,137	39	6,995,620	0	0

ATODIAD C

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Gwariant Gwioneddol (£)	Gwariant wedi'i Ymrwymo (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyllideb Flynyddo l a Wariwyd (%)	Gwariant a Ragwelir (£)	(Tan) / Gorwariant a Ragwelir (£)	Amrywiant (%)
Rheoli Gwastraff								
Gwaith Compostio Caeedig	7,791	0	0	0	0	7,791	0	0
Prosiectau Gwastraff	1,445,000	0	0	0	0	840,000	(605,000)	(42)
Cyfarpar Ailgylchu	17,333	0	0	0	0	17,333	0	0
CYFANSWM	1,470,124	0	0	0	0	865,124	(605,000)	(41)
Eiddo								
Adnewyddu Asedau Presennol	311,585	55,955	0	55,955	18	311,585	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Swyddfeydd y Cyngor	125,000	341	0	341	0	125,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Canolfan Hamdden Amlwch	80,000	5,163	0	5,163	6	80,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Canolfan Hamdden David Hughes	46,000	0	0	0	0	46,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio – Canolfan Hamdden Plas Arthur	850,000	17,800	0	17,800	2	350,000	(500,000)	(59)
Adnewyddu a Gwaith Trwsio – Llyfrgell Porthaethwy	17,000	0	0	0	0	0	(17,000)	(100)
Pwyntiau Gwefru Solar ar gyfer Ceir	844,711	81,983	0	81,983	10	844,711	0	0
Eiddo Buddsoddi i Arbed	15,596	0	0	0	0	15,596	0	0
Grant Gwres Carbon Isel – Swyddfeydd y Cyngor	23,900	0	0	0	0	23,900	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 231	376,850	0	0	0	0	376,850	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 249	1,348,608	0	0	0	0	1,348,608	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 250	2,643,719	0	0	0	0	2,643,719	0	0
Grant Gwres Carbon Isel - 251	988,773	0	0	0	0	988,773	0	0
Uwchraddio Toiledau Cyhoeddus	279,574	0	0	0	0	0	(279,574)	(100)
CYFANSWM	7,951,316	161,242	0	161,242	2	7,154,742	(796,574)	(10)
Trawsnewid								
TGCh	598,085	90,966	102,900	193,866	32	598,085	0	0
Hwb TG	155,000	0	0	0	0	0	(155,000)	(100)
System Ffôn	31,776	0	0	0	0	31,776	0	0
CYFANSWM	784,861	90,966	102,900	193,866	25	629,861	(155,000)	(20)
Gwasanaethau Oedolion								
Canolfan Glanhwfa	599,644	212,116	0	212,116	35	599,644	0	0
ICF	118,275	0	0	0	0	118,275	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Brwynog	69,000	0	0	0	0	69,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Garreglwyd	514,000	92,837	0	92,837	18	514,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Haulfre	81,000	1,200	0	1,200	1	81,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Plas Crigyll	100,000	100,000	0	100,000	100	100,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Plas Mona	83,520	25,470	0	25,470	30	83,520	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Hen Reithordy	35,000	0	0	0	0	35,000	0	0
Adnewyddu a Gwaith Trwsio - Gors Felen	315,000	3,363	0	3,363	1	315,000	0	0
CYFANSWM	1,915,439	434,985	0	434,985	23	1,915,439	0	0
CYFANSWM	59,668,636	17,480,682	2,096,013	19,576,695	33	55,166,919	(4,501,717)	(8)

Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol a ychwanegwyd ers gosod y gyllideb

Cynllun	Cyllideb £	CYLLID							
		Grant £	Cronfa wrth gefn Grant Cyfalaf Gyffredinol £	Cronfa Derbyniadau Gyfalaf £	Cronfa Gyfalaf Wrth Gefn £	Benthycia â chefnogaeth	Benthycia Digefnogaeth £	Cyfraniad Refeniw £	Benthyciad £
Pwyntiau Gwefru Solar ar gyfer Ceir	844,711								844,711
Grant Teithio Llesol 2025/26	2,908,979	2,908,979							
Grant Isadeiledd Bysiau 2025/26	208,000	208,000							
Grant Cyfalaf Diogelwch y Ffyrdd 2025/26	165,750	165,750							
ULEV	166,600	166,600							
Ysgolion Bro (CFS)	208,800	208,800							
Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)	476,154	476,154							
Grant Galluogi 2025/26	198,030	198,030							
Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw Cyfalaf	571,384	571,384							
Grant Mannau Chwarae 2025/26	110,824	110,824							
Grantiau ar Raddfa Fach	518,027	518,027							
Uned Gofal Plant Llanfechell	90,165	90,165							
Uned Gofal Plant Llangoed	46,336	46,336							
Ffens Plas Arthur	109,350	109,350							
THI Cam 2	205,000	205,000							
CCCTV – David Hughes ac Amlwch	50,000	50,000							
SPF Plas Arthur	350,000	350,000							
Cyllid	0								844,711
Cerbydau Trydan (EV) ac Isadeiledd Gwefru	53,764	53,764							
Cynllun Grantiau Cyfalaf Gofal Plant	380,000	380,000							
Trawsnewid Trefi – Terfynfa Morol Amlwch	920,000	920,000							
Trawsnewid Trefi Towns – Grant Creu Lle 2025/26	293,740	293,740							
Santes Fair – gwaith adeiladu	20,419	20,419							
Offer Ffitrwydd Caergybi	140,000				140,000				
Grant Isadeiledd Ymwelwyr	182,578	182,578							
CRT – diwygiad Ch2	1,492,000	2,182,291					(690,291)		
CRT – diwygiad Ch1	2,134,814	2,506,892					(7,695,571)	7,323,493	
	12,845,424	12,810,458	112,625	-	140,000	-	(8,385,862)	7,323,493	844,711

Newidiadau i'r cyllidebau / cynlluniau
ychwanegol wedi'u hychwanegu yn Ch2
- £3.483m

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	25 TACHWEDD 2025
Pwnc:	CYFRIF REFENIW TAI - MONITRO'R GYLLIDEB, CHWARTER 2 2025/26
Deilyddion Portffolio:	Y CYNGHORYDD R WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO - CYLLID A BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD CWSMER Y CYNGHORYDD C JONES - DEILYDD PORTFFOLIO TAI A DIOGELWCH CYMUNEDOL
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES - CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) A SWYDDOG ADRAN 151 (Est. 2601)
Awdur yr Adroddiad:	SÁRKA TIMAROVÁ
Ffôn:	
E-bost:	SarkaTimarova@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Amherthnasol
A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau	
1. Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith nodi'r canlynol:- (i) Y sefyllfa a nodir mewn perthynas â pherfformiad ariannol y Cyfrif Refeniw Tai (CRT) ar gyfer chwarter 2 2025/26. (ii) Yr alldro a ragwelir ar gyfer 2025/26. 2. Cefndir (i) Gosodwyd y gyllideb refeniw gyda gwarged a gynlluniwyd o £6,291k. (ii) Y gyllideb gyfalaf gros ar gyfer 2025/26 yw £24,521k. Mae cyllideb cyllid grant gwerth £9,173k yn gostwng y gyllideb net i £15,348k. (iii) Roedd cyfuniad o'r gyllideb refeniw a'r gyllideb gyfalaf wedi'i haddasu yn rhoi diffyg a gynlluniwyd o £9,057k. Bydd £6,820k yn cael ei gyllido o gronfa wrth gefn y CRT, a bydd y balans o £2,237k yn cael ei gyllido gan fenthyca allanol. (iv) Mae'r CRT wedi'i glustnodi i'w ddefnyddio ar gyfer dibenion penodol ac ni ellir trosglwyddo arian o'i gronfeydd wrth gefn i'r Gronfa Gyffredinol ac ni ellir defnyddio'r Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol i gyllido'r CRT. 3. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y CRT ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2025 a 30 Medi 2025. 4. Trosolwg 4.1 Mae sefyllfa gwarged / diffyg refeniw y CRT ar ddiwedd chwarter 2 £276k yn well na'r gyllideb a broffiliwyd. Rhagwelir tanwariant o £404k ar ddiwedd y flwyddyn. Mae mwy o fanylion wedi'u cynnwys yn adrannau 5 i 8 isod ac yn Atodiad A. 4.2 Mae cynnydd o £1,492k yn y gwariant cyfalaf, i £24,521k, a rhagwelir tanwariant o £2,465k ar ddiwedd y flwyddyn, fel yr esbonnir yn adran 9 isod ac yn Atodiadau B a C. Mae incwm grantiau wedi cynyddu i £9,173k, ac mae disgwyl i'r cyllid gael ei wario'n llawn. 4.3 Mae'r diffyg a ragwelir (trwy gyfuno'r cyllidebau refeniw a chyfalaf) bellach yn £6,188k, £2,869k yn llai na'r gyllideb.	

5. Incwm

5.1 Ar ddiwedd chwarter 2, roedd incwm £122k yn is na'r gyllideb a broffiliwyd. Mae diffyg o £156k yn yr incwm rhenti yn bennaf oherwydd bod nifer yr eiddo gwag yn uwch na'r disgwyl yn chwarter 1 o gymharu â'r gyllideb, ac yn rhannol oherwydd gwahaniaeth o ran amseru trosglwyddo eiddo newydd i'r stoc sydd ar gael i'w rentu hefyd, ond mae disgwyl i rai o'r materion yn gysylltiedig ag amseru gael eu hunioni wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi. Erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, rhagwelir y bydd yr incwm yn unol â'r gyllideb gan fod disgwyl rhywfaint o incwm eithriadol yn gysylltiedig â thir a ffioedd yn ystod y flwyddyn.

6. Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw

6.1 Roedd gorwariant o £37k ar waith trwsio a chynnal a chadw ar ddiwedd chwarter 2. Y rheswm pennaf oedd gwariant ar eiddo gwag wrth newid tenantiaid. Bydd rhai o'r costau hyn yn cael eu hailasesu yn ystod y flwyddyn, a'u symud yn erbyn cyllideb gyfalaf SATC. Ar hyn o bryd, rydym yn rhagweld gorwariant o £55k ar ddiwedd y flwyddyn.

6.2 Mae tanwariant o £1k ar wasanaethau a rennir a gwasanaethau yr ailgodir tâl amdanynt, sy'n cynnwys gwariant ar ardaloedd cymunol ac ardaloedd a rennir, torri glaswellt ac ati. Ar hyn o bryd, mae sawl achos lle mae'r amseru'n wahanol i'r disgwyl, ond dylai hyn sefydlogi yn ystod y flwyddyn. Roeddem yn disgwyl gorwariant o £10k ar ddiwedd y flwyddyn yn chwarter 1, ond mae'r sefyllfa wedi newid yn llwyr bellach yn ystod chwarter 2 ac, erbyn hyn, disgwylir tanwariant o £51k oherwydd bod costau Teleofal wedi gostwng ar ôl symud at ddarparwr gwahanol y llynedd.

6.3 Mae gwariant ar staff gweithredol £164k yn is na'r gyllideb a broffiliwyd ar ddiwedd chwarter 2, oherwydd swyddi gweigion. Mae gorbenion a gwariant arall £42k yn uwch na'r gyllideb, yn bennaf oherwydd costau llogi sgipiau.

7. Gwariant ar Oruchwylio a Rheoli

7.1 Ar ddiwedd chwarter 2, roedd gwariant ar oruchwylio a rheoli £319k yn is na'r gyllideb a broffiliwyd. Mae'r prif wahaniaethau'n ymwneud â gwahaniaeth amseru rhwng y gyllideb a gwariant gwirioneddol ar y dreth gyngor a chyfleustodau (gwresogi) a chostau pensiwn. Dylai'r rhan fwyaf o'r gwahaniaethau amseru gydbwyso yn ystod y flwyddyn; rydym yn rhagweld y bydd swyddi gweigion ac addasiad sylweddol i gyfraniadau pensiwn yn creu tanwariant o thua £219k yn erbyn y gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn.

8. Addasiadau Diwedd Blwyddyn

8.1 Mae'r pennawd hwn yn cynnwys eitemau gwariant (costau cyllido cyfalaf ac ailgodi tâl o'r Gronfa Gyffredinol) sydd yn ffurfio rhan o'r broses gyfrifo ar ddiwedd y flwyddyn. Ar ddiwedd chwarter 2, rydym yn rhagweld gorwariant bychan o £7k ar ddiwedd y flwyddyn.

9. Gwariant Cyfalaf

9.1 Y gyllideb gyfalaf gros ar gyfer 2025/26 yw £24,403k, ac mae'r gyllideb cyllid grant yn £9,173k. Mae'r tabl isod yn cronhoi'r cyllid grant a ragwelir:-

Ffynhonnell	Rhagolwg Chwarter 2 £
Y Gronfa Tai â Gofal (CGT)	568,648
Y Gronfa Gofal Integredig (ICF)	867,637
Rhaglen Gyfalaf Llety Trosiannol (TACP)	1,035,665
Grant Tai Cymdeithasol	1,235,012
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	2,690,000
Y Rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio 2025/26	2,775,712
Cyfanswm Cyllid Grant	9,172,674

- 9.1 Gwariant Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC)** – Roedd y gyllideb wreiddiol o £4,983k yn dyrannu swm o £1,483k i fynd i'r afael â gwaith SATC a wrthodwyd gan denantiaid ac elfennau cyfalaf sy'n cael eu huwchraddio pan fydd tenantiaeth yn newid dwylo, megis gosod ceginau ac ystafelloedd ymolchi newydd ac ail-weirio systemau wrth iddynt ddod i ddiwedd eu hoes. Ar ddiwedd chwarter 2, y swm a gyfalafwyd ar gyfer eiddo gwag yw £696k, ac mae disgwyl i symiau sylweddol pellach gael eu cyfalafu yn ystod chwarter 3 a 4. Roedd y gyllideb hefyd yn neilltuo £3,500k ar gyfer Blwyddyn 2 y rhaglen 5 mlynedd ar gyfer adnewyddu ceginau sydd bellach dros 15 oed. Yn ôl y Gwasanaethau Tai, roedd perfformiad y ddau contractwr a benodwyd yn parhau i fod yn dda yn ystod chwarter 2, a gwariwyd swm o £3,030k. Mae'r ddau contractwr hefyd yn adnewyddu ceginau a gwaith yn gysylltiedig â SATC yn ôl y galw, pan fydd tenantiaeth yn newid dwylo. Yn amodol ar dderbyn cymeradwyaeth, argymhellir dyrannu swm ychwanegol o £500k o gyllid cyfalaf i'w wario yn ystod 2025/26.
- 9.2 Gwariant Risg Tân** – Bwriedir gwario'r gyllideb o £500k ar sicrhau cydymffurfiaeth â Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio 2005. Bydd y mesurau arfaethedig yn ymwneud yn bennaf â gosod drysau tân 1 awr newydd (FD60) mewn fflatiau ac uwchraddio systemau larymau tân mewn blociau o fflatiau. Gosodwyd y contract i adnewyddu drysau tân ar dendr a'i ddyfarnu yn ystod 2024/25, ac roedd gwariant o £200k erbyn diwedd chwarter 2. Os yw'r drysau newydd yn cael eu cyflenwi ar amser, mae'r Gwasanaethau Tai yn rhagweld ar hyn o bryd y caiff y gyllideb hon ei defnyddio'n llawn.
- 9.3 Gwariant ar Addasiadau Sector Cyhoeddus** - Mae'r Gwasanaethau Tai yn disgwyl i'r galw am addasiadau canolig a mawr aros yn gyson, a bydd y gyllideb o £500k a neilltuwyd yn cyllido gwaith megis gosod lifftiau grisiau, cawodydd â mynediad gwastad, rampiau ac estyniadau. Y gwariant gwirioneddol ar ddiwedd chwarter 2 oedd £177k, ac mae ymrwymiad pellach o £212k wedi'i gadarnhau. Mae'r Gwasanaeth Tai'n rhagweld y bydd y gyllideb yn cael ei defnyddio'n llawn yn ystod 2025/26.
- 9.4 Gwariant Perfformiad Ynni** - Fel yr adroddwyd yn flaenorol, dechreuodd y Gwasanaethau Tai weithio ar raglen 5 mlynedd ar gyfer darparu mesurau ynni adnewyddadwy a datgarboneiddio yn y tymor hwy yn ystod chwarter 4 2024/25. Yn ystod chwarter 2, gwelwyd cynnydd cadarnhaol ar y contract, sy'n cynnwys gosod systemau Solar PV a systemau Storio Batris ar draws y stoc dai ac mae'r Gwasanaethau Tai wedi neilltuo cyllideb o £3,300k ar gyfer y gwelliannau effeithlonrwydd ynni hyn yn ystod 2025/26. Y gwariant ar ddiwedd chwarter 2 oedd £1.312m. Yn ystod 2025/26, mae'r rhaglen hon wedi denu cefnogaeth ariannol gwerth £2,776k trwy Raglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio Llywodraeth Cymru. Mae'r Gwasanaeth Tai'n disgwyl i'r gyllideb gael ei defnyddio'n llawn yn ystod y flwyddyn ariannol bresennol.
- 9.5 Gwariant Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd** – Neilltuwyd cyllideb gwerth cyfanswm o £3,000k ar gyfer gwaith Cynnal a Chadw traddodiadol a gynlluniwyd, ac mae'n cynnwys ymrwymiad a ddygwyd ymlaen ar gyfer cynlluniau a ddyfarnwyd yn 2024/25 lle'r oedd y gwaith arnynt wedi dechrau'n barod. Mae'r ymrwymiad a ddygwyd ymlaen yn ymwneud yn bennaf â pharhau â gwaith yn Nhan y Bryn, Fali, a Chilgaint Morrison, Caergybi, lle'r oedd y gwaith wedi'i gwblhau'n ymarferol yn ystod chwarter 1. Mae'r Gwasanaethau Tai'n disgwyl i'r gwaith adeiladu yn y Fali gael ei gwblhau'n ymarferol yn ystod chwarter 3, gyda'r nod o dendro Contract Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd ar gyfer 20 eiddo mewn gwahanol leoliadau yn ystod chwarter 3. Bydd dyfarnu'r contract yn llwyddiannus yn ymrwymo'r gyllideb yn llawn ar gyfer 2025/26. Y gwariant ar ddiwedd chwarter 2 oedd £781k, ac roedd swm pellach o £842k wedi'i ymrwymo a'i gadarnhau. Ar ddiwedd chwarter 2, mae'r Gwasanaeth yn amcangyfrif tanwariant o £1,000k ar y gyllideb.
- 9.6 Gwariant ar Waith Amgylcheddol** – Mae cyllideb gwerth £500k wedi'i neilltuo ar gyfer gwelliannau amgylcheddol yn ystod 2025/26. Bydd cyfran o'r gyllideb hon yn cael ei defnyddio i barhau â'r gwaith dymchwel garejys a gynlluniwyd yn Llangefni, Moelfre ac Amlwch, sef garejys nad yw'n ymarferol eu cadw bellach. Mae'r Gwasanaethau Tai'n cadarnhau iddo dderbyn tendrau a bod contract wedi'i ddyfarnu ar gyfer dymchwel y garejys yma yn ystod chwarter 2. Cyhoeddir tendr pellach yn ystod chwarter 3 ar gyfer garejys a neilltuwyd i'w dymchwel yn ardal Caergybi. Nid yw'r Gwasanaethau Tai'n disgwyl unrhyw wariant sylweddol ar uwchraddio gweithfeydd trin yn ystod y flwyddyn ariannol hon ac mae'n rhagweld tanwariant o £200k.

9.7 Gwariant Contract Gwres Canolog - Yn ystod chwarter 1 2025/26, cwblhawyd y gwaith ymarferol ar gontract (CHC226) ar gyfer adnewyddu boeleri a ddyfarnwyd yn ystod y flwyddyn ariannol ddiwethaf. Mae'r Gwasanaethau Tai wedi neilltuo cyllideb gyfalaf o £200k ar gyfer 2025/26, a'r gwariant ar ddiwedd chwarter 2, yn cynnwys ymrwymïadau, oedd £104k. Nid oes unrhyw gynlluniau i ddyfarnu unrhyw gontractau mawr pellach yn ystod y flwyddyn ariannol hon, ac mae'r Gwasanaethau Tai'n disgwyl tanwariant o £96k yn y gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn.

9.8 Adnewyddu Fflyd – Mae'r gyllideb yn neilltuo swm o £650k ar gyfer rhaglen dreigl er mwyn adnewyddu fflyd gerbydau'r Uned Cynnal a Chadw Adeiladau, yn bennaf y faniau a ddefnyddir gan weithwyr. Ymrwymwyd cyfanswm o £357k ar ddiwedd chwarter 1, a disgwylir derbyn 10 cerbyd newydd yn fuan yn chwarter 3.

9.9 Prynu Tai a Datblygu Eiddo Newydd - Mae cyllideb o £9,396k wedi'i neilltuo ar gyfer gweithgareddau sy'n cynyddu stoc y CRT y gellir eu rhentu:-

- **Prosiectau a gwblhawyd neu sydd bron â'u cwblhau**
Yn ystod chwarter 2, ychwanegwyd 16 uned at y stoc y gellir eu rhentu, a chyfanswm yr unedau hyd yma yw 24. Tai a adeiladwyd o'r newydd yn Stad y Bryn, Llanfaethlu, oedd yr unedau hyn, yn ogystal â thai oedd wedi cael eu prynu a'u hadnewyddu gan y CRT. Mae datblygiadau newydd yng Nghae Braenar, Caergybi, a safle hen Ysgol Niwbwrch yn mynd rhagddynt ac mae disgwyl iddynt ychwanegu 23 ac 14 uned, yn y drefn honno, i'r stoc y gellir eu rhentu yn ystod 2025/26.
- **Datblygiadau Eraill**
Mae dau dŷ newydd yn cael eu datblygu gan ddatblygwr allanol ym Mharc y Coed, Llangefni.
- **Cydweithio â'r Gwasanaethau Cymdeithasol**
Mae'r CRT yn cydweithio â Gwasanaethau Cymdeithasol y Cyngor ar nifer o brosiectau sydd ar waith. Mae'r gwaith o ddatblygu cyfleuster gofal ychwanegol ym Mhorthaethwy yn wynebu oedi, ond disgwylir i rywfaint o waith ddigwydd yn 2025/26. Mae pedwar eiddo wedi cael eu prynu hefyd ac maent yn cael eu datblygu er mwyn diwallu anghenion y gwasanaethau cymdeithasol.
- **Prynu ac Adnewyddu Eiddo**
Mae gwaith yn 2025/26 yn canolbwyntio ar adnewyddu eiddo oedd wedi cael eu prynu'n barod, ac mae swm o £2,370k wedi'i ddyrannu er mwyn cyllido gwaith ar 15 uned fydd yn cael eu hychwanegu at y stoc y gellir eu rhentu yn ystod y flwyddyn, ond ni fydd y swm llawn yn cael ei wario eleni gan fod y gwaith wedi llithro.

Derbyniwyd caniatâd i brynu pum eiddo yn ystod chwarter 1, ac mae 5 eiddo arall yn cael eu prynu yn ystod chwarter 2, ar ôl derbyn dyraniad grant ychwanegol o dan y Rhaglen Gyfalaf Llety Trosiannol (TACP) gan Lywodraeth Cymru (LIC). Gan fod disgwyl i'r rhaglen TACP barhau yn y dyfodol, mae'r tîm datblygu yn asesu cyfleoedd pellach ar hyd a lled yr ynys.
- **Prosiectau newydd y mae gwaith cychwynnol yn cael ei wneud arnynt neu brosiectau sydd ar y gweill nad ydynt wedi derbyn caniatâd cynllunio eto**
Mae gwaith newydd gychwyn ar nifer o brosiectau, sef datblygiadau ym Mhlas Penlan yn Llangefni, Maes Mona yn Amlwch a safle hen Ysgol Corn Hir yn Llangefni. Mae prosiectau sydd ar y gweill ond nad ydynt wedi derbyn caniatâd cynllunio eto yn cynnwys gwaith datblygu ac ailddatblygu ym Maes William Williams yn Amlwch, Tan y Foel yn Llannerch-y-medd, Ysgol y Parc yng Nghaergybi a Phencraig Mansions yn Llangefni. Dyrannwyd cyllideb o £300k yn 2025/26 ar gyfer gwaith yn gysylltiedig ag asesu potensial y safleoedd hyn ar gyfer prosiectau datblygu yn y dyfodol; rhagwelir gwariant o thua £100k erbyn diwedd y flwyddyn.

Bydd pob prosiect newydd yn cael eu hasesu'n ariannol a'u cymeradwyo yn unol â gweithdrefnau'r Cyngor.

10. Balans y CRT

- 10.1** Roedd balans agoriadol cronfa wrth gefn y CRT yn £7,976k. Roedd y gyllideb yn caniatáu ar gyfer defnyddio £6,820k o'r balans hwn, gan adael balans o £1,155k ar gyfer y gronfa wrth gefn, sef yr isafswm balans a nodir yng Nghynllun Busnes y CRT. Mae hyn gyfystyr â 5% o'r gyllideb incwm rhenti tai ar gyfer 2025/26. Ar chwarter 2, rhagwelir balans o £1,788k ar ddiwedd y flwyddyn.

11. Benthyciadau'r CRT

- 11.1** Ar ôl addasu'r gyllideb gyfalaf a grantiau cyfalaf, cynlluniwyd diffyg refeniw / cyfalaf net ar gyfer y flwyddyn yw £9,057k. Roedd yn cael ei gyllido gan £6,820k o gronfa wrth gefn y CRT a £2,237k o fenthycia allanol. Yn chwarter 2, rhagwelir diffyg o £6,187k, yn bennaf oherwydd tanwariant yn y gyllideb gyfalaf. Bydd y diffyg yn cael ei gyllido o gronfa llawn wrth gefn y CRT, ac ni fydd angen unrhyw fenthyciadau allanol yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

Dd – Aseu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel Ynys?	Mae'r adroddiad hwn at ddibenion monitro yn unig ac mae'n cael ei ddefnyddio, gydag adroddiadau eraill, i lunio cynllun busnes a chyllideb flynyddol y CRT. Bydd yr effaith ar anghenion hir dymor yr Ynys yn cael eu hasesu wrth osod y gyllideb flynyddol.
2	A ragwelir y bydd y penderfyniad hwn yn atal costau/dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Amherthnasol
3	A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, nodwch gyda phwy.	Amherthnasol
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth gynllunio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad yn effeithio'n uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Mae'r Gwasanaethau Tai yn ymgynghori'n rheolaidd â'i denantiaid, ac mae canlyniadau'r ymgynghoriadau hynny'n cael eu bwydo i'r broses gynllunio busnes ac yna i'r broses o osod y gyllideb flynyddol.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Amherthnasol
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar unrhyw un sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amherthnasol
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Amherthnasol

Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r TA wedi ystyried yr adroddiad. Ymgorfforwyd unrhyw sylwadau oedd ganddynt yn yr adroddiad.
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol - adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro'n aelod o'r TA ac mae ei sylwadau wedi cael eu hystyried a'u hymgorffori yn yr adroddiad.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Mae'r Panel Sgriwtini Cyllid yn derbyn adroddiad ar ganlyniadau adroddiadau monitro chwarterol y CRT.
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol
F - Atodiadau:		
- Atodiad A - Gwariant a rhagolygon refeniw hyd at ddiwedd chwarter 1 2025/26 - Atodiad B - Gwariant a rhagolygon cyfalaf hyd at ddiwedd chwarter 1 2025/26 - Atodiad C - Cynlluniau cyfalaf adeiladu tai newydd a rhagolygon hyd at ddiwedd chwarter 1 2025/26		
Ff - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Cynllun Busnes 30 Mlynedd y CRT 2025-2054 (fel y'i cymeradwywyd gan y Pwyllgor hwn ym mis Mawrth 2025).		

CYLLIDEB CYFRIF REFENIW TAI 2025/26

	Cyllideb Cyfredol 2025/26	Cyllideb a broffilwyd	Gwariant / (Incwm) yn Ch2	Amrywiant yn Ch2	Rhagolwg diwedd blwyddyn yn Ch2	Amrywiant ar ddiwedd y flwyddyn	Amrywinat a ragwelir yn Ch1	Newid o Ragolwg Ch 1
	£	£	£	£	£	£	£	£
Incwm								
Incwm rhent	(23,398,090)	(12,354,189)	(12,197,898)	156,291	(23,338,408)	59,682	-	59,682
Taliadau Gwasanaeth	(247,090)	(130,464)	(142,018)	(11,554)	(247,090)	-	(1,709)	1,709
Incwm Arall	(270,950)	(195,050)	(217,287)	(22,237)	(330,576)	(59,626)	(7,967)	(51,659)
Cyfanswm incwm	(23,916,130)	(12,679,703)	(12,557,204)	122,499	(23,916,074)	56	(9,677)	9,733
Gwariant	-	-	-	-	-	-	-	-
Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw	4,237,650	2,118,850	2,156,186	37,336	4,293,114	55,464	-	55,464
Gwaith Trwsio ymatebol	-	-	981,229	-	2,135,031	-	-	-
Gwaith a gynlluniwyd a chylchol	-	-	95,328	-	180,425	-	-	-
Arbeddau gwag	-	-	1,079,629	-	1,977,657	-	-	-
Gwasanaethau a rennir a rhai yr ailgodir tâl am	961,950	648,148	646,832	(1,316)	911,217	(50,733)	10,055	(60,788)
Costau gweithwyr gweithredol	2,391,820	1,194,416	1,030,256	(164,160)	2,204,469	(187,351)	(64,843)	(122,508)
Gorbenion a gwariant arall	647,990	336,588	378,749	42,161	639,091	(8,899)	(4,513)	(4,386)
Cyfanswm Gwaith Trwsio a Chynnal a Chadw	8,239,410	4,298,002	4,212,023	(85,979)	8,047,890	(191,520)	(59,302)	(132,219)
Goruchwyllo a rheoli	-	-	-	-	-	-	-	-
Gweinyddu Rhenti	501,530	250,424	236,553	(13,871)	489,058	(12,472)	1,659	(14,132)
Cyfanogiad tenantiaid a chefnogaeth	914,300	450,206	423,904	(26,302)	884,968	(29,332)	(9,105)	(20,227)
Rheoli Stadau	768,290	383,706	334,910	(48,796)	730,928	(37,362)	(13,389)	(23,973)
Datblygu	260,190	129,992	139,331	9,339	295,209	35,019	32	34,987
Staff rheoli a thechnegol	1,821,650	883,420	838,329	(45,091)	1,709,113	(112,537)	(19,329)	(40,709)
Cefnogaeth busnes	1,632,820	817,236	622,839	(194,397)	1,570,012	(62,808)	(27,140)	(88,168)
Cyfanswm goruchwyllo a rheoli	5,898,780	2,914,984	2,595,866	(319,118)	5,679,288	(219,492)	(67,271)	(152,222)
Cyfanswm Gweithrediadau	(9,777,940)	(5,466,717)	(5,749,315)	(282,598)	(10,188,897)	(410,957)	(136,249)	(274,707)

	Cyllideb Cyfredol 2025/26 £	Cyllideb a broffilwyd £	Gwariant / (Incwm) yn Ch2 £	Amrywiant yn Ch2 £	Rhagolwg diwedd blwyddyn yn Ch2 £	Amrywiant ar ddiwedd y flwyddyn £	Amrywinat a ragwelir yn Ch1 £	Newid o Ragolwg Ch 1 £
Addasiadau diwedd blwyddyn								
Costau cyllido a darpariaeth ar gyfer drwg ddyledion	2,618,800	-	7,080	7,080	2,625,880	7,080	-	7,080
Ailgodi tâl o'r gwasanaethau canolog	842,820	-	-	-	842,820	-	-	-
Ailgodi tâl o'r gwasanaethau tai	25,130	-	-	-	25,130	-	-	-
Cyfanswm addasiadau diwedd blwyddyn	3,486,750	-	7,080	7,080	3,493,830	7,080	-	7,080
Cyfanswm refeniw (gwarged) / diffyg	(6,291,190)	(5,466,717)	(5,742,235)	(275,518)	(6,695,067)	(403,877)	(136,249)	(267,627)
Cyfrif gwariant cyfalaf								
Gwariant cyfalaf	24,520,814	-	10,149,295	-	22,055,671	(2,465,143)	-	-
Cyfrid grant derbyniadwy	(9,172,674)	-	-	-	(9,172,674)	-	-	-
Cyfraniadau eraill	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm cyfalaf (gwarged) / diffyg	15,348,140	-	10,149,295	-	12,882,997	(2,465,143)	-	-
Cyfrid diffyg cyfalaf gan								
Gwarged refeniw	(6,291,190)	-	-	-	(6,695,067)	(403,877)	-	-
Cronfa wrth gefn CRT	(6,820,303)	-	-	-	(6,187,930)	632,373	-	-
Benthyca digefnogaeth	(2,236,647)	-	-	-	-	2,236,647	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm cyllido gwariant cyfalaf	(15,348,140)	-	-	-	(12,882,997)	2,465,143	-	-
Balans agoriadol y CRT	(7,975,679)	-	-	-	(7,975,679)	-	-	-
(Cynnydd) / Gostyngiad Net yng Nghronfa Wrth Gefn y CRT	6,820,303	-	-	-	6,187,930	(632,373)	-	(632,373)
Balans cau Cronfa wrth Gefn y CRT	(1,155,376)	-	-	-	(1,787,749)	(632,373)	-	(632,373)

	Cyllideb flynyddol 2025/26	Gwariant Ch 2	Rhagolwg diwedd blwyddyn	Amrywiant diwedd blwyddyn	Rhagolwg diwedd blwyddyn yn Ch1	Amrywiant a ragwelir hyd at Ch1
	£	£	£	£	£	£
Contract Gwres Canolog	200,000	89,190	104,000	(96,000)	200,000	(96,000)
Contract Cynnal a Chadw a gynlluniwyd	3,000,000	780,807	2,000,000	(1,000,000)	3,000,000	(1,000,000)
Gwella Perfformiad Ynni	3,300,000	1,312,253	3,300,000	-	3,300,000	-
Gwaith Amgylcheddol	500,000	9,020	300,000	(200,000)	500,000	(200,000)
Prynu Eiddo Cyfredol a Datblygu Eiddo Newydd	10,387,814	3,853,826	9,218,671	(1,169,143)	9,395,814	(177,143)
Addasiadau Sector Gyhoeddus	500,000	177,202	500,000	-	500,000	-
Risg Tân	500,000	199,944	500,000	-	500,000	-
SATC	1,483,000	696,340	1,483,000	-	1,483,000	-
Rhaglen Adnewyddu Ceginau	4,000,000	3,030,713	4,000,000	-	3,500,000	500,000
Adnewyddu Fflyd	650,000	-	650,000	-	650,000	-
Cyfanswm	24,520,814	10,149,295	22,055,671	(2,465,143)	23,028,814	(973,143)

Cynlluniau / Prosiectau	Nifer yr unedau ychwanegol	Cyllideb 2025/26 £	Gwariant Ch2 £	Rhagolwg diwedd blwyddyn £	Amrywiant diwedd blwyddyn £	Rhagolwg diwedd blwyddyn yn Ch1 £	Amrywiant a ragwelir hyd at Ch 1 £
Anheddau newydd eu hadeiladu							
Safle Hen Ysgol Niwbwrch	14	1,427,530	679,690	1,427,530	-	1,427,530	-
Cae Braenar, Caergybi	23	1,535,707	432,215	1,535,707	-	1,535,707	-
Parc y Coed, Llangefni, Cam 2	2	293,200	183,639	293,200	-	293,200	-
Stad y Bryn, Llanfaethlu	10	562,736	479,360	562,736	-	562,736	-
Plas Alltran, Caergybi	4	-	-	-	-	-	-
Pryunu eiddo cyfreddol							
Prynu	10	2,312,356	657,030	2,312,356	-	1,438,356	874,000
Adnewyddu	15	2,370,000	836,142	1,786,142	(583,858)	2,370,000	(583,858)
Cydweithrediad â Gwasanaethau Cymdeithasol	4	718,648	424,945	701,000	(17,648)	600,648	100,352
Gofal Ychwanegol Porthaethwy	73	867,637	128,016	500,000	(367,637)	867,637	(367,637)
Prosiectau yn y Cyfnod Cyn Cynllunio		300,000	32,789	100,000	(200,000)	300,000	(200,000)
Cyfanswm	155	10,387,814	3,853,826	9,218,671	(1,169,143)	9,395,814	(177,143)

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	25 TACHWEDD 2025
Pwnc / Testun:	SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER 2026/27
Deilydd(ion) Portffolio:	CYNGHORYDD ROBIN WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO – CYLLID, BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD Y CWSMER
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151
Awdur yr Adroddiad: Tel: E-bost:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151 01248 752601 rmjfi@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	AMHERTHNASOL
A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau	

Rwy'n argymhell fod y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniadau isod:-

1. Nodi cyfrifiad Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, fydd yn cael ei ddefnyddio gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw i Gyngor Sir Ynys Môn am y flwyddyn ariannol 2026/27, sef **31,705.67** (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o Sylfaen y Dreth Gyngor at y diben yma - Rhan E6).
2. Cymeradwyo'r cyfrifiad at ddiben pennu Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 am y cyfan o'r ardal ac am rannau ohoni am y flwyddyn 2026/27 (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth – Rhan E5).
3. Yn unol â Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995 (SI1995/2561) fel y cawsant eu diwygio gan SI1999/2935 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) a'r Dreth Gyngor (Dosbarthiadau Rhagnodedig o Anheddau) (Cymru) (Diwygiad) 2004 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) (Diwygiad) 2016, y rhain yw'r cyfansymiau y mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi eu cyfrif fel Sylfaen y Dreth am 2026/27 sef **33,887.44**, ac am y rhannau hynny o'r ardal sydd wedi eu rhestru isod:-

Amlwch	1,596.26
Biwmares	1,177.85
Caergybi	4,134.77
Llangefni	2,164.10
Porthaethwy	1,512.10
Llanddaniel-fab	386.37
Llanddona	435.66
Cwm Cadnant	1,235.84
Llanfair Pwllgwyngyll	1,333.25
Llanfihangel Ysceifiog	714.12
Bodorgan	494.92
Llangoed	698.55
Llangristiolus a Cherrigceinwen	655.90
Llanidan	432.82
Rhosyr	1,096.44

Llaneilian	652.60
Llannerch-y-medd	554.69
Llaneugrad	209.68
Llanfair Mathafarn Eithaf	2,082.80
Cylch y Garn	446.48
Mechell	601.70
Rhos-y-bol	484.65
Aberffraw	327.15
Bodedern	456.21
Bodffordd	417.58
Trearddur	1,584.29
Tref Alaw	276.93
Llanfachraeth	240.24
Llanfaelog	1,476.95
Llanfaethlu	306.81

Penmynydd	249.00
Pentraeth	627.60
Moelfre	715.20
Llanbadrig	736.08
Llanddyfnan	536.58

Llanfair-yn-Neubwll	596.82
Y Fali	1,077.66
Bryngwran	369.54
Rhoscolyn	410.32
Trewalchmai	380.93

RHESYMAU A CHEFNDIR

Mae'r cyfrifiadau wedi cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1 v.1.0) 2026/27 yn seiliedig ar nifer yr eiddo mewn bandiau amrywiol ar y rhestr brisio ar 31 Hydref 2025 a chrynoir gan yr Awdurdod dan Ran 22B (7) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992. Mae'r cyfrifiadau yn cymryd i ystyriaeth disgowntiau, eithriadau a phremiymau a hefyd newidiadau i'r rhestr brisio sy'n debygol yn ystod 2026/27.

Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn, fel awdurdod bilio, gyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer ei ardal ac ar gyfer gwahanol rannau o'i ardal a rhaid rhoi gwybod am y symiau hyn i'r cyrff sy'n codi praeseptau ac ardollau erbyn 31 Rhagfyr 2025. Eleni, mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn am y wybodaeth i bwrpas gosod y Grant Cynnal Refeniw erbyn 14 Tachwedd 2025, ac i bwrpas pennu'r dreth (wedi cadarnhad gan y Pwyllgor Gwaith) erbyn 9 Ionawr 2026.

Mae'r cyfrifiadau yn **Atodiad A** yn seiliedig ar gadarnhau disgownt o ddim ar gyfer eiddo Dosbarthiadau A, B a C; mae'r premiwm o 100% ar dai gwag hirdymor a phremiwm o 100% ar ail gartrefi ar gyfer 2026/27 yn seiliedig ar fwriad y Pwyllgor Gwaith ar 25 Hydref 2021 i gynyddu'r premiwm ar ail gartrefi (i'w gadarnhau gan y Pwyllgor Gwaith). Mae'r cyfrifiadau hefyd yn seiliedig ar benderfyniad y Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 11 Rhagfyr 2018, y bydd ei gynllun lleol cyfredol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn parhau am flynyddoedd dilynol heblaw ei fod yn cael ei newid yn sylweddol. Am 2026/27, dim ond yr uwchraddio arferol i'r budd-daliadau sy'n cael ei weithredu. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i gwrdd yn llawn â chostau cynllun cenedlaethol blaenorol y DU, ond bydd costau oherwydd baich achosion ac / neu gynydd yn y Dreth Gyngor yn syrthio ar gynghorau lleol.

SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER CYFRIFO'R GRANT CYNNAL REFENIW

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D, cyn addasu ar gyfer y gyfradd gasglu (ac sy'n cynnwys lwfans ar gyfer eiddo sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn), yn cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r hawliadau ar gyfer Grant Cynnal Refeniw (GCR) 2026/27. Mae'r cyfanswm yma, sy'n cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r GCR, yn eithrio'r addasiadau am breimymau a'r disgowntiau a roddir gan rhai awdurdodau ar gyfer eiddo Dosbarthiadau A, B a C (nid yw hyn yn effeithio ar Ynys Môn gan na roddir disgowntiau o'r fath). Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 31,705.67 (i'w gymharu â 31,455.15 ar gyfer 2025/26). Mae hyn yn gynydd o 0.80%.

SYLFAEN Y DRETH AT DDIBEN PENNU'R DRETH

Mae'r cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D sy'n cael ei ddefnyddio at ddiben pennu'r dreth wedi cael ei addasu gan wneud lwfans ar gyfer methu â chasglu, sy'n parhau i fod yn 1.5% a, hefyd, sy'n cynnwys lwfans ar gyfer eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 33,887.44. Nodir, felly, bod y ffigyrau a nodir dan argymhelliad 3 yn cynnwys yr addasiadau am breimymau.

Cyfanswm y sylfaen arfaethedig am 2026/27 at ddiben pennu'r dreth yw 33,887.44. Mae hyn yn cymharu â 33,472.17 am 2025/26, ac yn gynydd o 1.24%. Mae nifer o ffactorau wedi effeithio ar sylfaen y dreth, yn cynnwys nifer yr eiddo newydd a ragwelir a fydd yn cael eu hychwanegu i'r gofrestr Dreth Gyngor yn 2026/27, nifer yr eithriadau a disgowntiau a roddir a'r nifer a fydd yn ddarostyngedig i'r premiwm eiddo gwag ac ailgartrefi a chanran y premiwm. Mae'r cynnydd yn y trothwy gosod ar gyfer eiddo hunan-arlwyo i'w gynnwys ar gofrestr trethi annomestig, wedi arwain at dros 200 o eiddo yn cael eu trosglwyddo i'r gofrestr Dreth Gyngor ac mae hyn wedi cynyddu sylfaen y dreth mwy nag yn y blynyddoedd blaenorol.

Mae sylfaen y dreth ar gyfer eiddo gwag hirdymor am 2026/27 yn 440.87, o'i gymharu â 422.35 am 2025/26, ac mae hyn o ganlyniad i gynnydd o 24 yn nifer yr eiddo gwag sydd yn ddarostyngedig i'r premiwm eiddo gwag.

Mae sylfaen y dreth ar gyfer ail gartrefi am 2026/27 yn 2,215.46, o'i gymharu â 2,074.39 am 2025/26. Mae cyfanswm y tai sy'n destun y premiwm ar hyn o bryd wedi cynyddu 173 o eiddo, yn bennaf oherwydd trosglwyddo eiddo hunan-arlwygo o'r gofrestr trethi annomestig, ond mae eiddo eraill hefyd yn trosglwyddo i mewn ac allan o fod yn destun y premiwm ail gartrefi.

Mae'r newid yn sylfaen y dreth yn effeithio ar bwynt cychwynnol y Cyngor ar gyfer y gyllideb refeniw am 2026/27, ac fe ymdrinnir â hyn yn fanylach mewn adroddiadau dilynol ar y gyllideb i'r Pwyllgor Gwaith. Fodd bynnag, i grynhoi, bydd y cynnydd yn nifer yr eiddo sydd yn ddarostyngedig i'r Dreth Gyngor safonol yn cynhyrchu £708k mwy o refeniw (yn seiliedig ar y Dreth Gyngor a godwyd yn 2025/26), ond bydd hyn yn arwain at ostyngiad o £422k mewn Cyllid Allanol Cyfun (CAC) gan Lywodraeth Cymru (yn seiliedig ar yr Asesiad o Wariant Safonol ar gyfer 2025/26 a'r un lefel dybiedig o Dreth Gyngor Band D â 2025/26). Bydd y cynnydd yn nifer yr eiddo gwag yn arwain at gynnydd o £32k yn yr incwm a gynhyrchir gan y premiwm eiddo gwag, a bydd y cynnydd yn nifer yr eiddo sydd yn ddarostyngedig i'r premiwm ail gartrefi yn cynhyrchu £241k mwy o incwm.

B – Pa opsiynau eraill bu i chi ystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod ac/neu am ddewis yr opsiwn hwn?

Mae disgresiwn gan y Cyngor llawn, dan reoliadau a wnaed dan Rhan 12 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac, wedyn, dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, i osod disgownt i ddosbarthiadau penodedig o anheddau (yn bennaf tai haf ac ail gartrefi (Dosbarthiadau A a B)). Wrth i hyn gael ei gyflwyno, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim i'r ddau ddosbarth penodedig A a B, ac mae'r penderfyniad wedi ei gadarnhau yn flynyddol ers hynny. Ym mis Mawrth 2007, ac ar argymhellion y Pwyllgor Gwaith, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim ar Ddosbarth Penodedig C (rhai mathau o eiddo gwag hirdymor) a hynny am y tro cyntaf, ac mae wedi gwneud hynny'n flynyddol ers hynny.

Byddai rhoi disgownt o 25%, 50% neu 100% yn groes i bolisi'r Cyngor llawn a gwrthodwyd yr opsiwn.

Bu'r Cyngor llawn, ar 27 Chwefror 2019, bennu premiwm y Dreth Gyngor o 100% ar eiddo gwag hirdymor a phremiwm o 100% ar ail gartrefi o'r 1 Ebrill 2024. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad hynny.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Hyd 2004, y Cyngor llawn oedd yn gyfrifol am y cyfrifiad hwn. Bellach, mae'r swyddogaeth hon wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o swyddogaethau sydd wedi cael eu neilltuo i'r Cyngor llawn. Fodd bynnag, y Cyngor llawn, yn hytrach na'r Pwyllgor Gwaith, sy'n parhau i fod yn gyfrifol am benderfyniadau sy'n ymwneud â disgowntiau a phremiymau, ynghyd â phennu Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson a'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r modd y cafodd sylfaen y dreth ei gyfrifo yn cymryd i ystyriaeth y polisi cyfredol a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ynghylch caniatáu disgowntiau i ddosbarthiadau penodedig A, B a C, ynghyd â pholisi'r Cyngor llawn ar ganiatáu gostyngiad hyd at 100% yn y Dreth Gyngor i'r rheiny sy'n gymwys dan gynllun lleol y Cyngor.

Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yna a hefyd bod y Cyngor llawn, yn ei gyfarfod ar 27 Chwefror 2019, wedi pennu premiwm y Dreth Gyngor o 100% ar dai gwag hirdymor. Cafodd y penderfyniad i gynyddu'r premiwm ar ail gartrefi i 100% o 1 Ebrill 2024 ei gadarnhau gan y Cyngor llawn ar 15 Mawrth 2024.

D – A yw'r penderfyniad hwn oddi fewn i'r gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Bydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn galluogi'r Cyngor llawn i bennu'r gofynion o ran ei Dreth Gyngor i gwrdd â'r gyllideb a gymeradwywyd ganddo ar gyfer 2026/27.		
DD – Effaith ar Genedlaethau'r Dyfodol (os yn berthnasol)		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys	Bydd y penderfyniad yn effeithio ar gyllideb refeniw'r Cyngor a bydd goblygiadau'r penderfyniad hwn ar anghenion tymor hir yr Ynys yn cael eu hystyried wrth i broses y gyllideb refeniw fynd rhagddi.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir a fydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol. Os felly, sut:-	Amherthnasol.
3	A ydym wedi bod yn cyd-weithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhwch wybod gyda phwy-	Amherthnasol.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae'i rhan yn drafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	Byddwn yn ymgynghori â dinasyddion Ynys Môn ar y cynigion ar gyfer y gyllideb maes o law.
5	Nodwch yr effeithiau mae'r penderfyniad hwn yn ei gael ar yr agenda cydraddoldeb ac iaith Gymraeg	Amherthnasol.
E – Gyda phwy yr ymgynghoroch?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Dim sylw ychwanegol.
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	Awdur yr adroddiad.
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Dim sylw ychwanegol.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol.
5	Eiddo	Amherthnasol.
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol.
7	Caffael	Amherthnasol.
8	Sgriwtini	Amherthnasol.
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol.
F - Atodiadau:		
Atodiad A : Cyfrifiad Sylfaen y Dreth Gyngor 2026/27		
FF – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):		
Nodiadau Llywodraeth Cymru ar gyfer arweiniad ar Anheddau Dreth Gyngor (CT1) 2026/27		

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH GYNGOR 2026/27

	BAND	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan A	ANHEDDAU TRETHADWY											
A.1	Holl Anheddau Trethadwy		4,706	6,678	6,961	7,262	5,419	2,729	1,060	164	54	35,033
A.2	Anheddau sy'n derbyn gostyngiad anabledd		10	42	55	99	91	55	14	9	6	381
A.3	Cyfanswm yr anheddau trethadwy wedi'i addasu (gan gymryd i ystyriaeth ostyngiadau anabledd)	10	4,738	6,691	7,005	7,254	5,383	2,688	1,055	161	48	35,033
Rhan B	ADDASIADAU DISGOWNT A PHREMIWM											
B.1	Anheddau heb ddisgownt neu bremiwm (gan gynnwys eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi heb ddisgownt neu bremiwm)	6	1,738	3,423	3,856	4,440	3,531	1,878	724	99	31	19,726
B.2a	Anheddau gyda disgownt o 25% (ac eithrio eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi)	4	2,744	2,957	2,645	2,181	1,396	541	184	25	6	12,683
B.2b	Anheddau gyda disgownt o 50% (ac eithrio eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi)	0	8	10	15	12	10	5	12	4	1	77
B.3a	Anheddau gyda disgownt amrywiol ac eithrio 25% neu 50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3b	Anheddau gyda disgownt eiddo gwag hirdymor neu ail gartref		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3c	Anheddau gyda phreмиwm eiddo gwag hirdymor neu ail gartref		248	301	489	621	446	264	135	33	10	2,547
B.4	Cyfanswm yr anheddau a addaswyd sydd yn daladwy	10	4,738	6,691	7,005	7,254	5,383	2,688	1,055	161	48	35,033
B.5	Holl ddisgowntiau newidiol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.6	Addasiad disgownt am eiddo gwag hirdymor ac ail gartref	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B.7	Addasiad premiwm am eiddo gwag hirdymor ac ail gartrefi	0	248.0	301.0	489.0	621.0	446.0	264.0	135.0	33.0	10.0	2,547.0

	BAND	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan C	CYFRIFIAD O ANHEDDAU TRETHADWY GYDA DISGOWNTIAU A PHREMIYMAU											
C.2	Cyfanswm anheddau gan gynnwys disgowntiau a phremiymau	9	4,296	6,248	6,825	7,324	5,475	2,814	1,138	186	56	
C.3	Cymhareb â Band D	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	
C.4	Cywerthoedd Band D (wedi'u talgrynnu i ddau le degol)	5.00	2,864.00	4,859.36	6,066.89	7,323.75	6,691.67	4,065.03	1,896.67	371.50	130.67	34,274.53
C.7	Cyfanswm anheddau gostyngedig ac eithrio addasiad hirdymor gwag ac ail gartref	9	4,048	5,947	6,336	6,703	5,029	2,550	1,003	153	46	
C.8	Cywerthoedd Band D ac eithrio addasiad hirdymor gwag ac ail gartref	5.00	2,698.67	4,625.25	5,632.22	6,702.75	6,146.56	3,683.69	1,671.67	305.50	107.33	31,578.64
Rhan E	CYFRIFO SYLFAEN Y DRETH GYNGOR											
E.1	Anheddau Trethadwy : cywerthoedd Band D (yn unol â C.4)											34,274.53
E.2	Cyfradd gasglu (wedi'i dalgrynnu i ddau le degol)											98.50%
E.3	= E1 x E2 (wedi'i dalgrynnu i ddau le degol)											33,760.41
E.4	Anheddau Dosbarth O wedi'u heithrio : cywerthoedd Band D (Eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn)											127.03
E.5	Sylfaen y Dreth Gyngor at ddiben pennu'r dreth (E.3 + E.4)											33,887.44
E.5b	Anheddau trethadwy gostyngedig ac eithrio addasiad eiddo gwag hirdymor ac ail gartref (yn unol â C.8)											31,578.64
E.6	100% o Sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw (E.5b + E.4)											31,705.67

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Y Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	Tachwedd 2025
Pwnc:	Rhaglen Cysylltu a Gwaith
Deiliad(iaid) portffolio:	Y Cyngorydd Gary Pritchard, Arweinydd a Deiliad Portffolio Datblygu Economaidd
Pennaeth gwasanaeth / cyfarwyddwr:	Christian Branch – Pennaeth y Gwasanaeth Rheoleiddio Gwasanaethau a Datblygu Economaidd
Awdur yr adroddiad:	Tudur H. Jones – Prif Swyddog Datblygu Economaidd
Aelodau lleol:	Yn berthnasol i bawb

A – Argymhellion a rhesymau

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:

R1 nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma wrth ddatblygu cynllun darparu rhanbarthol Gogledd Cymru ar gyfer Rhaglen Cysylltu â Gwaith 2025-2030.

R2 cytuno i ymrwymo i Gytundeb Cydweithredu gyda Chyngor Sir Ddinbych fel y corff arweiniol ar gyfer Gogledd Cymru.

R3 cytuno i gyflwyno rhan Ynys Môn o Gynllun Darparu Gogledd Cymru i Gyngor Sir Ddinbych i'w hanfon ymlaen i'r Adran Gwaith a Phensiynau.

R4 dirprwyo'r cam o dderbyn y cytundeb cyllido Cysylltu â Gwaith i'r Pennaeth Gwasanaeth a Swyddog Adran 151.

R5 ymrwymo i gytundeb grant gyda Môn CF Ltd i ddarparu'r Rhaglen Cysylltu â Gwaith ar ran yr Awdurdod.

1. Rhesymau

Mae'r Rhaglen Cysylltu â Gwaith yn rhaglen genedlaethol ac yn rhan o agenda Get Britain Working Llywodraeth y DU. Dyma'r newid mwyaf i gymorth i gael gwaith ers cenhedlaeth. Mae'n dod â sgiliau ac iechyd ynghyd i gael mwy o bobl yn ôl i waith cynaliadwy, gan weithio mewn ffordd ddatganoledig gyda Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol.

Nod y rhaglen yw darparu atebion lleol i fynd i'r afael ag anweithgarwch economaidd, yn enwedig lle mae'n cael ei yrru gan anabledd a salwch, ond mae hefyd yn anelu at gefnogi'r grwpiau hynny sydd â rhwystrau cymhleth i weithio fel cyn-filwyr, gofawyr, ffoaduriaid, pobl ddigartref, rhai sydd â dibyniaeth ar gyffuriau ac alcohol, dioddefwyr cam-drin domestig a chyn-droseddwy.

Cytunwyd mewn cyfarfod o Brif Weithredwyr y byddai Cyngor Sir Ddinbych yn gweithredu fel y Corff Atebol ar ran Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru. Sefydlwyd gweithgor o swyddogion awdurdodau lleol ac mae'n cyfarfod bob pythefnos i

ddatblygu'r rhaglen gyda'r bwriad o gyflwyno Cynllun Darparu i'r Adran Gwaith a Phensiynau gyda'r nod o'i gymeradwyo erbyn diwedd mis Rhagfyr a dechrau ei gyflwyno ym mis Ionawr 2026 hyd at fis Mawrth 2030. Ar Ynys Môn mae targed i gefnogi 313 o gyfranogwyr erbyn mis Mawrth 2030 ac mae'n rhaid i 50% o'r rhain sicrhau eu bod yn cael swydd barhaol. Mae'r gyfradd drosi hon yn sylweddol uwch na'r 30% a ddisgwylir gan Raglenni presennol a blaenorol Llywodraeth Cymru. Mae tystiolaeth yn awgrymu y bydd yn her ei darparu o ystyried anghenion cymhleth y cyfranogwyr.

Y gyllideb ar gyfer y Rhaglen Cysylltu â Gwaith yn genedlaethol yw £3,700 ar gyfer cofrestru ar y rhaglen, sy'n cyfateb i £1.158M dros oes y rhaglen ar Ynys Môn, fodd bynnag, ar ôl didynnu costau Tîm Rhanbarthol Sir Ddinbych, mae'n gostwng i £948K gyda phroffil blynyddol penodol. Mae'r gost net o £3,029 y pen o'i gymharu â'r cymorth dwys sydd ei angen gan y buddiolwyr yn gymharol isel. Ni fydd cyllidebau blynyddol yn cael eu dwyn ymlaen.

Er bod natur y rhaglen a'r model a fydd yn cael ei ddefnyddio i'w darparu wedi'i nodi ar lefel genedlaethol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau, mae sut mae'n cael ei chyflawni a chan bwy, yn ôl disgresiwn yr awdurdodau lleol i benderfynu beth fydd yn gweithio orau yn eu hardal leol eu hunain.

Ar hyn o bryd mae Môn CF yn darparu Cymunedau am Waith a Mwy ar ran yr Awdurdod Lleol a'r Rhaglen Ailgychwyn ar ran yr Adran Gwaith a Phensiynau (trwy Serco) yn ogystal â darparu rhaglen cymorth gwaith a chymorth mewn gwaith yn uniongyrchol drwy'r Gronfa Ffyniant Gyffredin. Ar wahân i JCP, nhw yw'r prif ddarparwr gwasanaethau cymorth gwaith ar Ynys Môn a hynny ers nifer o flynyddoedd.

Bydd cydweithio â chyflogwyr lleol yn hanfodol i gyflawni'r rhaglen yn llwyddiannus gan y bydd angen i'r cyflogwyr ddarparu'r cyfleoedd gwaith. Mae gan Môn CF berthynas dda â'r sector preifat gyda llawer o gyflogwyr yn mynd yn uniongyrchol atynt i gael mynediad i'w cleientiaid pan fydd angen iddynt lenwi swyddi gwag. Cefnogodd Môn CF 564 o bobl i gael gwaith yn ystod 2024-25 a sicrhawyd 460 o gymwysterau. Eleni hyd yma mae 140 o bobl wedi cael eu helpu i gael gwaith.

Bydd y strwythurau llywodraethu ac adrodd presennol sydd ar waith gyda'r Rhaglen Cymunedau am Waith a Mwy bresennol, sy'n cael ei darparu gan Môn CF, yn cael eu defnyddio i sicrhau bod rôl a chyfrifoldebau yn glir. Pwrpas hyn yw sicrhau atebolrwydd a thryloywder llawn yn ogystal â mecanwaith cydnabyddedig ar gyfer monitro cynnydd y rhaglen sydd hefyd yn cynnwys prosesu hawliadau.

Bydd y Cyngor a Môn CF yn gweithio ar y cyd â Sir Ddinbych i lunio a chwblhau'r Cynllun Darparu ar gyfer Ynys Môn.

Er mwyn bod yn llwyddiannus mae hefyd yn hanfodol bod Cysylltu â Gwaith a rhaglenni cymorth gwaith eraill yn cyd-fynd â phobl sy'n cael eu cyfeirio at y ddarpariaeth fwyaf priodol. Wrth gaffael ddarparwyr allanol mae risg y byddent yn cystadlu am gyfranogwyr a chyfleoedd gwaith.

Mae'r Adran Gwaith a Phensiynau yn gofyn i'r holl awdurdodau lleol arwain y gwaith o greu cyfleoedd gwaith i fuddiolwyr Cysylltu â Gwaith.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Peidio â chymryd rhan yn y gwaith o ddarparu'r Rhaglen Cysylltu â Gwaith ar Ynys Môn – byddai hyn yn arwain at golli bron i £1M o gyllid allanol i gefnogi'r rhai sydd bellaf i ffwrdd o'r farchnad lafur yn ôl i waith. Ni fyddai hyn yn cael ei ystyried yn ffafriol pan fydd gweddill Awdurdodau Gogledd Cymru yn cymryd rhan.

Darparu'r Rhaglen Cysylltu â Gwaith yn fewnol neu ymgymryd â model hybrid a'i darparu'n rhannol yn fewnol ac yn rhannol gan bartner wedi'i gaffael yn allanol – nid oes gan yr Awdurdod unrhyw arbenigedd o ran cymorth i gael gwaith, felly byddai angen sefydlu tîm newydd i ddarparu'r rhaglen a chreu trefniadau ar gyfer diswyddiadau posibl pan fydd y rhaglen yn dod i ben yn 2030. Mae'r cyllid yn gyfyngedig a byddai defnyddio arbenigedd presennol ar yr ynys yn sicrhau gwell gwerth am arian.

Ymgymryd ag ymarferiad caffael ar y cyd â Chyngor Sir Ddinbych fel partner darparu – gyda daearyddiaeth Ynys Môn a dibyniaeth ar gyflogwyr bach, byddai datrysiad lleol i ddarparu'r rhaglen gan ddefnyddio rhwydweithiau ac arbenigedd presennol yn gweithio'n well na sicrhau darparwr cenedlaethol nad yw'n darparu gwasanaethau'n lleol.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Ymrwymiad i gyflawni'r targedau a osodwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau tan 2030 drwy ymrwymo i gytundeb cyllido gyda Chyngor Sir Ddinbych fel y Corff Atebol a Môn CF fel y Corff Darparu ar Ynys Môn gyda grant o bron i £1M.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Dim effaith ar gyllidebau mewnol, pob un wedi'i ariannu'n allanol.

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os ydynt yn berthnasol)

1. Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel ynys?

Nod y rhaglen yw cefnogi'r rhai sydd â'r rhwystrau mwyaf cymhleth i gael gwaith, gan helpu i sicrhau cyflogaeth gynaliadwy a lleihau'r ddibyniaeth ar y system fudd-daliadau.

2. A yw hwn yn benderfyniad y disgwylir iddo atal costau/dibyniaeth ar y Cyngor yn y dyfodol? Os felly, sut?

Nac ydi, mae'r holl gostau yn cael eu hariannu'n allanol, ac eithrio rhywfaint o amser swyddog sydd ei angen i reoli'r adroddiadau rhaglenni a'r cynnig grant i Môn CF.

3. Ydyn ni wedi cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, gyda phwy?

Gweithio'n rhanbarthol gydag Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru, yr Adran Gwaith a Phensiynau ac yn dilyn trafodaethau gyda Môn CF fel ein darparwr cymorth gwaith presennol.

4. A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y penderfyniad? Esboniwrch sut.

Mae'r rhaglen wedi'i chynllunio gan yr Adran Gwaith a Phensiynau felly ni fu ymgynghoriad lleol. Unwaith y bydd yn dechrau cael ei darparu, bydd gwasanaethau yn cael eu cynllunio ar sail yr hyn sy'n gweddu orau i anghenion y cleientiaid.

5. Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar y grwpiau gwarchodedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Mae'r rhaglen yn targedu'n benodol rai o'r grwpiau gwarchodedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 er mwyn eu cynorthwyo i gael gwaith.

6. Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad yn ei chael ar y rhai sy'n profi anfantaes economaidd-gymdeithasol.

Nod y rhaglen yn benodol yw helpu'r rhai sy'n profi anfantaes economaidd-gymdeithasol felly byddai unrhyw benderfyniad i beidio â chefnogi'r rhaglen yn cael effaith negyddol.

7. Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin yr iaith yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Bydd y rhaglen yn cael ei chyflwyno'n ddwyieithog a bydd gan fuddiolwyr yr opsiwn i ddewis pa iaith y byddai'n well ganddynt ei defnyddio.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori a beth oedd eu sylwadau?

1. Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (gorfodol)	Ystyriwyd yr adroddiad gan yr LT yn ei gyfarfod ar 14 Hydref 2025. Ymgorfforwyd sylwadau gan y Prif Weithredwr ac aelodau eraill o'r LT ynghylch rolau a chyfrifoldebau clir yn y drafft terfynol.
2. Cyllid / Swyddog 151	Cymeradwyaeth i ddarparu grant dyfarnu uniongyrchol i CF Môn yn unol â 12.3.6 o'r cyfansoddiad ac yn dilyn mewnbwn gan y Rheolwr Caffael.
3. Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Cymeradwyaeth i ddarparu grant dyfarnu uniongyrchol i CF Môn yn unol â 12.3.6 o'r cyfansoddiad ac yn dilyn mewnbwn gan y Rheolwr Caffael.
4. Adnoddau dynol	Amh
5. Eiddo	Amh
6. TG	Amh
7. Caffael	Cefnogi R5
8. Sgriwtini	
9. Aelodau lleol	

F – Atodiadau

Canllawiau Rhaglen Cysylltu â Gwaith Templed Cynllun Darparu Proffil Targed Blynyddol a Chyllideb

Ff – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad i gael rhagor o wybodaeth)

--

Department
for Work &
Pensions

Connect to Work

Grant Guidance for Wales

31 January 2025

Contents

Introduction	4
Grant Guidance	5
Responsibilities for Connect to Work	5
Connect to Work Requirements	7
Eligibility and Suitability	10
Fit with Other Provision	11
Funded Activities	12
Supported Employment Model.....	12
Caseload Sizes	13
Design and Delivery: Participant Journey.....	14
Identification and Introduction to Programme	14
Expressions of Interest	15
Engagement – Initial Meeting with Participant.....	16
Vocational Profiling.....	16
Employer Engagement.....	17
Job Matching	17
On and Off the Job Support	18
‘In-Work’ Retention Support.....	18
Self-Employment Support.....	19
End of Provision for Participants.....	20
Disengaged Participants	20
Change in Circumstance	21
Flexibilities	21
Participant Complaints	22
Implementation.....	22
Fidelity Assurance	23
Marketing and Communications Strategy	25
Grant Funding	26
Funding Period.....	27
Funding in the Implementation Period.....	28
Funding in the Delivery Period	28
Underspends and Performance Against Profile Volumes	29
Allowable Costs.....	29
Cost Validation	29
Unallowable Costs.....	29
Management Information (MI) and Reporting Requirements.....	30
Performance Measurement and Assurance.....	31
Introduction.....	31
Performance Expectations	31

Evaluation and Local Learning	33
Fraud	35
VAT	36
Data Handling and Security	37
Annual Grant Review	38
Timeline	39
Annexes	40
Annex A – Glossary of Terms and Abbreviations	40
Abbreviations	47
Annex B – Eligibility and Suitability	48
Definition of Participant Groups.....	48
Eligibility Criteria.....	49
Suitability Criteria.....	50
Definitions and Descriptions of the Participant Groups.....	51
Detailed definition of Social Model of Disability	52
Disadvantaged Groups	52
Annex C – Process Map	56
Annex D – Proposed Geographies	58
Annex D – Indicative Volume and Unit Cost Estimates by Delivery Area	59
Annex F – Contacts and Support	61

The Department for Work and Pensions has adopted the principle that in the conduct of public business in Wales it will treat the Welsh and English languages on a basis of equality. The Department for Work and Pensions' Welsh Language Scheme sets out how it will give effect to that principle when providing services to the public in Wales.

The Welsh Language (Wales) Measure 2011 gave the Welsh language official status in Wales and established a new framework for introducing duties for organisations to use the Welsh language, in the form of Welsh language standards. Each organisation has its own 'compliance notice' which sets out which standards it has to comply with. The standards are based on the principle that the Welsh language should be treated no less favourably than the English language. This means that the Welsh service should be at least as good as the English service.

The Accountable Bodies shall at all times comply with the Welsh Language (Wales) Measure 2011 and the Welsh language standards with which the Accountable Body is liable to comply with and any services will be delivered (in accordance with any Specifications) through the medium of English or Welsh (on an equal basis). Accountable Bodies will be responsible for promoting the delivery of the Services in Welsh or English to the Service user and will use all reasonable steps to achieve this.

Introduction

1. One of the Government's five missions is to kickstart economic growth with good jobs and improved productivity in every part of the country. The ambition is for a more inclusive economy which enables people to get into work and to get on at work, ensuring employment opportunity for all. The Government aims to take a more collaborative, locally led approach to tackling 'Hidden Unemployment', to support local people to realise their potential through local and national growth.
2. Good quality work provides people with income, social interaction, and a sense of fulfilment and purpose among many other benefits. It's known that work has a positive effect on people's physical and mental health, and their wellbeing, while unemployment often has a harmful impact.¹
3. But in the UK, there are 1.9 million² people who would like to work but are not participating in the labour market – often due to health issues or disability. The funding for Connect to Work in England and Wales will help around 100,000 disabled people, those with health conditions and people with complex barriers to employment, to seek to find sustainable work each year, by offering them voluntary support based on the high-fidelity model of Supported Employment. 7,000 places a year in Wales will be funded through grants issued under this grant guidance. There is separate Connect to Work grant guidance for England.
4. The new Get Britain Working Strategy will bring fundamental reform that transforms our relationship with local areas and ensures we have a strong foundation with which to work in partnership to support people into good, sustainable work. This Grant Guidance launches the first major element in the Get Britain Working Strategy – Connect to Work.
5. Connect to Work will take a collaborative, locally led approach to tackling 'Hidden Unemployment'. It will help connect local work, health and skills support. The funding provides a coherent, systematic and joined up approach to maximise the benefits available for individuals and local communities. Accountable Bodies will determine how the support is delivered locally, in line with local priorities.

¹ Gordon Waddell and A Kim Burton, *Is Work Good for Your Health and Wellbeing?*, London: The Stationary Office, 2006, pp. vii-ix. Fair Society, *Healthy Lives: strategic review of health inequalities in England post-2010*, London: The Marmot Review, 2010, pp. 68-71

² <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/economicinactivity/datasets/economicinactivitybyreasonseasonallyadjustedinac01sa>

6. Connect to Work will support the wider development of locally planned systems to drive growth, working jointly between the United Kingdom and devolved Governments. It will be an important strand in local plans to tackle inactivity and expand employment opportunity. By encouraging join up between health systems and employment support, Connect to Work will support those, primarily, currently outside the workforce and facing greater labour market disadvantages, to stay in work and get back into work. In turn, supporting the Government's ambition for a more inclusive economy, supporting local people to realise their potential and supporting local and national growth. This marks an important first step towards the future devolution of employment support.
7. We want this investment to transform lives, and we know that Connect to Work can make a difference for disabled people, people with health conditions and other complex barriers to employment, helping them to get into and on in work.

Grant Guidance

8. This Grant Guidance provides detailed policy and delivery information to support Accountable Bodies (working with the Department for Work and Pensions (DWP) and local partners) to develop their own local Connect to Work offer and inform submission of their Delivery Plans. The information is likely to be useful to key local partners such as other upper tier and unitary local authorities in the Delivery Area, strategic health bodies (including Health Boards, employers and business representative bodies, voluntary and community organisations and other delivery organisations.
9. This Grant Guidance reflects the significant engagement that DWP has had with local authority representatives, devolved administrations and experts in the field of Supported Employment in developing the Connect to Work design. It sets out how Connect to Work will build on the local high fidelity Supported Employment delivery already in place in a number of areas. It provides the key information to enable local areas to start to build an offer of support to eligible and suitable people in their locality.

Responsibilities for Connect to Work

10. Accountable Bodies working (where appropriate) with constituent upper tier and unitary local authorities, Delivery Partners and DWP will be responsible for delivery of Connect to Work as outlined in their Delivery Plan. DWP and Accountable Bodies will work in partnership, with DWP providing Implementation Support for Accountable Bodies and their Delivery Partners alongside the Grant funding. As accountability for the service sits with the Accountable Body, throughout this Grant Guidance (and associated appendices and Technical Notes) delivery is described as the responsibility of the Accountable Body only.

- 11.** In order to access Connect to Work funding, Accountable Bodies are asked to complete a Delivery Plan, setting out how they intend to implement and deliver their offer, across their Delivery Area. The Grant Guidance is designed to support Accountable Bodies in preparing their Delivery Plan. It includes:
- An overview of the Connect to Work Grant.
 - The objectives and principles of Connect to Work, including the national Eligibility and Suitability Criteria and the Supported Employment offer.
 - Details of the Grant award funding mechanism and Allowable Cost activities.
 - Details of how Accountable Bodies will develop their Delivery Plans.
 - Details of the Implementation Period and the type of support on offer to Accountable Bodies and their partners.
 - How the development of a quality service will be supported by Fidelity assurance.
 - Details of Management Information (MI), the reporting requirements and the evaluation of Connect to Work.
 - The marketing and communication requirements to encourage strong engagement by potential participants and employers.
- 12.** This Grant Guidance document should be read in conjunction with the accompanying:
- Appendix A – Connect to Work Delivery Plan Guidance.
 - Appendix B – Connect to Work Delivery Plan template.
 - Appendix C – Connect to Work Grant Cost Register.
 - Appendix D – Connect to Work Draft Grant Funding Agreement.
 - All applicable Technical Notes (see Technical Note: General for a schedule of future Technical Notes).
- 13.** This Grant Guidance document may be revised by DWP from time to time as circumstances require. Updated documents will be circulated by DWP following any changes.
- 14.** Capitalised terms and acronyms referred to in this Grant Guidance are defined in the Glossary set out in Annex A and if not defined therein, they shall have the meanings given to them in the Grant Funding Agreement.
- 15.** The indicative unit cost and volumes by Accountable Body (as estimated using the Grant Formula) are set out in Annex E.
- 16.** For information on available support, and access to a question and answer log in relation to Connect to Work, see Annex F.

Connect to Work Requirements

- 17.** As a key plank in the Government's Get Britain Working Strategy, Connect to Work will primarily help disabled people, people with health conditions, and those with more complex barriers to work who are outside the labour market in 'Hidden Unemployment' who wish to be in employment, to find a suitable job and sustain work. It will also help those in work but at risk of falling out of the labour market (and who will struggle to get back into work if they lose their job) to retain their employment.
- 18.** Connect to Work is a voluntary programme to help tackle economic inactivity by providing a specific form of support targeted at the right people at the right time, based on their individual circumstances. Participants must be both eligible and suitable for the provision. Connect to Work will deliver the evidence-based Supported Employment model, 'place, train, and maintain', building on the existing DWP funded Supported Employment programmes; Local Supported Employment (LSE) and Individual Placement and Support in Primary Care (IPSPC), to deliver support to around 7,000 Participants starting per year in Wales once fully rolled out. It will complement other provisions including the Office for Health Improvement and Disparities' (OHID) Individual Placement and Support for Alcohol and Drug Dependence (IPS-AD), and other locally led programmes.
- 19.** Connect to Work will be delivered across all areas of Wales.
- 20.** Where appropriate Connect to Work funding would pass to the Additional Delivery Area Members via a grant from DWP to the Accountable Body. The Connect to Work Grant will be paid under Section 2 of the Employment and Training Act (1973). The Connect to Work Grant is a ring-fenced grant and expenditure will be agreed against the Allowable Cost Register Cost Categories and as recorded in the Grant Cost Register. This will include costs for planning, implementation and delivery.
- 21.** Accountable Bodies will be well placed to align Connect to Work delivery with economic, skills and growth hub planning. These form part of Local Enterprise Partnership (LEP) functions, which local areas will have in addition to other skills plans and strategies.
- 22.** This Grant Guidance provides detailed information to support Accountable Bodies to develop their own local Connect to Work offer and inform submission of their Delivery Plans. The Delivery Plan will contain key information including the details of the commissioning approach, the delivery approach that is planned, and the Accountable Body's design of the service.

- 23.** The Delivery Plan template and accompanying detailed guidance for completion (Delivery Plan Guidance) are provided separately. The DWP will support, as necessary, the Accountable Bodies in developing Delivery Plans which will give all parties confidence around the quality of Connect to Work delivery.
- 24.** After agreement of the Delivery Plan, the Accountable Body for the Delivery Area will enter into a Grant Funding Agreement (GFA) with DWP. Further details of the GFA are provided in Appendix D. This Grant Guidance (and any updates to it) and the Delivery Plan will form part of the GFA. Accountable Bodies should provide a copy of the GFA to Additional Delivery Area Members, alongside the GFA side letter, and facilitate its completion by each Additional Delivery Area Member.
- 25.** Each Accountable Body will be assigned a Regional Engagement Lead (REL), who will be their main point of contact into DWP. The REL will be in place to provide support throughout both the implementation and delivery phases of Connect to Work, sharing good practice and lessons learnt as well as drawing on expertise to help overcome any challenges or issues.
- 26.** Accountable Bodies may outsource elements of Connect to Work to one or more Delivery Partners as they see fit. Accountable Bodies will want to ensure their commercial strategy can identify and appoint suitable contractors. Whilst local contractual arrangements are the responsibility of Accountable Bodies, DWP notes that payment by results contract arrangements may not work well for the Supported Employment model. Delivery Partners will report to the Accountable Body on delivery of Connect to Work including against the Agreed Objectives and Performance Measures, ensuring that the appropriate number and quality of staff are maintained throughout.
- 27.** It remains the responsibility of the Accountable Body to meet all conditions of the Grant Funding Agreement. Responsibilities of the Accountable Body include:
 - Commissioning or establishing a Connect to Work service using both models of Supported Employment; Individual Placement and Support (IPS) and Supported Employment Quality Framework (SEQF), for eligible and suitable Participants, to 'place, train and maintain' competitive employment within the Delivery Area. The Connect to Work service is expected to adhere to IPS and SEQF fidelity scales and will be expected to engage with the fidelity assurance system;
 - Where the Connect to Work Delivery Area covers more than one upper-tier authority and is not a combined authority which oversees the whole Delivery Area, establishing and agreeing Connect to Work governance arrangements with other upper tier authorities (using existing cross local authority governance where appropriate), including securing sign-off of Connect to Work proposals using their agreed governance process;

- Leading the development of their Delivery Area's Delivery Plan, working with and securing agreement with all upper tier and unitary local authorities within their area and other key local stakeholders;
- Shaping their Delivery Area's Connect to Work offer around local services and priorities, ensuring that the more collaborative, locally led approach supports the national ambition for a more inclusive economy, helping local people to realise their potential and furthering local and national growth;
- Managing the day-to-day operation of the programme and have overall accountability for the funding and how the grant operates within their Delivery Area;
- Ensuring that outcomes for Participants are delivered, such as sustained employment, in line with the programme's Performance Measures;
- Providing DWP with information/documentation to help with evaluation of effectiveness of the programme; and
- Determining, alongside constituent upper tier authorities, whether they deliver Connect to Work in house, via contracts, or a mixture of the two, and whether this is applied across the whole area or in parts.

28. Each Accountable Body will appoint a Single Point of Contact (SPOC), who will act as the main contact point for everything related to Connect to Work.

Eligibility and Suitability

- 29.** Connect to Work will primarily provide support for people who are economically inactive within priority groups and want to work. It will also provide support to some people to retain work who are at risk of losing employment (and if they lose their job would be unlikely to move back into work without support). Individuals participating in Connect to Work do so on a voluntary basis.
- 30.** In line with the programme's strategic intent as set out in the Introduction, Accountable Bodies are responsible for identifying people who will meet i) the eligibility criteria (which is a factual assessment); and ii) the suitability criteria (which requires judgement of the individual's circumstances), for Connect to Work within the criteria (as set out in Annex B). Accountable Bodies will shape provision around priority groups, for those who meet the Eligibility and Suitability Criteria, to reflect local need and consideration of other employment support available within the Delivery Area.
- 31.** Accountable Bodies should target Connect to Work at participants they assess are most likely to benefit from the Supported Employment model of support. Accountable Bodies will determine who will deliver Connect to Work in their area. Potential participants will be assessed by the Accountable Body and must meet both the Eligibility and Suitability Criteria. The Employment Specialist³ will confirm whether Connect to Work is the most appropriate support to help them find and/or retain work (see Design and Delivery section), such that without the help of the Supported Employment model they would be unlikely to find, maintain or retain work.
- 32.** Eligible participants must be in one of the following groups:
- A disabled person, who has a disability or a long-term health condition, as defined in the Equality Act 2010⁴ or the Social Model of Disability⁵; or
 - A specified disadvantaged group, as detailed in Annex B of this Grant Guidance.
- 33.** Further details on the Eligibility and Suitability Criteria for Connect to Work including detailed descriptions of the Participant groups are provided in Annex B.
- 34.** Accountable Bodies cannot extend or amend the Eligibility or Suitability Criteria but do have flexibility to shape provision around priority groups, for those who are eligible and suitable, to reflect local need and provision of other employment support.

³ The practitioners, employed or engaged by an Accountable Body and/or an Additional Delivery Area Member, who carry out all phases of employment support on Connect to Work, who are responsible for supporting people back into paid employment and supporting those in employment to stay in work.

⁴ www.gov.uk/government/publications/equality-act-guidance/disability-equality-act-2010-guidance-on-matters-to-be-taken-into-account-in-determining-questions-relating-to-the-definition-of-disability-html

⁵ www.gov.uk/government/publications/inclusive-communication/portraying-disability

- 35.** Prior to referring a participant, Accountable Bodies are responsible for confirming Eligibility and Suitability for each participant, including whether the participant is on another DWP provision (see Fit with Other Provision section below for details).

Fit with Other Provision

- 36.** Accountable Bodies will have the responsibility to decide the fit of Connect to Work with wider government and local support (as will be reflected in their local work, health and skills plan). They are best placed to understand the landscape of local support through using their geographical knowledge to decide the best fit provision for an individual.
- 37.** The principles below can act as a guide when making decisions on whether other support accessed alongside Connect to Work will help the Participant get the most from the programme, or whether it will duplicate or overlap with what they are likely to receive from Connect to Work, representing poor value for money. Any employment support delivered at the same time as Connect to Work should be complementary, with the aim of improving the likelihood of individuals securing or retaining employment. These principles are:
- Individuals are referred to provision that is the best fit for their needs, even if this is not Connect to Work.
 - Individuals cannot be on Connect to Work at the same time that they are on another intensive employment provision designed to deliver sustained work outcomes, or on a programme that may be detrimental to Participants engagement with Connect to Work.
 - Integration with other relevant services for individual Participants is key and will be encouraged as far as possible, in order to provide holistic support.
 - Individuals who are on DWP programmes should continue with the programme up to the agreed end point. Participants who have previously been on other provision may access Connect to Work if they meet the Eligibility and Suitability Criteria.
- 38.** Any local or national Supported Employment programme such as Individual Placement and Support for Alcohol and Drug Dependence and Individual Placement and Support for Severe Mental Illness should not be accessed by individuals simultaneously with Connect to Work. If these services are available, there should be consideration as to which is more appropriate for the individual.
- 39.** The previous completion of any local or national Supported Employment programme does not prevent individuals from accessing Connect to Work if they meet the Eligibility and Suitability Criteria.
- 40.** See Annex C of Technical Note: General for further guidance on how Connect to Work fits with other provisions.

Funded Activities

- 41.** To deliver the strategic intent as set out in the Introduction, the scope of Funded Activities is set out below. Details on Allowable Costs are provided in the Allowable Costs section. and Technical Note: General.

Supported Employment Model

- 42.** As set out in the Introduction, Connect to Work will build on the local high fidelity Supported Employment delivery already in place in a number of areas. The Grant should be used to deliver the evidence-based Supported Employment approach. There is an international and domestic evidence-base demonstrating that Supported Employment is effective in enabling a range of groups to enter jobs that match individual and employer needs and helps that work to become sustained work.
- 43.** Connect to Work will deliver support based on both IPS⁶ and SEQF⁷ fidelity scales. Connect to Work will utilise and expand on the approach taken with IPSPC and LSE. Whilst Connect to Work will complement the existing IPS SMI and IPS-AD services, these will remain separate IPS services.
- 44.** It will be Accountable Bodies' responsibility for ensuring that support will be available to meet the needs of all Participants including delivery of both Supported Employment models. DWP does not intend for the Accountable Body to establish two separate Supported Employment services. Instead, there will be one Connect to Work service (even if it is formed of multiple teams).
- 45.** The Connect to Work service will adhere to IPS and SEQF fidelity scales and Accountable Bodies will be expected (with their prospective Delivery Partners) to engage with the fidelity assurance system which DWP will establish. See the Fidelity Assurance section for more information on the fidelity assurance system.
- 46.** The Accountable Body will be responsible for determining whether IPS or SEQF is the most suitable model of support to best address a Participant's individual needs and circumstances. They will need to deliver both models to meet the needs of all Participants. Delivery Areas will need to consider their identification routes to generate participants that reflect that mix of need.
- 47.** It is expected that the majority of Participants will require IPS support and the remainder SEQF. DWP has assumed that there will be a 75%/25% split at a national level. Note that this estimate has not been determined using the Grant Formula. The indicative estimates of volume of participants, and unit cost have been determined using the Grant Formula. For further information, see Grant Formula for Connect to Work: Methodology Note.

⁶ ipsworks.org/wp-content/uploads/2017/08/IPS-Fidelity-Scale-Eng1.pdf

⁷ www.base-uk.org/SEQF_Model_Fidelity

- 48.** Accountable Bodies will be required to set out in their Delivery Plan the estimated proportion of Participants in their Delivery Area that they plan to receive IPS and SEQF support. This estimated proportion may vary from the 75% /25% split reflecting local needs; however, the Accountable Body will need to consider how they can still achieve the agreed volume of Programme Starts within their Grant funding allocation. The Accountable Body will then monitor and manage the split as agreed with DWP in their Delivery Plan.

Caseload Sizes

- 49.** The service should be delivered by Employment Specialists adhering to the Supported Employment fidelity models (see the Fidelity Assurance section).
- 50.** The Employment Specialist will actively provide support to a number of Participants at any time, this being their caseload.
- 51.** Caseload averages form a key element of demonstrating fidelity to the IPS and SEQF models. These caseload parameters are in place to ensure Employment Specialists can dedicate the appropriate level of support for each Participant's needs.
- 52.** The Employment Specialist should have an average maximum active caseload of 25. Wherever possible, each Participant should work with the same Employment Specialist for the duration of Connect to Work.
- 53.** Both IPS and SEQF models have a definition of an active Participant set out in their fidelity model.
- 54.** Within the average maximum caseload of 25, some fluctuations and variations will be expected as delivery progresses. Caseload sizes will be discussed with DWP as part of performance measurement and assurance (see the Performance Measurement and Assurance section). The average caseload should be considered across the whole of each Delivery Area.
- 55.** As a guide, an Employment Specialist only providing SEQF support should operate a smaller caseload, with an average maximum caseload size of 20, in comparison to an average maximum caseload size of 25 for IPS.
- 56.** The Supported Employment model is predicated on regular contact between the Participant and Employment Specialist. The frequency of contact required within IPS and SEQF is set out in the fidelity scales. Employment Specialists co-ordinate access to integrated health and wider support (for example – debt, housing, skills) working through key stakeholders. The Employment Specialist should consider how best to integrate Connect to Work with a Participant's support needs as appropriate.

Design and Delivery: Participant Journey

Identification and Introduction to Programme

- 57.** Accountable Bodies are responsible for the identification and securing of eligible and suitable people to participate in Connect to Work and finding appropriate routes to reach economically inactive people to offer them support. Accountable Bodies should use their established relationships with many of the key strategic and delivery partners from which potential Connect to Work participants are already receiving support, including health support, to generate potential participants in Connect to Work.
- 58.** Accountable Bodies should ensure that, as part of the delivery of Connect to Work, Participants and Supporting Organisations understand:
- What Connect to Work is.
 - The benefits offered by participation in Connect to Work.
 - What participation in Connect to Work involves.
 - Eligibility and Suitability for Connect to Work.
 - How to register interest in Connect to Work.
 - Where to go for further information.
- 59.** The Accountable Body is responsible for enabling a broad range of Supporting Organisations to generate interest and support potential participants to access Connect to Work. Supporting Organisations are likely to include, for example:
- Health boards and trusts.
 - Jobcentre Plus.
 - Primary care (GPs, practice nurses, allied health professions, other primary care staff members).
 - Community care and other care settings (For example, NHS Counselling, pain clinics, physio and other community care services, psychology, and/or psychotherapy) and social prescribing.
 - Charities (national and local).
 - Local groups including faith groups and groups focussing on specific barrier conditions and disadvantages.
 - Prison work coaches and mentors within prisons.
 - Rehabilitation centres.
 - Domestic abuse refuges.

60. The Accountable Body will wish to consider how best to integrate Connect to Work with key support networks. For example, the Employment Specialist can form part of the clinical team working in primary or community care settings. They can form part of professional or physical health teams in the same way as practice nurses, pharmacists, psychologists, physiotherapists etc attend regular team meetings to assess the employment support needs of patients. They can work in a GP practice/ health centre in person for at least part of their week and actively participate in practice team meetings and liaise with other staff.
61. The Accountable Body has responsibility for stimulating interest in the programme for potential participants so that it can meet its expected starts profile. The agreed number of starts on Connect to Work will be split between 'Out-of-Work' Participants and 'In-Work' Retention Support Participants. Given that the support required to meet Participant needs is likely to be more intensive in the 'Out-of-Work' cases, these cases are expected to cost more. The split between 'Out-of-Work' and 'In-Work' Retention Support is expected to be 85%/15%, which is reflected in the average unit cost. This ratio will be considered and agreed based on delivery experience as part of the Annual Review, however a modest deviation is permitted.
62. To achieve their agreed volumes including the number of Programme Starts the Accountable Body should engage actively with Supporting Organisations in its local network, discussing potential numbers of cases, agreeing expectations, feeding back on quality, and looking for continuous improvement.
63. Some Participants may be sexual, violent or certain other dangerous offenders who are being managed in the community. The Accountable Body is responsible for making sure arrangements are in place to enable the Multi Agency Public Protection Arrangements (MAPPA) notifications to keep staff and other Participants safe.⁸

Expressions of Interest

64. Individuals wishing to be considered for participation in Connect to Work, will need to complete an 'Expression of Interest' in order to make an application. Accountable Bodies will be provided with standardised content to use (for more information see Technical Note: General).
65. The 'Expression of Interest' content will provide the Accountable Body with sufficient information to undertake a preliminary eligibility check (the participant pre-screen as detailed in the process map, at Annex C), filter out ineligible participants, and to manage prospective participants through the Participant journey (including contacting the potential participant).
66. Having standardised and consistent data collected as part of the 'Expressions of Interest' process is important for both DWP and Accountable Bodies who will both have uses for this data. How the data is collected is for the Account-able Body to decide, and may reflect existing local arrangements.

⁸ For more information on MAPPA see www.gov.uk/government/publications/multi-agency-public-protection-arrangements-mappa-guidance

- 67.** If the potential participant is deemed as likely to be eligible, an initial meeting should be arranged.

Engagement – Initial Meeting with Participant

- 68.** The initial meeting is the point at which a tailored assessment takes place to ensure the participant receives the support that best meets their needs.
- 69.** The Accountable Body should confirm participant eligibility, check suitability and collect relevant information about the participant. This should include establishing participant involvement with other provision and previous enrolment on Connect to Work. Those who do not meet the agreed Eligibility and Suitability Criteria, or do not wish to participate, should be signposted to other support and included in local triage processes (where available).
- 70.** During the initial meeting, all participants should demonstrate that they understand and have agreed to engage with the Connect to Work offer.
- 71.** The meeting should be used to establish the most appropriate model of Supported Employment for each participant, either IPS or SEQF. Where identification of specific support is unclear, IPS should be the default service.
- 72.** Participants are expected to remain on the same model until the provision ends. Participants are able to move between the IPS and SEQF models, however if new information (e.g., during vocational profiling) or a change of circumstance indicates the alternative model would best suit the Participant's needs. Accountable Bodies should determine whether the Participant will move forward as part of the 'Out-of-Work' or 'In-Work Retention Support' journey.
- 73.** At the initial meeting, once the potential participant has confirmed that they agree to participate and wishes to continue with Connect to Work, the first vocational profile meeting should be arranged.
- 74.** Additionally, the Participant's details should be shared with the central DWP team for registering on DWP systems (see Technical Note: General).

Vocational Profiling

- 75.** This is a detailed and unique "discover and planning process" that enables the Participant to identify their passions, strengths, needs, and employment goals, and work out a plan for getting there.
- 76.** Employment Specialists, working with Participants will co-produce a vocational profiling assessment to build a rich and rounded profile of the Participant. This will inform a Vocational Action Plan which details the next steps required, career planning and support strategy (for more information see Technical Note: Supported Employment Delivery Model).

Employer Engagement

- 77.** Accountable Bodies should proactively engage with employers to build a diverse range of employment opportunities that will be accessible for Connect to Work Participants.
- 78.** Employers should be supported by Accountable Bodies to recruit and retain Connect to Work Participants. This support should last the duration of the employer's involvement with Connect to Work, including providing access to workplace adjustments where appropriate (for more information on employer engagement see Technical Note: Supported Employment Delivery Model).
- 79.** Financial incentives for employers to employ Participants is not part of the Supported Employment model and must not be used to encourage an employer to engage with Connect to Work, to employ a Connect to Work Participant, or for any other reason.

Job Matching

- 80.** The Employment Specialist should work with 'Out-of-Work' Participants on activities they need to complete to find secure employment. Realistic goals regarding the employment objective should be maintained, whilst focusing on the wishes of the Participant. If Participants are in the 'In-Work' Retention Support journey, flexible options should be considered to sustain work, such as identifying new needs or carving out new roles.
- 81.** Using the Vocational Action Plan, Employment Specialists and Participants should work together to identify vacancies that are a good match between Participant, employer and job, including through vacancies that are not advertised, but that the employer wants to fill.
- 82.** The Employment Specialist should also work to understand the needs of the employer to help identify Connect to Work Participants who could be a good match to their needs, vacancies, and organisation culture.
- 83.** This is designed to ensure the Participant gets a job role that meets their aspirations, whilst the employer has a clear understanding of the needs of the employee, and the employer is offered potential candidates which are likely to be a good fit for their organisation needs.
- 84.** All Participants should be provided with assistance from Employment Specialists, when considering job vacancies to understand the impacts, including independent benefits advice for claimants. Where applicable, they should obtain comprehensive, individualised work incentives, planning and assistance to access employment benefits, when making decisions about changes in work hours and pay. As part of this, the Accountable Body should adopt a strong disclaimer on better off calculations, ensuring the Participant is always present when they are completed and has read and understood the disclaimer (for more information on Job Matching see Technical Note: Supported Employment Delivery Model).

On and Off the Job Support

- 85.** When in employment, the support given to Participants should be individually tailored and targeted, and will depend on their requirements, capabilities, and employment status. Support given, both in work and outside of work, should empower the person to understand and learn what support they need, when they need it, and where and how to find it.
- 86.** Support should also be tailored to the Participant's employer depending on their requirements and capability. The Employment Specialists should look to support employers, helping them to build inclusive workplace cultures, working as an advocate for the Participant if any issues arise.
- 87.** The Participant, Employment Specialist, and employer should agree on support and action the arrangements needed to put this support in place.
- 88.** The Employment Specialist should also offer help with career development i.e., assistance with education, more hours, more responsibility, a more desirable job, or more preferred job duties.
- 89.** Where appropriate, support from Connect to Work should be gradually substituted by support from colleagues. This builds inclusive companies that are internally equipped to employ people who require additional support.
- 90.** Participants may benefit from additional support that is not specific to employment such as solving practical problems or maintaining contact with wider support services. Employment Specialists should provide that support or signpost Participants appropriately, where they do not hold the requisite expertise (for more information about on and off job support, see Technical Note: Supported Employment Delivery Model).

In-Work' Retention Support

- 91.** Connect to Work includes assistance for those at substantial risk of losing their current employment, and those who require support to retain existing employment, or to move to new employment.
- 92.** For those accessing the 'In-Work' Retention Support element of Connect to Work, the appropriate IPS or SEQF model of Supported Employment should still be followed. There may be some differences in the support offered to the Participant and their employer, for example, within the 'Job Matching' stage.
- 93.** Participants may wish to increase their working hours and seek progression opportunities and development as appropriate. Where this is not possible with a Participant's current employer, an alternative job could be appropriate.

- 94.** If it becomes apparent that a job is not suitable, the Participant may leave their current job, and the Employment Specialist will provide appropriate support for transition into another role, where possible. If a job change is required, the Employment Specialist may be able to help the employer source a suitable candidate for the role that the Connect to Work Participant has left.

Self-Employment Support

- 95.** The Employment Specialist should recognise the different variations of self-employment which includes but is not limited to, entrepreneurship, freelance, contracting and working within the gig economy. Self-employment support should be tailored to reflect the needs of the Participant.
- 96.** For the Self-employed 'In-Work' Retention Support cohort, support could include assistance in online business development, financial management, accessing mentors, networking events, PR and linking in with business support provision. This may also include support around time management, managing health conditions, applying for Access to Work support, accessing support to recruit staff, and creating marketing materials.
- 97.** Self-employment support for those 'Out-of-Work' could include support with, market research, business planning, digital skills (including online marketing and using online platforms) accessing grants, personal and business budgeting. Enterprise and viability assessments could also form part of the Participant's vocational profile.
- 98.** Support will not necessarily always come from the Employment Specialist and link up between providers and platforms or people with specialist knowledge of self-employment should be encouraged. This includes facilitating entrepreneur peer support and/or networking.
- 99.** For more information on self-employment see Technical Note: Self-employment.

End of Provision for Participants

- 100.** Support for Participants will end when:
- They have achieved the agreed employment goals and no longer require programme support (requires an early exit – see Technical Note: PRaP).
 - They have been on the programme for 12 months (365 calendar days) for ‘Out-of-Work’ Participants, or 4 months (122 calendar days) for Participants that required ‘In-Work’ Retention Support, and their participation on the programme has not been extended.
 - There has been a change of circumstances (see the Change of Circumstances section below) and/or the Participant has left the programme, unless by exception an extension is agreed by the Accountable Body (requires an early exit – see Technical Note: PRaP).
- 101.** At the end of provision, where possible, the Employment Specialist should conduct a discussion with each Participant and jointly complete, and then agree, a final version of the Vocational Action Plan to guide further activity by the Participant | (see Technical Note: General for further details).
- 102.** In addition to this, in cases where Participants did not transition into employment, the Accountable Body should signpost the Participant to any suitable local provision using knowledge of the local provision landscape.

Disengaged Participants

- 103.** Where Participants fail to attend meetings or follow the Employment Specialists advice, it is the responsibility of Accountable Bodies to make sure that all appropriate steps are taken to re-engage Participants. If this is not successful, Participants should be informed that they will no longer be a Participant of the programme.
- 104.** Accountable Bodies have discretion to determine what constitutes appropriate contact with disengaged Participants. In the instance where Participants are re-engaged, they have the opportunity to continue with Connect to Work for the duration of time that is left on the programme. Accountable Bodies are able to offer one of the flexibility options (see the Flexibilities section) to Participants who disengage and re-engage with Connect to Work if they have not been removed from the programme. Where Participants have disengaged and been removed from the programme they can be re-referred, but Accountable Bodies will need to ensure that they remain eligible and suitable for Connect to Work.

Change in Circumstance

- 105.** There should be a clear distinction in treatment between people reporting changes in their circumstance and those that constitute early disengaged leavers. Participants who, due to changes in circumstance (e.g., location, health condition, caring responsibilities), were delayed in reporting their changes, are not classed as disengaged.

Change of Location

- 106.** If a Participant moves outside England and Wales, the provision will end (see Technical Note: General for further details).
- 107.** When a Participant relocates outside their current Connect to Work Delivery Area but remains within England and Wales, the Participant should have the opportunity to leave or continue with support with the same Accountable Body. The Accountable Body has the responsibility to ensure that its ability and capability to deliver Connect to Work does not impact the level of support outside their Delivery Area being offered to the Participant, such as the local knowledge of support and employers, and to decide whether this is an appropriate option. Where the Accountable Body does not have the ability or capability, the Participant should be re-referred in the new Delivery Area.

Change in Employment Status ('Transition')

- 108.** Where 'In-Work' Retention Support Participants fall out of employment, and need more intensive support to find work, they can continue receiving support for the time remaining on the programme. The support should continue to follow the five stages of Supported Employment, and the Vocational Action Plan should be updated to reflect the change in employment status. If the Participant still requires support either to return or sustain employment the Accountable Body can follow the flexibilities outlined in the Flexibilities section, or they may re-refer Participants, beginning with the 'Expression of Interest' process, so long as the current duration of support has ended. See Technical Note: PRaP for further detail.

Flexibilities

- 109.** Reflecting the nature of the target group, a Participant's allotted time on Connect to Work can be flexed by the Accountable Body on a case-by-case basis where it would be of benefit to the Participant and funding allows. Funding for these flexible options is subject to, and included in, the Maximum Sum set out in the Grant Funding Agreement.

- 110.** Flexible options (see Technical Note: General for further details), which are not mutually exclusive, include:
- pausing,
 - extending, and
 - re-referral.

Participant Complaints

- 111.** Any complaints and conflict management in relation to the Connect to Work service must be handled by the Accountable Body in line with their established complaints management policies and procedures.

Implementation

- 112.** Subject to paragraph 139 of this Grant Guidance regarding the s31 grant, during the Implementation Period, it is expected that Accountable Bodies will deliver the activities outlined in their Delivery Plans. Funding of up to 5% of the Maximum Sum is available to cover these costs. For example:
- Procurement and appointment of Delivery Partners and training partners, if applicable.
 - Relevant recruitment and training carried out.
 - Development of supporting processes and procedures ready for service.
 - Marketing of Connect to Work.
 - Regular engagement by Accountable Bodies through the provision of the Implementation Support.
- 113.** Recruiting sufficient numbers of high-quality staff will be critical to the success of this programme. Accountable Bodies are given the opportunity in their Delivery Plan to detail their plans to recruit the appropriate resource to deliver the programme, including specified roles such as Employment Specialists, alongside plans to ensure all managers and frontline staff have a consistent understanding of the Supported Employment models.
- 114.** DWP recognises that Accountable Bodies may be at different stages of readiness to deliver Connect to Work. Therefore, to support success and build capability, DWP will make available dedicated Implementation Support. See Technical Note: General, for more information on Implementation Support.
- 115.** Engaging with the Implementation Support offer is encouraged, and local expertise and contexts will be recognised through flexibility in the support offered.

Fidelity Assurance

- 116.** In line the programme's strategic intent as set out in the Introduction, the most effective Supported Employment programmes demonstrate fidelity to the five-stage Supported Employment model. Connect to Work will therefore be underpinned by a Fidelity Assessment system to ensure the development and consistent delivery of high-quality services. DWP will be responsible for procuring the Fidelity Assessment system and Accountable Bodies should actively engage with this process.
- 117.** The Fidelity Assessment system will involve both self-assessment and external assessment. The external assessment will be delivered by a Third Party and will comprise of scored assessments of services, alongside a full report and the co-production of an action plan with the Accountable Body/Delivery Partner(s) for improvement. Assessments will be conducted in-person at delivery sites through the collection of evidence and interviews.
- 118.** All Fidelity Assessments will be conducted against the appropriate scale for the support provided – IPS-25⁹ or the shortened SEQF¹⁰. The scales will have their language adapted, in collaboration with Supported Employment experts, to make them relevant to the Connect to Work context without diverging from the existing evidence base.
- 119.** All Accountable Bodies and/or their Delivery Partner(s) will receive an initial Fidelity Assessment from the external Fidelity Assessment provider after month 12 of the Delivery Period. DWP and the Third Party Fidelity Assessment provider will work with Accountable Bodies to determine the schedule for Fidelity Assessments
- 120.** In preparation for the initial external assessment, all Accountable Bodies and/or their Delivery Partner(s) will first be required to conduct an internal self-assessment. All Accountable Bodies and/or their Delivery Partner(s) will also be required to complete self-assessments in between receiving an external assessment. Materials will be provided by the Third Party Fidelity Assessor.
- 121.** Engagement with the Fidelity Assessment system is a Grant condition. Engagement with self or external assessments, and with the co-production of action plans for service improvement, are conditions and part of the Performance and Engagement Framework (see Technical Note: General). Accountable Bodies and/or their Delivery Partner(s) will need to fully engage with the assessment process.

⁹ ipsworks.org/wp-content/uploads/2017/08/IPS-Fidelity-Scale-Eng1.pdf

¹⁰ www.base-uk.org/SEQF_Model_Fidelity

- 122.** Scores, reports, and co-produced action plans will be shared with DWP by the Fidelity Assurance provider for information and to help DWP provide additional support where needed. Resulting scores from a Fidelity Assessment do not form part of the Performance and Engagement Framework, therefore Performance Measures will not be attached to Fidelity Assessment scores.
- 123.** More detailed information on the Fidelity Assessment process and requirements will be shared by DWP during the Implementation Period.

Marketing and Communications Strategy

- 124.** Raising awareness of Connect to Work amongst eligible and suitable participants in local areas can help to build trust and encourage participation. This will be most effective if awareness is built before areas go live with Connect to Work.
- 125.** To raise awareness, Accountable Bodies should promote Connect to Work, ensuring it is recognised across their locality. This should include:
- Ensuring easy access to information on the programme through social, online and print media.
 - Making information accessible in formats suitable for people with sensory impairment and/or in other languages.
 - Using both existing and new networks to Connect to Work across a range of systems.
- 126.** DWP will provide Connect to Work Branding Guidance which will contain information about use of the Connect to Work name and any national branding requirements, as well as materials to support Accountable Bodies to take account of these requirements in any publicity, marketing, or communications materials.
- 127.** Materials produced by Accountable Bodies must not adversely affect the reputation of the programme, or the Government. For example, marketing materials should not include communications or messages which could lead to adverse media attention or could be misunderstood or misinterpreted.
- 128.** Marketing and communications products do not need to be submitted to DWP for quality assurance, however Accountable Bodies can submit products to be checked if they would find that helpful.

Grant Funding

- 129.** To support implementation, the Connect to Work Grant payment will be made monthly in arrears for planning and implementation activities during the implementation period, and quarterly in arrears for the Delivery Period. This will be based on:
- The financial profile of the Accountable Body formatted and profiled as set out in the Allowable Cost Register Cost Categories, as detailed in the Grant Cost Register.
 - The validation of costs claimed with any adjustment to sums paid against the value claimed being made against subsequent Monthly or Quarterly (as applicable) reimbursement cost claims.
- 130.** Thereafter, the Grant will be paid to the respective Accountable Body Quarterly in arrears based on:
- The financial profile of the Accountable Body, formatted and profiled as set out in the Allowable Cost Register Cost Categories, as detailed in the Grant Cost Register.
 - The validation of costs claimed with any adjustment to sums paid against the value claimed being made against subsequent Quarterly reimbursement cost claims.
 - To note claims may be subject to adjustment through formal reviews, see the Cost Validation section for full details.
- 131.** Subject to paragraph 129 above, the Grant will be paid in combined Quarterly payment instalments. During the cost validation exercise DWP will work collaboratively with Accountable Bodies to test the process at the outset and implement the necessary requirements. DWP will provide the relevant support before and throughout the process and will make any adjustments in a timely manner. The cost validation exercise will be undertaken in accordance with the provisions set out in the Cost Validation section to ensure only Allowable Costs are claimed, with each cost element being claimed supported through financial and other records. It will include sampling across costs and amounts claimed and other sources of assurance. Payment of the Grant may be suspended or adjusted if an Accountable Body includes Unallowable Costs, costs claimed cannot be validated. Further details are included within the Technical Note: Performance Measurement and Assurance, and Technical Note: Cost Validation.

Funding Period

- 132.** The Funding Period is intended to run from the commencement date of the Grant Funding Agreement and ends on 31 March 2030. Funding is not guaranteed and is subject to agreement at spending reviews and fiscal events. Accountable Bodies will recognise that the adjustment of or cancellation of funding may be the outcome of such reviews and events and DWP may terminate the Grant Funding Agreement if funding is withdrawn (as detailed in clause 4.5 of the Grant Funding Agreement). In addition to the Implementation Period, and the Delivery Period, the Delivery Period covers two further phases of activity by the Accountable Body:
- a phase where Participants are recruited and supported (referred to herein as the recruitment phase), and
 - a phase where recruitment has ceased, but existing Participants continue to be supported (referred to herein as the support only phase).
- 133.** During the recruitment phase, Accountable Bodies will be seeking to identify potential participants, establishing Eligibility and Suitability, and supporting Participants either in their job search and into employment, or to remain in employment.
- 134.** The Employment Specialist will provide a maximum of 12 months (365 calendar days) support to an ‘Out-of-Work’ Participant, and 4 months (122 calendar days) support to an ‘In-Work’ Retention Support Participant, subject to the flexibilities described in this Grant Guidance and Technical Note: General.
- 135.** Subject to paragraph 132, the Accountable Bodies should take account of the funding end date and programme support durations when making decisions on Participants joining the programme in the final year to ensure they are fully funded. In making calculations about managing the support only period, Accountable Bodies should bear in mind that the Employment Specialist will provide up to 12 months (365 calendar days) support to an ‘Out-of-Work’ Participant, and 4 months (122 calendar days) support to an ‘In-Work’ Retention Support Participant, with the flexibilities described in the Flexibilities section of this Grant Guidance and Technical Note: General.
- 136.** DWP will have detailed and collaborative conversations with Accountable Bodies about arrangements for ending Connect to Work at an appropriate time before the support only period is reached.
- 137.** At the transition point from the recruitment phase to support only phase, if the Accountable Body feels there are reasonable grounds for admitting further Programme Starts, this can be discussed and where appropriate may be considered by DWP on a case-by-case basis.
- 138.** During the support only phase of the Grant, the Accountable Body should consider how to take the necessary steps to close the programme and as appropriate, transition Participants to alternative support.

Funding in the Implementation Period

- 139.** Each Accountable Body will be able to apply for set up costs of up to 5% of the total Grant value. The payment will be made in arrears and be based on an invoice of actual costs. Any funding provided to Accountable Bodies under a separate section 31 grant award, for the purpose of funding implementation activities within the Implementation Period, shall be deducted from the Maximum Sum available in relation to Connect to Work.
- 140.** Costs relating to the Implementation Period are to be profiled in the Grant Cost Register. This has two elements: first, planning relating to the production of the Delivery Plan and any cost associated with submission; and second, implementation related costs. These two elements can comprise any Allowable Cost required for planning and implementation activities. For reimbursement of Allowable Costs incurred, as a guide a period of around 6 months preceding the start of the Delivery Period. Accountable Bodies are encouraged to discuss with DWP where their implementation arrangement may differ from this.

Funding in the Delivery Period

- 141.** The basis of payment during the Delivery Period (following the Implementation Period) is the reimbursement of Allowable Costs incurred. Payment will be made up to a maximum of the cost recorded in the approved Grant Cost Register for the Quarter being claimed.
- 142.** Reimbursement of Allowable Costs incurred will be made on a Quarterly basis in arrears based on the Grant Cost Register cost profiles. A cost validation exercise will be undertaken to ensure:
- The total claimed is not more than the total sum in the approved Grant Cost Register for the Quarter claimed.
 - Only Allowable Costs have been claimed.
 - The claimed sums reconcile to the approved Grant Cost Register Cost Categories and sums for each month of the Quarter.
 - Finance, payroll and other records fully support each entry and sum claimed.
 - Any payment adjustment (+/-) following cost validation will be made through adjustment to the subsequent Quarterly payment. The final grant payment will include any adjustment from the previous Quarter and any final adjustment for the final Quarter.
- 143.** The cost validation process is introduced in paragraph 150, and the Technical Note: General. More detail will be provided in the Technical Note: Payment and Cost Validation.

Underspends and Performance Against Profile Volumes

- 144.** Delivery Plans need to profile potential Programme Starts for the duration of the Funding Period broken down into Financial Years and monthly within Financial Years. Payment will be made up to the maximum value claimed for the relevant period as recorded in the approved Grant Cost Register profile for the same period.
- 145.** Expenditure on Connect to Work is annualised and there is no automatic facility to transfer underspends from one financial year to the next. Those Accountable Bodies who think they can demonstrate a clear plan for expenditure moving from year to year are advised to raise this with DWP.

Allowable Costs

- 146.** A full list of Allowable Costs is recorded in the "Allowable Costs Register" tab of the Grant Cost Register and clause 5.2 of the Grant Funding Agreement. Reasonable expenses and support for participating in Connect to Work should be provided by the Accountable Body/Delivery Partner to Participants – to ensure that Participants are not worse off for attending provision. These are to be included as part of the monthly expenditure profile across the Funding Period.
- 147.** Further details on the Allowable Costs are set out in the Technical Note: General.
- 148.** To be considered Allowable Costs, all costs must be clearly evidenced as being solely attributed to the delivery of Connect to Work. For example, Employment Specialist costs must be in addition to staff delivering other existing Supported Employment provisions.
- 149.** Duplicate Funding is prohibited, therefore any intended Third Party funding for activities that are the same or like the Funded Activities of the Grant will need to be declared as Match Funding and will be subject to prior written consent of DWP. See clauses 4.10 and 27.1.8 of the Grant Funding Agreement for further details on Duplicate Funding.

Cost Validation

- 150.** The Connect to Work Grant payments will be based on the reimbursement of Allowable Costs incurred and claimed by the Accountable Body. Cost validation is an essential requirement to ensure payment is only made against Allowable Costs outlined by Accountable Bodies within their agreed Grant Cost Register and monthly profiles. Accountable Bodies will need to provide assurances and meet requirements set by DWP. See Technical Note: General, and Technical Note: Payments and Cost Validation.

Unallowable Costs

- 151.** Unallowable Costs are any costs that are not Allowable Costs, see clause 5.3 to 5.4 the Grant Funding Agreement for further details on prohibited costs.

Management Information (MI) and Reporting Requirements

- 152.** Accountable Bodies are to provide the specified MI in accordance with the template MI report that DWP shall provide. DWP requires the MI for the following purposes:
- tracking information to ensure the objectives of Connect to Work are met through delivery;
 - as a source of evidence for the monitoring and evaluation of the programme; and
 - to enable wider evaluation activities such as impact analysis and sampling for research.
- 153.** DWP recognises it would be best, wherever possible, if the collection of MI (including Personal Data where required) could be automated. Accountable Bodies will be expected to work with DWP on developing automated systems. DWP will also keep the potential for further automation of MI under review and update Accountable Bodies accordingly. This may mean that some elements of MI that start as manual collection move, in time, to be automated.
- 154.** Further details on which MI requirements are currently digital or to be reported manually along with their frequency will be provided in the future Technical Note: MI. Please note that the specific requirements listed in this future Technical Note may be updated by DWP from time to time. There is also the opportunity to capture relevant notes or information that give additional context to the reported information. It should contain updates on progress achieved over the previous period.
- 155.** For Allowable Cost reimbursement, Accountable Bodies are required to capture all Connect to Work related expenditure over the Quarter as a cumulative total from the start of the programme against each expenditure type stated. See the Grant Funding section for payment model and costs.
- 156.** The template MI report and its frequency of return may change before and during the operation of the programme. Accountable Bodies will be notified of any changes where necessary.
- 157.** DWP expects to monitor earnings information via Real Time Earnings (RTE) for employed Participants. However, Accountable Bodies and/or Delivery Partners will need to obtain and retain evidence to provide assurance relating to hours worked, duration of employment and job roles. For MAPPA/SCR Participants, information to support outcomes (to be held clerically) may include information and documentation provided by the employer and wage slips. The MAPPA/SCR claims process is detailed in Technical Note: Job Outcomes.
- 158.** The data supplied by His Majesty's Revenue and Customs (HMRC) does not contain earnings from self-employment. Therefore, Self-employed Job Outcomes will be based on evidence of trading during the period of self-employment. Accountable Bodies or Delivery Partners (on behalf of Accountable Bodies) will track and record Self-employed Job Outcomes themselves and submit through the PRaP system (see Technical Note: PRaP).

Performance Measurement and Assurance

Introduction

- 159.** This section provides an overview of the delivery expectations relating to quality and performance, and the support that may be available from DWP.
- 160.** DWP is committed to very high standards of its Grant funded provision and encourages continuous improvement.

Performance Expectations

- 161.** Performance will be measured against the Accountable Body's Profile Template and the Performance Measures as outlined below. Accountable Bodies shall deliver the Grant in accordance with the Agreed Objectives, and the performance of each Accountable Body shall be measured against the Performance Measures.

Performance Measures

- 162.** DWP expect Accountable Bodies to achieve the Performance Measures set out below. DWP will measure each Accountable Body's performance against these Performance Measures in accordance with a "Performance and Engagement Framework". This framework consists of a four staged approach to ensure the Grant delivers a good quality service in accordance with the Delivery Plan and Grant Cost Register, Grant Funding Agreement and Managing Public Money principles. The Grant Cost Register uses a performance curve created by analysts to reflect and account for the differing time periods across the Delivery Period. This performance curve will be used to help track Accountable Bodies performance against the Performance Measures on a monthly and quarterly basis, using the Performance and Engagement Framework. DWP shall review and readjust the performance curve if appropriate. When commissioning or contracting for delivery, it is important for Accountable Bodies to allow for performance to build up against these Performance Measures over the first 6 months of the Delivery Period whilst the tracking of Accountable Bodies' performance and Engagement Framework are not fully introduced.
- 163.** DWP acknowledges that the future health of the economy and circumstances of Participants are major factors in contributing to the level of performance. The most important success factor for Connect to Work, as it is for any programme, is to what extent it delivers an employment impact beyond what would have happened without the support – this is estimated through the evaluation as described in the Evaluation and Local Learning section below; the highest impact will be achieved by delivering the most effective support that is focused on the most appropriate groups. Therefore, the Performance Measures are set to help manage delivery in a timely way that is likely to achieve most impact. With that context the agreed Performance Measures may be adjusted by DWP at the Annual Review (see the 'Annual Grant Review' section for more information).

- 164.** Alongside regular engagement with Accountable Bodies to understand what is going well and what is proving challenging, DWP will review performance through analysis of MI returns, and any other automatic MI received by DWP, against the following Performance Measures on a monthly basis and will co-ordinate appropriate performance support.

PERFORMANCE MEASURES

Job Start

- At least 50% of total Programme Starts to achieve first earnings ('Out-of-Work' Participants).
- To be achieved up to 456 calendar days from the Participant's programme start date, or if extended up to 638 calendar days from the start date.

Note that first earnings are **any** allowable earnings recorded by HMRC PAYE data.

Outcomes

See Technical Note:
Job Outcomes

- At least 40% 'Out-of-Work' Participants of total Programme Starts to achieve a Lower Threshold Job Outcome. Earnings threshold calculation (9hrs x 13 weeks x NLW) and Self-employed equivalent measured over 13 cumulative weeks.
 - To be achieved up to 456 calendar days from the Participant's start date, or if extended up to 638 calendar days from the start date.
 - At least 29% 'Out-of-Work' Participants of total Programme Starts to achieve a Higher Threshold Job Outcome. Earnings threshold calculation (18 hrs x 26 weeks x NLW) and Self-employed equivalent measured over 26 cumulative weeks.
 - To be achieved up to 456 calendar days from the Participant's start date, or if extended up to 638 calendar days from the start date.
 - At least 80% of 'In-Work' Retention Support Participants to achieve a Higher Threshold Job Outcome (higher only – Employed and Self-employed Job Outcomes). Earnings threshold calculation (18 hrs x 26 weeks x NLW) and Self-employed equivalent measured over 26 cumulative weeks.
 - To be achieved up to 365 calendar days from the Participant's start date.
-

Evaluation and Local Learning

- 165.** To provide accountability for the expenditure committed on Connect to Work (proportionate to its scale as a major programme), DWP aims to establish evidence on the impact, value-for-money and delivery of Connect to Work. There is also a need to provide learning which will support DWP and Accountable Bodies to improve the delivery of Connect to Work and future interventions.
- 166.** DWP therefore plans to conduct a national evaluation of Connect to Work and may commission a Third Party evaluation organisation to undertake this or elements of it. Accountable Bodies and Delivery Partners are required to actively participate in the national evaluation and to support the engagement of all types of research participants which may include potential programme participants (from receipt of an 'Expression of Interest' onwards), programme Participants, staff at Accountable Bodies and Delivery Partners, employers, wider stakeholders (such as staff at Supporting Organisations or support services involved in integrated support) and other research participant groups identified by DWP, with the national evaluation. As part of supporting the engagement of research participants, Accountable Bodies and Delivery Partners will be required to take actions to enable surveys and qualitative research (for example, providing sample records, promoting opportunities to participate in research and providing access for site visits).
- 167.** Accountable Bodies will be required to securely provide personal data to enable DWP and any Third Party evaluation organisation appointed by DWP to conduct research and analysis as part of the national evaluation, including by complying with MI requirements (see the Management Information and Reporting Requirements section) and by taking additional actions where requested to collect and store sample details (such as identifiers and contact details) for all types of research participants (as described in the Evaluation and Local Learning section) and share these sample details with DWP and/or a DWP appointed Third Party evaluation organisation. Accountable Bodies must ensure that the data recorded and provided is of a consistently high standard of accuracy, completeness and timeliness.
- 168.** The national evaluation will focus on estimating impact on sustained employment, earnings, health and wellbeing outcomes for Participants, identifying causal factors that have resulted in impacts, undertaking a cost-benefit analysis and assessing the process of delivery. In order to manage research participant burden, as DWP will be conducting surveys with programme participants as part of the national evaluation, Accountable Bodies should discuss with DWP the timing and implications prior to commencing survey fieldwork with this group as part of any local research or evaluation activities that they may conduct.

- 169.** Accountable Bodies may receive further guidance on avoiding duplication of effort with the national evaluation and minimising the burden on research participants as part of any local research or evaluation activities that Accountable Bodies may conduct (see Technical Note: General, for further information regarding the requirement to gather local learning, which may include conducting a proportionate local process evaluation).
- 170.** DWP will provide advice and guidance to support Accountable Bodies and Delivery Partners with their commitments to actively participate in the national evaluation, including on providing data for evaluation purposes.

Fraud

- 171.** Accountable Bodies should ensure that Delivery Partners are genuine, appropriately qualified, and capable of delivering the required Funded Activities, and that the use of the Delivery Partner by the Accountable Body represents value for money. This may include the Accountable Body carrying out due diligence, pre-procurement checks, ongoing performance management of all Delivery Partners and the Accountable Body making payments in arrears to all Delivery Partners.
- 172.** Accountable Bodies should ensure contractual arrangements with Delivery Partners support appropriate auditing and assurance, with information and access rights included within all arrangements (as per clause 8.2. of the Grant Funding Agreement).
- 173.** If the Accountable Body knows or suspects, or should know or suspect, that fraudulent activity of any kind has taken place in connection with Connect to Work or the Grant, the Accountable Body must notify DWP immediately providing full details of the suspected fraudulent activity, including but not limited to, the nature, the scope, and the total monetary value of the activity to be reported.

VAT

- 174.** The amount specified in the Grant Funding Letter and the Grant Funding Agreement is the total amount that may be payable by DWP, and no additional amount shall be payable to account for any VAT that each Accountable Body may have to pay to HMRC (or such equivalent body).
- 175.** If the Accountable Body incurs VAT from Third Party suppliers, they must claim this back themselves. VAT costs should not be passed on to DWP and VAT costs do not constitute Allowable Costs.
- 176.** If VAT is incurred and cannot be reclaimed, Accountable Bodies would be expected to absorb this cost. The amount specified in the Grant Funding Letter and the Grant Funding Agreement is the total amount payable by the DWP, and no additional amount shall be payable to account for any VAT that each Accountable Body may have to pay to HMRC (or such equivalent body).

Data Handling and Security

- 177.** Each Accountable Body must ensure that in carrying out the Funded Activities, it complies with all of its obligations under the UK General Data Protection Regulation (UK GDPR) and Data Protection Act 2018 in relation to processing personal and special category data. In the event of a Freedom of Information request being submitted, the Accountable Body will be responsible for all aspects that relate to delivery of the programme. However, DWP will be responsible for requests in relation to strategic intent and policy.
- 178.** Accountable Bodies must acknowledge and act in accordance with their duty of care to protect vulnerable adults enrolled on the programme during all activities related to it. This includes ensuring that all Accountable Body staff, Delivery Partners and employers are appropriately trained and that sufficient background checks have been carried out to safeguard all who engage with the Connect to Work service (irrespective of the stage of interaction) in line with the Accountable Body's existing safeguarding policy for vulnerable adults.
- 179.** Accountable Bodies should ensure that information is protected together with IT systems, equipment and processes which support its use. Accountable Bodies must demonstrate an appropriate level of security, for example ISO/IEC27001 standard.
- 180.** Accountable Bodies should be aware that DWP will be operating to its pre-existing data handling and document retention policies.

Annual Grant Review

- 181.** DWP will carry out an Annual Review of the Connect to Work Grant. DWP will consider the delivery of the Funded Activities against the Delivery Plan and Profile Template.
- 182.** Each Annual Review may result in DWP deciding that (for example, this is a non-exclusive list):
- The Funded Activities and the Grant Funding Agreement should continue in line with existing plans.
 - There shall be an increase or decrease in the Connect to Work Grant for the 12 month period following the relevant annual review.
 - The Agreed Objectives shall be re-profiled and agreed.
 - The Accountable Body shall provide DWP with a draft Remedial Action Plan (as defined in the Grant Funding Agreement) setting out the steps the Accountable Body will take to improve delivery of the Funded Activities.
 - DWP shall recover any Unspent Monies (as defined in the Grant Funding Agreement).
 - The Grant shall be terminated in accordance with the Grant Funding Agreement.
 - There has been an Event of Default (as defined in the Grant Funding Agreement).
 - Any other action DWP deems should be taken in the circumstances.

Timeline

- 183.** DWP expects a phased approach towards implementation, recognising multiple factors could impact when Programme Starts may commence in a Delivery Area, such as:
- experience in delivering Supported Employment,
 - availability of practical commercial approach to set in place Delivery Partners,
 - experience in producing Delivery Plans, and
 - competing local priorities.
- 184.** DWP will work to agree phasing of implementation within set periods, using information in the Delivery Plans.
- 185.** Dates for submission of the Delivery Plan will be discussed individually with Accountable Bodies, following the issue of this guidance. Further information is set out in the Delivery Plan Guidance.
- 186.** Accountable Bodies can obtain Information and support regarding the Delivery Plan process by sending questions to DWP via the following inbox throughout the Delivery Plan process laenquiries.supportedemploymentprogramme@dwp.gov.uk.
- 187.** DWP will aim to assess each Accountable Body's Delivery Plan timeously, but decisions may not be immediate, and Delivery Plans may need to be updated in an iterative process with DWP in light of discussions about the content. The Delivery Plan shall be appraised in accordance with the Delivery Plan Appraisal Process set out in the Delivery Plan Guidance document to ensure it meets the required standard for agreement. This is not a competition between areas to access Connect to Work funding.
- 188.** Once Accountable Bodies receive confirmation that their Delivery Plan has been agreed by DWP, a Grant Funding Agreement will be drawn up on substantially the same terms as those provided during the launch of Connect to Work. The Implementation Period will reflect the amount of activity required in each Delivery Area. DWP will make every effort to notify Accountable Bodies as early as possible in the event that the timeline needs to be adjusted.
- 189.** The Connect to Work timeline will involve the below steps (with additional detail set out in the Delivery Plan Guidance):
- Delivery Plan preparation period.
 - Delivery Plan closing date.
 - Grant Funding Agreement issued.
 - Funding Period confirmed.
 - Ongoing Implementation Period.

Annexes

Annex A – Glossary of Terms and Abbreviations

TERM	DESCRIPTION
Access to Work	Access to Work is a personalised discretionary grant which supports the recruitment and retention of disabled people in sustainable, paid employment, as further detailed in Annex C (Fit with National DWP Funded Programmes) of Technical Note: General.
Accountable Bod(y)(ies)	A lead authority within the defined Delivery Area, who will take overall responsibility as the Grant recipient for leading the implementation of Connect to Work across the Delivery Area.
Additional Delivery Area Member(s)	Means, where applicable, a member of the Delivery Area other than the Accountable Body.
Agreed Objectives	Means the Accountable Body's Profile Template as agreed by DWP and as set out in Annex 9 (Grant Cost Register) of the Grant Funding Agreement, and the Performance Measures set out at Annex 6 (Performance Measures) of the Grant Funding Agreement.
Allowable Costs	Means the expenditure incurred by the Accountable Body or an Additional Delivery Area Member during the Funding Period for the purposes of delivering the Funded Activities which either falls within the categories listed in the 'Allowable Costs Register' tab of the Grant Cost Register, or is listed in clause 5.2 of the Grant Funding Agreement, and complies in all respects with the eligibility rules set out in clause 5 of the Grant Funding Agreement.
Allowable Cost Register Cost Categories	Has the meaning as set out in the Technical Note: General.
Annual Review	The yearly review of the Grant to each Accountable Body carried out by DWP in accordance with clause 6 of the Grant Funding Agreement.
Delivery Area(s)	Means, where applicable, the geography within which the Accountable Body will deliver Connect to Work. The top tier authorities in each of the 43 Delivery Areas in England are set out in Annex D (Proposed Geographies) of this Grant Guidance.
Delivery Partner	A Third Party partner instructed by the Accountable Body to carry out any part of Connect to Work on behalf of the Accountable Body in the Delivery Area.
Delivery Period	Means in the lifecycle of Connect to Work, the period of time when the Accountable Body is in delivery of the provision, following the Implementation Period
Delivery Plan	The plan for the Delivery Area covering the full Funding Period setting out how the Accountable Body will deliver Connect to Work, in the relevant Delivery Area.

Delivery Plan Appraisal Process	Means DWP's Delivery Plan appraisal methodology set out in the "Delivery Plan Guidance" document (see Appendix A of the Grant Guidance), used to determine who should be grant recipients.
Delivery Plan Guidance	The supported documentation at Appendix A of the Grant Guidance, to support the development of Delivery Plans.
Disability / Disabled Person	Has the meaning set out in Annex B (Eligibility and Suitability) of this Grant Guidance.
Duplicate Funding	Has the meaning given in the Grant Funding Agreement
Economically Inactive / Economic Inactivity	People not in work and either not looking for work or not available to work.
Eligibility and Suitability Criteria	The criteria which must be met for a potential Participant to be eligible to receive support on Connect to Work, as further detailed in Annex B (Eligibility and Suitability) of this Grant Guidance.
Employed	Means where there is a contract of employment between an individual and an employer, the individual is paid through Pay as You Earn (PAYE) with tax and Class 1 National Insurance contributions automatically deducted, and the individual has access to employee benefits.
Employed Job Outcome	Means a Lower Threshold Employed Job Outcome or a Higher Threshold Employed Job Outcome.
Employment Specialist	The practitioners, employed or engaged by an Accountable Body and/or an Additional Delivery Area Member, who carry out all phases of employment support on Connect to Work, who are responsible for supporting people back into paid employment and supporting those in employment to stay in work.
Expression of Interest	The application which potential participants will need to complete to enable the Accountable Body or Delivery Partner to undertake a preliminary eligibility check and to manage the case through the Participant journey.
Fidelity	Adherence to the specific Supported Employment model.
Fidelity Assessment	A review of current practice to measure how closely the Accountable Body or Delivery Partner is adhering to the models of Supported Employment (whether IPS or SEQF) and to drive continuous improvement.
Financial Year	Means from 1 April to 31 March.
Funded Activities	Means the activities as set out in Annex 4 (Funded Activities) of the Grant Funding Agreement and further described in the Funded activities section of the Guidance, and the Delivery Plan (Annex 8 (Accountable Body's Delivery Plan) of the Grant Funding Agreement).
Funding Period	The period in which DWP intends to make funding available to Accountable Bodies. The period for each Accountable Body will start on the Commencement Date (as defined in the Grant Funding Agreement) and end 31 March 2030. As delivery commencement is staged the exact Funding Period for each Delivery Area will be set out in the Grant Funding Agreement.

Grant	The sums DWP will pay to the Accountable Body in accordance with the conditions and provisions set out in the Grant Funding Agreement.
Grant Cost Register	Means the register in which costs are record-ed for the Funding Period against Allowable Costs, aligned to Financial Years, and recorded in monthly planned expenditure profiles. A Grant Cost Register Template to use for this exercise has been issued as part of the Grant Guidance and Delivery Plan documentation.
Grant Formula	Estimates of shares of participants and shares of funding for each Accountable Body are calculated using a specific formula for Connect to Work, based on set criteria. The estimates shared in the Grant Guidance are for Programme Starts in a financial year at peak and unit cost over the lifetime of the programme. These estimates are indicative only, and volumes of Participants and amount of funding allocated to each Accountable Body are determined by the Accountable Body's Delivery Plan. For the avoidance of doubt, Connect to Work is not a formula grant.
Grant Funding Agreement	The grant funding agreement to be entered into by DWP and the Accountable Body for each Delivery Area.
Grant Funding Letter	Means the letter DWP issued to the Accountable Body, a copy of which will be set out in an annex of the Grant Funding Agreement.
Grant Guidance	Means the Connect to Work Grant Guidance as amended from time to time unilaterally by DWP by written notice.
'Hidden Unemployment'	People who are not actively looking for work but who are willing and able to work, and therefore are not counted as part of the official unemployment statistics.
Higher Threshold Employed Job Outcome	Means when a Participant receives gross earnings (excluding any Non-Qualifying Earnings) in at least the amount described in Technical Note: Job Outcomes and DWP identifies such earnings using HMRC PAYE data.
Higher Threshold Job Outcome	Means a Higher Threshold Employed Job Outcome or a Higher Threshold Self-employed Job Outcome as relevant to the circumstances.
Higher Threshold Self-Employed Job Outcome	Means when: a) Participant is Self-employed for the period described in Technical Note: Job Outcome; and b) the Accountable Body can evidence that period of Self-employment. c) Any period of Self-employment can only be counted once regardless of whether the Participant has one or multiple Self-employed occupations during that period.

Implementation Period	The period assigned to activity to prepare for delivery of Connect to Work, for example, Delivery Plan preparation, procurement, recruitment, and marketing. For reimbursement of Allowable Costs incurred, as a guide a period of around 6 months preceding the start of the Delivery Period. Accountable Bodies are encouraged to discuss with DWP where their implementation arrangement may differ from this.
Implementation Support	During the Implementation Period, DWP will provide support to the Accountable Bodies in the preparation for 'go-live' as detailed in Technical Note: General.
Integrated Care Systems	When local partners – the NHS, councils, voluntary sector and others – work together, they can create better services based on local need. Integrated care systems, (ICSs) have been set up to make this happen. Their aim is to improve health and care services – with a focus on prevention, better outcomes and reducing health inequalities. The 42 ICSs in England are local partnerships that bring health and care organisations together to develop shared plans and joined-up services. They are formed by NHS organisations and upper-tier local councils in that area and also include the voluntary sector, social care providers and other partners with a role in improving local health and wellbeing.
Individual Placement and Support	A model of Supported Employment that helps people accessing health services find work to aid their recovery.
'In-Work' Retention Support	Support to help retain existing jobs or find new employment opportunities.
'In-Work' Retention Support Participant	Employed/Self-employed Participants at risk of falling out of work into inactivity without the support of Connect to Work.
Job Outcomes	Means both or either of Employed Job Outcomes and Self-employed Job Outcomes as relevant to the circumstances.
Job Start	Has the meaning below: • 'Out-of-Work' Participants – start of first recorded earnings in HMRC PAYE data notified to DWP for the Participant. Earnings must be notified and paid during the Qualifying Period. • 'In-Work' Retention Support – the start date on Connect to Work. • Self-employment – the date when a Participant completes one day's Self-employment within any seven-day period.
Lower Threshold Employed Job Outcome	Means when a Participant receives gross earnings (excluding any Non-Qualifying Earnings) in at least the amount described in Technical Note: Job Outcomes and DWP identifies such earnings using HMRC PAYE Data.
Lower Threshold Job Outcome	Means a Lower Threshold Employed Job Outcome or a Lower Threshold Self-employed Job Outcome as relevant to the circumstances.

Lower Threshold Self-employed Job Outcome	Means when: - Participant is Self-employed for the period described in Technical Note: Job Outcomes; and - the Accountable Body can evidence that period of Self-employment. Any period of Self-employment can only be counted once regardless of whether the Participant has one or multiple Self-employed occupations during that period.
Management Information	Specified data and information on performance or Participant types, or potential participants, submitted by the Accountable Body (known as the Management Information returns).
Match Funding	Means any contribution to the Funded Activities from a Third Party to the Accountable Body or an Additional Delivery Area Member to meet the balance of the Allowable Costs not supported by the Grant.
Maximum Sum	Means the maximum amount of the Grant set out in the Grant Funding Letter, DWP will provide to the Accountable Body for the Funded Activities, subject to clause 27 of the Grant Funding Agreement.
Month	Means a calendar month in the Funding Period. Monthly shall be interpreted accordingly.
Non-Qualifying Earnings	Non-Qualifying Earnings means: any and all earnings paid, paid to a Participant prior to the relevant Programme Start; or any income other than Qualifying Earnings which has been included in the HMRC PAYE Data and which has been paid to a Participant. See Technical Note: Non-Qualifying Earnings for more detail.
'Out-of-Work' Participant	A Participant who is not employed or Self-employed at the time they start Connect to Work.
'Out-of-Work' Support	Support to help find a suitable job and sustain work.
Participant(s)	A person who meets the Eligibility and Suitability Criteria for Connect to Work, agrees to participate in the programme and a Programme Start is recorded.
Performance Measures	Means the agreed performance measures as set out in the Performance Measures section of this Grant Guidance.
Performance and Engagement Framework	Means the approach to performance measurement as detailed in the Technical Note: General.
Profile Template	Means the 'Out-of-Work' and 'In-Work' Participants per month as recorded in the Participants tab (which is allocated from the Forecast monthly Participant numbers recorded in the Volumes tab) of the Grant Cost Register across the Funding Period (as set out at Annex 9 (Accountable Body's Grant Cost Register) of the Grant Funding Agreement).

Programme Starts	The point at which the Participant will have started on Connect to Work, being: a) the point of completion of the first vocational profile meeting (i.e., the one scheduled at the initial meeting); b) there being a signed initial Vocational Action Plan, agreed following the completion of the initial vocational profile meeting; and c) the start has been notified to DWP.
Provider Referrals and Payments (PRaP)	An Oracle based system developed for DWP which enables DWP to track the customer journey of Participants and their Job Outcomes.
Quarter	Means each consecutive period of 3 calendar months during the Funding Period. Quarterly shall be interpreted accordingly.
Regional Engagement Lead	A DWP member of staff responsible for dedicated support to each Accountable Body throughout both implementation and delivery phases of Connect to Work.
Self-employed	Means where someone runs their business for themselves and takes responsibility for its success or failure. They carry out a trade, profession or vocation and normally report their income and pay tax and Class 2 National Insurance contributions through self-assessment, or Construction Industry Scheme (CIS). Self-employed workers are not paid through PAYE, and they do not have the rights and responsibilities of an employee ¹¹ , and Self-employment shall be construed accordingly.
Self-employed Job Outcome	Means a Lower Threshold Self-Employed Job Outcome or a Higher Threshold Self-Employed Job Outcome.
Special Customer Records	Means certain customer records of a sensitive nature which are subject to restrictions and special handling arrangements to ensure confidentiality. For example, this can include individuals who are, for example: • transsexual • transgender • prominent national figures; or • people at risk of violence
Supported Employment	The 'place train and maintain' employment approach using the five-stage model to help people move into and retain work as described in Technical Note: Supported Employment Delivery Model.
Supported Employment Quality Framework	SEQF links the five basic principles of Supported Employment (client engagement, vocational profiling, job finding, engagement, on and off job support) by improving services for vulnerable job seekers, employees, and their employers.

¹¹ www.gov.uk/employment-status/employee

- Employment status: Employee - GOV.UK
- Employment status (worker, employee, self-employed, director or contractor) affects employment rights and employer responsibilities in the workplace

Supporting Organisations	A broad range of supporting organisations (as detailed under Identification and Introduction to the programme) will play a crucial role in generating interest and supporting potential participants.
Technical Note	Documentation that supports Accountable Bodies and supplements the Grant Guidance by providing lower level detail on practicalities. These include: • Technical Note: General • Technical Note: Supported Employment Delivery Model • Technical Note: Job Outcomes Additional Technical Notes will be provided in line with the schedule detailed in Technical Note: General.
Third Party	Any person or organisation other than the Accountable Body or DWP, and any government department other than DWP.
Unallowable Costs	Means expenditure incurred by the Accountable Body or an Additional Delivery Area Member which is not Allowable Costs and as set out in clauses 5.3 and 5.4 of the Grant Funding Agreement.
Vocational Action Plan	A live document containing a Participant's vocational profile and job/educational experiences.

Abbreviations

ABBREVIATION	DESCRIPTION
AF	Armed Forces
CV	Curriculum Vitae
DWP	Department for Work and Pensions
GDPR	General Data Protection Regulation
GFA	Grant Funding Agreement
GP	General Practitioner
HM's	His Majesty's
HMRC	His Majesty's Revenue and Customs
IAG	Information, Advice and Guidance
ICS	Integrated Care Systems
IPS	Individual Placement and Support
IPS-AD	Individual Placement and Support for Alcohol and Drug Dependence
IPS SMI	Individual Placement and Support for people with Severe Mental Illness
IPSPC	Individual Placement and Support in Primary Care
ISO/IEC 27001	International Organisation for Standardization/ International Electrotechnical Commission 27001
IT	Information Technology
LAs	Local Authorities
LSE	Local Supported Employment
MAPPA	Multi Agency Public Protection Arrangements
MI	Management Information
NHS	National Health Service
NLW	National Living Wage
OHID	Office for Health Improvement and Disparities'
PRaP	Provider Referrals and Payments
REL	Regional Engagement Lead
RTI	Real Time Information
SCR	Special Customer Records
SE	Supported Employment
SEQF	Supported Employment Quality Framework
SPOC	Single Point of Contact
VAT	Value Added Tax

Annexes

Annex B – Eligibility and Suitability

Definition of Participant Groups

- 190.** Accountable Bodies are responsible for confirming the i) eligibility criteria (which is a factual assessment); and ii) the suitability criteria (which requires judgement of the individual's circumstances), for all Participants. In confirming eligibility, the Accountable Body will be required to confirm with DWP that the participant is already being supported by a relevant DWP programme for example, Restart.
- 191.** Eligible participants must be a disabled person, or belong to one of the specified disadvantaged groups:
- Have a disability as defined in section 6 of the Equality Act 2010 or the Social Model of Disability.
 - Meet the definition of one of the specified disadvantaged groups with additional multiple and complex barriers that would benefit from support;
- 192.** The specified groups are as follows:
- An offender (someone who is serving a community service) or ex-offender (someone who has completed a custodial or community sentence).
 - A carer.
 - An ex-carer.
 - A homeless person.
 - A former member of His Majesty's (HM) Armed Forces (AF), a member of HM AF reserves, or a partner of current or former Armed Forces personnel.
 - A person for whom a drug or alcohol dependency, including a history of dependency, presents a significant barrier to employment.
 - Care experienced young person or a care leaver
 - A refugee, a resettled Afghan.
 - A person on the Ukrainian scheme.
 - A victim/survivor of domestic abuse.
 - Young people identified as being involved or at risk of being involved in serious violence.
 - A victim of modern slavery.
- 193.** Definitions for each of the groups are set out at the end of this Annex.

Eligibility Criteria

- 194.** People in these participant groups (as defined in paragraph 191-192) must also meet the following additional criteria to be eligible for Connect to Work:
- They must not currently be doing any paid work and would be available to start a suitable job (applies only to participants who are not working), or are at risk of losing work (retention participants only).
 - Should have been employed continually for at least 3 months before starting Connect to Work, (retention participants only)*.
 - Are of Working Age, aged 16 or more in Wales.
 - Have the right to work in the United Kingdom¹².
 - Have the right to live in the United Kingdom and are resident in England or Wales.
 - Do not belong to a group which has no entitlement to public funds¹³.
 - Is not on a DWP employment programme (see Technical Note: General, Annex C for more detail).
- 195.** For individuals on zero-hour contracts who are looking to access the ‘In-Work’ Retention Support strand of Connect to Work, the 3 month paid work criteria does not need to have taken place for a continuous period of 3 months. Any spell of employment within 3 months before accessing support will be acceptable. The potential participant will need to be in paid employment at the point of accessing Connect to Work. If they drop out of work whilst on Connect to Work, the same process will follow as for when this occurs for those in work.
- 196.** For those considered for the offer of in work retention support, we would expect that they had been in work for at least 3 months so that the employer has had time to have completed their usual induction of new staff and had a chance, for example, to put in place appropriate adjustments. It is, however, acceptable to offer support to individuals who have been employed for shorter periods where the Accountable Body judges that would be appropriate.

¹² [Prove your right to work to an employer: Overview - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/publications/prove-your-right-to-work-to-an-employer-overview)

¹³ [Public funds - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/publications/public-funds)

Suitability Criteria

- 197.** If all the above eligibility requirements are met, the prospective participant must also meet the suitability criteria. To be suitable for Connect to Work, eligible people must meet at least one of the employment situation criteria and at least one of the 'would benefit from Connect to Work' situation suitability criteria, set out below.
- 198.** The primary focus for the programme will be individuals who are not required to seek work as a condition of benefit receipt (who have often been overlooked for employment support). We'd expect appropriate participants to have never worked or to have not worked for around 6 months or more. It will also be available for those who are required to seek work but whose needs are best met by Supported Employment. It will also be available for those same groups where someone is in precarious employment and needs additional support to sustain employment.
- 199.** The suitability criteria are:

Individuals must meet at least one of the following employment situations.

- **Economically inactive or unemployed:** Person has not worked for around 6 months due to their disability, long term health condition or disadvantages and feel they need comprehensive tailored employment support to help them to identify the right roles for their needs and to engage in effective job search towards work.
- **Employed but risk of dropping out of work:** Person is working/Self-employed for at least 3 months and is struggling to sustain employment due to their disability, long term health condition or disadvantages. However, it is acceptable to offer support to individuals who have been employed for shorter periods where the Accountable Body judges that would be appropriate.
- **Maintaining work:** Person has never been in employment or a track record of struggling to retain jobs/sustain employment due to their disability, long term health condition or disadvantages.

- 200.** Individuals must also meet at least one of the following, 'would benefit from Connect to Work' situations:

- **Comprehensive tailored help:** Person is unlikely to be able to move into/retain paid work without very frequent, comprehensive and tailored support above and beyond standard provision (e.g. IAG, CV & application support) or other national provision including Restart.
- **Adaptability:** Person has previously, or is expected to, struggle with learning new skills or adapting to new environments due to their disability, long term health condition or disadvantages.
- **Integration:** Person needs employment support that is integrated with support for their other needs e.g. health services, probation, social care.

- **Job role and workplace:** Person will need employer flexibility to tailor the role and/or workplace to support with their disadvantages or disability or health condition.
- **Sustained work:** Person requires/will require significant support to retain work over and above standard reasonable adjustments.

- 201.** References to disability or disadvantages in the suitability criteria set out above should be read as referring to the relevant Participant groups set out below.
- 202.** If the individual meets at least **one** of the criteria in each of the situation categories set out above and the individual is identified as motivated to work, they understand the Connect to Work offer and are willing to engage with Connect to Work, then they are eligible and suitable for Connect to Work. Connect to Work is a voluntary programme so individuals must be motivated to work and agree to volunteer for the programme.

See further below for a map detailing the above process.

Definitions and Descriptions of the Participant Groups

Disabled People

- 203.** Definition of the disability group is:
- A disabled person as defined under section 6 of the Equality Act 2010; or
 - A person considers themselves disabled under the Social Model of Disability.
- 204.** Under the Equality Act 2010 a person has a disability if (in summary):
- they have a **physical or mental impairment**; and
 - the impairment has a **‘substantial’** and **‘long-term’** adverse effect on
 - their ability to carry out normal day-to day activities’. ‘substantial’ is defined as more than minor or trivial, e.g.it takes much longer than it usually would to complete a daily task like getting dressed.
 - **an impairment has ‘long-term’ effect if:**
 - (a)** it has lasted for at least 12 months,
 - b)** it is likely to last for at least 12 months, or
 - c)** it is likely to last for the rest of the life of the person affected.

- 205.** The Social Model of Disability defines disability as an individuals' experience of attitudinal and practical barriers to employment which stem from an impairment. In summary this is:
- **Impairment:** An injury, illness, or congenital condition that causes or is likely to cause a long-term effect on physical appearance and / or limitation of function within the individual that differs from the commonplace.
 - **Disability:** The loss or limitation of opportunities to take part in society on an equal level with others due to social and environmental barriers.

Detailed definition of Social Model of Disability

- 206.** The Social Model of Disability makes an important distinction between 'impairment' and 'disability'.
- 207.** The Social Model of Disability recognises that people with impairments are disabled by barriers that commonly exist in society. These barriers include negative attitudes, and physical and organisational barriers, which can prevent disabled people's inclusion and participation in all walks of life.
- 208.** According to the Social Model of Disability, impairment is what has historically been referred to as a "disability" or a health condition. For many (but not all) disabled people, their impairment is a significant part of their life and may form part of their personal identity. For some people, their impairment may require considerable management, and they may need ongoing medical support. Experience of impairment is personal. Everyone's experience is different. That experience is always valid and always important.
- 209.** Disability by contrast is the inequality, disadvantage, disempowerment or discrimination which may affect people with impairments as a result of barriers to access and inclusion. For example, a staircase is a barrier to a wheelchair user; providing a lift removes that barrier. Disability is therefore something which affects people with impairments but is different from impairment. Disability is something which disables someone with an impairment. Barriers can be removed. If you remove the barrier then you remove the disability.

Disadvantaged Groups

- 210.** The definition and descriptions of Connect to Work disadvantaged groups are set out in the table below. Early access to intensive employment support helps prevent people in these groups becoming inactive. There is a distinction within disadvantaged groups between those underrepresented in the labour market and those that will have complex barriers. For example, veterans as a whole are not underrepresented in the labour market but there are some ex-armed forces veterans who will have complex barriers and will benefit from Connect to Work.
- 211.** Accountable Bodies will not have discretion to extend eligibility beyond these groups but will be able to prioritise specific groups in Delivery Areas, on the basis of need and fit with the programme.

DISADVANTAGED GROUP	DESCRIPTION
Ex-offender	A person who has completed a custodial or community sentence or who is serving a community sentence.
A carer or ex-carer	A person who provides (or has until recently provided) full or part-time unpaid care by looking after a family member or friend, who is infirm, disabled or seriously ill. They do not have to live in the same household. These people are called carers, but many would probably say they were just "looking after someone".
A homeless person	A homeless person, including a person with homelessness experience or currently at risk of homelessness, is someone who has encountered a period of having no accommodation available for their occupation, in the United Kingdom or elsewhere. It does not just refer to people who have experienced rooflessness/slept rough, but also those who have: • Lived in insecure housing (threatened insecure tenancies, eviction, domestic violence, or staying with family and friends known as 'sofa surfing') • Experienced houselessness (with a place to sleep but temporary, in institutions or a shelter) • Lived in inadequate housing (in caravans on illegal campsites, in unfit housing in extreme overcrowding)
Veterans Includes the following groups: • A former member of HM Armed Forces • A partner of current or former Armed Forces personnel • A member of the HM AF reserves	[While veterans and other members of the Armed Forces Community are included in this list and some will benefit from support, not all are disadvantaged.] A person who is a former member of His Majesty's (HM) Armed Forces (AF), their partners and armed force reservists (including volunteer reservists and regular reservists as set out below). To be classed as a veteran a person needs only to have served in HM AF for at least 1 day. A person who is a volunteer reservist. Voluntary reservists comprise: • the Royal Naval Reserve, • the Royal Marine Reserve, • the Territorial Army, and • the Royal Auxiliary Air Force, and A person who is a regular reservist. Regular reservists comprise: • the Royal Fleet Reserve, • the Army Reserve, and • the Royal Air Force Reserve. For the avoidance of doubt, the partners of armed force reservists are not eligible.

DISADVANTAGED GROUP	DESCRIPTION
A person for whom a drug or alcohol dependency, including a history of drug or alcohol dependency, is a significant barrier to employment	A person for whom a drug or alcohol dependency presents a significant barrier to employment. This can include drug or alcohol dependency in the past. This could include individuals at the start or end of their recovery journey. Individuals may be experiencing a lack of confidence to take forward work, require support to maintain recovery or need to address wider barriers that stem from substance misuse such as housing or financial issues.
A care experienced young person or a care leaver	A person who is defined as: - Care leaver – a care leaver is a person under 25 who has been in local authority (LA) care (e.g. residential or foster care) for a period of at least 13 weeks or more, or periods amounting in total to 13 weeks or more, since they were age 14, and ending after age 16. - Care experienced young people - A person with care experience has spent time within the local authority care system living in foster care or residential care.
A refugee	Refugee – a person who has been granted refugee status in the UK under paragraph 334 of the Immigration Rules made under section 3(2) of the Immigration Act 1971.¹⁴
A person on the Ukrainian scheme	A person who is living in the UK on one of the following Ukraine Scheme visas: - the Homes for Ukraine Scheme (including Welsh and Scottish super sponsorship schemes), - the Ukraine Family Scheme, or, - the Ukraine Extension Scheme. The Ukraine Permission Extension (UPE) scheme which will extend existing permissions for Ukrainians who are living in the UK under a Ukraine scheme visa for a further 18 months starting from March 2025
An Afghan resettler	Afghan resettler – A person who arrived in the UK legally via a safe and legal protection route set up in response to the situation in Afghanistan, including the Afghan citizens resettlement scheme, the Afghan Relocations and Assistance Policy and the Afghanistan Locally Employed Staff Ex-Gratia Scheme.

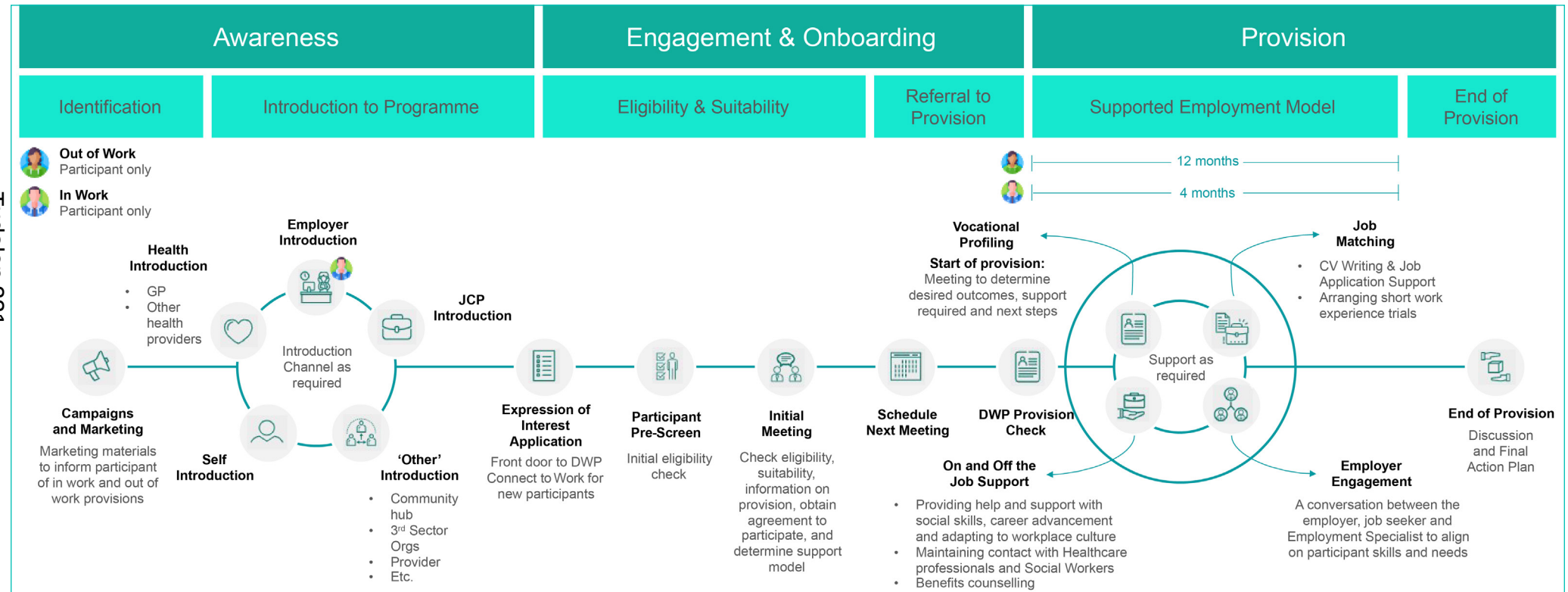
¹⁴ [www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/77/section/3#:~:text=\(2\)The%20Secretary%20of%20State,United%20Kingdom%20of%20persons%20required](http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/77/section/3#:~:text=(2)The%20Secretary%20of%20State,United%20Kingdom%20of%20persons%20required)

DISADVANTAGED GROUP	DESCRIPTION
A victim/survivor of domestic abuse	A person who meets the Domestic Abuse Act 2021¹⁵ definition of domestic abuse (summarised below). Definition of domestic abuse: ● Behaviour of a person (perpetrator of the abuse) towards another person (victim of the abuse) is domestic abuse if: both are aged 16 or over and are personally connected to each other, and the behaviour is abusive. Behaviour is abusive if it consists of any of the following: ● physical or sexual abuse; ● violent or threatening behaviour; ● controlling or coercive behaviour; ● economic abuse ● psychological, emotional or other abuse; and it does not matter whether the behaviour consists of a single incident or a course of conduct. A victim of domestic abuse includes a reference to a child who – ● sees or hears, or experiences the effect of, the abuse, and ● is related to perpetrator of the abuse and the victim of the abuse. Anyone can be a victim of domestic abuse, regardless of gender, age, ethnicity, religion, socio-economic status, sexuality, or background.
Young people identified as being involved, or at risk of being involved, in serious violence.	A young person (aged between 16-24) is classed as being involved, or at risk of being involved in serious violence if they are involved with specific types of crime such as knife crime, gun crime and areas of criminality where serious violence or its threat is inherent, such as county lines drug dealing.
A victim of modern slavery	A person who has been confirmed as a victim of modern slavery by having a positive ‘Conclusive Grounds’ decision issued by the relevant Competent Authority at the Home Office. The Home Office issues the decision letter to the adult concerned or to their appointed representative where applicable. Modern slavery is the illegal exploitation of people for personal or commercial gain. It covers a wide range of abuse and exploitation including human trafficking, slavery, servitude and forced or compulsory labour.

Annexes

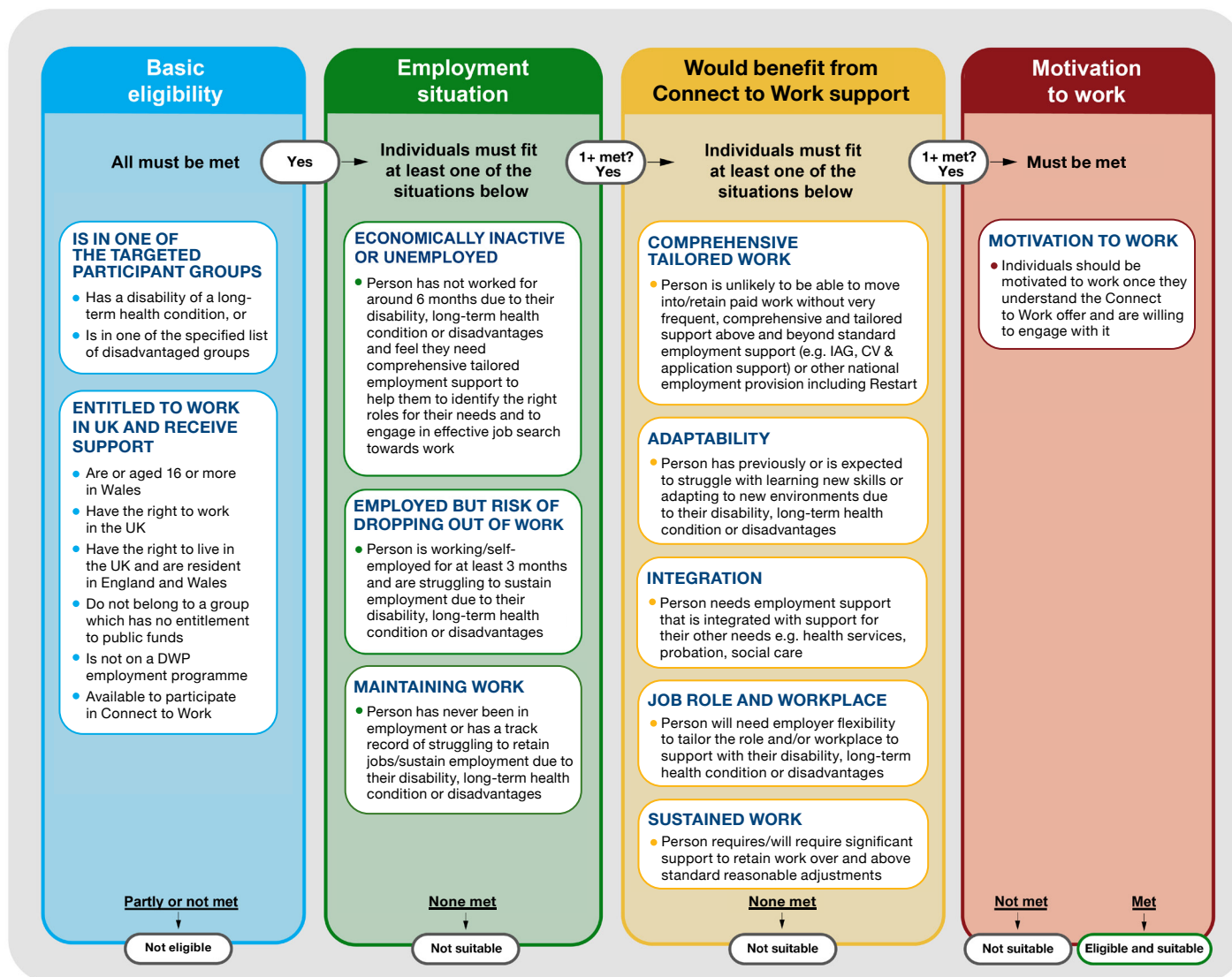
Annex C – Process Map

See image below for an overview of the Connect to Work process.

*Please use the zoom functionality to enlarge this image, if viewing this electronically.

The following describes the Eligibility and Suitability Criteria for Connect to Work that must be met by potential participants before they can access the programme.

*Please use the zoom functionality to enlarge this image, if viewing electronically.

Annexes

Annex D – Proposed Geographies

The following table lists each of the Connect to Work Delivery Areas, their Accountable Body and their constituent upper-tier and unitary councils.

ARDAL GYFLENWI	AELODAU ARDAL GYFLAWNI	CORFF SY'N ATEBOL
Wales – Mid Wales	Ceredigion County Council	TBC
	Powys County Council	
Wales – North Wales	Conwy County Borough Council	Denbighshire County Council
	Denbighshire County Council	
	Flintshire County Council	
	Gwynedd Council	
	Anglesey County Council	
	Wrexham County Borough Council	
Wales – South East Wales	Blaenau Gwent County Borough Council	TBC
	Bridgend County Borough Council	
	Caerphilly County Borough Council	
	Cardiff Council	
	Merthyr Tydfil County Borough Council	
	Monmouthshire County Council	
	Newport City Council	
	Rhondda Cynon Taf County Borough Council	
	Torfaen County Borough Council	
Wales – South West Wales	Vale of Glamorgan Council	Swansea Council
	Carmarthenshire County Council	
	Neath Port Talbot Council	
	Pembrokeshire County Council	
	Swansea Council	

Annexes

Annex E – Indicative Volume and Unit Cost Estimates by Delivery Area

- 212.** When Connect to Work is fully rolled out at the peak of delivery each Delivery Area will be delivering an appropriate share of peak annual Programme Starts nationally. The table below provides indicative estimates for Programme Starts for each the Connect to Work Delivery Areas in a financial year when peak Programme Starts are delivered. The table also provides indicative estimates of unit costs for the lifetime of Connect to Work. These indicative estimates were determined using the Grant Formula.
- 213.** The indicative Programme Starts and indicative unit costs are supplied here to illustrate the likely scale of Connect to Work and to support Accountable Bodies with planning a coherent service for their Delivery Area. In developing their Delivery Plan, Accountable Bodies should use the estimated peak starts as a guide to the level of delivery that they propose to work towards. In their Delivery Plan, Accountable Bodies should demonstrate how they intend to reach peak state and the expected Participant volumes. Accountable Bodies should also consider the funding required for delivery over the lifetime of the service based on the indicative unit cost, which includes ramp-up and ramp-down costs. As the distribution of spend on the grant-delivered service will be different from the distribution of starts, combining the unit cost with starts in a financial year will not provide an accurate figure for the amount of funding that would be received in a specific year.
- 214.** The Grant Formula estimates shares of total volumes and total funding. The Grant Formula has been designed to estimate volumes and funding in a consistent and transparent way, using the same publicly available data sources with Local Authority level data for all areas as far as possible. Shares of total volumes are estimated based on an area's working age population and demand indicators, which include the proportion who are economically inactive due to long-term sickness, disability employment gap, and measures of deprivation (for disadvantaged groups Participants). Shares of total funding are based on estimated volumes with cost adjustments to reflect variations in staffing and premises costs and the additional costs faced by rural areas. As the scale of delivery will depend on Delivery Plans, the indicative unit costs (relative to total funding levels) better express the Grant Formula's cost adjustments. Indicative estimates for the number of Programme Starts at peak and the overall unit cost are provided for information and to assist with the framing of planning. **They are not guaranteed. Funding and volumes for each Accountable Body will be agreed as part of the approved Delivery Plan and the Grant Funding Agreement.**

- 215.** The cost per Participant will vary by Delivery Area, reflecting area characteristics. The level of funding also reflects that the target groups cover individuals with a range of needs. Additionally, we would expect those ‘In-Work’ Retention Support Participants, supported to retain employment, to require less support than an ‘Out-of-Work’ Participant. Beyond the Grants to the Connect to Work Delivery Areas, the Connect to Work budget will also support central costs, including for example Implementation Support, Fidelity Assessment, and evaluation.
- 216.** This Grant Guidance invites the Accountable Bodies for Connect to Work Delivery Areas to develop a Delivery Plan. The funding, splits between different Participant types and profiles for the build-up of Participant volumes will be discussed between Accountable Bodies and DWP. The figures provided here are not a prejudgement of the outcome of those discussions.
- 217.** The build up to the peak of delivery will be agreed between DWP and Accountable Bodies. The pace of the ramp up will vary between Delivery Areas and this will affect the total volumes and total funding provided over the length of the programme.
- 218.** In the table below, the indicative Grant Formula estimates for Programme Starts in a financial year at peak and unit cost are rounded to the nearest 100.

Delivery Area	Indicative Programme Starts in a financial year at peak	Indicative unit cost over the lifetime of the programme
Wales	6,700	£3,700

Annexes

Annex F – Contacts and Support

Question-and-Answer Log

- 219.** Accountable Bodies can submit questions at any time whilst developing their Delivery Plan to their single point of contact for the programme at: laenquiries.supportedemploymentprogramme@dwp.gov.uk. DWP will maintain an anonymised question-and-answer log to manage and monitor all questions raised via any forum. A Frequently asked questions log will be developed and shall be regularly circulated directly to each Accountable Body.

Department
for Work &
Pensions

Department
for Work &
Pensions

Connect to Work Grant Guidance

Appendix B – Delivery Plan template

29 November 2024

To access Connect to Work Grant funding, Accountable Bodies are being asked to complete a Delivery Plan, setting out how they intend to use the funding and deliver the programme. The Delivery Plan should be completed in accordance with information contained in the Grant Guidance and technical notes, as set out below.

Since this is the first step in the Government's Get Britain Working Strategy, we are keen that your Delivery Plan not only captures information about your specific plans for delivery of the programme, but also starts a process of considering your wider strategy on work, health and skills, and how this support will fit within it.

Accountable Bodies are asked to develop their Delivery Plan in collaboration with local partners and particularly Additional Delivery Area Members (where appropriate). Plans will need to be agreed by both the Accountable Body and DWP before entering into a Grant Funding Agreement.

Capitalised terms and acronyms referred to in this Delivery Plan Template shall have the meanings given to them in the Grant Guidance or Grant Funding Agreement.

Please note, that when answering the following sections, you are doing so on behalf of your Delivery Area.

This Delivery Plan should be completed with reference to the following documents:

1. Connect to Work Delivery Plan Guidance
2. Connect to Work Grant Guidance
3. All applicable Technical Notes (see Technical Note: General, for a schedule of future Technical Notes)
4. Connect to Work Grant Cost Register

Section 1 – Contact information

The following information is to help support communication during this Delivery Plan process.

1.0 Name and address of the Accountable Body for your Delivery Area:	Denbighshire County Council
1.1 Please provide the following details for the Accountable Body:	
Single Point of Contact Name:	Gary Jones
Single Point of Contact Email:	Gary.wynjones@denbighshire.gov.uk

Single Point of Contact Phone:	
Role of Single Point of Contact:	Regional Programme Manager

Section 2 – Connect to Work delivery

Within this section, please set out your response to how you will deliver your service, who you will work with to deliver and integrate it, and how you will ensure you have a suitably qualified workforce (either in-house or via commissioning) in place, to deliver the Supported Employment model.

2.0 In the delivery of Connect to Work please indicate which delivery method you intend to use across your Delivery Area (Please select one option only)

In-house	Commissioned	Mixed (both in-house and commissioned) x
----------	--------------	--

2.1 Where a **mixed delivery method** is indicated, please provide details on the proportion and nature of how the model will be split. Is this by provision (IPS and SEQF)? Is it by geographical location? Is it by Participant group? etc.

2.2 Please detail your high-level plan for delivery which captures the key milestones and indicative timings for implementation activities. These could include:

- The date your team will be in place to start delivering the programme
- The date you will be ready to start receiving 'Expressions of Interest'
- Your anticipated timeframe for scaling up and the associated starts volumes
- The date you plan to be fully operational

Please attach a copy of **your draft project plan**, which shows your key milestones and timeline.

- The date your team will be in place to start delivering the programme
- The date you will be ready to start receiving 'Expressions of Interest'
- Your anticipated timeframe for scaling up and the associated starts volumes
- The date you plan to be fully operational

Capacity and Capability

Within this section, please provide details of the capacity and capability to deliver Connect to Work across your Delivery Area.

2.3 Please describe the capacity and capability to deliver Connect to Work across your Delivery Area.

Please include the key capacity and capability challenges you have and what further support you may need to help address these challenges. Please highlight any challenges across your whole Delivery Area.

2.4 Please provide details of how your project will be administered. Where possible, please describe the individual posts within the team(s) that will be delivering the project:

- How is the team set up to manage the project?
- What resources, expertise, skills, responsibilities and experience do they have?
- Will existing staff be employed, or will new staff be recruited (if recruited, how and when)?

Where you have indicated some, or all your delivery will be done in-house, please also provide the following details:

- Staff roles and responsibilities, including volumes.
- Recruitment plans and timelines, including any specific skills and knowledge needed for those roles

Please refer to job titles rather than the actual names of individuals.

Commissioned delivery

Where you have indicated that some, or all, of your delivery of Connect to Work will be commissioned, please provide the following:

2.5 A summary of the procurement process (including timeline) that will be followed to identify and appoint Delivery Partner(s), including how the process will ensure the following is met:

- Requirements of the Grant Guidance
- Conditions of the Grant Funding Agreement
- Support for all eligible and suitable Participants
- Full coverage across your Delivery Area

2.6 If you intend to appoint a managing agent to oversee the implementation and delivery of Connect to Work, please provide details below, including your rationale for this decision.

2.7 Please provide details of the market assessment and engagement strategy for your commissioning activity.

2.8 Are there any Delivery Partners that have already been identified or commissioned? Please provide details of how they were identified and commissioned and how you plan to utilise existing contracts, if applicable.

Section 3 – Connect to Work design

Design principles

You will recognise from the Grant Guidance the importance of adhering to the principles and the five stages of the Supported Employment model for both IPS and SEQF. This section is to understand how you will design your overall programme in line with these principles.

3.0 Please provide a clear description of your proposed Connect to Work offering and how this meets the requirements set out in the Grant Guidance.

3.1 Please provide details of how you intend to ensure the support provided to Connect to Work Participants, adheres to the fundamental principles of Supported Employment, Individual Placement and Support (IPS) and Supported Employment Quality Framework (SEQF). This should include:

- supporting people into competitive employment in the open labour market.
- ensuring Participants receive commensurate pay for work carried out.
- providing appropriate support through all the stages of the five-stage process.

(See Technical Note: Supported Employment Delivery Model for more information)

3.2 Please provide details on how you will engage with local employers, to support them to develop more inclusive employment practices, ensuring their jobs are accessible to Connect to Work Participants and individuals are supported to sustain those roles.

Local Employer Engagement Strategy/plan

Identification of Participants

Identification of the appropriate volumes of eligible and suitable Participants is an important element of Connect to Work, with the programme being targeted at the right people, at the right time and based on individual circumstances. Take up of Connect to Work will be promoted and marketed to citizens to help identify eligible/suitable potential participants in your Delivery Area.

3.3 Please provide details of how you will generate interest, including marketing of Connect to Work to meet your expected profile volumes?

Marketing and Engagement Strategy

3.4 Which introduction channels would you expect 'Expressions of Interest' to come from and how do you expect to monitor and manage these routes in live running to ensure they remain effective throughout the grant period?

List of key introducers.
Job Centre

3.5 If you propose to prioritise specific groups of people, please describe your rationale and describe how you will do so within the agreed Eligibility and Suitability Criteria.

Participant journey

This section is to outline how you will support and manage Participants through the Connect to Work process.

3.6 Please provide details on how you will provide tailored support for each Participant, as described in the Grant Guidance?

3.7 How will you safeguard Participants, including those who are subject to Multi-Agency Public Protection Agency (MAPPA) arrangements and embed the public sector equality duty into the design and operation of your service e.g. through appropriate ongoing equality impact analysis?

Estimated costs and volumes Please complete all sections of the Grant Cost Register (GCR), which has been supplied separately. The GCR is a service costing tool which we are asking Accountable Bodies to use in planning and costing their Supported Employment provision. Guidance on completing the GCR has been included within the model. DWP Commercial Finance are also available to provide general support on completing it where requested. DWP recognises that costs may change during the live running of the programme and any changes can be discussed as part of the annual review.
3.8 Please embed the completed Grant Cost Register
Risk An understanding of your risks involved in delivering Connect to Work and the need for having effective systems in place to manage them, is important to enable the delivery of Connect to Work, from implementation to live running.
3.9 Please describe the key risks and mitigations, including operational, commercial and financial, that could affect Connect to Work delivery.
3.10 Please detail your approach to fraud risks that could affect your delivery and how you might mitigate these.

Section 4 – Governance

Outline of governance approach & experience

Within this section, please provide details of the governance arrangements for Connect to Work across your Delivery Area.

4.0 Please summarise the governance structure you will have in place across your Delivery Area, including how any advisory panels or associated partnership groups are made up. Please specify whether these are pre-existing structures, new structures, or whether contingency arrangements are temporarily being put in place. Please explain how these arrangements will be sustained through the life of the programme. Please also include details of any challenges you foresee in relation to the governance of Connect to Work and any support you may need to develop your governance structures.

4.1 If the proposed governance structures are not yet in place, please indicate when these are likely to commence.

Local Partner delivery group EWG/

4.2 What controls and assurance mechanisms will you put in place to ensure that all spend incurred in delivering Connect to Work is accurate, valid, and reasonable?

Compliance and quality manager

4.3 What controls and assurance mechanisms will you put in place to ensure that the quality of delivery of Connect to Work, is of the required standard and how frequently will this be reviewed?

4.4 How you will demonstrate continuous improvement to the quality of your services, safeguard high standards of care and create an environment in which excellence will flourish?

Lessons learnt, sharing best practice,

Section 5 – Performance and Management Information (MI) reporting requirements

The agreed set of MI will be essential to the effective running of Connect to Work. This will include shared MI which will be used to monitor and manage the Grant, including the agreed performance measures.

MI/data gathered will also be used to provide a source of evidence for the monitoring and evaluation of the programme, and additionally to enable wider evaluation activities such as sampling for research and impact analysis.

Please note that in this section we are referring to the collection of data/Management Information and ensuring quality across your Delivery Area.

5.0 How will you manage performance within the Accountable Body, to achieve the levels set out in your Delivery Plan, including the agreed performance measures?

5.1 How will you manage the accurate and timely collection of Management Information, including the timelines agreed in the Grant Guidance (and the Technical Note: General).

Section 6 - Developing an integrated support offer with strategic fit to local priorities

As set out in the Grant Guidance, a key element of the Supported Employment models is that services are well embedded with other local support for the target groups and local labour market systems. The funding will be the first contribution to enabling you to stand up (over time) a wider offer to tackle inactivity, by connecting broader work, health and skills support and, in turn, supporting the Government's Get Britain Working strategy, bringing fundamental reform and transforming our relationship with local areas. Please set out your intended approach to building partnerships and integration across all appropriate local services and stakeholders

6.0 Please set out details of your current understanding of how integration with local services, including health services, is being delivered to ensure holistic support for individuals. What do you plan to do in the future, including steps to drive greater local join up between employment, health, and wider community place-based services for the target groups and in turn how do you anticipate this will improve the effectiveness of your supported employment delivery.

6.1 Please provide details of your current relationships with key partners and how you will build and develop relationships with these partners during the delivery of Supported Employment funded by this Grant, with consideration of partners for future integrated support offers. This may include health partners, the JCP, voluntary sector, and other relevant local services.

6.2 Please provide details of how you will maintain relationships with key partners, across both the geography and full spectrum of services, to ensure regular and frequent contact throughout delivery of the programme.

6.3 Please provide details of how this Supported Employment provision will fit strategically within your local priorities and overall plans to tackle inactivity – building towards your work, health and skills planning. Please provide information about how the Supported Employment funded by this Grant will join up with and provide additionality to local provision in your area, including pre-existing Supported

Employment or other support funded from UKSPF, WorkWell, and the Adult Education Budget.

6.4 Tell us about any challenges you may face in developing partnerships and an integrated approach to mobilising this Supported Employment and your approach to managing those challenges. Describe what, if any, support you may require from DWP in this process.

Section 7 - Protecting Participant data

It is important for personal data to be collected, stored, and always used appropriately and securely in line with legal and statutory requirements. The Accountable Body and their Delivery Partners are required to meet established standards for data security, including UK General Data Protection Regulation (UK GDPR) and other applicable data protection legislation.

7.0 Briefly describe how you are embedding data protection by design into the design and delivery of Connect to Work.

7.1 Explain the data sharing and data governance mechanisms within your Delivery Area, to support the delivery and evaluation of Connect to Work. This work can be ongoing, but please elaborate as far as you are currently able on work undertaken so far.

7.2 As the Accountable Body for your Delivery Area, it will be your role to ensure that the required Data Sharing Agreements (Agreements) are in place with (and where necessary, between) Delivery Partners, so that data can be shared for delivery and evaluation purposes, including sharing data with DWP. Please advise where Agreements are already in place or, where these are not yet agreed, outline what plans are in motion to put these in place.

7.3 Provide details of the procedures and systems that you plan to deploy, to ensure that Participant information is being stored securely at all times.

Section 8 – Subsidy control

The following questions relate to subsidy control. Connect to Work is not intended to be a subsidy (as defined in the Subsidy Control Act 2022) and therefore DWP needs assurances from the Accountable Body and its Additional Delivery Area Members that the Grant will not constitute “financial assistance that confers an economic advantage on one or more enterprises”.

Please detail and provide DWP with responses to the questions set out below together with sufficient evidence (if appropriate) to substantiate the responses given, to provide assurance to DWP that either a) no or only minimal economic activities are undertaken by the Accountable Body and each Additional Delivery Area Member); or b) any funds that may be granted under Connect to Work will be adequately ringfenced from any economic activities the Accountable Body and each Additional Delivery Area Member carries out.

An “economic activity” for these purposes means the offering of goods or services on a market.

Further detail on subsidy control, economic activities and ringfencing can be found here:

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/658025b295bf65000d719140/uk_subsidy_control_regime_statutory_guidance.pdf

Please provide responses in respect of the Accountable Body, and each Additional Delivery Area Member.

DWP reserves the right to raise further questions if needed to establish whether or not any funding may constitute a subsidy, and ultimately decide not to award the Accountable Body the Connect to Work Grant.

8.0	Is the Accountable Body or any Additional Delivery Area Member involved in any economic activities? NB. for the avoidance of doubt we do not consider 'in-house' delivery (i.e. for themselves and not commercial in purpose) by Accountable Bodies or Additional Delivery Area Members to be 'economic activities' as these services are not being offered on a market (as per the definition above) and they are not acting for a commercial purpose.	Yes/No
8.1	If the Accountable Body or any Additional Delivery Area Member is involved in any economic activity, what proportion of the Accountable Body's or Additional Delivery Area Member's capacity do the economic activities constitute? <i>[Insert response here]</i>	
8.2	Please provide a description of the Accountable Body's or the Additional Delivery Area Member's economic activities and how they relate to activities proposed to be funded under the Connect to Work Grant (including any areas of overlap). <i>[Insert response here]</i>	
8.3	What measures, if any, will the Accountable Body's or the Additional Delivery Area Member implement in order to ring-fence the Connect to Work Grant funding from the Accountable Body's or the Additional Delivery Area Member's economic activities? <i>[Insert response here]</i>	

--	--

Section 9 – Accountable Body declaration

By submitting this Delivery Plan signed by an authorised representative, the Accountable Body confirms that:

- The information set out in the Delivery Plan is accurate and true.
- The Accountable Body is the lead local authority applying for the Connect to Work Grant on behalf of the Delivery Area. As such, the Accountable Body confirms that it is appropriately empowered by legally authorised Additional Delivery Area Members to deliver the Connect to Work service proposed in the Delivery Plan. This includes due consideration of the mechanisms available to them to deliver the Connect to Work service.
- It will put in place its own arrangements across the Delivery Area.
- It is committed to completing and collecting MI as part of delivering a Connect to Work service (see section 'Management Information (MI) and Reporting Requirements' of the Grant Guidance for further details).
- It is committed to participating in a regional/national network to share good practice between other Accountable Bodies' delivering Connect to Work.
- It is committed to delivering Connect to Work in accordance with the final Grant Funding Agreement between the DWP and the Accountable Body.

Signature:

Name and
position of
authorised
representative:

Date:

For and on behalf of the Accountable Body

Economic Inactivity Jan to Dec 24
Annual targets established by DWP

	Total Pool 2024	Target Jan 26-Mar	Target 26-27	Peak Target 27-28	Target 28-29
Anglesey	8,700.00	35	95	100	75
Gross Budget		129,500.00	351,500.00	370,000.00	277,500.00
Net Budget		106,015	287,755.00	302,900.00	227,175.00

Target 29-30	Total to achieve 2026-2030 C2W
8	313
29,600.00	1,158,100.00
24,232.00	948,077.00

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	Y Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	Tachwedd 2025
Pwnc:	Derbyn Cynnig o Gyllid Grant gan Uchelgais Gogledd Cymru
Deiliad(iaid) portffolio:	Y Cyngorydd Gary Pritchard, Arweinydd a Deiliad Portffolio Datblygu Economaidd
Pennaeth gwasanaeth / cyfarwyddwr:	Christian Branch – Pennaeth y Gwasanaeth Rheoleiddio Gwasanaethau a Datblygu Economaidd
Awdur yr adroddiad:	Tudur H. Jones – Prif Swyddog Datblygu Economaidd
Aelodau lleol:	Yn berthnasol i bawb

A – Argymhellion a rhesymau

Bod y Pwyllgor Gwaith yn dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Arweinydd a Deiliad Portffolio Datblygu Economaidd, Cyfarwyddwyr Busnes y Cyngor/Swyddog Monitro ac Adnoddau/Adran 151 i dderbyn y cynnig grant o £10.474m gan Uchelgais Gogledd Cymru.

Y Cynnig Grant gan Uchelgais Gogledd Cymru (UGC)
Bydd y cynnig hwn o gyllid grant mewn perthynas ag:

- Adeiladu x10 uned fusnes newydd yn Amlwch
- Ailddatblygu'r Adeilad y Derfynfa Forol yn Amlwch
- Adeiladu llwybr mynediad newydd o Dregarnedd i hen safle Peboc
- Adeiladu x1 uned fusnes newydd yn Nhregarnedd, Llangefni

1. Adeiladu unedau busnes newydd yn Amlwch
Mae'n cynnwys adeiladu x10 (deg) uned fusnes newydd ar brysgdir yn Amlwch am gost o £4.96m. Bydd yr unedau hyn yn darparu 1,894 troedfedd sgwâr (1,291m²) o arwynebedd llawr ar gyfer busnesau newydd ac yn gallu darparu ar gyfer tua 35 o swyddi.

2. Ailddatblygu Adeilad y Derfynfa Forol yn Amlwch
Mae'n cynnwys ailddatblygu'r Derfynfa Forol ym Mhorth Amlwch yn llawn am gost o £4.86m. Bydd y cynllun hwn yn darparu 10,665 troedfedd sgwâr (990m²) o ofod llawr y gellir ei ddefnyddio ac yn gallu darparu ar gyfer tua 25 o swyddi.

3. Adeiladu llwybr mynediad newydd Peboc (Llangefni)
Er mwyn gallu cyrraedd hen safle Peboc, mae angen llwybr newydd o barc busnes Tregarnedd sy'n mesur tua 40m o hyd. Y llwybr hwn yw'r opsiwn a ffefrir ar ôl ymgynghori â Swyddogion Priffyrdd gan y gellir ei adeiladu yn unol â'r fanyleb a darparu ar gyfer yr amrywiaeth angenrheidiol o gerbydau.

4. Adeiladu uned fusnes newydd ar ystâd Tregarnedd (Llangefni)
Mae'n cynnwys adeiladu x1 (un) uned fusnes newydd ym mharc busnes Tregarnedd am gost o £3.48m. Bydd yr uned hon yn darparu 9,420 troedfedd sgwâr (875m²) o arwynebedd llawr ar gyfer busnesau newydd ac yn gallu darparu ar gyfer tua 24 o swyddi.

Cefndir/ Cyd-destun

Ym mis Mehefin 2025, cafodd y Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd (Ymchwil ac Addysg), yn dilyn proses Datgan Diddordeb lwyddiannus, eu cynnwys ar y Rhestr Prosiectau Wrth Gefn a'u gwahodd gan UGC i gyflwyno ceisiadau ffurfiol am gyllid. Gwnaed llawer iawn o waith i ddatblygu Achosion Cyfiawnhau Busnes manwl (a'r holl atodiadau ategol) ar gyfer Rhaglen Safleoedd ac Adeiladau Gogledd Ynys Môn a Phorth Peboc, a chyflwynwyd y fersiwn derfynol o'r dogfennau hyn i UGC ar 5 Medi 2025.

Ar 3 Hydref 2025, hysbyswyd y Cyngor yn ffurfiol gan UGC fod ei gais wedi bod yn llwyddiannus am y swm llawn o £10.474m.

O ystyried yr amserlenni heriol, y manylion a'r wybodaeth oedd ei hangen ar UGC, a bod hon yn broses hynod gystadleuol, mae sicrhau'r cyllid hwn (a'r holl arian cyfatebol angenrheidiol) yn ganlyniad ardderchog i'r Cyngor.

Bodloni ein Heriau Strategol yng Nghynllun y Cyngor

Mae'r buddsoddiadau hyn yn dangos ymrwymiad parhaus y Cyngor i fynd i'r afael â'r heriau economaidd-gymdeithasol yng Ngogledd Ynys Môn fel yr amlinellir yng Nghynllun y Cyngor 2023-2028 a Chynllun Adfywio Economaidd Gogledd Ynys Môn. Er na fydd yn mynd i'r afael â'r heriau'n llawn ac yn goresgyn yr heriau, bydd serch hynny yn gatalydd ar gyfer swyddi, cyfleoedd a buddsoddiad pellach.

Bydd y cyllid hefyd yn fodd i'r Cyngor fynd i'r afael o'r diwedd â'r materion a'r risgiau – yn enwedig pryderon iechyd a diogelwch – sy'n gysylltiedig â hen safle Peboc yn Llangefní. Mae'r safle tir llwyd strategol allweddol hwn yn ddolur i'r llygaid yn y parc busnes a gallai ddarparu ar gyfer 139 o swyddi, sy'n hanfodol o ystyried bod y 2-Sisters wedi cau'n ddiweddar a 730 o swyddi wedi'u colli. Mae'r safle hefyd yn elwa o gael ei gydnabod fel safle treth Porthladd Rhydd ac felly gall sicrhau manteision deniadol i unrhyw fuddsoddwyr mewnol posibl yn y dyfodol.

Strwythurau Llywodraethu

Mae hwn yn gynnig sylweddol o grant gan UGC ac mae Ymchwil ac Addysg yn ymwybodol bod elfen o risg sydd angen ei hystyried yn ofalus, ei lliniaru a rheoli rhaglenni.

Bydd strwythurau ac egwyddorion rheoli rhaglenni a phrosiectau a sefydlwyd yn cael eu mabwysiadu i weithredu a chyflawni'r cynlluniau hyn os bydd y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo. Bydd Rheolwyr Prosiect profiadol yn cael eu penodi i arwain, a fydd yn eu tro yn adrodd yn uniongyrchol i Fwrdd y Rhaglen - sy'n cynnwys yr Uwch Swyddog priodol - sy'n efelychu strwythurau llywodraethu presennol rhaglenni eraill megis Cyllid Ffyniant Bro; y Gronfa Ffyniant Cyffredin a Phorthladd Rhydd Ynys Môn. Bydd y dull hwn yn sicrhau bod strwythurau adrodd clir, atebol a thryloyw a'u bod wedi'u gweithredu o'r blaen ar Raglen Safleoedd ac Adeiladau 2013-2024.

Mae asesiad risg sy'n gysylltiedig â'r cynlluniau a amlinellir uchod wedi'i gynnal, yn unol ag arfer gorau'r Cyngor ac mae cofrestr risg lawn wedi'i chyflwyno fel rhan o'r cais am gyllid. Bydd risg yn cael ei reoli yn unol â phrosesau a gweithdrefnau rheoli risg y cyngor a bydd yn rhan hanfodol o'n cefnogaeth barhaus gan y tîm dylunio, penseiri, cwmni adeiladu (pan gaiff ei benodi) a chan ymgynghorwyr.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Opsiwn 1: Gwneud dim – Trwy wneud dim a pheidio â derbyn y cynnig o gyllid grant, byddai'n rhaid i'r Cyngor naill ai ariannu'r gwaith ei hun; cael gafael ar ffynhonnellau grant arall neu beidio â bwrw ymlaen â'r cynllun. Mae gwrthod y cynnig grant o £10.474m hefyd wedi cael ei wrthod fel opsiwn.

Opsiwn 2: Gwneud rhywbeth gwahanol – Nid oes unrhyw lwybrau cyllido eraill ar gael i helpu i fwrw ymlaen â'r gwaith hwn, yn enwedig o'r gwerth sylweddol hwn.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

O ystyried y raddfa a bod y grant o werth sylweddol, y Pwyllgor Gwaith fydd yn penderfynu ynghylch derbyn y cynnig grant.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Dd – Asesu'r effeithiau posibl (os yw'n berthnasol)

1. Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion hirdymor fel ynys?

Bydd gweithredu'r prosiectau hyn yn llwyddiannus yn sicrhau y bydd Amlwch a Llangefni yn cael eu trawsnewid, gan greu cyfleoedd gwaith sylweddol i'r ddwy gymuned o ystyried y swyddi a gollwyd.

2. A yw hwn yn benderfyniad y disgwylir iddo atal costau/dibyniaeth ar y Cyngor yn y dyfodol? Os felly, sut?

Bydd y prosiectau hyn yn cael eu hariannu'n allanol. Pan fydd y prosiectau wedi'u cwblhau, bydd costau cynnal a chadw yn y dyfodol yn gysylltiedig â'r adeiladau ond ar yr amod y bydd yr adeiladau hyn yn cael eu defnyddio, bydd yr incwm a gynhyrchir yn talu am unrhyw gostau rhedeg.

3. Ydyn ni wedi cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, gyda phwy?

Mae'r Cyngor wedi cydweithio â nifer o bartneriaid a rhanddeiliaid i sicrhau'r cyllid hwn. Mae hyn yn cynnwys yr NRS (Gwasanaethau Adfer Niwclear); Llywodraeth Cymru a hefyd Uchelgais Gogledd Cymru.

4. A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan y penderfyniad? Esboniwch sut.

Er nad yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan yn uniongyrchol, ymgynghorwyd â nhw drwy brosesau statudol y cais cynllunio ac maent wedi cael cyfle i roi sylwadau.

5. Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar y grwpiau gwarchodedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Mae gan y buddsoddiadau hyn y potensial i greu effeithiau cadarnhaol sylweddol ar grwpiau gwarchodedig o dan y Ddeddf Cydraddoldeb o ganlyniad i gynnig cyfleoedd buddsoddi a chyfleoedd i gael gwaith.

6. Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch effaith bosibl y byddai'r penderfyniad yn ei chael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

Mae'r prosiectau hyn yn anelu'n benodol at helpu'r rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol felly byddai unrhyw benderfyniad i beidio â chefnogi'r rhaglen yn cael effaith negyddol.

7. Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin yr iaith yn llai ffafriol na'r Saesneg.

Bydd pob agwedd mewn perthynas â'r prosiectau yn cael ei chyflwyno'n ddwyieithog. Gobeithio hefyd y bydd y cyfleoedd gwaith a grëir (gyda hyfforddiant, datblygu ac ail-sgilio cysylltiedig mewn busnesau sy'n defnyddio'r adeilad a adeiladwyd), yn annog mwy o bobl leol sy'n siarad Cymraeg i aros ar yr Ynys a pheidio â gorfod gadael i chwilio am waith.

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori a beth oedd eu sylwadau?

1. Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (gorfodol)	Cefnogi'r adroddiad gyda chais i gynnwys mapiau i ddangos yn glir ble bydd y buddsoddiadau'n digwydd yn Amlwch a Llangefni.
2. Cyllid / Swyddog 151	Fel uchod.
3. Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	Fel uchod.
4. Adnoddau dynol	
5. Eiddo	
6. TG	
7. Caffael	
8. Sgriwtini	
9. Aelodau lleol	

F – Atodiadau

Atodiad A – map o Amlwch
Atodiad B – map o Langefn

Ff – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad i gael rhagor o wybodaeth)

--

Tudalen 250

- Marine Terminal
- Amlwch Business Units
- Octel - Freeport Tax Site

- Freeport Tax Site
- Peboc Acquisition Boundary
- Plot 2 - Tregarnedd Industrial Park
- Plot 3 - Tregarnedd Industrial Park

0.05 0.1 km

This page is intentionally left blank

Cyngor Sir Ynys Môn	
Yn atebol i:	Pwyllgor Gweithredol
Dyddiad:	24 ^{ain} Tachwedd 2025
Pwnc:	Ymgynghoriad Cyhoeddus ar yr Ardoll Ymwelwyr arfaethedig
Deiliad/deiliaid Portffolio:	Y Cyng. Alun Roberts (Hamdden, Twristiaeth, Morwrol ac Eiddo)
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Christian Branch Pennaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Andy Godber Rheolwr Economi Ymwelwyr ac Ardaloedd Arfordirol andygodber@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Yn berthnasol i bob Aelod Etholedig

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau
Gofynnir i'r Pwyllgor Gweithredol gefnogi: 1. Y gwaith o gynnal ymgynghoriad cyhoeddus yn seiliedig ar y posibilrwydd o gyflwyno ardoll ymwelwyr ar Ynys Môn (yn unol â chanllawiau'r Cyngor a Llywodraeth Cymru). 2. Bod y broses ymgynghori yn cael ei chynllunio ar y cyd â Chyngor Gwynedd a Chyngor Conwy ond bod y broses yn cael ei chynnal yn annibynnol. Tâl isel ychwanegol i'w dalu gan bobl sy'n aros mewn llety ymwelwyr yng Nghymru yw'r ardoll ymwelwyr. Bydd yr arian a godir drwy'r ardoll yn cael ei ddefnyddio i wella twristiaeth leol. Bydd yr ardoll ymwelwyr yn helpu i wneud y canlynol: • cynnal a chadw cyfleusterau a seilwaith lleol • amddiffyn tirluniau godidog Cymru • sicrhau y gall cymunedau barhau i groesawu ymwelwyr gan ddiogelu'r hyn sy'n gwneud pob ardal yn arbennig Gall cynghorau lleol ddewis a ydynt yn dymuno cyflwyno'r ardoll ymwelwyr yn eu hardal. Byddant yn gwneud y penderfyniad ar ôl ymgynghori â phreswylwyr a busnesau. Golyga hyn y bydd yr ardoll yn cael ei chodi yn yr ardaloedd hynny y mae'r gymuned wedi penderfynu ei rhoi ar waith. Mis Ebrill 2027 yw'r cynharaf y gallai'r cyngor gyflwyno ardoll ymwelwyr.

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Mae Llywodraeth Cymru yn eirioli'r defnydd o Egwyddorion Gunning ar gyfer ymgynghori – sef:

- Rhaid i'r ymgynghori fod ar gam ffurfiannol – awgrymir y dylai'r ymgynghoriad ddechrau fis Ionawr 2026 yn amodol ar gael ei gymeradwyo.
- Rhaid rhoi digon o wybodaeth er mwyn caniatáu ystyriaeth ddeallus o'r ymatebion a gall gynnwys asesiad o effeithiau economaidd. Ymhlith ystyriaethau eraill mae gwybodaeth ynghylch y gwelliannau i reolaeth cyrchfannau a fyddai'n digwydd yn sgil y cyllid ychwanegol a godir drwy'r Ardoll.
- Rhaid rhoi digon o amser ar gyfer ystyried ac ymateb – Nid oes yna gyfnod ymgynghori diffiniedig ond argymhellir mabwysiadu ymgynghoriad sy'n para 12 wythnos yn unol â'r Egwyddor Gunning.
- Rhaid i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ystyried yr adborth a geir drwy'r ymgynghoriad.

Gweler rhagor o fanylion a'r dull ymgynghori yn Atodiad A

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod ac/neu optio allan o'r opsiwn hwn?

Yr opsiwn arall fyddai gwrthod cyflwyno Ardoll Ymwelwyr yn Ynys Môn a hynny heb ymgynghori â'r sector a'r cyhoedd yn ehangach.

C – Pam mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gweithredol?

Gofynnir i'r Pwyllgor Gweithredol gefnogi'r argymhelliad i ymgynghori ar y posibilrwydd o gyflwyno'r Ardoll

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi sydd wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor cyfan?

Er na chyfeirir atynt yn y Cynllun Rheoli Cyrchfan na Chynllun y Cyngor, mae'r rhesymeg sydd wrth wraidd yr Ardoll i gyflawni rheolaeth cyrchfan gynaliadwy yn gyson â'r ddau bolisi.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi sydd wedi'i gymeradwyo gan y Cyngor cyfan?

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb sydd wedi'i chymeradwyo gan y Cyngor?

Cost yr ymgynghoriad a'r asesiad o effeithiau economaidd ac asesiad o effaith ar gydraddoldeb fydd oddeutu £15,000. Caiff cyllid y Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd ei ddefnyddio i gyflawni hyn.

Dd – Asesu'r effaith bosibl (os yn berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Yr argymhelliad yw cefnogi'r gwaith o gyflawni proses ymgynghori lawn Bydd y rhain yn cynnig y sylfaen er mwyn penderfynu a ddylid mabwysiadu Ardoll Ymwelwyr ai peidio.
2	A yw hwn yn benderfyniad y disgwylir iddo atal costau / dibyniadau i'r Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Amherthnasol – cefnogaeth yn ofynnol ar gyfer y cam ymgynghori yn unig
3	A ydym ni wedi bod yn gweithio ar y cyd â sefydliadau eraill er mwyn cyrraedd y penderfyniad hwn? Os felly, nodwch pwy.	Y bwriad yw gweithio ar y cyd â chynghorau cyfagos, sef Cyngor Gwynedd a Chyngor Conwy, er mwyn dilyn amserlen a phroses osodedig ar gyfer yr ymgynghoriad a'r asesiadau. Wedi dweud hynny, bydd yr ymgynghoriad ei hun yn cael ei chynnal yn annibynnol.
4	A yw dinasgyddion Ynys Môn wedi cyfrannu at ddraffio'r ffordd hon ymlaen, yn cynnwys y rheini sydd wedi'u heffeithio'n uniongyrchol gan y penderfyniad? Eglurwch sut.	Bydd gan y cyhoedd gyfle i gynnig adborth drwy'r broses ymgynghori
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn eu cael ar y grwpiau sydd wedi'u gwarchod dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Cynhelir asesiad lawn o'r effaith ar gydraddoldeb. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd ag Asesiad Cenedlaethol o'r Effaith ar Gydraddoldeb Bil Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru): asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb LLYW.CYMRU
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith bosibl y	Cynhelir asesiad lawn o'r effeithiau economaidd.

Dd – Asesu'r effaith bosibl (os yn berthnasol):		
	byddai'r penderfyniad yn ei chael ar y rhai sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol.	Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd ag Asesiad Cenedlaethol o'r Effeithiau Economaidd Dadansoddiad diwygiedig o effeithiau posibl ardoll ymwelwyr yng Nghymru ar yr economi a nwyon tŷ gwydr LLYW.CYMRU
7	Nodwch unrhyw effaith bosibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei chael ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg ac ar beidio â thrin yr iaith Gymraeg yn llai ffafriol na'r iaith Saesneg.	Bydd y broses ymgynghori yn gwbl ddywieithog

E – Gyda phwy y gwnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu barn nhw?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Rheoli (UDRh) (gorfodol)	Awgrymu y dylid cynnal ymgynghoriad. Awgrymu y dylid cydweithio ar y dull ymgynghori gyda Chyngor Gwynedd a Chyngor Conwy ond y dylai'r ymgynghoriad ei hun fod yn annibynnol.
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Paratoi'r deunyddiau ymgynghori digidol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Amherthnasol
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol

F - Atodiadau:
Atodiad A: Gofynion Ymgynghori OneDrive - Isle of Anglesey Council\Ardoll Ymwelwyr - Gofynion Ymgynghori Tach25 (003).docx

Ff - Papurau cefndirol (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

Ardoll Ymwelwyr Llywodraeth Cymru

Disgwyliadau a gofynion ymgynghori ar gyfer Awdurdodau Lleol, Medi 2025

1. Cyflwyniad

Cafodd Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025 Gydsyniad Brenhinol ar 18^{fed} Hydref. Mae'r Ddeddf yn rhoi'r pŵer i awdurdodau lleol gyflwyno ardoll ymwelwyr (yr ardoll) a godir ar arosiadau dros nos mewn llety ymwelwyr yn yr ardal. Ardoll ddewisol ydyw; awdurdodau lleol fydd i benderfynu a ydynt am ei chyflwyno ar ôl ymgynghori â'u cymunedau a busnesau lleol.

Mae cyflwyno'r ardoll ei hun yn ddewisol ar gyfer pob awdurdod lleol ac ni all ddigwydd cyn 2027 gan fod angen ymgynghori ag ymgynghoreion gorfodol cyn hynny.

Ceir rhagor o wybodaeth ynghylch yr ardoll yma;

[Ardoll Ymwelwyr a Chofrestr o Ddarparwyr Llety Ymwelwyr](#)

2. Canllawiau Ymgynghori Drafft Llywodraeth Cymru

Mae'r map ffordd ar gyfer y broses gwneud penderfyniadau gan yr awdurdod lleol wedi'i gyhoeddi ar ffurf drafft gan Lywodraeth Cymru ac yn ffurfio sail y diweddariad hwn ar y camau nesaf.

Mae awdurdodau cyfagos, sef Gwynedd a Chonwy, wedi dangos bwriad i ymgymryd â'r broses ymgynghori ar y posibilrwydd o gyflwyno'r Ardoll ym mis Ionawr 2026, ac mae swyddogion yn credu ei bod hi'n synhwyrol dilyn amserlen debyg.

Bydd y broses ymgynghori yn sail i benderfyniad y cyngor.

Gall pob awdurdod lleol ddewis a ydynt am fabwysiadu a rhoi'r ardoll ymwelwyr ar waith. Os yw awdurdod yn dymuno gweithredu ardoll, yna mae'n rhaid ymgynghori â phreswylwyr, busnesau a sefydliadau lleol eraill cyn ei rhoi ar waith.

3. Gofynion ymgynghori

- Rhaid i'r ymgynghori fod ar gam ffurfiannol
- Rhaid rhoi digon o wybodaeth er mwyn caniatáu ystyriaeth ddeallus o'r ymatebion a gall gynnwys asesiad o effeithiau economaidd. Ymhlith ystyriaethau eraill mae gwybodaeth ynghylch y gwelliannau i reolaeth cyrchfannau a fyddai'n digwydd yn sgil y cyllid ychwanegol a godir drwy'r Ardoll.
- Rhaid rhoi digon o amser ar gyfer ystyriaeth ac i ymateb – byddem yn dilyn yr arfer orau gyda dim llai na **6 wythnos**.
- Rhaid i'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau ystyried yr adborth a geir drwy'r ymgynghoriad.

3.1 Rhaid i awdurdodau lleol ymgynghori â'r grwpiau canlynol:

- Preswylwyr lleol, gweithwyr a myfyrwyr.

- Cyngorau cymuned yn ardal y prif gyngor.
- Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.
- Prif gynghorau cyfagos.
- Cyd-bwyllgor corfforaethol sy'n cynnwys o leiaf un uwch-aelod gweithredol o'r cyngor.
- Sefydliadau sy'n cynrychioli busnesau sy'n gweithio yn y sector twristiaeth

3.2 Dylai'r ymgynghoriad gynnwys:

- Cynnig wedi'i gyhoeddi yn amlinellu'r achos dros yr ardoll.
- Buddion ac awgrymiadau posibl ar gyfer sut ellir buddsoddi'r ardoll.
- Asesiad o effaith leol (effeithiau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol).
- Deunyddiau hygyrch, clir ac amserlenni realistig.
- Cydweithio ag Awdurdod Cyllid Cymru am gyngor a chefnogaeth weithredol.

3.3 Rhaid i awdurdodau lleol hefyd:

- Cynnal Asesiadau o Effaith ar Gydraddoldeb dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
- Cyd-fynd â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- Dilyn y Cod o Ymarfer Argymelledig ar gyfer ymgynghori ac ymgysylltu.

3.4 Dulliau Ymgysylltu

Bydd y costau ymgynghori yn cael eu talu gan yr awdurdod lleol ac, fel y cyfryw, awgrymir defnyddio'r dulliau ymgysylltu mwyaf cost effeithlon.

Byddai'r rhain yn cynnwys -

- Cyfryngau digidol a chymdeithasol.
- Radio lleol, cyfrwng argraffedig.

Gellid ystyried rhagor o ddulliau ymgysylltu sy'n fwy costus -

- Cyfarfodydd cyhoeddus, gweithdai, sesiynau pop-yp.

4. Ar ôl yr ymgynghoriad:

- Gall swyddogion argymell cyflwyno'r ardoll.
- Rhaid i'r cyngor cyfan fwrw pleidlais ar y penderfyniad.
- Os cymeradwyir, rhaid cyhoeddi hysbysiad ffurfiol yn cynnwys -
 - ◊ Canlyniadau'r broses gwneud penderfyniadau
 - ◊ Cyfraddau'r Ardoll sydd i'w cyflwyno
 - ◊ Dyddiad ar gyfer cyflwyno
 - ◊ Gwybodaeth arall mae'r awdurdod yn ei hystyried yn briodol

5. Opsiynau a rhwymedigaethau'r awdurdod lleol

Gall awdurdodau lleol benderfynu sut i ddefnyddio unrhyw refeniw a godir drwy'r ardoll ymwelwyr er mwyn cefnogi twristiaeth. Rhaid iddynt nodi i ba bwrpas maen nhw'n bwriadu defnyddio'r ardoll mewn adroddiad i'w gyhoeddi cyn cynnal unrhyw ymgynghoriad a bydd yn ofynnol iddynt ddarparu adroddiad blynyddol ar sut mae'r refeniw a godwyd wedi bod o fudd i'w hardal.

Y bwriad yw y bydd yr arian newydd hwn yn talu'r costau presennol sy'n ymwneud â chroesawu ymwelwyr, fel glanhau strydoedd, casglu gwastraff, gwarchod atyniadau naturiol a diwylliannol yn ogystal â chael ei ddefnyddio i gefnogi a gwella seilwaith twristiaeth, fel toiledau, llwybrau troed a chanolfannau ymwelwyr.

Bydd sefydlu Fforwm Partneriaeth Ardoll, sy'n ofynnol gan bob cyngor sy'n mabwysiadu hyn, yn cefnogi'r penderfyniad o ran dyrannu'r gwariant. Awgrymir bod y Bartneriaeth Rheoli Cyrchfannau yn ffurfio sail y Fforwm hwn os yw'r awdurdod yn penderfynu cyflwyno'r Ardoll wedi'r ymgynghoriad.

Yn ogystal, dylid nodi na ellir addasu na chael gwared ar yr ardoll nes ei bod wedi bod ar waith am o leiaf 12 mis a byddai unrhyw addasiadau iddi yn gofyn proses ymgynghori arall.

6. Gwybodaeth arall

Bydd yn ofynnol i bob darparwr llety ymwelwyr yng Nghymru gofrestru ar y gofrestr genedlaethol.

Awdurdod Cyllid Cymru fydd yn rheoli'r gwaith o gasglu'r ardoll ar ran unrhyw awdurdod lleol sy'n penderfynu gweithredu ardoll ymwelwyr.

Gallai gweithredu'r ardoll ymwelwyr gynhyrchu dros £1m y flwyddyn ar gyfer Ynys Môn

This page is intentionally left blank